Τὸ σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

42

„ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ"

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1951
ΕΤΟΣ Α΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 42 (18)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι.. .. ..Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ Ἰδιῶται .. .. » 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα » 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται » 10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Η ἀρχαία σοφία

Η ΚΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΚΟΛΟΓΟΙ

Ὁ Ἐπίκτητος, μᾶς εἶπε ὁ Γεροστάθης, γεννήθηκε στὴ Μικρὰ Ἀσία. Ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐνδοξότερους στωϊκοὺς φιλοσόφους τῆς Ἑλλάδος. Ὅταν ρώτησαν τὸν Ἐπίκτητο πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ προφυλαχθῆ ἀπὸ τοὺς κακολόγους ἀπάντησε:

—Ἐὰν διορθώσωμε τὰ σφάλματα γιὰ τὰ ὁποῖα μᾶς κακολογοῦν, ἡ ἐναντίον μας κακολογία, θὰ σταματήση...

Ὁ Ἀναξίμανδρος, ἐξακολούθησε νὰ μᾶς λέγη ὁ Γεροστάθης, ποὺ καταγόταν ἀπὸ τὴ Μίλητο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ παλιοὺς φιλοσόφους τῆς Ἰωνικῆς σχολῆς, ἄκουσε μὲ προσοχὴ κάποιον ποὺ τοῦ εἶπε πῶς καὶ τὰ παιδιὰ ἀκόμα γελοῦν ἅμα τὸν ἀκοῦνε νὰ τραγουδάη.

Ὁ Ἀναξίμανδρος ποὺ δὲν θύμωσε γιὰ τὰ λόγια ποὺ ἄκουσε εἶπε:

—Γιὰ νὰ μὴ γίνομαι, λοιπόν, γελοῖος πρέπει νὰ μάθω νὰ τραγουδάω καλλίτερα.

Ὁ Πλάτων, ὁ Ἀθηναῖος σοφὸς καὶ μαθητὴς τοῦ Σωκράτη ἄκουσε κάποτε ὅτι ἔχει πολλοὺς ἐχθροὺς ποὺ τὸν κακολογοῦνε:

—Θὰ φροντίσω εἶπε νὰ κανονίσω τὴ διαγωγή μου ἔτσι ὥστε νὰ μὴ πιστεύη κανένας τὶς κακολογίες τῶν ἐχθρῶν μου.

Ὅταν ὁ Πλάτων ἔβλεπε σὲ ἄλλους ἐλαττώματα ἢ σφάλματα ἀπέφευγε νὰ τοὺς κακολογῆ. Καὶ προσπαθοῦσε νὰ βρῆ μήπως καὶ αὐτὸς ἔχει τὸ ἴδιο ἐλάττωμα ἢ πέφτει στὸ ἴδιο σφάλμα γιὰ νὰ τὰ διορθώση.

Ὁ Φίλιππος ὁ βασιλιᾶς τῆς Μακεδονίας ἔλεγε πὼς εὐγνωμονοῦσε ὅλους τοὺς ρήτορες τῶν Ἀθηνῶν ποὺ τὸν κακολογοῦσαν καὶ τοῦτο γιατί, ὅπως ἔλεγε, προσπαθοῦσε νὰ γίνη καλλίτερος καὶ στοὺς λόγους καὶ στὶς πράξεις του καὶ ἔτσι μὲ τὴν καλή του διαγωγὴ καὶ τὸν ἐνάρετο γενικὰ βίο του νὰ ἀποδείχνει τοὺς κατηγόρους του ψευδομένους καὶ ἀνάξιους πίστεως.

Ἡ ἰσχυρότερη ἀσπίδα, εἶπεν ὁ Γεροστάθης, κατὰ τῶν βελῶν τῆς κακολογίας εἶναι παιδιά μου, ἡ καθαρὴ συνείδηση. Ἡ κακολογία, ἡ διαβολή, ἡ συκοφαντία ἐναντίον ἐκείνων ποὺ ἔχουν καθαρὴ τὴ συνείδηση, μοιάζουν μὲ τὸ μαῦρο καπνό, ποὺ ἐνῶ πρὸς στιγμὴ μπορεῖ νὰ μαυρίση καὶ αὐτὸν τὸν λαμπρὸν ἀδάμαντα δὲν καταφέρνει στὸ τέλος τίποτα γιατὶ ἡ λαμπρότητα μὲ μικρὴ τριβὴ ἐπανέρχεται ζωηρότερη.

Οἱ σπινθῆρες τῆς κακολογίας τῆς διαβολῆς τῆς συκοφαντίας, σβύνονται εὔκολα ἐὰν μὲ τὴν κακήν μας διαγωγὴν δὲν φυσᾶμε καὶ δὲν προκαλοῦμε μὲ τὶς φλογίτσες των πυρκαϊές.

Ὁ συμμαθητής μας Ἀθανάσιος παρατήρησε τότε πὼς ἂν ἡ κακολογία κατορθώνη νὰ βελτιώση τὸ χαρακτῆρα μας δὲν βλάπτει ἀλλὰ ὠφελεῖ. Κι' ἔτσι ἐκεῖνοι ποὺ κακολογοῦν δὲν εἶναι ἀξιοκατάκριτοι ἀλλὰ ἀξιέπαινοι.

—Καὶ τὰ γιατρικά, ἀπάντησε ὁ Γεροστάθης, συντελοῦν στὴν ὑγεία, καὶ ὅμως τὰ ἀποστρεφόμεθα, φίλε Ἀθανάσιε, γιατὶ εἶναι πικρὰ καὶ ἀηδέστατα. Ἔτσι ἀποστρεφόμαστε καὶ τοὺς κακολόγους, χωρὶς νὰ ἐξετάσουμε ὅτι καὶ οἱ κακολογούμενοι μποροῦν κάποτε νὰ διορθωθοῦν καὶ νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὴν κακολογία.

Οἱ κακολογοῦντες, εἶπε ὁ Γεροστάθης, δικαιολογοῦν γιὰ νὰ ὠφελήσουν, ἀλλὰ γιὰ νὰ βλάψουν· ἢ γιατὶ βρίσκουν εὐχαρίστηση στὴν κακολογία τους.

Ἀκόμα ὁ συνηθίσας στὸ τρομερὸ αὐτὸ ἐλάττωμα τῆς κακολογίας δὲν περιορίζεται στὴν ἀπαθῆ κατάκριση τῶν ἀληθῶν σφαλμάτων, ἀλλὰ πολλὲς φορὲς προσβάλει ἄδικα τὴν τιμὴ καὶ τὴν ὑπόληψη τῶν ἄλλων χωρὶς νὰ παίρνουν εἴδηση οἱ ἀπολογούμενοι. Ὑπάρχουν δὲ πολλοί, ποὺ πιστεύουν δυστυχῶς τὶς κακολογίες χωρὶς νὰ τὶς ἐξετάσουν, καὶ ὁ κακολογούμενος ἔτσι θυσιάζεται πρὶν πληροφορηθῆ ὅτι ἐκακολογήθη καὶ πρὶν προφθάση γὰ ἀποδείξη τὸ ψεῦδος τῆς ἐναντίον του κακολογίας. Ἀλλὰ καὶ τοὺς ἑαυτούς των καταστρέφουν οἱ κακολογοῦντες. Καὶ τοῦτο διότι ὅλος ὁ κόσμος ἀποστρέφεται τοὺς κακολογοῦντας. Καμμιὰ φορὰ μάλιστα καὶ οἱ κακολογούμενοι, ποὺ θύμωναν εὔκολα καὶ αὐ- ἦσαν ἐκδικητικοί, καταφεύγουν καὶ τοὶ μὲ τὴ σειρά τους εἰς ἀντικακολονίες καὶ βρισιές, σὲ ξυλοκοπήματα, καὶ τραυματισμοὺς καὶ εἰς φόνους ἐκείνους ποὺ τοὺς ἐκακολόγησαν.

(Ἀπὸ τὸ «Γεροστάθη»)

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Καθηγητής: Τί εἶναι ἡ Ὠκεανία;

Μαθητής: Τὸ θηλυκὸ τοῦ Ὠκεανός!

ΚΩΝΣΤ. Σ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
(Λευκίμη - Κερκύρας)

Παραμυθάκι

Μιὰ μικρούλα μυγδαλιά,
ποὺ δὲν πίστευε τὴ Μοῖρα,
ἔβγαλε στὴν Ἀντηλιὰ
τοὺς ἀνθούς της, κι' εἶδε γύρω.

Στοῦ βουνοῦ τὴν κορυφὴ
βλέπει τὸ ἔλατο, ζηλεύει,
νὰ ξερριζωθῆ ποθεῖ
καὶ κοντά του ἐκεῖ ν' ἀνέβη.

Τὤνοιωσε ὁ Βοριᾶς: «ἐγὼ
Μυγδαλιά μου, νὰ συνδράμω
τὸ μεγάλο σου σκοπό!...».
Εἶπε καὶ τὴ ρήχνει χάμω.

Μυγδαλίτσα, μυγδαλιά,
πῶς μαράθηκαν οἱ ἀνθοί σου;
Ἔλα ἰδές την, κοπελλιά,
καὶ ριζῶσου στὴν αὐλή σου!

Γ. ΑΘΑΝΑΣ

◆

Χειμωνιάτικη ζωγραφιά

Σκοτεινιασμένος ὁ οὐρανὸς στὸν Παρθε-(νώνα γέρνει...
Τὸ μαῦρο θόλο κάτασπρες κολόνες τὸν (στηρίζουν,
Μέσα στὴ μπόρα ἡ ἀστραπὴ ἀνάερα φίδια (σπέρνει
κι' οἱ κεραυνοὶ τὸν χαιρετοῦν χωρὶς νὰ τὸν (ἀγγίζουν.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

◆

Ἑλληνικὸς ὄρθρος

Παρθενικὸ ξημέρωμα στοῦ Αἰγαίου τὴ γα-(λήνη
Ἡ πλάση ἡ νεογέννητη πλέει σὲ θεῖον αἰ-(θέρα,
ἀπὸ τὰ ὄργια τῆς νυχτὸς λιποθυμεῖ ἡ σε-(λήνη
χαρὰ θεῶν ἡ ἑλληνικὴ ροδοχαράζει ἡμέρα.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΜΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ

Κάνω γνωστὸ στοὺς ψευδωνυμούχους ὅτι τὰ ἐγκρινόμενα ψευδώνυμα εἶναι γιὰ τὸ 1951.

Γιὰ τὸ 1952 θὰ ἀνανεωθοῦν. Τὸ ὅτι ἐγκρίθηκαν στὸ τέλος τοῦ 1951 δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία. Οἱ ψευδωνυμοῦχοι πρέπει νὰ ἀνανεώσουν γιὰ τὸ 1952 τὰ ψευδώνυμά τους μέχρι 31 Ἰανουαρίου 1952. Μὴ ἀνανεωμένο ψευδώνυμο ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου θὰ τὸ δώσω σὲ ὅποιον τὸ ζητήση.

Ὁ ΘΕΙΟΣ ἀπὸ τὴν ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἡ μητέρα δὲν εἶχε κλείσει μάτι ὅλη τὴ νύχτα. Εἶχε τόσα νὰ σκεφτῆ. Τὸ σχολεῖο ἄρχιζε σὲ λίγες μέρες. Ὁ Στάθης της, ποὺ θὰ πήγαινε στὴν Τρίτη τάξη, ἤθελε ρουχαλάκια, καινούργια σάκκα, καινούργια βιβλία. Κι' ἡ μικρούλα ἡ Ἀθηνᾶ θὰ γραφόταν πρώτη φορὰ κι' ἤθελε ποδίτσα. Ὅλο τὸ καλοκαῖρι ὀνειρευόταν τὸ κοριτσάκι αὐτὴ τὴν ποδιὰ μὲ τὸ ἄσπρο γιακαδάκι ποὺ θάλεγε σ' ὅλο τὸν κόσμο ἀπὸ μακρυά.

— Μὲ βλέπετε; Τὸ παιδάκι ποὺ μὲ φορεῖ πηγαίνει σχολεῖο, στὴν πρώτη μικρή. Εἶναι πιὰ μεγάλο.

Ἡ μητέρα τῆς εἶχε τάξει καὶ μιὰ τσαντίτσα καὶ μιὰ κασσετίνα γιὰ τὰ κοντύλια καὶ τὰ μολύβια. Κι' ἡ τσάντα θἆχε μέσα ὅ,τι χρειάζεται μιὰ μαθήτρια: πλάκα καὶ βιβλίο κι' ἕνα τετράδιο καὶ μολύβια χρωματιστά.

Ἡ Ἀθηνούλα δὲ θἆχε πιὰ λόγο νὰ ζηλέβη τὸ Στάθη καὶ νὰ τὶς τρώει κάθε φορὰ ποὺ τοῦ ἔπαιρνε τὰ κραγιόνια του γιὰ νὰ ζωγραφίση ζωάκια καὶ γιῶτες. Τώρα θἆχε κι' αὐτὴ τὰ δικά της.

Αὐτὰ συλλογιόταν ἡ μητέρα. Χήρα γυναίκα, ξονοδουλεύτρα ποῦ νὰ τὰ βρῆ τὰ περισσευούμενα. Νάδινε ὁ Θεὸς νὰ τῆς τύχαινε μιὰ καλὴ δουλειὰ παραπανιστὴ κι' ἂς δούλευε ἀκόμα καὶ τὴ νύχτα. Νὰ τὰ βολέψη τὰ μαθητούδια της. Νὰ μὴ μείνουνε παραπονεμένα.

— Θὰ πάρουμε σήμερα τὶς καινούργιες σάκκες, μητέρα; τὴ ρώτησε ὁ Στάθης.

— Ἔ, ὄχι καὶ σήμερα, ἀγόρι μου, εἶπε προσπαθῶντας νὰ κρύψη τὶς ἔγνοιες της ἡ μητέρα.

— Γιατί ὄχι σήμερα; ξαναρώτησε τ' ἀγόρι.

— Δὲν ἔχουμε χρήματα, Σταθούλη. Πρέπει πρῶτα νὰ βροῦμε. Τὰ μαγαζιὰ δὲν τὶς δίνουνε τζάμπα.

— Κατάλαβα, εἶπε ὁ Στάθης, δὲ θάστειλε ἀκόμα ὁ θεῖος Βαγγέλης ἀπ' τὴν Ἀμερική. Γι' αὐτό, δὲ μᾶς πῆρες τὴν Κυριακὴ κρεατάκι...

— Ναί, ἄργησε αὐτὴ τὴ φορά, εἶπε μὲ πικρία ἡ μάνα. Μὰ μὴ νοιάζεστε, ὅπου νἄναι θὰ στείλη.

— Μποοεῖ καὶ νἄρχεται, εἶπε ἡ Ἀθηνούλα. Καὶ νὰ μᾶς φέρνη ἀπ' ὅλα: Καὶ σάκκες καὶ κασσετίνες καὶ κραγιονάκια...

— Καθίστε τώρα φρόνιμα. Φάτε τὸ ψωμάκι σας καὶ θὰ πάω ἐγὼ νὰ ρωτήσω μὴν ἔχουμε γράμμα ἀπ' τὸ θεῖο τὰ Βαγγέλη. Ὅσο γιὰ νἄρχεται δὲν τὸ πιστεύω.

Ξεκίνησε μὲ κρυφὴ στενοχώρια, κλείνοντας πίσω της τὴν πόρτα. Εἶχε μπουγάδα σὲ μιὰ γειτόνισσα καὶ φοβόταν νὰ μὴν ἀργήση...

— Κι' ἂν ἔρθη ὁ θεῖος ὅταν θὰ λείπης; εἶπε ἡ μικρούλα.

Ἡ μάνα χαμογέλασε μὲ πικρία.

— Θὰ τοῦ κρατήσετε ἐσεῖς συντροφιὰ ὥσπου νὰ γυρίσω.

Βγῆκε βιαστικὴ νὰ μὴ δοῦν δακρυσμένα τὰ μάτια της.

Ὁ θεῖος Βεγγέλης ἦταν δική της ἐφεύρεση, μιὰ παρηγοριὰ γιὰ νὰ ξεγελᾶ τὰ παιδιά της. Δὲν ἦταν πλάσμα πραγματικό. Ζοῦσε μόνο στὴ φαντασία τους Τοὺς τὸν δημιούργησε ἐκείνη, γιὰ νἄχουν ποὺ νὰ κρεμοῦν τὶς ἐλπίδες τους καὶ νὰ μὴ ζηλεύουνε τ' ἄλλα παιδάκια.

— Μαμᾶ, τρύπησαν τὰ παπούτσια τῆς Ἀθηνούλας.

— Ἔνοια σου καὶ θὰ στείλη καινούργια ὁ θεῖος Βαγγέλης.

Μὲ τὶς στερήσεις ἀγόραζε ἡ φτωχομάνα τὸ κάθε τὶ καὶ τὸ ἔκανε δέμα καὶ τόφερνε μὲ χαρὰ στὸ σπιτάκι. Μὲ πόση λαχτάρα τ' ἀνοίγανε τὰ παιδιά, εὐλογῶντας τὸ θεῖο ἀπὸ τὰ ξένα. Ἔτσι στὴ σκέψη τους, εἴχανε ἕνα ἀποκούμπι καὶ περιμέναν μ' ὑπομονὴ τὴ βοήθεια καὶ τὰ δῶρα του.

Καθὼς ἔφευγε, βρῆκε στὴν ὀξώπορτα τὴν Κερὰ Κατίνα, τὴ θυρωρὸ τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ τῆς θύμισε πὼς χρωστοῦσε δυὸ νοίκια καὶ πὼς ὁ ἰδιοκτήτης, ποὺ ἔλειπε, γύρισε καὶ ζητοῦσε τὰ χρήματά του. Ἦταν ἕνας γέρος, παράξενος καὶ σκληρός, ποὺ ἀγαποῦσε τὴν τάξη. Δὲν ἐννοοῦσε ν' ἀφίνη καμμιὰ ἐκκρεμότητα. Ὅποιος δὲν πληρώνει ν' ἀδειάζη τὸ σπίτι. Ὅσο καιρὸ ἔλειπε, τὰ παιδιά του, ποὺ ἤτανε καλόψυχα, κακομάθανε λέει τοὺς νοικάρηδες. Μά, καλὰ ποὺ ἦρθε ἀπ' τὴν Ἀμερικὴ γιὰ νὰ βάλη σὲ τάξη τὸ καθετί.

— Ἔτσι σοῦπε λοιπόν; ρώτησε ξανὰ ἡ μητέρα ἀνήσυχη.

— Ἔτσι μοῦπε, κυρὰ Φωτεινή μου, καὶ κύτταξε σήμερα νὰ οἰκονομήσῃς τὰ νοίκια ποὺ χρωστᾶς. Νὰ μὴ σὲ πετάξη στὸ δρόμο μὲ τὰ παιδάκια σου.

Ἡ μητέρα δὲν ἀποκρίθηκε. Κι' ἐκείνη λογάριαζε ν' ἀγοράση βιβλία καὶ σάκκες! Ἔπνιξε ἕνα λυγμὸ καὶ προχώρησε ἀμίλητη...

* * *

Ὁ Εὐάγγελος Καργαρᾶς βασανίστηκε πολὺ ὅταν ἦταν νέος. Ξενιτεύθηκε ἀπὸ παιδί, ξενοδούλεψε καὶ κατάφερε νὰ κάνη στὸ τέλος περιουσία. Δὲν ἦταν κακὸς κατὰ βάθος, μὰ εἶχε ξεχάσει τὰ χρόνια τῆς φτώχειας καὶ τὴν καλή του τὴν τύχη τὴν εἶχε καύχημα. Εἶχε τὴν ἰδέα πὼς ὅποιος σὲ τοῦτο τὸν κόσμο δὲν τὰ κατάφερνε νὰ πλουτήση ἦταν τεμπέλης ἢ σπάταλος καὶ δὲν τοὖχε συμπάθεια.

Δὲ συλλογιόταν πὼς εἶναι κι' ὁ θάνατος κι' ἡ ἀρρώστεια καὶ τόσα ἄλλα ἀπρόοπτα δυστυχήματα, ποὺ μπορεῖ νὰ σοῦ κόψουν τὸ δρόμο στὴ μέση...

Νά τον ποὺ μπαίνει ἀλύγιστος κι' ἀποφασισμένος. Τὸν βλέπει ἡ πορτιέρισσα καὶ δαγκώνει τὰ χείλη της. Συλλογιέται τὴ Φωτεινὴ μὲ τὰ δυὸ παιδιά της, μὰ συλλογιέται μὴ χάση κι' αὐτὴ τὸ ψωμί της ἂν πάη κόντρα στὸ νοικοκύρη.

— Καλημέρα, Κυρὰ Κατίνα.

— Καλῶς τὸν ἀφέντη!

— Σήμερα πρέπει νὰ βάλουμε τέλος σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση. Δὲ μπορῶ νὰ νοικιάζω τὸ σπίτι μου τζάμπα. Νὰ πληρώσουν, ἀλλοιῶς νὰ τ' ἀδειάσουν ἀμέσως.

Πολὺ ταπεινὴ κι' ὑποτακτική, διπλωμένη στὰ δυό, συμφωνεῖ ἡ πορτιέρισσα.

— Τὰ παιδιά σας τῆς δείξανε πάντα καλωσύνη, τολμᾶ νὰ πῆ.

— Γι' αὐτὸ πῆραν τὰ μυαλά της ἀέρα. Οἱ καλωσύνες αὐτὲς νὰ μᾶς λείπουν. Εἶναι μέσα τώρα; Θέλω νὰ τῆς μιλήσω.

— Εἶναι λίγη ὥρα ποὺ βγῆκε. Δὲν ξέρω ἂν γύρισε.

— Θὰ τὴν περιμένω, ἂν λείπη. Δὲν ἀναβάλλω οὔτε μιὰ μέρα. Μά, βλέπω τὴν πόρτα μισάνοιχτη.

— Εἶναι μέσα τὰ δυό της παιδιά. Μὴν τοὺς πῆτε, νὰ ζήσετε, πώς...

— Νὰ μοῦ κάνης τὴ χάρη, εἶπε αὐστηρὰ ὁ ἰδιοκτήτης. Δὲ θὰ μοῦ πῆς ἐσύ τὶ θὰ πῶ. Ὁρίστε ἀναίδεια! Θέλω τὰ λεφτά μου! Δὲ δούλεψα ὅλη τὴ ζωή μου στὴν ξενητειά, γιὰ νὰ κάνω περιουσία νὰ μοῦ τὴν τρῶν οἱ τεμπέληδες.

Ὁ Εὐάγγελος Καργαρᾶς προχωρεῖ πρὸς τὴν πόρτα τῆς χήρας. Χώνεται στὸ διάδρομο. Σκύβει στὴ χαμοκέλλα. Ὕστερα στέκεται λίγο, ὥσπου νὰ συνηθίση τὸ μισοσκόταδο. Ψάχνεται νὰ δῆ μήπως τοὔχει πέσει τὸ δέμα ποὺ κρατοῦσε. Εἶναι δυὸ σάκκες καινούργιες γιὰ τὰ ἐγγόνια του, μ' ὅλα τὰ χρειαζούμενα μέσα. Ξέρει πὼς ἀνοίγουν τοῦτες τὶς μέρες τὰ σχολειὰ καὶ πρόλαβε νὰ τοὺς κάνη τὸ δῶρο του, πρὶν τὸ χρειαστοῦν.

Ἆ! ὡραία! Εἶναι ὅλα ἐν τάξει! Καὶ τὰ γλυκὰ κι' ἡ τρουμπέττα κι' ἡ κούκλα στὶς τσέπες. Ἂς τελειώνουμε γρήγορα, μ' αὐτὴ τὴ γυναίκα. Κι' ὕστερα θὰ πᾶμε νὰ δώσουμε στὰ παιδιὰ τὰ ὡραία τους δῶρα. Χαίρεται ἀπὸ τώρα, γιὰ τὴ δική τους μεγάλη χαρά, γιὰ τὶς τρέλλες καὶ τὰ πηδήματα ποὺ θὰ κάμουν.

Δυὸ μῆνες βρίσκεται μόνο κοντά τους, ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ γύρισε ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη, ἔχει ἐπιχειρήσεις ἐκεῖ μὲ τὸ μεγάλο του γυιὸ κι' ὅλο κάνει ταξίδια νὰ ἐπιβλέπη κι' ὁ ἴδιος τὶς ἐργασίες. Γιὰ τοῦτα τὰ ἐγγονάκια δουλεύει. Κοντά τους μονάχα νοιώθει τί εὐτυχία δίνει τὸ χρῆμα. Καὶ τὸ σκορπᾶ γιὰ χατῆρι τους ἄφθονο. Ἡ δική του ἀπολαβὴ εἶναι νὰ τὰ βλέπη νὰ χαίρονται, νὰ γελοῦνε.

Χτυπᾶ τὴν πόρτα ἔτσι ἀπὸ συνήθει

— Θἆναι ἡ μητέρα, λέει ὁ Στάθης.

— Μαμά! Μαμακούλα! φωνάζει τὸ κοριτσάκι.

Μὰ ὄχι δὲν εἶναι ἡ μαμά. Τὰ δυὸ πα διὰ ποὺ ἀνοίγουν τὴν πόρτα, μένουν ἄφω να μιὰ στιγμή. Στὸ μισοσκόταδο στέκετ

ἕνας κύριος μ' ἄσπρα μαλλιά. Ξεχωρίζουν τὴν ἄσπρη του γενειάδα καὶ τὸ χοντρό του μπαστούνι.

Ἐξετάζει τὴν κάμαρα μὲ τὸ βλέμμα του κι' ὕστερα λέει:

— Δὲν εἶναι ἐδῶ ἡ κυρὰ Φωτεινή;

— Ὄχι, κύριε, μὰ περάστε μέσα. Θὰ σᾶς κρατήσουμε συντροφιά, ὥσπου νὰ γυρίση.

Ἡ Ἀθηνούλα δίνει καρέκλα στὸ γέρο κύριο. Ὁ Στάθης κλείνει τὴν πόρτα νὰ μὴ φυσᾶ.

Ὁ γέρος κυττάζει ὁλόγυρα. Πόση φτώχεια! Τί κρύο δωμάτιο κι' εἶναι ἀκόμη φθινόπωρο. Πῶς θὰ ξεπαγιάζουν ἐδῶ τὸ χειμῶνα. Δὲ βλέπει οὔτε ἕνα μαγκάλι.

Θυμᾶται αὐτὰ ποὺ τοῦ εἶπε ἡ πορτιέρισσα. Πῶς αὐτὴ ποὺ νοικιάζει τὴ χαμοκέλα, εἶναι μιὰ χήρα ξενοδουλεύτρα, πολὺ φτωχή. Πῶς νὰ ζοῦν τάχα αὐτὰ τὰ παιδάκια; Νὰ τρῶνε καλά; Εἶναι τόσο χλωμὰ κι' ἀδύνατα τὰ καϋμένα.

Μπᾶ! Τί κουταμάρες! Θἆναι τεμπέλα ἡ μάνα τους, ἀνεπρόκοβη ποὺ δὲν ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ βολέψη τὰ δυό της παιδιά.

Νοιώθει νὰ θυμώνη μὲ τὸν ἑαυτό του ποὺ δὲν πιστεύει αὐτὰ ποὺ λέει. Ποὺ τὰ λυπᾶται αὐτὰ τὰ παιδάκια. Γιὰ σκέψου νὰ ἦταν στὴ θέση τους τὰ ἐγγόνια του;

Ἔχει κιόλας καθίσει στὴν καρέκλα ποὺ τοὔφερε ἡ Ἀθηνούλα. Εἶναι ἡ μόνη γερὴ μέσ' στὸ σπίτι. Τὰ παιδιὰ τὸν κυττάζουν παράξενα. Τοῦ χαμογελοῦν. Ἡ μικρὴ τέλος ξεστομίζει τὴν ἐρώτηση ποὺ τῆς καίει τὰ χείλη:

— Εἶστε ὁ θεῖος Βαγγέλης ἀπ' τὴν Ἀμερική;

— Ὁ θεῖος Βαγγέλης; Ἄρχισε νὰ χαμογελᾶ ὁ γέρος.

Τὴν καϋμένη τὴν κυρὰ Φωτεινή. «Θεῖο Βαγγέλη» τὸν ἔλεγε στὰ παιδιά της. Ἔτσι λοιπόν, ἀναγνώριζε τὸ καλὸ ποὺ τῆς ἔκανε. Καὶ μὲ πόση ἀγάπη τὸν κύτταζαν τὰ χλωμὰ καὶ φτωχοντυμένα αὐτὰ παιδάκια.

— Μὰ ναί, βέβαια, ἐγὼ εἶμαι! Ὁ θεῖος Βαγγέλης, εἶπε ὁ γέρος.

— Ὢ! τί καλά, φώναξε ἡ Ἀθηνούλα κι' ἀγκάλιασε τ' ἄσπρο κεφάλι τοῦ ξένου.

— Σᾶς ἀγαποῦμε πολύ, εἶπε κι' ὁ Σταθούλης. Φανήκατε τόσο καλός!

Κάτι ἔλυωνε μέσα στὴ γερασμένη καρδιὰ τοῦ Εὐάγγελου Καργαρᾶ. Κάτι ποὺ ἀνέβαινε στὸ λαιμὸ καὶ ζητοῦσε νὰ γίνη λυγμὸς καὶ ν' ἀνέβη στὰ μάτια σὲ δάκρυ.

Μπᾶ ξεμωράθηκα, σκέφτηκε. Λὲς καὶ ἔχω ἀνάγκη ἀπ' τὴν ἀγάπη τῶν ξένων αὐτῶν παιδιῶν. Σὲ καλό μου. Ξεχνῶ γιατὶ ἦρθα ἐδῶ;

Ἔκαμε ν' ἀνασηκωθῆ μὰ δὲν ὥριζε τὰ πόδια του. Ἡ μικρὴ Ἀθηνούλα καθόταν στὸ ἕνα του γόνατο κι' ὁ Σταθούλης εἶχε ἀγκαλιάσει τὸ ἄλλο.

— Μᾶς φέρατε τὶς καινούργιες σάκκες; ρώτησε τὸ κορίτσι.

— Τί; Ποιὸς σᾶς τόπε;

— Τὸ ξέρουμε, εἶπε ὁ Στάθης. Σὲ μιὰ ἑβδομάδα ἀνοίγουνε τὰ σχολεῖα. Ἐγὼ πηγαίνω φέτος στὴν τρίτη τάξη κι' ἡ Ἀθηνούλα στὴν πρώτη μικρή. Ἡ μητέρα θὰ πήγαινε σήμερα νὰ τὶς ἀγοράση, μὰ τὰ μαγαζιὰ θέλουν χρήματα κι' ἡ μητέρα δὲν εἶχε.

— Ὕστερα εἶπε: Θὰ σᾶς τὶς φέρη ὁ θεῖος Βαγγέλης, πρόσθεσε ἡ Ἀθηνᾶ.

— Ὄχι, ὄχι, διόρθωσε ὁ Στάθης, δὲν ἤξερε πῶς θὰ ρθῆτε. Νόμιζε πῶς βρισκόσαστε ἀκόμη στὴν ξενητειὰ καὶ θὰ στέλνατε χρήματα στὴ μανούλα νὰ μᾶς τὶς πάρη. Μὰ ποῦ τὶς ἔχετε;

Ἄρχισε νὰ ψάχνη τὶς τσέπες τοῦ παλτού...

— Δὲ θὰ τὶς βρῆτε, ἔλεγε ἐκεῖνος, γελώντας κι' ἄφηνε νὰ τὸν ψάχνουν.

Ὁ Στάθης ποὺ βρῆκε τὴν τρουμπέττα στὴν τσέπη, πήδησε ἀπ' τὴ χαρά του.

— Ὤ, τί καλὸς ποὺ εἶστε; Μᾶς φέρατε καὶ παιχνίδια. Νὰ κι' ἡ κουκλίτσα τῆς Ἀθηνούλας! Μὰ ποῦ εἶναι οἱ σάκκες;

Ὁ γέροντας νικημένος ὁλότελα ἀπ' τὴ χαρὰ τῶν παιδιῶν, τράβηξε τὸ δέμα μὲ τὶς δυὸ σάκκες ποὺ τὄχε ἀφήσει δίπλα του στὴν καρέκλα. Καλὰ ποὺ εἶχε κι' αὐτὸς δυὸ ἐγγόνια: ἕνα ἀγόρι κι' ἕνα κορίτσι.

Λύσανε τὸ δέμα καὶ πῆρε κάθε παιδὶ τὴ δική του. Τί ἔκπληξη, τὶ χαρές, τί ξεφωνητά.

— Ἔχει καὶ κραγιόνια καὶ πλάκα καὶ κασσετίνα εἶπε τὸ κορίτσι ποὺ γέμιζε μὲ φιλιὰ τ' ἄσπρα γένεια τοῦ ξένου.

Ὁ Στάθης σὰ μεγαλύτερος πῆρε τὴ δική του κι' εἶπε πολὺ σοβαρός:

— Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολὺ πολύ. Πῶς θὰ χαρῆ ἡ μητέρα σὰν θἄρθη.

Ἡ μητέρα; Ἄ, ναί, ἡ κυρὰ Φωτεινή, ἡ νοικάρισσα ποὖχε ἔρθει νὰ τὴν πετάξη στὸ δρόμο. Ντράπηκε ὁ Εὐάγγελος Καργαρᾶς. Τί κακὸς ποὺ δείχνεται πότε - πότε ὁ ἄνθρωπος, σὰν δὲν ξέρει τὸ διπλανό του. Ἔφτασε μιά του ἐπίσκεψη στὸ χαμόσπιτο τῆς φτωχῆς, γιὰ νὰ ξαναβρῆ τὸν παλιὸ ἑαυτό του. Νὰ θυμηθῆ τὰ παιδιάτικα χρόνια του ποὺ περάσανε μέσα στὴ στέρηση. Πῶς τὰ εἶχε ξεχάσει! Τὰ πλούτη πῆγαν νὰ τοῦ πνίξουν ὅ,τι καλλίτερο εἶχε μέσα του. Νὰ τὸν κάνουν σκληρό.

Μιά, μιά, ξαναζωντανεύουν οἱ θύμησες. Ἕνα χέρι κρατεῖ τὸ δικό του, τὸ τρίβει νὰ ζεσταθῆ. Εἶναι κρύο μέσα στὴν κάμαρα, κι' ἡ μητέρα δὲν ἔχει λεφτὰ ν' ἀγοράση ξύλα. Μὰ ἡ ζέστα ποὺ δίνει ἡ ἀγάπη της δὲν ἀφήνη τὴν παιδική του καρδιὰ νὰ παγώση.

Σκουπίζει τὸ δάκρυ ποὺ τοῦ θολώνει τὰ μάτια. Ποῦ βρισκόμαστε; Ποῦ γυρίζει ὁ νοῦς του;

* * *

Ἡ κυρὰ Φωτεινὴ ποὺ δούλεψε ὅλη τὴ μέρα σκληρά, ἐπιστρέφει σκυφτὴ στὸ σπιτάκι της, κρατῶντας ἕνα μικρὸ τενεκάκι μὲ σούπα. Τὴν πῆρε ἀπ' τὴ γειτόνισσα γιὰ τὰ δυό της παιδιά. Θὰ τὴ ζέσταινε καὶ θὰ χόρταιναν μιὰ χαρά.

Ὅσο γι' αὔριο, ὁ Θεὸς εἶχε πάλι. Μονάχα νὰ εἴχανε κάποια γωνιὰ νὰ κουρνιάσουν. Ἐκεῖνα τὰ νοίκια πῶς θὰ τὰ βρῆ μονομιᾶς. Ἂν τὴν ἔδιωχνε ἀπὸ τὸ σπίτι ὁ νοικοκύρης, ἡ θέση της θἆταν τραγική.

Στάθηκε στὴν πόρτα, κατάπληκτη. Μέσα στὸ σπίτι της ἄκουγε γέλια, φωνές! Ἡ κάμαρα ἦταν ὁλοφώτιστη. Στὴν καρέκλα, τὴ μόνη ποὺ εἶχε ἀπομείνει γερή, ἦταν καθισμένος ἕνας ἀρχοντόγερος, ἕνας ἄγνωστος ἀσπρομάλλης.

Στὸ ἕνα του γόνατο εἶχε τὸ Σταθούλη καὶ στ' ἄλλο τὴν Ἀθηνούλα.

Τὰ παιδιὰ ἦταν πασαλειμμένα μὲ γλυκὰ καὶ στοὺς ὤμους τους ἦταν περασμένες καινούργιες σάκκες. Στὸ πάτωμα εἶχαν πέσει μιὰ κούκλα καὶ μιὰ τρουμπέτα.

Ἡ κυρὰ Φωτεινὴ τάχει χάσει. Ὁ ἄγνωστος κύριος τὸ προσέχει. Κοκκινίζει καὶ κάτι πάει νὰ πῆ, μὰ δὲ βρίσκει τὰ λόγια. Θέλει νὰ σηκωθῆ μὰ δὲν ἔχει ἐλεύθερα πόδια καὶ φοβᾶται μὴν πέσουνε κάτω τὰ παιδιά.

Βγάζει λοιπὸν ἀπ' τὴν τσέπη του τὸ μαντήλι του καὶ σκουπίζει τὴ μύτη του μ' ἕνα ἄγριο ὕφος. Ἡ μητέρα κυττάζει ἀπορημένη. Λὲς κι' ὀνειρεύεται. Καὶ τότε ἀκούει τὴν Ἀθηνούλα νὰ λέη:

— Εἶδες, μανούλα, ποὺ ἔλεγες πῶς δὲ θἄρθη ὁ θεῖος Βαγγέλης; Νά τον ποὺ ἦρθε. Μᾶς ἔφερε σάκκες, γλυκὰ καὶ παιχνίδια.

— Καὶ τώρα πιὰ δὲ θὰ φύγη, εἶπε κι' ὁ Στάθης.

— Καὶ βέβαια δὲ θὰ φύγω, εἶπε τέλος, ξαναβρίσκοντας τὴ φωνή του ὁ Εὐάγγελος Καργαρᾶς. Θὰ μείνω ἐδῶ νὰ σπουδάσω τ' ἀνήψια μου καὶ νὰ προστατέψω τὴ μάνα ποὺ τὰ ἔμαθε ν' ἀγαποῦν τόσο τρυφερὰ ἕνα ἄγνωστο θεῖο...

Τὴν ἄλλη μέρα ξανάρθε καὶ μίλησε μὲ τὴ χήρα. Ἄκουσε ἀπὸ τὸ στόμα της τὴ βασανισμένη ζωή της, τῆς εἶπε γιὰ τὴν παρεξήγηση ποῦχε γίνει καὶ πῶς ἦρθε ἐπάνω στὴν ὥρα νὰ δώση σάρκα καὶ ὀστὰ στὸ φανταστικὸ θεῖο. Κι' ἀποφάσισε νὰ δεχτῆ μὲ χαρὰ τὸν τιμητικὸ ρόλο ποὺ τοῦχε ὁρίσει ἡ Θεία Πρόνοια.

Νὰ γίνη πιὰ σ' ὅλη τὴν ὑπόλοιπη ζωή του ὁ προστάτης αὐτῶν τῶν παιδιῶν, ποὺ κερδίσαν τὴν ἀγάπη του. Νὰ μείνη γι' αὐτὰ ἐκεῖνος ποὺ εἶχαν ὀνειρευτῆ μέσ' στὴ φτώχεια τους. Ὁ θεῖος Βαγγέλης ἀπ' τὴν Ἀμερική.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

◇

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ

Ἡ μαμᾶ βογγάει ἀπὸ τοὺς πόνους λέγοντας:

— Οὔ! Ἔβγαλα ἕνα καλόγερο!...

Ἡ μικρὴ Κατίνα τὴν κυττᾶ μὲ ἀπορία. Βγαίνει ἔξω κι' ἔπειτα ἀπὸ λίγο γυρνᾶ μ' ἕνα καλόγερο!

— Μανούλα, φωνάζει: Ἤσουν λυπημένη ποῦβγαλες ἕνα καλόγερο. Ἔ! Λοιπόν! Ἐγὼ σοῦ τὸν ξανάφερα!...

ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ

* * *

Ἕνας μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου εἶχε κάποτε δουλειὰ στὴν Ἐμπορικὴ Σχολή, καὶ ἀφοῦ πῆγε, ρώτησε τὸν ἐπιστάτη:

— Μοῦ λέτε σᾶς παρακαλῶ, ποῦ εἶναι τὸ γραφεῖον τοῦ κυρίου... Γυμνασιάρχου... τῆς Ἐμπορικῆς;!!!

Τί πρέπει νὰ κάνωμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

Σ' αὐτὴ ἐδῶ τὴ στήλη θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς δώσω μερικὲς ὁδηγίες καὶ μερικὲς συμβουλὲς ποὺ θὰ σᾶς φανοῦν πολὺ χρήσιμες στὴν περίπτωση μιᾶς ξαφνικῆς ἀρρώστιας ἢ ἑνὸς ἀτυχήματος, ὥς που νὰ ἔρθη ὁ γιατρός.

Ὁ γιατρὸς δὲν ἔρχεται πάντοτε ἀμέσως. Μπορεῖ νὰ μὴ βρίσκεται σπίτι του, μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ μόνος σὲ μιὰ μικρὴ πόλη, μπορεῖ νὰ καθυστερήση λίγο, μπορεῖ ν' ἀργήση καὶ πολύ.

Στὸ μεταξὺ ὅμως ἡ ὑγεία τοῦ ἀρρώστου μας — καὶ ἴσως ἡ ζωή του — βρίσκεται σὲ κίνδυνο.

Μερικὰ πολὺ ἁπλὰ πράγματα — ἕνα ποτήρι νερὸ στὴ μιὰ περίπτωση, λίγο κονιὰκ στὴν ἄλλη, μιὰ ἀδέξια καὶ βιαστικὴ κίνηση — ποὺ τὰ κάνουμε μὲ τὶς καλύτερες προθέσεις, μὲ τὴν ἐπιθυμία νὰ βοηθήσουμε, νὰ κάνωμε καλὸ σ' αὐτὸν ποὺ ἔπαθε, μποροῦν τὸ ἐναντίο νὰ κάνουν κάποτε ἀνυπολόγιστο κακό.

Ἄπειρες φορές, συγγενεῖς καὶ φίλοι πῆραν κυριολεκτικὰ στὸ λαιμό τους ἕνα ἀγαπημένο τους πρόσωπο ποὺ ἔτυχε νὰ πάθη ἕνα ἀτύχημα, μιὰ ὀξεία προσβολὴ κάποιας ἀρρώστιας, μιὰ αἱμοραγία, μιὰ λιποθυμιὰ μόνο καὶ μόνο γιατὶ βιάστηκαν νὰ κάνουν... ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε...

Ρωτάει ἔπειτα ὁ γιατρὸς σὰν ἔρθη ἐπιτέλους.

— Γιατί τοῦ κάνατε αὐτὸ ἢ ἐκεῖνο;

Κι' ἐκεῖνοι ἀπαντοῦν:

— Γιατρέ μου, ποῦ νὰ ξέρομε! Γιὰ καλὸ τὸ κάναμε...

Ἤ,

— Ἔτσι μᾶς εἶπε νὰ κάνομε ὁ Τάδε ἢ ὁ Δεῖνα ποὺ λένε πὼς ξέρουν.

Κι' ὁ γιατρὸς ἀγανακτεῖ, τὰ βάζει μὲ τὴν ἀπραγιὰ καὶ τὴ βιασύνη τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀγωνίζεται νὰ ἐπανορθώση τὸ κακὸ ποὺ ἔγινε.

Κι' ὅλ' αὐτὰ γιατί;

Γιατὶ πολὺ λίγοι ξέρουν τί πρέπει νὰ κάνουν σὲ ὡρισμένες κρίσιμες καὶ βιαστικὲς περιστάσεις «ὥσπου νάρθη ὁ γιατρός».

Κι' ὡστόσο εἶναι τόσο εὔκολο καὶ συνηθισμένο πρᾶγμα νὰ πάθη κάτι ὁ ἄνθρωπος ἔτσι στὰ καλὰ καθούμενα, εἴτε ἀρρώστια εἴτε τραῦμα εἴτε ἄλλου εἴδους ξαφνικό, ποὺ εἶναι ν' ἀπορῇ κανεὶς πὼς δὲν φροντίζουν ὅλοι νὰ μάθουν τί πρέπει νὰ κάνουν «ὥσπου νάρθη ὁγιατρός».

Κι' ἀρχίζω μὲ μιὰ συμβουλή: νὰ μὴν ἀκοῦτε τί σᾶς λένε οἱ διάφοροι αὐτοσχέδιοι γιατροί, ἐκτὸς ἂν ξέρετε θετικὰ ὅτι ἔχουν κάποια σοβαρὴ ἐπιστημονικὴ βάση αὐτὰ ποὺ λένε.

Αὐτοὶ οἱ ἐθελοντὲς συμβουλάτορες, εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνοι. Δὲν εἶναι κομπογιαννῆτες, οὔτε κὰν πρακτικοὶ γιατροὶ οἱ περισσότεροι, ἀλλὰ νομίζουν πὼς τὰ ξέρουν ὅλα, κι' ἔχουν πάντα ἕτοιμη μιὰ συμβουλὴ ἢ μιὰ συνταγή. Ρωτῆστε ἕναν ὁποιον δήποτε γιατρό, καὶ θὰ σᾶς διηγηθῆ τὶ κακὸ ἔχουν κάνει σὲ διαφόρους ἀρρώστους του αὐτοὶ οἱ αὐτοσχέδιοι δόκτορες...

Καὶ τώρα, μιὰ δεύτερη συμβουλή: στὶς περιπτώσεις ποὺ θὰ σᾶς ἐξηγήσω λεπτομερῶς παρακάτω, πρέπει νὰ καλέσετε ἀπαραιτήτως τὸν γιατρό. Μόνον ὁ γιατρὸς ξέρει τί θεραπεία πρέπει νὰ γίνη γιὰ νὰ γιατρευτῆ ὁ ἄρρωστός μας.

Μὴν ξεχνᾶτε πὼς οἱ συμβουλὲς ποὺ θὰ σᾶς δώσω ἀπὸ αὐτὴν ἐδῶ τὴ στήλη εἶναι — τὸ ξαναλέω — μόνον γιὰ νὰ ξέρετε τί πρέπει νὰ κάνετε σὲ περίπτωση ἀτυχήματος ἢ ξαφνικῆς ἀρρώστιας, ὄχι γιὰ νὰ γιατρευτῆ ὁ ἄρρωστος, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ χειροτερέψη ἡ κατάστασή του.

Ἀλλοίμονο... στὸν ἄρρωστο ἂν μποροῦσε νὰ κάνη ὁ καθένας τὸν γιατρό, ἢ ἂν διαβάζοντας μιὰ φυλλάδα ἢ ἔστω κι' ἕνα σοβαρὸ περιοδικό, ἀποχτοῦσε τόσες ἰατρικὲς γνώσεις, ποὺ ὁ γιατρὸς νὰ ἦταν περιττός.

ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΦΕΡΝΟΥΜΕ ΓΙΑΤΡΟ

Πρέπει νὰ φωνάζωμε τὸν γιατρὸ στὴν περίπτωση τῶν ἀτυχημάτων: ὅταν σπάση δηλαδὴ κανεὶς κανένα πόδι ἢ χέρι ἢ τὰ στραμπουλίση. Ὅταν χτυπήση στὸ κεφάλι πολύ. Ὅταν πάθη σοβαρὰ ἐγκαύματα καὶ πονάει. Ὅταν πάθη ἀσφυξία (μισοπνιγεῖ μὲς στὸ νερό, ἢ ἂν ἀναπνεύση δηλητηριώδη ἀέρια γκάζι, ἀνθρακικὸ ἀπὸ μισοσβυσμένα κάρβουνα κλπ.). Ὅταν πάθη δηλητηρίαση ἀπὸ κάτι ποὺ ἔφαγε ἢ ἤπιε. Καὶ γενικὰ ὅταν τραυματιστῆ μὲ τρόπο ποὺ νὰ μὴν μπορῆ νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ περπατήση.

Ὕστερα, στὴν περίπτωση τῆς ἀρρώστιας. Ὡρισμένες ἀρρώστιες, ἔρχονται σιγὰ σιγὰ καὶ μᾶς γελᾶνε. Νομίζομε πὼς εἶναι ἕνα ἁπλὸ κόψιμο, ἐνῶ εἶναι σκωληκοειδῖτις. Νομίζομε πὼς εἶναι «κρυολογηματάκι» ἢ γριππούλα, ἐνῶ εἶναι ἀρχὴ πνευμονίας. Ὁ γιατρὸς μονάχα, μπορεῖ νὰ ξεχωρίση τί εἶναι σοβαρὸ καὶ τί δὲν εἶναι. Ὅπως ὅμως δὲν μποροῦμε νὰ φέρνομε τὸν γιατρὸ μὲ ψύλλου πήδημα, θὰ σᾶς πῶ πότε ὁ ὀργανισμός μας ἀνάβει κόκκινα φῶτα, γιὰ νὰ μᾶς πῆ ὅτι κάτι συμβαίνει.

Λοιπὸν θὰ φωνάξουμε γιατρό, ὅταν:

Ἕνας πονόλαιμος ἐπιμένει. Φανερώνεται ἕνα ἐξάνθημα. Ὁ πυρετὸς ἑνὸς κρυολογήματος δὲν πέφτει σὲ τρεῖς - τέσσαρες μέρες. Ὅταν ὁ βήχας κρατάει πάνω ἀπὸ ἑβδομάδα. Ὅταν πονάη ἀφόρητα ἢ ἐπίμονα ἡ κοιλιὰ ἢ τὸ στομάχι. Ὅταν φανερωθῆ στὸ σῶμα κανένα χοντραδάκι. Ὅταν κατὰ κάποιο τρόπο βγάλη ὁ ἄρρωστος αἷμα ἀπὸ τὸ στομάχι, τὰ ἔντερα ἢ τοὺς πνεύμονες. Ὅταν ἔχη πυρετὸ ποὺ δὲν πέφτει. Καὶ γενικά, ὅταν χωρὶς λόγο χάση τὴν ὄρεξή του, τὸν ὕπνο του κι' ἀδυνατήση.

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΛΟΥΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΤΡΟ

Ὁ καθένας βέβαια θέλει ὅταν φωνάξη τὸν γιατρό, νὰ τὸν ἔχη ἀμέσως στὸ σπίτι του. Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι πάντοτε ἀναγκαῖο.

Ὅταν ὁ πυρετὸς εἶναι μεγάλος, ὅταν πρόκειται γιὰ αἱμοραγία ἀπὸ τὸ τὸ στομάχι ἢ τοὺς πνεύμονες, ἢ γιὰ συμφόρηση ἢ γιὰ ἐπίμονη λυποθυμία ὅπως καὶ γιὰ τραῦμα σοβαρό, θὰ ποῦμε στὸ γιατρὸ ἢ θ' ἀφήσωμε παραγγελία πὼς εἶναι κάτι πολὺ βιαστικὸ καὶ σοβαρὸ καὶ νἄρθη ἀμέσως. Στὶς ἄλλες ὅμως περιπτώσεις, δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀναστατώνουμε ἄδικα, θὰ τοῦ ἀφήνωμε παραγγελία νὰ περάση ὅταν μπορέση. Ἂν δοῦμε τὸν ἴδιο τὸ γιατρό, καλὸ εἶναι νὰ τοῦ ποῦμε μερικὰ συμπτώματα, γιὰ νὰ καταλάβη κι' ὁ ἴδιος ἂν πρέπει νὰ βιαστῆ πολύ, ἢ ὄχι.

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ Κ.

ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ

Ο ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΚΙ' Ο ΦΑΛΑΚΡΟΣ

Μιὰ φορὰ ἕνας φαλακρός, ἔβριζε τὸν κυνικὸ φιλόσοφο Διογένη.

— Ἐγώ, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Διογένης δὲν σὲ βρίζω. Μόνο σοῦ λέω πὼς συγχαίρομαι μ' ὅλη μου τὴν καρδιὰ τὶς τρίχες τῶν μαλλιῶν σου, ποὺ κατάφεραν νὰ φύγουν ἀπὸ ἕνα τέτοιο κεφάλι.

ΤΟ ΕΛΑΦΙ ΚΑΙ ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ

Μιὰ φορὰ ἕνα ἐλάφι ποὺ τὸ κυνηγοῦσαν κάτι κυνηγοί, κρύφτηκε γιὰ νὰ ξεφύγη σ' ἕνα ἀμπέλι.

Οἱ κυνηγοὶ ποὺ δὲν τὸ ἔβλεπαν πιά, ἔλεγαν ν' ἀλλάξουν δρόμο καὶ νὰ φύγουν, ὅταν τὸ ἐλάφι ποὺ νόμισε πὼς εἶχε γλυτώσει καὶ δὲν εἶχε πιὰ κανένα κίνδυνο, ἄρχισε νὰ τρώη τ' ἀμπελόφυλλα.

Οἱ κυνηγοὶ ὡστόσο βλέποντας τὰ φύλλα νὰ σαλεύουν, κατάλαβαν πὼς ἐκεῖ κρυβόταν κάποιο ζῶο. Σημάδεψαν λοιπὸν μὲ τὰ τόξα τους, καὶ σὲ λίγο τὸ ἐλάφι κοίτονταν χάμω στὸ χῶμα, τρυπημένο ἀπὸ τὶς σαΐτες.

— Καλὰ νὰ πάθω! ἔλεγε ὡστόσο. Ἂν δὲν ἔτρωγα τὰ ἀμπελόφυλλα, ἂν δὲν ἔκανα κακὸ στὸ ἀμπέλι ποὺ μ' ἔκρυβε καὶ μὲ φύλαγε, δὲν θὰ μ' ἔπαιρναν εἴδηση οἱ κυνηγοί, καὶ τώρα θὰ ζοῦσα.

Ἔτσι τὴν παθαίνουν πάντα οἱ ἀχάριστοι ποὺ κοιτᾶν νὰ κάνουν κακὸ στὸν εὐεργέτη τους.

ΤΟ ΚΑΤΣΙΚΙ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ

Μιὰ φορὰ ἕνα κατσίκι εἶχε σκαρφαλώσει σ' ἕναν ψηλὸ βράχο. Βλέποντας λοιπὸν κάποιο λύκο νὰ περνάη, ἄρχισε νὰ τὸν περιγελᾶ καὶ νὰ τὸν βρίζη.

Ὁ λύκος κοντοστάθηκε, τὸ κοίταξε καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἒ κακόμοιρο πλᾶσμα! Εἶσαι πολὺ γελασμένο ἂν νομίζης πὼς ἐσὺ μοῦ λὲς πειραχτικὰ λόγια καὶ μὲ βρίζεις. Ὁ βράχος ποὺ στέκεσαι μὲ βρίζει!

Ἔτσι γίνεται καὶ μὲ μερικούς: δὲν τολμοῦν νὰ τὰ βάλουν μ' ἕναν δυνατότερό τους, παρὰ ὅταν εἶναι σίγουροι πὼς δὲν ἔχουν τίποτε νὰ πάθουν.

Ο ΔΙΑΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Ὁ Δίας ἔστειλε τὸν Ἑρμῆ στὴ γῆ, νὰ γράφη τὶς ἁμαρτίες ποὺ ἔκανε ὁ κάθε ἄνθρωπος πάνω σὲ ὄστρακα, καὶ νὰ τὰ ρίχνη σὲ μιὰ κασέλα. Ὕστερα ὁ ἴδιος θὰ ἔπιανε τὸ κάθε ὄστρακο, θὰ διάβαζε τὴν ἁμαρτία καὶ κατὰ τὴν δίκαιη κρίση του, θὰ ὥριζε τὴν τιμωρία. Τὰ ὄστρακα ὅμως ἀνακατεύτηκαν μέσα στὴν κασέλα, κι' ἔτσι ὁ Δίας βγάζοντας ἕνα ἕνα τὰ ὄστρακα, τιμωροῦσε κάποτε ἕνα φταίξιμο ποὺ ἔγινε πρόσφατα πιὸ γρήγορα ἀπὸ κάποιο ἄλλο ποὺ ἔγινε πολὺ παλιότερα. Ὅλα τὸ ὄστρακα ὅμως πέρασαν ἀπὸ τὰ χέρια του.

Αὐτὸς ὁ μύθος μᾶς δείχνει πὼς κι' οἱ ἀρχαῖοι ἤξεραν πὼς ὁ φταίχτης ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ τιμωρηθῆ. Δὲν ἔχει σημασία ἂν κάποτε ἀργεῖ ἡ τιμωρία του. Μιὰ φορά, θὰ ἔρθη ἡ μέρα ποὺ θὰ πληρώση γιὰ τὸ κακὸ ποὺ ἔχει κάνει.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΠΗΡΕ ΤΑΞΙ

Δυὸ παιδάκια στὴν ἐξοχὴ παρακολουθοῦν μιὰ μικρὴ χελώνα ποὺ περπατοῦσε μὲ τὸ πάσο της. Ἔξαφνα προσέχουν ὅτι ἐπάνω στὸ ὄστρακο τῆς χελώνας εἶχε κολλήσει ἕνας μικρὸς σαλίγκαρος.

— Κύττα, κύττα, λέει τὸ ἕνα παιδὶ στὸ ἄλλο, ὁ σαλίγκαρος βιαζόταν σήμερα καὶ πῆρε ταξί.

Τὸν καιρὸ τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

18ον.

— Τὸ ἤξερα πὼς θὰ μοῦ τὸ ἔλεγες αὐτό. Τὸ ἔβλεπα ἀπὸ τὴ νευρικάδα σου τώρα τελευταῖα, εἶπε, καὶ τὸ περίμενα κάθε μέρα. Μὰ δὲ θὰ περιμένεις τὸν Νικήτα;

—Ὁ Νικήτας ἀργεῖ, ἀποκρίθηκε ὁ Κωνσταντῖνος. Ἔπειτα γιατί νὰ τὸν περιμένω; Ὅποταν θέλω νὰ μάθω ποῦ βρίσκεται, δὲν ἔχω παρὰ νὰ πάγω στὸν πρῶτο ἑλληνικὸ σταθμὸ καὶ νὰ δώσω τὸ σύνθημα, κι ἂν δὲν τὸ ξέρουν ἐκεῖ, πάγω παρακάτω. Κι ἐπιτέλους, ἂν δὲν τὸν βρῶ ἀμέσως, τί πειράζει;

— Καὶ ποῦ θὰ πᾶς;

— Πίσω.

— Στοὺς Βουλγάρους;

— Βέβαια.

Πέρασε λίγη ὥρα.

Ὁ Κωνσταντῖνος συλλογίζουνταν περιφέροντας τὸ βλέμμα του ἐδῶ κι ἐκεῖ στὸν πυκνὸ πράσινο θόλο πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του, καὶ ὁ Μιχαὴλ τὸν κοίταξε. Ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυνατά.

— Κωνσταντῖνε, εἶπε μὲ πολλὴ συγκίνηση, μὴν πᾶμε πιὰ πίσω στοὺς Βουλγάρους!

Ὁ Κωνσταντῖνος σήκωσε λίγο τὸ κεφάλι καὶ κοίταξε τὸ φίλο του, καὶ πάλι ξαπλώθηκε στὸ χόρτο.

—Ὄχι, Μιχαήλ, εἶπε ἥσυχα, δὲν ἐννοοῦσα νὰ ξαναρχίσομε τὴ ζωὴ τῆς σκλαβιᾶς ποὺ ζήσαμε ὡς τώρα, οὔτε εἶναι πιὰ χρήσιμο, νομίζω. Λέγω νὰ κάνομε ζωὴ ἐλεύθερη, γυρνώντας ἐδῶ κι ἐκεῖ, πότε μὲ τὴ μιὰ πρόφαση, πότε μὲ τὴν ἄλλη. Εἶναι τὸ καλύτερο μέσον τώρα γιὰ νὰ μαζεύομε πληροφορίες καὶ γιὰ νὰ μεταφέρνομε γρήγορα τὶς εἰδήσεις. Χρήματα ἔχω ἀκόμα μερικά. Ἐσὺ ἔχεις ;

— Κωνσταντῖνε, εἶπε πάλι ὁ Μιχαήλ, ἄφησε πιὰ αὐτὴ τὴν τέχνη...

Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνασηκώθηκε.

— Γιατί; ρώτησε σοβαρά.

— Μποροῦμε νὰ κάνομε ἄλλη δουλειά, πολὺ πιὸ ὄμορφη!... Ἄκουσε, Κωνσταντῖνε! Σοῦ εἶπα πὼς πῆγα στὸ στρατόπεδο καὶ πὼς ὁ Αὐτοκράτορας μοῦ φέρθηκε σὰ νὰ εἶχα κάνει κάτι σπουδαῖο. Μὰ δὲ σοῦ εἶπα καὶ τὰ παρακάτω.

— Σὰν τί;

—Ὁ Αὐτοκράτορας μὲ διόρισε ὑπασπιστή του, καὶ μοῦ ἔδωσε νὰ καταλάβω πὼς θὰ μὲ κάνει τουρμάρχη 1 σὰν ξαναγυρίσω στὸ στρατόπεδο. Εἶχα ζητήσει τὴν ἄδεια νὰ φύγω μὲ τὸν Νικήτα, καὶ ὁ Αὔγουστος μὲ φώναξε στὴ σκηνή του καὶ μοῦ εἶπε: «Πήγαινε πίσω ἀφοῦ τὸ θέλεις, μὰ νὰ ξέρεις πὼς ὅποταν γυρίσεις, ἡ θέση σου σὲ περιμένει». Καὶ πρόσθεσε: «Δὲν ξεχνῶ ποτὲ ἐκείνους ποὺ μὲ ὑπηρέτησαν μὲ ἀφοσίωση». Ἐσύ, Κωνσταντῖνε, πρόσφερες περισσότερες ὑπηρεσίες ἀπὸ μένα. Σὲ φθάνει πιὰ αὐτὴ ἡ ζωή! Καὶ ἡ ἀμοιβή σου θὰ εἶναι ἀκόμα μεγαλύτερη ἀπὸ τὴ δική μου.

— Σοῦ εἶπε ὁ Αὐτοκράτορας πὼς ἡ ὑπηρεσία ποὺ κάμνομε εἶναι περιττή ; ρώτησε ὁ Κωνσταντῖνος.

—Ὄχι, ἀπεναντίας, ὁμολόγησε ὁ Μιχαήλ. Ὁ Δαφνομήλης μοῦ εἶπε πὼς αὐτὴ τὴν ὥρα, ἕνας πιστὸς κατάσκοπος εἶναι χρησιμότερος καὶ ἀπὸ ἕνα στρατηγὸ ἀκόμα.

Ὁ Κωνσταντῖνος χαμογέλασε.

— Καὶ θέλεις ἀπὸ τώρα νὰ ζητήσομε ἡσυχία; εἶπε.

— Ποιὸς μιλᾶ γιὰ ἡσυχία; Νὰ πολεμᾶς μὲ τὸν Αὐτοκράτορα, τ' ὀνομάζεις ἡσυχία; Κοίταξε τὸν Βοτανειάτη, ποὺ ἦταν στρατηγὸς τῆς Θεσσαλονίκης, τί τραγικὰ ποὺ πέθανε! Δὲς τὸν Δαφνομήλη ποὺ πῆρε τὸ Δυρράχιο, τὸν Νικηφόρο Ξιφία ποὺ πῆρε τὴν Πρεσθλάβα. Πόσα χρόνια πολεμοῦν ἀπὸ τότε, σὲ βουνὰ καὶ πεδιάδες!... Κι ἐμεῖς ἔτσι θὰ πολεμήσομε, Κωνσταντῖνε, μὰ μὲ τ' ὄνομά μας, στ' ἀνοιχτὰ πιά! Ἄχ, τί ἀηδία ποὺ μοῦ φέρνει ἡ ζωὴ ποὺ κάναμε ὡς τώρα, νὰ κρυβόμαστε ἀδιάκοπα νὰ δειχνόμαστε ἄλλο ἀπὸ κεῖνο ποὺ εἴμαστε...

— Κωνσταντῖνε, μὴν πᾶμε πίσω πιὰ στοὺς Βουλγάρους.

— Γιατί τὸ βρίσκεις ἄσχημο, Μιχαήλ; ρώτησε ἥσυχα ὁ Κωνσταντῖνος.

— Σοῦ τὸ εἶπα, γιατὶ φαινόμαστε ἄλλο ἀπὸ κεῖνο ποὺ εἴμαστε, γιατὶ τρῶμε προσβολὲς καὶ ταπεινώσεις ποὺ δὲν μποροῦμε καὶ δὲ θέλομε νὰ ἐκδικήσομε, γιατὶ φαινόμαστε δοῦλοι ταπεινωμένοι καὶ δειλοί...

— Καὶ αὐτὸ εἶναι ἄσχημο; εἶπε σκεπτικὰ ὁ Κωνσταντῖνος.

Μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στὸ χέρι, κοίταξε μακριά, μακριά, καὶ τὸ βλέμμα του χάνουνταν πέρα, στ' ἀντικρινὰ δάση, χωρὶς νὰ τὰ βλέπει.

— Μιχαήλ, εἶπε ἐπιτέλους, πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ πᾶς στὸ Βασιλέα. Τὸ μέλλον σου εἶναι κεῖ. Ὅποια ὑπηρεσία κι ἂν ἀναλάβεις ἐκεῖ, θὰ τὴν κάνεις καλύτερα παρὰ τούτη ποὺ δὲν τὴν ἀγαπᾶς.

— Καὶ σύ, Κωνσταντῖνε;

—Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ.

— Κωνσταντῖνε!

—Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ γιατὶ δὲ ντρέπομαι τὴ δουλειά μου... Βλέπεις, Μιχαήλ, ἐγὼ νιώθω τὰ πράματα ἀλλιώτικα. Δὲ συλλογίστηκα ποτὲ ἂν εἶναι ὄμορφο ἢ ἄσχημο νὰ κρύβομαι καὶ νὰ φαίνομαι ἄλλο ἀπὸ κεῖνο ποὺ εἶμαι. Εἶδα ἕνα ἔργο μπροστά μου, ἔργο ποὺ ἔπρεπε νὰ γίνει. Εἶδα μιὰν ἀποστολὴ ποὺ μέσω τοῦ Δαφνομήλη μᾶς ἐμπιστεύθηκε ὁ Βασιλέας. Καὶ τὴν εἶδα χρήσιμη, ἀναγκαία γιὰ τὸν τόπο μου. Ποτὲ δὲ μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ νὰ σκεφθῶ ἂν αὐτὸ ποὺ κάνω φαίνεται ὄμορφο ἢ ἄσχημο γιὰ τὸ ἄτομό μου, — γιατὶ μόνο τὸ ἄτομό μου μπορεῖ ἀπ' αὐτὸ νὰ πειραχτεῖ — οὔτε ποῦ μπορεῖ νὰ μὲ πάγει. Ὁ Βασιλέας, στὴ μεγάλη αὐτὴ πάλη, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ, ἀψηφώντας κινδύνους καὶ στερήσεις, νὰ μαθαίνουν καὶ νὰ τοῦ λέγουν τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ νὰ τοὺς προλαβαίνει ἐκεῖνος. Αὐτὸ ἔκανα. Ἂν νόμιζα πὼς μποροῦσα ἀλλιώτικα νὰ ἐνεργήσω, χρησιμότερα γιὰ τὸ συμφέρον τῆς πατρίδας, θὰ τὸ ἔκαμνα. Ἀλλὰ δὲν τὸ βλέπω.

— Κι ἐκεῖ μπορεῖς νὰ ὑπηρετήσεις, καὶ νὰ δώσεις ἀκόμα καὶ τὴ ζωή σου ἡρωϊκά!

— Ναί, βέβαια! Μὰ ἐκεῖ βρίσκει ὁ Αὐτοκράτορας ὅσους θέλει. Ἕνας περισσότερος, ἕνας λιγότερος, διαφορὰ δὲν κάνει. Ἐδῶ εἴμαστε λίγοι, ἡ δουλειά μας εἶναι δύσκολη. Δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶναι κανεὶς γενναῖος. Τὴν τέχνη αὐτὴ τὴν ξέρομε μεῖς καλά. Τὶς ὑπηρεσίες ποὺ μπορῶ νὰ προσφέρω ἐδῶ, γιὰ τὸν τόπο μου καὶ τὸ Βασιλέα μου, ἐκεῖ δὲ θὰ μποροῦσα νὰ τὶς κάνω ποτέ!

— Κωνσταντῖνε, ξέσπασε μὲ ἀπελπισία ὁ Μιχαήλ, εἶναι ἄσχημη ἡ διπλοπρόσωπη, ἡ δόλια τέχνη τοῦ κατασκόπου! Εἶναι ἄτιμη!

Ὁ Κωνσταντῖνος σηκώθηκε ὄρθιος. Τοῦ φάνηκε τοῦ Μιχαὴλ σὰν πιὸ ψηλός, σὰν πιὸ μεγάλος.

1 **Τουρμάρχης**: τίτλος ποὺ εἶχαν τότε οἱ ὑποστράτηγοι.

— Καμιὰ δουλειὰ δὲν εἶναι ἄσχημη, ὅσο δὲν τὴν ἀσχημίζει ἐκεῖνος ποὺ τὴν κάμνει, εἶπε. Ἄνθρωπος ποὺ ἐργάζεται χωρὶς καμιὰν ὀπισθοβουλία, ποὺ δίνει τὴ ζωή του χωρὶς ὑπολογισμούς, ξέροντας πὼς τίποτα δὲν ἔχει νὰ κερδίσει ἀπὸ τὴ θυσία, ἀπεναντίας μάλιστα, πώς, ἂν ἀνακαλυφθεῖ καὶ ἂν πιαστεῖ, σὲ βασανιστήρια θὰ τελειώσει, καὶ ὅμως ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργο του, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἄτιμος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι... Εἴτε κατασκοπεία ὀνομάσεις τὴ δουλειά μου, εἴτε τυφλὴ ἀφοσίωση στὴν Πατρίδα, ἤ λέξη δὲ μὲ μέλει, οὔτε ἀλλάζει τὴν πράξη μου... Στέκω ψηλότερα ἀπὸ τὴν πράξη μου, Μιχαήλ, γιατὶ ὁ σκοπός της εἶναι ἁγνὸς καὶ πατριωτικός. Τὴν ἀποστολή μου τὴ βλέπω ὄμορφη!... Καὶ γι' αὐτὸ μένω.

— Κωνσταντῖνε!..

— Ναί, θὰ μείνω. Καὶ τὸ ἔργο μου θὰ τὸ ἐξακολουθήσω. Καὶ ὅλοι οἱ τίτλοι καὶ οἱ βαθμοὶ ποὺ μπορεῖς ἀκόμα νὰ μοῦ ὑποσχεθεῖς στὸ στρατόπεδο τοῦ Αὐτοκράτορα, καὶ ὅλες οἱ δόξες, δὲ θὰ μὲ κάνουν ν' ἀφήσω τὴν ἀφανή, τὴν κρυφὴ μου δουλειά, ποὺ τὴν ξέρω ἀναγκαία καὶ ποὺ τὴν ἀγαπῶ γιὰ τὴ μυστική της ὀμορφιά.

Μιὰ στιγμὴ ἀκόμα στάθηκε, κοιτάζοντας τὸ φίλο του. Ὕστερα γύρισε νὰ φύγει.

Μὰ τὸ πονεμένο ὑπερήφανο βλέμμα που εἶχε πάγει στὴν καρδιὰ τοῦ Μιχαήλ. Μ' ἕναν πήδο σηκώθηκε καὶ στάθηκε μπροστά του.

— Κωνσταντῖνε, εἶπε, σὲ πόνεσα!...

Ὁ Κωνσταντῖνος πῆρε τὰ δυὸ χέρια τοῦ φίλου του ποὺ ἦταν ἀκουμπισμένα στοὺς ὤμους του καὶ τὰ ἔσφιξε μὲ πολλὴν ἀγάπη.

— Ναί, εἶπε σιγά, πόνεσα βλέποντας πὼς εἴμαστε τόσο διαφορετικοί! Δὲν τὸ εἶχα ἀντιληφθεῖ ποτέ... Νόμιζα πὼς μιὰ ψυχὴ μᾶς ἕνωνε...

Μαζὶ πῆραν τὸ δρόμο τοῦ μοναστηριοῦ, ὁ καθένας βυθισμένος στὶς σκέψεις του.

Ἔφθασαν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς αὐλῆς καὶ χτύπησαν τὴν πόρτα.

Ὁ πάτερ Μεθόδιος μὲ τὸν Γρηγόρη τοὺς ἄνοιξε.

— Καλῶς τους, εἶπε ὁ πάτερ Μεθόδιος. Ἀργήσατε νὰ γυρίσετε καὶ ἀνησυχούσαμε. Ἴσα - ἴσα ποὺ κάποιος ρωτοῦσε γιὰ σένα, εἶπε τοῦ Κωνσταντίνου.

— Γιὰ μένα; Ποιός;

Μὲ τὸ κεφάλι ἔγνεψε ὁ καλόγερος κατὰ τὴν ἄκρη τῆς αὐλῆς ὅπου, σ' ἕνα μπάγκο, ἕνας στρατιώτης μὲ σημαδεμένο πρόσωπο κουβέντιαζε μὲ ἄλλους δυὸ καλόγερους.

— Τόσα ρώτησε, ποὺ εἶπα πὼς πρέπει νὰ εἶναι μεγάλος φίλος σου, πρόσθεσε ὁ Γρηγόρης.

— Ὄχι, ἀποκρίθηκε ὁ Κωνσταντῖνος, δὲν εἶναι φίλος μου.

Καὶ χωρὶς νὰ σταματήσει ἀνέβηκε μὲ τὸν Γρηγόρη καὶ τὸν Μιχαὴλ στὸ κελί του.

Μόλις μπῆκε μέσα, ἔτρεξε στὸ παράθυρο καὶ κοίταξε στὴν αὐλή.

Ὁ στρατιώτης εἶχε φύγει.

— Πάτερ Γρηγόρη, ξέρεις ποιὸς ἦταν ὁ στρατιώτης ποὺ ρωτοῦσε γιὰ μένα ; εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος.

— Ὄχι! Τὸν ξέρεις λοιπόν;

— Εἶναι ὁ μυστικοσύμβουλος τοῦ Ἰβάτζη. Εἶναι κεῖνος ποὺ ἔδειρε τὸν Μιχαὴλ καὶ ποὺ τοῦ ἔσχισα τὰ μοῦτρα του.

Ὁ Γρηγόρης ἔσμιξε τὰ χέρια μὲ τρόμο.

Ὁ Κωνσταντῖνος χαμογέλασε.

— Βλέπεις, Μιχαήλ, εἶπε μὲ κάποια λύπη, εἶναι ὥρα νὰ φεύγω!...

Ὁ Μιχαὴλ δὲν ἀποκρίθηκε.

— Καὶ πότε λὲς νὰ φύγεις; ρώτησε ὁ Γρηγόρης.

— Μόλις νυχτώσει καλά.

— Ποῦ πηγαίνεις;

— Δὲν ἔχω ὁρισμένο σκοπό. Λέω νὰ τραβήξω κατὰ τὸν Πρίλαπο ἢ ὅπου ἀλλοῦ βρίσκεται ὁ Ρωμανός.

— Λοιπὸν θὰ ἔλθω μαζί σου ὡς τὸ μισὸ δρόμο, εἶπε ὁ Γρηγόρης. Ὕστερα θὰ τραβήξω γιὰ τὴ μονή μου, στὴν Πρέσπα. Ἐκεῖ θὰ περιμένω τὸν Νικήτα.

Σὰ βρέθηκαν οἱ δυὸ φίλοι μόνοι, ὁ Κωνσταντῖνος σίμωσε τὸν Μιχαήλ.

— Ποῦ θὰ σὲ ξανανταμώσω πάλι; ρώτησε μὲ συγκίνηση.

— Δὲ θὰ χωριστοῦμε, Κωνσταντῖνε.

— Μιχαήλ... σκέψου το... ἐγὼ θὰ ξαναχωθῶ μέσα στοὺς Βουλγάρους.

— Ὅπου καὶ ἂν πᾶς θὰ σὲ ἀκολουθήσω.

Ὁ Κωνσταντῖνος δὲν ἀποκρίθηκε ἀμέσως, τὰ χείλια του ἔτρεμαν.

— Ἔλα λοιπόν! εἶπε βαθιὰ ταραγμένος. Τὸ ἔργο μας ἀξίζει τὴ θυσία σου!

Τὴ νύχτα ἔφυγαν καὶ οἱ τρεῖς.

Στὸν Ἡγούμενο, ποὺ τοὺς ρωτοῦσε ποῦ πήγαιναν, ἀποκρίθηκαν πὼς ἀνέβαιναν στὴ Στρουμπίτζη.

Μὰ μόλις ἀπομακρύνθηκαν ἀπὸ τὸ μοναστήρι, κατέβηκαν πάλι στὸν ποταμό, πέρασαν τὴ ρηχοτοπιὰ ποὺ ἡ Βουβὴ τὴν εἶχε δείξει τοῦ Μιχαὴλ καί, ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο ποὺ εἶχαν πάρει οἱ Βούλγαροι, τράβηξαν κι' αὐτοὶ δυτικὰ κατὰ τὸν Πρίλαπο.

ΙΔ'.

ΣΤΟΝ ΞΕΝΩΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ἦταν νύχτα σχεδόν. Ἔξω τὸ κρύο ἔπιανε στὰ κόκαλα.

Ὅλα τὰ σπίτια ἦταν κλειστά, καὶ γύρω στὶς ἀναμμένες τους γωνιὲς οἱ χωρικοὶ μαζώνουνταν νὰ ζεσταθοῦν καὶ νὰ ἑτοιμάσουν τὸ φτωχικό τους δεῖπνο.

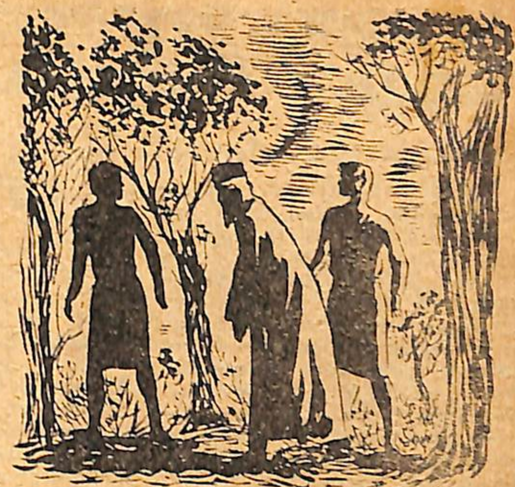
Σ' ἕνα μικρὸ σκοτεινὸ καὶ βρώμικο ξενώνα ἑνὸς βουλγάρικου χωριοῦ, κοντὰ στὸ Βουτέλιο, δυὸ χωρικοὶ κουβέντιαζαν πλάγι σ' ἕνα μακρὺ τραπέζι, ἂν μπορεῖ κανεὶς νὰ ὀνομάσει τραπέζι τὴ λαδοπεριχυμένη καὶ μουτζουρωμένη σανίδα, ποὺ στηρίζουνταν σὲ δυὸ στρίποδα.

Ὁ ἕνας ἦταν ψηλός, μὲ ξανθὰ γένια κι ὄμορφο εὐγενικὸ πρόσωπο, τόσο εὐγενικὸ ποὺ τὰ χωριάτικα ροῦχα του φαίνουνταν σὰν ξένα ἀπάνω του.

Ὁ ἄλλος ἦταν τὸ ἐναντίον, ἄσχημος, κοντός, μαῦρος, μὲ πονηρὰ μικρὰ ματάκια, ποὺ στιγμὴ δὲν ἔμεναν ἥσυχα καὶ ποὺ ποτὲ δὲν κοίταζαν κατάματα ἐκεῖνον ποὺ μιλοῦσε. Ἦταν κουλός, καὶ τὸ ἀπομεινάρι τοῦ κομμένου χεριοῦ ἦταν κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὴν κάπα του, μιὰ πρόστυχη προβιά.

Οἱ δυὸ ἄντρες κουβέντιαζαν χαμηλόφωνα, σκυμμένοι πάνω ἀπὸ τὴ σανίδα καί, ποῦ καὶ ποῦ, γύριζαν νὰ δοῦν ἂν κανένας τοὺς ἀκούει.

Στὸ ἴδιο τραπέζι, λίγο παρακάτω κάθουνταν ἕνας κουρελιασμένος καὶ λασπωμένος Βούλγαρος στρατιώτης, μὲ τὸ πρόσωπο πεσμένο στὰ διπλωμένα του μπράτσα, καὶ κοιμοῦνταν βαθιά. Πλάγι του, ἕνα ἄδειανὸ κανάτι κρασὶ καὶ τὸ χυμένο ποτήρι μαρτυροῦσαν τὸ εἶδος τοῦ ὕπνου του.

Τὴ νύχτα ἔφυγαν καὶ οἱ τρεῖς...

Κοντὰ στὴν ἀναμμένη γωνιὰ ὅπου ὁ ξενοδόχος μαγείρευε ξερὰ κουκιὰ γιὰ τὸ δεῖπνο, κάθουνταν ἕνας καλόγερος. Τὰ μακριὰ καστανά του γένια καὶ τὰ ροῦχα του ἦταν κατασκονισμένα, καὶ ἡ στάση του καὶ τὰ μισόκλειστά του ματόκλαδα ἔλεγαν μεγάλη κούραση. Μ[ὲ] βαρεμὸ ἔμοιαζε ν' ἀκούει τὴ μωρολογι[ὰ] τοῦ ξενοδόχου, καὶ μόνο μ' ἕνα ναὶ κ[ι] ἕνα ὄχι ἀποκρίνουνταν στ' ἀτέλειωτα ρω[τή]ματά του, καὶ ἀφηρημένα κοίταζε τ[ὸ] δοῦλο τοῦ ξενώνα, ἕνα λιγνὸ παλικάρ[ι] ποὺ σιωπηλὰ ἔσχιζε ξύλα καὶ τὰ ἔκαμ[ν]ε δεμάτια.

Ἕνα χτύπημα ἀκούστηκε στὴν πόρτα, καὶ ὅλοι γύρισαν ξαφνισμένοι. Μό[]νος ὁ μεθυσμένος στρατιώτης δὲν κου[]νησε.

— Ποιὸς εἶναι; ρώτησε ὁ ξενοδόχο[ς] χωρὶς νὰ σηκωθεῖ.

— Ὁ Δαβίδ, ἀπήντησε ἀπέξω μιὰ α[] τρίκεια φωνή.

Ὁ ξενοδόχος ἔκανε νόημα τοῦ δούλο[υ] ν' ἀνοίξει κι ἕνας ἄντρας μπῆκε μέσ[α] καὶ σφάλισε τὴν πόρτα.

Ἦταν μεγαλόσωμος, ἀδύνατος, ξερ[ὸς] καὶ βρώμικος, καὶ κούτσαινε ἀπὸ τ' [ἀ]ριστερό του πόδι. Φοροῦσε στρατιωτικ[ὰ] μὰ ἡ φορεσιά του ἦταν παλιὰ καὶ λερ[ω]μένη, μὲ μεγάλους μουντοὺς λεκέδ[ες] σὰν ἀπὸ αἵματα παλιά. Φοροῦσε μιὰ σχ[ι]σμένη κάπα χωρικοῦ μὲ κουκούλα, πο[ὺ] τοῦ σκέπαζε σχεδὸν ὅλο τὸ κεφάλι, κ[ι] τὸ ἕνα του μάτι ἦταν δεμένο.

— Τί εἶναι Δαβίδ; ρώτησε ὁ ξενοδόχο[ς].

— Δὲ βρῆκα ἄλογα, ἀποκρίθηκε [ὁ] κουτσός.

Ὁ καλόγερος, καθὼς ἄκουσε τὴ φ[ω]νή, ἀνατρίχιασε, μὰ βαστάχθηκε καὶ ξ[α]νακάθησε στὴ θέση του μὲ τὰ μάτια κα[ρ]φωμένα στὸν κουτσό.

Οἱ δυὸ χωρικοὶ εἶχαν σηκωθεῖ κι α[ὐ]τοί.

— Τί; εἶπε ὁ ξανθός. Σὲ ὅλο τὸ χ[ω]ριὸ δὲν ἔχει δυὸ ἄλογα;

— Ἔχει, καὶ πολλά! ἀποκρίθηκε [ὁ] κουτσός. Μὰ τὰ πῆραν ὅλα οἱ χωρικ[οὶ] καὶ τρέξανε νὰ δοῦν τὴ φωτιά.

— Ποιὰ φωτιά;

— Τὸ Βουτέλιο καίεται.

Ὁ χωρικὸς ἅρπαξε τὰ ξανθά του μο[υ]λιά.

— Τὸ Βουτέλιο! Τὸ Βουτέλιο! φών[α]ξε ἔξω φρενῶν. Καὶ τὸ Βουτέλιο τώρα[...]

Ὁ κουτσὸς τὸν κοίταξε. Κάποια εἰρ[ω]νικὴ σπίθα γυάλισε στὸ μάτι του.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΚΑΡΙΚΩΜΑ ΚΑΙ ΜΠΑΛΩΜΑ

Κοντὰ στὸ ράψιμο, ποὺ εἶ-αι δύσκολη τέχνη ἀλλὰ ποὺ ῥέπει ὡστόσο νὰ τὴν ξέρη ἡ άθε μικρὴ νοικοκυρά, ἔχομε αὶ τὶς ἄλλες, τὶς βοηθητικὲς έχνες νὰ ποῦμε, ποὺ εἶναι τὸ αρίκωμα καὶ τὸ μπάλωμα. Αὐ-ὰ διατηροῦν τὰ ροῦχα καὶ τὶς άλτσες, αὐτὰ τοὺς ξαναδίνουν ὴν... ὑγεία τους ὅταν ξυλω-οῦν ἢ σχιστοῦν, αὐτὰ ὅταν γί-ονται ἐγκαίρως, κάνουν ὥστε να ροῦχο νὰ φαίνεται πολλὰ ρόνια σὰν καινούργιο.

Καρίκωμα εἶναι νὰ κλείνης ιὰ τρύπα, ἕνα ξύλωμα ἢ ἕνα κίσιμο μὲ κλωστή.

Μπάλωμα εἶναι ν' ἀφαιρῆς ὸ μέρος ποὺ φαγώθηκε ἀπὸ ἕ-α ροῦχο ἢ ἕνα σεντόνι καὶ νὰ άζης στὴ θέση του ἕνα κομ-άτι ἀπὸ ἄλλο ὕφασμα, και-ούργιο.

Εἶναι καρικώματα φίνα σὰν ντήματα. Πρέπει νὰ πάρης ακὸ γιὰ νὰ καταλάβης πὼς σ' εῖνο τὸ μέρος τὸ ροῦχο ἢ ἡ άλτσα εἶχαν σκιστῆ. Τί χαρά, περηφάνεια γιὰ τὴν μικρὴ ικοκυρὰ ὅταν πετυχαίνη τέ-ιου εἴδους καρικώματα! Μὰ ὶ τὸ μπάλωμα θέλει τέχνη. λλοίμονο ἂν κολλήσωμε ὅπως τως ἕνα κομμάτι ὕφασμα πά-ο στὸ φαγωμένο! Καὶ τί ντρο-ὴ θὰ ἔνοιωθα ἐγώ, ἡ θειὰ Μα-άνα ἂν τυχὸν ἔβλεπα στὸ αντελόνι τοῦ μικροῦ σας ἀ-ρφοῦ, ἢ στὸ σεντόνι ἕνα τέ-ιο μπάλωμα! Ἢ κάτι κάλ-ες ποὺ θαρρεῖς ὅτι τὶς κα-κωσε ἡ κότα μὲ τὰ νύχια ς! Ἐλπίζω πὼς ὅταν ἔρθω τίτι σας καμμιὰ φορά, δὲν χω ν' ἀντικρύσω τέτοιο πρᾶ-, γιατὶ πῶς νὰ τὸ φαντα-ῶ πὼς τὰ κορίτσια ποὺ αβάζουν τὸ «Σπίτι τοῦ Παι-ου» μπορεῖ νὰ εἶναι κακονοι-κυρές;

Ὡστόσο, ἂς ποῦμε δυὸ λό-α, πρῶτα γιὰ τό:

αρίκωμα.

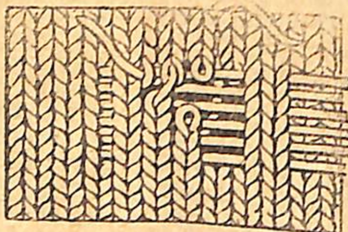
Ὅλα τὰ ὑφάσματα καρικώ-νται. Εἶναι μιὰ δουλειὰ ποὺ νεται πάντα ἀπὸ τὴν ἀνάπο-, ἔτσι ὥστε νὰ μὴ διακρίνε-ι τὸ καρίκωμα ἀπὸ τὴν καλή. Θὰ διαλέξετε βελόνι μακρὺ ὶ λεπτὸ (φυσικὰ ἀνάλογα μὲ ροῦχο. Μὲ ἄλλο βελόνι κα-κώνεται ἕνα ὕφασμα, καὶ μὲ λο οἱ κάλτσες τῶν παιδιῶν ἢ ν ἀντρῶν). Ἔπειτα, θὰ οσέξετε νὰ χρησιμοποιήσετε ωστὴ ἀπὸ τὸ ἴδιο χρῶμα. ὸνο μιὰ ἀχαΐρευτη νοικοκυρὰ ταχειρίζεται τὴν ἴδια κλω-ὴ γιὰ ὅλα. Ἡ καλὴ μάλιστα νοικοκυρά, φροντίζει νὰ ἔχη πάντα καρίκωμα στὸ σπίτι ἀπὸ τὸ ἴδιο χρῶμα ποὺ ἔχουν οἱ κάλτσες, ὅπως καὶ μερικὲς κλωστὲς σὲ διάφορα χρώματα. Εἶναι τόσο μικρὸ τὸ ἔξοδο ἄλλωστε. Ἡ διαφορετικὴ ἀπὸ τὸ χρῶμα τοῦ ὑφάσματος κλωστή, δείχνει ἀνεμελειὰ καὶ ὄχι οἰκονομία.

Τὸ καρίκωμα γίνεται ἁπλό, ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα, ἢ σταυρωτό, περνώντας δηλαδὴ τὴν βελόνα μέσα - ἔξω ἀπὸ κάθε κλωστὴ τοῦ ὑφάσματος ἢ τῆς κάλτσας ποὺ καρικώνομε. Στὰ μάλλινα, καρικώνομε καὶ πλάγια.

Στὰ πολὺ λεπτὰ ὑφάσματα, στὰ τούλια, καρικώνομε μὲ ἰδιαίτερη βελονιά, πλεχτή, νά, ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα.

Καρίκωμα πλεχτοῦ μὲ βελόνες

Καρίκωμα μὲ ἀγκερίδι

Κάλτσες παιδικὲς καὶ ἀντρικές.

Οἱ κάλτσες καρικώνονται ὅπως καὶ τὰ ὑφάσματα, ἁπλὰ ἢ σταυρωτά, μὲ καρίκωμα ἀπὸ τὸ ἴδιο χρῶμα. Ὡστόσο σᾶς δίνω τὴν συμβουλὴ πρὶν νὰ φορεθοῦν οἱ καινούργιες κάλτσες ἀπὸ τὰ παιδιά, νὰ κάνετε ἀπὸ μέσα προληπτικὰ μερικὲς βελονιὲς στὴ φτέρνα ἢ στὴ μύτη τῆς κάλτσας, ἐκεῖ ποὺ συνήθως τρυποῦν. Οἱ βελονιὲς αὐτὲς δὲν πρέπει νὰ εἶναι σφιχτές, ἀλλὰ τὸ ἐναντίο μᾶλλον λάσκες, καὶ πρέπει νὰ πλύνετε πρὶν τὴν καινούργια κάλτσα. Αὐτὸ τὸ καρίκωμα τῆς κάλτσας πρὶν φορεθῆ, εἶναι ἀπαραίτητο κυρίως γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ τὶς σκάζουν πάρα πολύ. Δοκιμᾶστε το, καὶ θὰ μὲ θυμηθῆτε!

Ἂν οἱ κάλτσες ἔχουν πλεχτῆ μὲ τὸ χέρι, ξυλώνομε τὸ φαγωμένο μέρος, μύτη ἢ φτέρνα, καὶ τὶς ξαναπλέκομε σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Πουλόβερ καὶ φανέλλες.

Ἔτσι ἄλλωστε, ξαναπλέκοντας δηλαδή, καρικώνομε καὶ τὰ πιὸ μεγάλα φαγώματα σὲ πουλόβερ, φανέλλες πλεχτὲς μὲ τὸ χέρι καὶ λοιπὰ πλεχτά.

Τὸ πλέξιμο αὐτὸ γίνεται μὲ βελόνες ἢ μὲ τὸ ἀγκερίδι. Μὲ τὸ ἀγκερίδι γίνεται πιὸ γρήγορα.

Πρῶτα ὅμως πρέπει νὰ «καθαρίσωμε» τὸ φαγωμένο μέρος. Νὰ κόψωμε καλὰ τὰ σκισμένο μέρος, προσέχοντας νὰ φτάσωμε σὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ γεροὺς πόντους ἀπάνω καὶ κάτω. Ὕστερα ἰσιώνομε τὰ πλάγια, ὥστε νὰ εἶναι ἴσια.

Ἂν θέλομε νὰ πλέξωμε μὲ τὸ ἀγκερίδι, πέρνομε κομμάτια νῆμα στὸ ἴδιο χρῶμα καὶ πάχος τοῦ πλεχτοῦ, τ' ἁπλώνομε ὁριζόντια πάνω στὸ πλεχτὸ ἀπὸ τὰ δεξιὰ στ' ἀριστερά, κι' ἐκεῖ τὰ κόβωμε, ἀφήνοντας ὡστόσο ἕνα κομμάτι νὰ περισσεύη. Ὕστερα μὲ τὸ ἀγκερίδι, ἑνώνομε τὰ κομμάτια τὸ νῆμα μεταξύ τους, φτιάχνοντας πόντους. Ὁ τελευταῖος πόντος ἑνώνεται στὸν πρῶτο πόντο τοῦ σκισμένου πλεχτοῦ μὲ βελόνα. Στὸ τέλος, δένομε τὰ κομμάτια ποὺ περισσεύουν στὸ ἀριστερὸ μέρος.

Γιὰ νὰ πλέξωμε μὲ βελόνα, ἁπλώνομε τὰ νήματα κάθετα καὶ τὰ ἑνώνομε μὲ τοὺς ἐπάνω καὶ κάτω πόντους τοῦ πλεχτοῦ.

Παίρνομε μιὰ βελόνα ποὺ ἔχομε περάση νῆμα ἀπὸ τὸ ἴδιο χρῶμα, καὶ τὸ ἑνώνομε μὲ τὸ δεξιό μέρος, κι' ἔπειτα πλέκοντας πρὸς τ' ἀριστερά, περνᾶμε τὴ βελόνα στὸν πόντο, πιάνοντας συγχρόνως τὸ πρῶτο νῆμα, τραβᾶμε τὴ βελόνα, καὶ τὴν ξαναπερνᾶμε ἀπὸ τὸν ἴδιο πόντο, τὴν ξανατραβᾶμε, καὶ πιάνομε τὸν ἄλλο πόντο, πιάνοντας πάλι τὸ τεντωμένο νῆμα καὶ κάνοντας τὸ ἴδιο, κι' αὐτὸ ὣς νὰ φτάσωμε στὸ τέλος τῆς σειρᾶς.

Ἑνώνομε τὸ νῆμα στοὺς πόντους, καὶ πιάνομε τὸ δεύτερο νῆμα, γιὰ νὰ κάνομε τὴ δεύτερη σειρά.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, μποροῦμε νὰ μακρύνομε ἕνα παιδικὸ πλεχτὸ ποὺ κόντηνε, νὰ μακρύνομε τὰ μανίκια, κλπ.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὸ μπάλωμα.

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Ψάρι στὸ φοῦρνο.

Δόση γιὰ 4 ἄτομα.

Μισὴ ὀκὰ ψάρι κατάλληλο. Σφυρίδα, φαγκρί, κλπ.

50 δρμ. λάδι.

100 δράμια ντομάτα φρέσκη.

1 χούφτα μαϊντανὸ χοντροκομμένο.

4 κουταλάκια τοῦ γλυκοῦ ντομάτα μπελτέ.

Μισὸ ποτηράκι κρασὶ ἄσπρο.

2 κουταλάκια κοπανισμένο ξερὸ ψωμὶ ἢ παξημάδι.

Ἁλάτι, πιπέρι, λεμόνι καὶ σκόρδο.

Κόβομε τὸ ψάρι φέτες, ἀφοῦ τὸ καθαρίσωμε καὶ τὸ πλύνομε καλά. Κόβομε καὶ τὸ μαϊντανὸ κι' ἀνακατεύομε τὴ γαλέττα, τὸ ἁλάτι, τὸ πιπέρι καὶ δυὸ σκλῆδες σκόρδο ψιλοκομμένο.

Ρίχνομε τὸ μισὸ ἀπ' αὐτὰ στὸ ταψί, ἁπλώνομε τὶς φέτες τοῦ ψαριοῦ, ρίχνομε καὶ τὸ ὑπόλοιπο ἀπὸ πάνω.

Ἔπειτα ἀνακατώνομε σ' ἕνα βαθὺ πιάτο τὸ λάδι, τὸ κρασί, τὴ ντομάτα πουρέ, λίγο ζουμὶ λεμονιοῦ, περιχύνομε μ' αὐτὰ τὸ ψάρι, καὶ τὸ στέλνομε στὸ φοῦρνο νὰ ψηθῆ μισὴ ὥρα ὣς 40 λεπτά.

Κυδώνια μπελντέ.

Σκουπίζομε πρῶτα καλὰ τὰ κυδώνια νὰ μὴν ἔχουν χνούδι.

Τὰ κόβομε στὰ τέσσερα, βγάζομε τοὺς σπόρους καὶ τοὺς φυλᾶμε. Καθαρίζομε ὅλα τὰ μαυράδια, καὶ τὰ ξεφλουδίζομε.

Ὕστερα κόβομε τὰ κυδώνια σὲ μικρὲς φέτες, καὶ τὰ ρίχνομε σὲ κρύο νερὸ ὅπου στίψαμε ἕνα λεμόνι.

Ἀφοῦ καθαριστοῦν ἔτσι, τὰ βάζομε νὰ βράσουν μὲ νερὸ ἴσια ποὺ νὰ τὰ σκεπάζη.

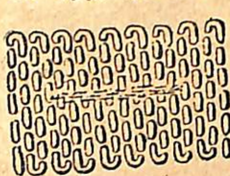
Σ' ἕνα καθαρὸ τουλπάνι βάζομε τοὺς σπόρους καὶ τὶς φλοῦδες, τὸ δένομε, καὶ τὸ βάζομε κι' αὐτὸ νὰ βράση μὲ τὰ κυδώνια. Χωρὶς αὐτό, τὸ κυδώνι δὲν πήζει.

Ὅταν βράσουν τὰ κυδώνια, βγάζομε τὸ τουλπάνι, τὸ στήβομε στὴν κατσαρόλα, καὶ πετᾶμε τὸ περιεχόμενο.

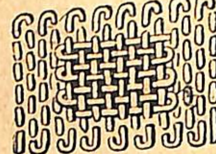
Στραγγίζομε καὶ τὰ κυδώνια, στήβοντάς τα λίγο.

Μὲ τὸ ζουμί, φτιάνομε τὸν μπελντέ, ὑπολογίζοντας 250 δρμ. ζάχαρη γιὰ μιὰ ὀκὰ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 487)

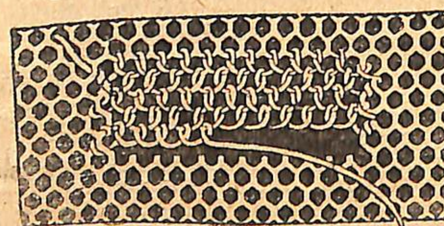
Καρίκωμα ἁπλό

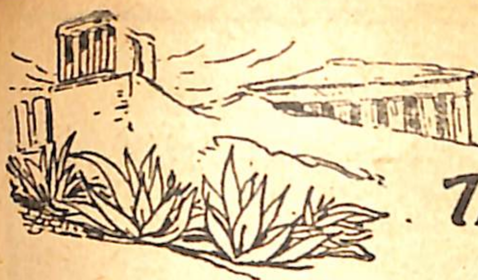
Καρίκωμα σταυρωτό

Καρίκωμα

Πῶς καρικώνεται τὸ τοῦλι, ἡ δαντέλλα κλπ.

Γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Στὶς Σπέτσες

Βιαστικὰ τὰ βαπόρια, σὰ νὰ τὰ κυνηγᾶνε, περνᾶν ἀπ' τὰ νησάκια τοῦ Σαρωνικοῦ. Πότε πλευρίζουν στὶς ἀποβάθρες, πότε στέκονται ἀπὸ μακρυὰ στὸν ἀτμὸ κι' οἱ βαρκάρηδες, βιαστικοί, φωνακλάδες, παίρνουν τοὺς ταξιδιῶτες καὶ τοὺς ξεμπαρκάρουνε στὴ στεριά. Κι' ὡστόσο, κάνει φτερὰ τὸ καράβι γιὰ ἄλλη σκάλα, γιὰ ἄλλο λιμάνι, γιὰ ἄλλο νησί.

Ἡ «Νεράϊδα» σαλπάρει ἀπ' τὴν Ὕδρα. Μαζί της κι' ἐμεῖς, πᾶμε τώρα στὶς Σπέτσες στὸ δοξασμένο νησί, τὴν πατρίδα τῆς Μπουμπουλίνας.

Ἀριστερά, καθὼς βγαίνουμε ἀπ' τὸ λιμάνι τῆς Ὕδρας, ξεχωρίζουμε τέσσερα μικρονήσια.

Καθὼς προχωροῦμε φαίνεται, ἀντίκρυ, ἡ Ἀργολίδα μὲ τὴν Ἑρμιόνη στὸ βάθος. Τ' ἄσπρα σπιτάκια της προβάλλουν ἀπὸ μακρυά, οἱ ἀνεμόμυλοι τῆς δίνουν μιὰ ἰδιαίτερη — τόσο ἑλληνικὴ — φυσιογνωμία.

Ἕνα ἀπ' τὰ ξερονήσια, δίπλα μας, ὁ Δοκός, φιγουράρει σ' ὅλη τὴ γύμνια του. Κι' ὅμως, τὸ ξέρουμε πὼς εἶναι πολύτιμη κείνη ἡ ἄγονη γῆ, γιατὶ βγάζει ἀπ' τὰ σπλάχνα της ὡραιότατα πράσινα μάρμαρα.

Σὲ δυὸ ὧρες, φτάνουμε στὶς Σπέτσες, τὸ δοξασμένο ἀδέρφι τῆς Ὕδρας. Κι' ὅμως, πόσο ἀλλοιώτικη ὄψη ἔχει αὐτὸ τὸ νησί. Ἐναρμονισμένο παράξενα τὸ γαλάζιο μὲ τὸ πράσινο, ὀργιάζει σὲ χρώματα καὶ δροσιά. Τί πευκῶνες! Καθὼς ἀγναντεύουμε τὶς ἀκτές, καμαρώνουμε τὶς βελούδινες φυλλωσιές τους. Τοπάζι ἡ θάλασσα κάτω, φεγγίζει τὸ δάσος ψηλά. Κι' ὁ ἀγέρας αἰθέριος, διάφανη ἡ ἀτμόσφαιρα δροσομύριστη ἡ αὔρα.

— Τώρα καταλαβαίνω γιατὶ ἔρχεται κάθε χρόνο τόσο πολὺς κόσμος στὶς Σπέτσες, λέει ἡ Μυρτώ. Εἶναι σπουδαῖο μέρος γιὰ παραθέρισμα. Ἔχει καὶ τὸ «Ποσειδώνιο», τὸ ὡραῖο ξενοδοχεῖο. Ἐκεῖ θὰ μείνωμε θεία;

— Ὄχι, σᾶς ἑτοιμάζω μιὰ ἔκπληξη. Ἔχω μιὰ κουμπάρα ἐδῶ ποὺ θὰ μᾶς φιλοξενήση στὸ σπίτι της. Εἶναι ἡ γυναίκα ἑνὸς ναυτικοῦ, μιὰ νησιωτοπούλα. Τὴν εἴχαμε χρόνια στὸ σπίτι σὰν παρακόρη καὶ τὴν παντρέψαμε πέρυσι. Ἐγὼ τὴ στεφάνωσα. Μ' ἔχει προσκαλέσει γιὰ λίγες μέρες. Τῆς τηλεγράφησα ἀπ' τὸν Πόρο, πὼς φτάνουμε σήμερα.

Στὸ λιμάνι περίμενε ἡ Κοραλλία, ἡ κουμπαρίτσα μου, μὲ τὸν καπετάνιο, τὸν ἄντρα της, λαμπροστολισμένοι καὶ κατακόκκινοι ἀπὸ τὴ χαρά τους.

Φιλιὰ σταυρωτά, ἀγκαλιές!

— Καλῶς ὁρίσατε στὸ νησί μας!

— Καλῶς σὲ βρήκαμε, Κοραλλιώ.

Περνοῦμε ἀπ' τ' ἀσβεστωμένα δρομάκια, ἀνάμεσα στ' ἄσπρα νησιώτικα σπίτια. Χαιρετοῦμε τοὺς νησιῶτες, μᾶς ἀντιχαιρετοῦν, κολακευμένοι.

Αὐτὸ τὸ συνήθειο, νὰ χαιρετᾶς γνωστοὺς κι' ἀγνώστους, διασκεδάζει πολὺ τὸ Φάνη.

— Ὥρα καλή!

— Καλῶς ὡρίσατε.

Μόλις βλέπει κάποιον νὰ ξεπροβάλλη ἀπ' τὸ στενό, μὲ εἰδοποιεῖ:

— Θεία, ἑτοιμάσου νὰ πῆς καλησπέρα.

— Τί, δὲ σ' ἀρέσει αὐτὸ τὸ συνήθειο, Φάνη;

— Εἶναι περίφημο, δείχνει τόση συναδέλφωση, τόση ἀγάπη ἀνάμεσα στὸ λαό μας.

— Ξέρεις τί ἔλεγε ἡ γιαγιά σου κάποτε ποὺ τὴν ἔφεραν λίγες μέρες στὸ σπίτι μας, στὴν Ἀθήνα; «Ἐγὼ δὲν κάθουμαι παιδάκι μου, σ' αὐτὸ τὸν καταραμένο τόπο ποὺ δὲ χαιρετᾶ ἄνθρωπος τὸν ἄνθρωπο. Θὰ γυρίσω στὸ χωριουδάκι μου ἐκεῖ ποὺ ἤμαστε ὅλοι μιὰ οἰκογένεια...».

— Τί ὡραία! εἶπε τ' ἀγόρι. Γιὰ σκέψου ὅμως νὰ γινόταν αὐτὸ στὴν Ἀμερική, στὶς μεγάλες πολιτεῖες. Δὲ θὰ πρόφταινες νὰ κλείσης τὸ στόμα σου ἀπὸ τὰ πολλὰ καλημέρα καὶ καλησπέρα ποὺ θἄλεγες.

— Γι' αὐτὸ κι' ἡ γιαγιὰ προτιμοῦσε τὸ χωριό, εἶπε κι' ἡ Μυρτούλα. Καὶ νὰ σᾶς πῶ, εἶχε δίκιο. Ἐκεῖ ἡ ζωὴ εἶναι γνήσια, ἑλληνική, φυσικὴ καὶ γεμάτη εὐγένεια κι' ἀρχοντιά.

— Τὸ λέτε γιὰ νὰ μᾶς παρηγορήσετε, εἶπε ἡ Κοραλλία κι' ἀνοίγοντας τὴν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ της, μιὰ μεγάλη δίφυλλη καμαρωτὴ πόρτα, μᾶς εἶπε:

— Κοπιάστε στὸ φτωχικό μας!

Κι' ὅμως δὲν ἦταν διόλου φτωχικό. Ὡραῖο, νησιώτικο σπίτι, μὲ θεόρατες καμάρες. Σταθήκαμε στὴν αὐλὴ καὶ κοιτάζαμε τὰ παράξενα σχέδια ποὔχαν γίνει μὲ βοτσαλάκια χρωματιστά. Ἄγκυρες, γοργόνες, καράβια καὶ ψάρια κάθε λογῆς. Ὅλο θαλασσινὲς παραδόσεις. Ἄμ' τὸ μπαλκόνι! Τί θέαμα ἀντικρύσαμε ἀπὸ κεῖνο τὸ γραφικὸ μπαλκονάκι! Καθρέφτης ἡ θάλασσα, ὅπου ἔχουνε ρίξει τὴν ἄγκυρα, τόσα πλεούμενα, καΐκια, καὶ ψαροπούλες, μπενζίνες καὶ βάρκες μικρὲς καὶ μεγάλες.

Δὲ θὰ σᾶς πῶ τὸ τί φάγαμε στὸ φιλόξενο αὐτὸ σπίτι, γιατὶ θὰ ζηλέψετε. Κουλουράκια πεντέξη λογιῶν γιὰ βουτήματα, μουσταλευριὰ καὶ σουτζούκια καὶ κάθε λογῆς σπιτικὲς λιχουδιές. Ὅσο γιὰ φαΐ, φρέσκο ψάρι, θαλασσινὰ ὅ,τι βάλει ὁ νοῦς σας κοτόπουλα καὶ γιὰ φροῦτα σταφύλια καὶ ρόδια.

Κι' ἡ Κοραλλιὼ νὰ φωνάζη ὅλη τὴν ὥρα.

— Μὰ φᾶτε λοιπόν, ἐσεῖς μείνατε νηστικοί.

— Ἄς εἶναι! ἡ φιλοξενία στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀλήθεια μοναδική. Καταντᾶ μάλιστα πότε πότε κουραστικὴ καὶ ξεσπᾶ... στὰ στομάχια τῶν ξένων μας. Αὐτὰ λέει ὁ Φάνης ποὺ καμαρώνει ὡστόσο γι' αὐτὴ τὴν ὑπερβολή.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα, ἀρχίζουν οἱ ἐκδρομὲς μὲ τὰ φαγοπότια κι' αὐτές. Ἀνεβαίνουμε στὸν Προφήτη Ἡλία, τρακόσια μέτρα ψηλά: Πιάτο ἡ θάλασσα κάτω μὲ τὰ νησιά της, κι' ἡ γῆ μὲ τὰ πεῦκα της. Δίπλα στὶς Σπέτσες, ἡ Σπετσοπούλα ἡ μικρὴ της κόρη. Ὁ καπετὰν Κωσταντὴς μᾶς μιλᾶ γιὰ τὴν Μπουμπουλίνα ποὺ ἦταν προμάμμη τῆς γενιᾶς του. Μᾶς δείχνει καὶ τὴ μεγάλη ζωγραφιὰ στὸ σαλόνι ποὺ τὴν παριστάνει στὴ πολιορκία τ' Ἀναπλιοῦ.

— Ὁ ἄντρας της, μᾶς λέει, θαλασσινὸς ξακουσμένος, τῆς ἄφησε, ὅταν τὸν σκότωσαν οἱ Ἀλγερίνοι, περιουσία ἀτράνταχτη. Μά, σὰν ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ τὸν ξεσηκωμό, ἡ Μπουμπουλίνα τὰ πούλησε ὅλα κι' ἔκαμε τέσσερα καράβια. Τὸν «Ἀγαμέμνονα» ποὺ τὸ κυβερνοῦσε ἡ ἴδια καὶ τρία ἄλλα, ποὺ καπετάνιοι τους ἦταν οἱ δυὸ της γυιοὶ κι' ὁ γαμπρός της.

Ἀντρογυναίκα, ἡρώϊσσα ξακουσμένη! Ὅταν κηρύχτηκε ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 21, πῆγε ἀντίκρυ στὴν Ἀργολίδα ἔδιωξε τοὺς Τούρκους, καὶ μπῆκε πρώτη στὸ Ἄργος. Ὕστερα, ποὺ τὴν ἔχανες ποὺ τὴν ἔβρισκες, δίπλα στὸν Πλαπούτα καὶ τὸν Κολοκοτρώνη, ὥργωνε τὸ Μωριά, πολεμοῦσε σὲ θάλασσες καὶ στεριές, μοίραζε τὸ ἔχει της στοὺς φτωχοὺς νησιῶτες.

Ἡ Μυρτὼ ἄκουγε καὶ συμπλήρωνε πότε πότε τὴν ἱστορία. Ἦταν περήφανη — ὅπως κι' ἐγὼ φυσικὰ — γιατὶ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἡρωϊσμοὺς τοὺς εἶχε κάνει μιὰ γυναίκα, μιὰ Ἑλληνίδα.

— Αὔριο ἔχουμε ψάρεμα εἶπε ὁ ἄντρας τῆς Κοραλλίας. Ἐγὼ κι' ὁ Φάνης θὰ πᾶμε πρωΐ πρωῒ μὲ τὰ καλαμίδια, νὰ πιάσουμε πέρκες στὸν κάβο.

Γέλια ποὺ κάναμε τὸ μεσημέρι μ' ἐκεῖνο τὸ ψάρεμα. Ὁ Φάνης εἶχε πιάσει δυὸ κοκοβιοὺς καὶ τρεῖς καλογριές. Πετρόψαρα, ὅπως ξέρετε, τῆς κακῆς ὥρας. Κι' ὅμως καμάρωνε σὰν γύφτικο σκεπάρνι καὶ στὸ τραπέζι ἐπέμενε πὼς τὰ ψάρια του ἦταν τὰ πιὸ νόστιμα. Τοῦ τ' ἀφήκαμε λοιπὸν νὰ τὰ φάη μονάχος καὶ πέσαμε μὲ τὰ μοῦτρα στὰ λιθρινάκια καὶ στὰ μπαρμπούνια ποὺ εἶχε ἀγοράσει ἡ Κοραλλία ἀπ' τοὺς τρατάρηδες.

Ἐπιστροφή! Θὰ γυρίσουμε μὲ τὸ «Πίνδος». Ὁ Καπετὰν Κωσταντὴς μᾶς πειράζει.

— Σᾶς στέλνω μ' ἕνα... βουνὸ πίσω στὸν Περαία!

— Ἀλήθεια, λέει ὁ Φάνης, παράξενο ὄνομα γιὰ καράβι... Θὰ κάνουμε ὀρειβασία στὴ μέση τῆς θάλασσας.

Ἡ Κοραλλιώ, καθὼς μᾶς κοιτάζει νὰ σκαρφαλώνουμε... στὴ γέφυρα φέρνει συχνὰ τὴν ἄκρη τῆς μεταξωτῆς μαντήλας της στὰ βρεγμένα της μάτια...

— Νὰ μὴ μᾶς ξεχάσετε, λέει. Σᾶς περιμένουμε τ' ἄλλο Σάββατο.

Κάνουμε τώρα τὸ δρόμο ἀπὸ τὶς Σπέτσες στὸν Πειραιά, μ' ἕνα κέφι ποὺ θὰ μᾶς μείνη ἀξέχαστο. Στὴ γέφυρα, σὲ τρεῖς πολυθρόνες, στήνουμε τὸ τραγούδι. Λέμε αἰνίγματα.

— Ποιὸ εἶναι κεῖνο τὸ βουνὸ ποὺ πλέει στὴ θάλασσα;

— Πίνδος, φωνάζουν ὅλοι οἱ ταξιδιῶτες ποὺ παίρνουν μέρος στ' ὡραῖο ἐκεῖνο παιχνίδι.

Τὸ φεγγάρι προβάλλει ὁλοστρόγγυλο, κατακόκκινο πίσω ἀπὸ τὰ πεῦκα τοῦ Πόρου.

— Ποιὸ εἶναι αὐτὸ τὸ οὐράνιο σῶμα ποὺ σὲ λυτρώνει ἀπ' τὰ δεσμά σου; ρωτᾶ ὁ Φάνης.

Ἦταν ἐπίκαιρο κι' ὅλοι τὸ βρήκανε πάλι.

— Σελήνη, Σὲ - λύνει!

Ποῦ καὶ ποῦ τὸ βαπόρι - Βουνό, κάνει κούνιες πολὺ δυνατές. Ἀνάμεσα Πόρο κι' Αἴγινα ἔχει μελτεμάκι. Στὸ λιμανάκι τῆς Αἴγινας σβύνει μονομιᾶς. Ἀπὸ δῶ ὡς τὸν Πειραιᾶ θἄχουμε γαλήνη. Νύχτωσε. Ἕνας φάρος ἀναβοσβύνει μακριά. Σιγαλιὰ ἀπόλυτη. Τὰ τραγούδια καὶ τὰ αἰνίγματα ἔχουν ἀπὸ ὥρα ἐξαντληθῆ.

Λαγοκοιμόμαστε ὁ ἕνας ἀκουμπισμένος στὸν ὦμο τοῦ ἄλλου. Μᾶς νανουρίζει ὁ Σαρωνικὸς μὲ τὸ φλίφλισμά του. Τ' ὡραῖο ταξίδι τέλειωσε. Σκοτεινοὶ ὄγκοι κινοῦνται μπροστά μας. Λάθος! Ἐμεῖς κινούμαστε, περνῶντας δίπλα ἀπ' ἀραγμένα βαπόρια.

Εἴμαστε στὸ λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ὁ μικρὸς Μίμης ρίχνει ἄφθονο Ντὶ - ντὶ - τὶ στὸ ραδιόφωνό τους. Ἡ μητέρα του τὸν βλέπει καὶ γεμάτη περιέργεια τὸν ρωτᾶ:

— Μὰ γιατὶ ρίχνεις ντὶ - ντὶ - τὶ στὸ ραδιόφωνο; Κι' ὁ Μίμης γεμάτος ἀφέλεια τῆς ἀπαντᾶ:

— Μά, μητέρα, ὁ μπαμπᾶς εἶπε πὼς τὸ ράδιο ἔχει παράσιτα. Ρίχνω λοιπὸν κι' ἐγὼ Ντὶ - ντὶ - τὶ γιὰ νά... καταστραφοῦν!...

Τά παιδιά γράφουν

ΣΤΟ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙ

Ξημέρωσε! Ὁ ἥλιος ἄστραφτε σὰν ἕνας ὁλόχρυσος δίσκος καὶ τὰ νερὰ ἔμοιαζαν σὰν κρύσταλλα. Βγῆκα ἔξω γιὰ νὰ παίξω μὲ τὶς φιλενάδες μου. Ξαφνικὰ διακρίνω τη γλυκειὰ φωνούλα τῆς μανούλας μου καὶ τρέχω νὰ δῶ τί συμβαίνει, γιατὶ μὲ θέλει.

— Θέλεις νὰ μάθης ἕνα νέο; Τὸ ἀπόγευμα θὰ πᾶμε οἰκογενειακῶς στὴν ἐξοχή, τί λές;

Ἐγὼ ἀμέσως πέταξα ἀπ' τὴ χαρά μου, χίλια δυὸ ὄνειρα φτερουγίζανε μέσα στὴ ψυχή μου σὰν πεταλοῦδες. Γιὰ φαντασθῆτε, ἀπὸ τὴν ἀνείπωτη χαρά μου, τὸ μεσημέρι δὲν εἶχα ὄρεξη γιὰ φαγί. Ἀνυπομονοῦσα πότε θὰ ξεκινήσουμε.

Τὸ ἀπόγευμα, ὅλοι οἰκογενειακῶς, ξεκινήσαμε.

Ἡ ἀδελφούλα μου κι' ἐγὼ πηγαίναμε μπροστά, τρέχοντας καὶ πηδώντας σὰν τ' ἀρνάκια. Ἀπὸ πίσω ἐρχόνταν ὁ μπαμπᾶς μὲ τὴ μαμά. Σὲ λίγο φτάσαμε στὸ ἐκκλησάκι, ὅπου εἶδα μπρὸς στὴν Παναγία ν' ἀνάβη τὸ κανδηλάκι της τρεμάμενο. Ἡ γῆ ἤτανε καταπράσινη, τὰ πουλάκια κελαηδούσανε πάνω στὰ κλαδιὰ γλυκόλαλα καὶ ὑμνούσανε τὸν Δημιουργὸ τοῦ κόσμου.

Δίπλα τὸ ποτάμι κυλοῦσε ἥσυχα - ἥσυχα καὶ μὲ φειδίσιες κινήσεις τὰ γάργαρα νερά του. Παραπέρα, πάνω στὸ λόφο, ὁ βοσκὸς μὲ τὰ προβατάκια του ἔπαιζε τὴν ἀχώριστη φλογέρα του μὲ συντροφιὰ τὸν Μοῦργο. Τί ὡραῖα καὶ θαυμάσια ὅλα γύρω μας! Καθήσαμε λίγο νὰ ξαποστάσουμε κάτω ἀπὸ τὴ φιλόξενη σκιὰ ἑνὸς δέντρου. Σὲ λίγη ὥρα, ἐμεῖς τὰ μικρά, σκορπιστήκαμε σὰν μελίσσια τριγύρω γιὰ νὰ μαζέψουμε λουλουδάκια τῆς ἐξοχῆς. Ἡ μαμά μου ἄναψε κεράκι καὶ ξεσκόνισε τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου. Ὅλοι μας εὐλαβικὰ προσκυνήσαμε τὴν Μητέρα τοῦ κόσμου καὶ ζητήσαμε τὴν χάρη της. Μετὰ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ σπίτι μας. Σὰν φτάσαμε στὴν αὐλή μας, μᾶς ἀγκάλιασε ἡ γιαγιά μας, μᾶς φίλησε καὶ τῆς δώσαμε τὰ λουλούδια γιὰ τὸ ἀνθοδοχεῖο μας. Ἔτσι περάσαμε εὐχάριστα τὴ μέρα μας.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΙΔΟΥ
Τάξη ΣΤ΄ Δημοτικοῦ, Ἀρδαία

ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΟΙ ΜΕΣΟΝΥΧΤΕΣ

Ὅταν τὰ μεσάνυχτα σημάνουν,
βήματα ἀκούγονται στὸ δρόμο,
ἄγρυπνοι μεσονύχτες
τριγυρνοῦν στοὺς δρόμους
τραγουδώντας καὶ γλεντώντας
Στὴν ὥρα τους γυρνοῦν
12, 12μιση καὶ μία,
μιάμιση καὶ δύο.
Στὰ καφενεῖα τριγυρνοῦν
καὶ στὶς ταβέρνες μεθᾶνε,
σπᾶνε πιάτα, ποτήρια καὶ μπουκάλες,
ὅλο πίνουνε κρασὶ
καὶ δὲν ντρέπονται καθόλου.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ Γ. ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ
Μαθητὴς Β΄ τάξ. Μαρασλείου Δημ. Σχολείου

ΠΑΛΙΟ ΣΠΙΤΑΚΙ

Ἀνάμεσα ἀπὸ ψηλὲς καλαμιὲς μέσα στὸν καταπράσινο κάμπο, φάνταζε ἕνα ἄσπρο μικρὸ σπιτάκι. Ἕνα γέρικο πλατάνι τοῦ ἔρριχνε σκιὰ καὶ πιὸ πέρα μιὰ πηγὴ κελάρυζε τὸ δροσερὸ νεράκι της. Δὲν εἶχε παρὰ μόνο ἕνα δωμάτιο. Ἦταν ὅμως πολὺ χαρωπό. Μιὰ καλὴ καὶ φιλήσυχη οἰκογένεια κατοικοῦσε ἐκεῖ. Οἱ μέρες κυλοῦσαν ἥσυχα καὶ κανένα συννεφάκι στεναχώριας δὲν σκίαζε τὸν οὐρανὸ τῆς εὐτυχίας τους, ὅταν ξαφνικὰ ἔγινε κάτι τρομερό.

Ἦταν Ἰούλιος καὶ τὰ καλαμπόκια ἦταν ἕτοιμα πιὰ γιὰ θέρισμα. Σὲ λίγο θὰ τὰ θέριζαν. Καὶ εἶχαν γίνει τόσο ὡραῖα. Ἦταν μεσημέρι. Ὁ ἥλιος ἔκαιγε, ὅταν εἶδα νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὰ καλαμπόκια κάτι πύρινες πρασινοκόκκινες γλῶσσες. Εἶχε πιάσει φωτιά. Οἱ ἄνθρωποι ἔφυγαν ἀπὸ ἐκεῖ ἀφήνοντας πίσω τους ὅλα.

Σὲ λίγο οἱ πύρινες γλῶσσες εἶχαν ζώσει καὶ τὸ μικρὸ χαρωπὸ σπιτάκι...

. . . .

Τώρα στὴ θέση του εἶναι χτισμένο ἕνα ὄμορφο χωριουδάκι. Ἀνάμεσα στα κατασπρα σπιτακια του ξεχωρίζει ἕνα: Εἶναι τὸ σπιτακι τῆς φιλησυχης οικογενειας ποὺ καποτε εἶχε φύγει ἀπὸ ἐκει κυνηγημένη ἀπὸ τη φωτια.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΣΑΒΒΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
(Μαθητὴς Στ΄ τάξ. Δημ. Σχολ. Ξαγνάντου)

ΟΤΑΝ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΜΕΛΕΤΩ

Ἔπεσε ἡ νύχτα βαρειά, σιωπηλά... Βουβάθηκαν τὰ τζιτζίκια... Οἱ γεωργοὶ γύρισαν ἀπ' τη δουλεια τους εὐχαριστημενοι. Νεκρικὴ ἠρεμία! Οἱ νυχτερίδες ποτε κουρνιάζουν μέσ' τις φωλιές τους καὶ πότε ταραζουν τὴν ἥσυχη βραδυὰ μὲ τ' ἀνατριχιαστικὰ κρωξίματα τους.

Στὸ βάθος τὰ πεῦκα, σὰν μαῦρες καλογριές, προσεύχονται ἀκίνητα, κοκκαλομένα.

Μαῦροι ὄγκοι τὰ βουνὰ γύρω ἐπιδροῦν βαθειὰ στὸ στοχασμό μου. Κι' ἐκεῖ ποὺ πλανιεται ἀκόμη ἡ σκιαχτερὴ μουντάδα τῆς νύχτας, συμβαίνει κάτι τὸ ὑπερλαμπρο. Ὁ οὐράνιος θόλος ἀρχίζει ν' ἀνάβη σὰν πολυκάντηλο. Στὴν ἀρχη μικρες ἀναλαμπες κι' ὕστερα ἄπλετη φωτοχυσία! Κι' ἀνάμεσα στ' ἄπειρα θεϊκὰ καντήλια, κεῖ ψηλά, θρονιασμένο, ενα γλυκὸ κεφαλάκι ποὺ τὸ λένε φεγγάρι ἀχνὸ καὶ χλωμὸ ἀσημολούζει τὴν κοιμισμενη φύση νανουρίζοντάς την ἔτσι στὸ γλυκὸ ὕπνο της... Τρυπώνει μέσ' στὶς πυκνὲς φυλλωσιὲς τῶν δέντρων, κρυφοπαίζει μὲ τὴν χλορασιά, κρυφακούει τὰ μυστικὰ γλυκοτράγουδα τοῦ ρυακιοῦ ποὺ τρέχει σὰν ἀργυρόχρωμη χαμένη κορδέλλα ὡς πέρα στὴ μουντάδα τοῦ βάθους. Τί ὄμορφα εἶναι ὅλα δημιουργημένα! Μαζὶ μὲ τὴ νύχτα βασιλεύει κι' ἡ ἡσυχία, ἡ γαλήνη, ἡ σιωπή.

Ὅταν τὰ βράδυα καθισμένος στὸ μικρὸ ἐξώστη τοῦ ἐξοχικοῦ μας σπιτιοῦ, γιομάτος συλλογισμοὺς καὶ σκέψεις ἐξετάζω τὴ νύχτα μὲ προσοχή, ἄθελά μου, τὸ λευκὸ περιστέρι της σκέψης μου πετᾶ ψηλά... Περνᾶ τὰ σύννεφα καὶ ταπεινὰ ἔπειτα γονατίζει μπροστὰ στὸν ὑπέρλαμπρο θρόνο Ἐκείνου ποὺ δημιούργησε τὸν κόσμο! Λέει μπροστά του τὸ «ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου. Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας» καὶ ξαναπαίρνει εὐχαριστημένο ἔπειτα τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ.

ΝΙΚΟΣ ΚΡΙΝΗΣ (ΜΠΑΛΑΝΟΣ ΝΙΚΟΣ)
(Ἀντιπρόσ. «Πνευματικῆς Χαραυγῆς», Σερρῶν)

ΒΡΑΔΥ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Περνούσαμε τὰ ἥσυχα στενὰ δρομάκια τοῦ χωριοῦ. Τὰ μικρά σπιτάκια κοιμόντουσαν βαθειὰ πίσω ἀπὸ τὰ πυκνόφυλλα δένδρα. Ποῦ καὶ ποῦ ἕνα ἀνοιχτὸ παράθυρο ἔχυνε τὸ μελιχρὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ στὸ δρόμο τὸ σκοτεινὸ καὶ φαινότανε σὰ νὰ λέη μὲ τὶς τρεμουλιαστὲς ἀχτίδες του στὸ διαβάτη:

«Ἐδῶ πάνω ἀπὸ τὸ ψηλὸ εἰκονοστάσι παραστέκω τὸν εἰρηνικὸ ὕπνο τοῦ χωριάτη. Εὐλογάω τὰ σεμνὰ ὄνειρα τῆς κόρης, ἀγρυπνῶ στὴν κούνια τοῦ μικροῦ παιδιοῦ. Πέρνα σιγά, διαβάτη, πέρνα σιγά...».

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Χ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου, Ἀμύνταιον)

ΝΥΧΤΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Ὁ ἥλιος ἔχει ἀρκετὴ ὥρα ποὺ χάθηκε καὶ τὰ πρῶτα ἀστέρια ποὺ ξεπρόβαλαν στὸν οὐρανὸ προμηνοῦν τὸν ἐρχομὸ τῆς νύχτας. Τὰ πουλιὰ πετοῦν βιαστικὰ γιὰ νὰ βροῦν μέρος ἀσφαλισμένο νὰ περάσουν τὴ νύχτα τους.

Ἡ φλογέρα τοῦ βοσκοῦ δὲν ἀντιλαλεῖ πιὰ στὸ καταπράσινο λειβάδι. Μόνο τὰ κουδούνια τῶν προβάτων ἀκούγονται καθὼς κατεβαίνουν τὸν λόγγο.

Σὲ λίγο παντοῦ βασιλεύει σιγή.

Τὸ φῶς τῶν λυχναριῶν ποὺ ξεπετιέται δειλὰ ἀπὸ τὰ μικρὰ παράθυρα δίνει κάποιο σημεῖο ζωῆς. Κάπου - κάπου μέσα ἀπὸ τὰ χαλάσματα ἀκούγεται τὸ μονότονο τραγούδι τοῦ γρύλου, μὰ κι' αὐτὸ παύει σὲ λίγο σὰ νὰ μὴ θέλη νὰ κάνη παραφωνία στὴν ἡσυχία τῆς νύχτας. Τίποτα δὲν ἀκούγεται πιά. Ὁ σκοτεινὸς πέπλος τῆς νύχτας ἔχει ἁπλωθῆ παντοῦ.

ΑΓΝΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ

ΑΦΗΝΩ ΤΟ ΒΟΥΝΟ

«Χαίρετε σπηλιὲς καὶ κορυφὲς τοῦ ὡραίου βουνοῦ! Χαῖρε πανέμορφο χωριὸ ὅπου πέρασα μέρες εὐτυχισμένες»...

Ἄθελά μου ἔφυγαν ἀπ' τὸ στόμα μου τὰ λόγια τοῦτα, ὅταν καθισμένη σ' ἕνα βραχάκι, παρατηροῦσα γιὰ τελευταία φορὰ τὸ χωριό. Ἡ ψυχή μου εἶχε γίνει κρουνὸς εὐφροσύνης καὶ ἄρχισε τώρα νὰ ρέη.

Ὢ!... Πόσο γρήγορα ἦρθε ὁ καιρὸς ν' ἀφήσω τὸ χωριὸ ποὺ τόσο τρελλὰ ἀγάπησα. Συνδεθήκαμε στενὰ καὶ ἔγινε κι' αὐτὸ κάτι ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχή μου. Πῶς ἦταν δυνατὸ ν' ἀρνηθῶ τὶς κρυστάλλινες πηγὲς ποὺ μᾶς χάριζαν τόση δροσιὰ στὴ ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ, τὸ ταπεινὸ ἐρημοκκλησάκι, ποὺ γεμάτο ζωὴ καὶ θεῖο παλμὸ ἀνεβαίναμε κάθε δειλινὸ τὸν ἀνηφορικὸ λόφο του καὶ ἀπὸ κεῖ μαγεμένοι ἀπολαμβάναμε τὸ θέαμα τῆς δύσεως τοῦ ἡλιου. Καὶ ὅμως αὐτὸ ἦταν πεπρωμένο. Τὰ ροῦχα μου εἶχαν ἑτοιμαστῆ καὶ τὸ μουλάρι, προτοῦ ἀκόμη ἡ μέρα ν' ἀναπηδήση ἀπ' τὸ βαθύ της τὸ μνῆμα καὶ μὲ τ·χ πρῶτα μειδιάματά της νὰ λούση τὴν κοιμισμένη πλάση, θὰ μὲ περίμενε. Ἡ καρδιά μου ἄρχισε τώρα νὰ σφίγγεται. Πόσο σκληρὸς ἦταν ὁ χωρισμὸς τῆς λευτεριᾶς τοῦ βουνοῦ καὶ τῆς ξεγνοιασιᾶς. Λυγμοὶ ἔπνιξαν τὸ λαιμό μου καὶ τὰ μάτια μου θόλωσαν. Καὶ ἕνας βουβὸς πόνος ἁπλώθηκε γύρω μου.

Ξαφνικὰ τινάχτηκα ἀπ' τὴ θέση μου. Ἕνας μακρυνὸς ἁρμονικὸς ἦχος ἔφτασε στ' αὐτιά μου. Πόσο γλυκός, πόσο ἀργὸς ἦταν! Θὰ νόμιζε κανείς, ὅτι ἦταν βγαλμένος ἀπ' τὸ καλύτερο ἀλλὰ πανάρχαιο ἀκκορντεόν. Ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ χτυποῦσε Ἑσπερινό, ἐνῶ ἕνας φλογισμένος δίσκος ποὺ ἐκείνη τὴ στιγμὴ κρυβόταν πίσω ἀπ' τὸ βουνό, ἔστελνε τὰ τελευταῖα του φιλιὰ στὸ χωριό. Στάθηκα ἔτσι ἀνίκανη νὰ σκεφτῶ, ἢ νὰ κάνω τίποτα.

Σιγὰ - σιγὰ μιὰ ἁπαλὴ σκοτεινιὰ ἄρχισε ν' ἁπλώνεται.

Τὰ βουνὰ μὲ τὶς γιγάντιες σκιές τους, ἀπόψε δὲ μὲ τρόμαζαν. Ἀντίθετα μοῦ φαίνονταν ὅτι ἔπαιρναν μιὰ ὑπερφυσική, μιὰ ἄγρια καλλονή. Στάθηκα γιὰ λίγο ἀκόμη. Ἦταν ἡ τελευταία βραδυὰ καὶ ἤθελα τὰ μάτια μου νὰ χορτάσουν. Ἐνόμιζα ὅτι τὰ ἔβλεπα ὅλα γιὰ πρώτη φορά. Καὶ μιὰ παράξενη γαλήνη ξεχύθηκε μέσα μου. Μιὰ ἀνακούφιση ποὺ χωρὶς φειδὼ σοῦ χαρίζουν τ' ἄψυχα δημιουργήματα τοῦ Δημιουργοῦ τοῦ Σύμπαντος. Καὶ σηκώνοντας τὰ μάτια μου σὰ σὲ ἔκσταση μουρμούρισα:

«Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε. Πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας».

Ἡ ψυχή μου εἶχε καὶ πάλι πλημμυρίσει. Καὶ ἐκ τοῦ περισσεύματος αὐτῆς, ἐλάλησε τὸ στόμα.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ
(Μαθήτρια Δ΄ τάξ. Γυμνασίου Ζαχάρως)

Ο ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ

Ἁπλώνετ' ἡ θάλασσα ἥσυχη, εἰρηνική. Τὸ φεγγάρι, μόλις ἔχει βγῆ, ὁλόγιομο, ρίχνοντας τὶς χρυσές του ἀκτῖνες, πάνω στὰ σκοτεινὰ νερά. Ἕνας χρυσὸς διάδρομος σχηματίστηκε, λὲς καὶ χύσανε λυωμένο χρυσάφι. Μέσα στὴ σκοτεινιὰ τῆς νύχτας, λάμπει τ' ἀδύνατο φεγγάρι, φτιάχνοντας τὴν ποδιὰ τῆς γαλάζιας κυρᾶς, τὸν θαυμάσιο αὐτὸ διάδρομο. Μιὰ μικρὴ βαρκούλα, μ' ὁλάνοιχτο τ' ἄσπρο της πανί, φεύγει, ὅσο τὴ σπρώχνει ὁ λιγοστὸς ἀέρας. Γλυστρᾶ πάντοτε πάνω ἀπ' τὸ χρυσὸ ἴσιο δρόμο, λὲς καὶ θέλει νὰ φτάση στὸ τέρμα, νὰ φτάση στὸ σκοπό της. Τώρα εἶναι ἡσυχία. Αὔριο, μπορεῖ νᾶναι τρικυμία. Τίποτα ὅμως δὲ φοβᾶται, σὲ τίποτα μπροστὰ δὲ λυγίζει. Φεύγει, κι' ὅλο μικραίνει. Μὰ ποῦ πηγαίνει; Θὰ φτάση στὸ σκοπό της;

Ναί, θὰ φτάση: Ἀφοῦ διάλεξε τὸν ἴσιο δρόμο, τὸ φωτεινό, ἀψηφώντας κύματα καὶ τρικυμίες, ἀφοῦ θ' ἀγωνιστῆ, θὰ κοπιάση, θὰ βρῆ τὸ σίγουρο λιμάνι ποὺ ζητᾶ. Τότε, θὰ γευτῆ τῶν κόπων της τοὺς καρπούς!

Μ. ΚΩΣΤΑΚΗΣ
(Σουφλὶ)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Τὸ Κράτος κι' ἐμεῖς

— Παπού, εἶπε μὲ κάποια στενοχώρια ὁ Θάνος, ἔλεγα σήμερα τὸ πρωΐ στὰ παιδιά, στὸ διάλειμμα, αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔχεις πῆ γιὰ τὸ μπόλιασμα τῶν δέντρων. Κι' ὁ Μῆτρος ποὺ καθὼς ξέρεις εἶναι ὁ πιὸ ἔξυπνος κι' ὁ πιὸ μεγάλος ἀπ' ὅλους, μοῦ εἶπε πὼς δὲν εἶναι δική μας δουλειὰ αὐτὴ νὰ μπολιάζουμε τὰ δέντρα καὶ ἀπὸ ἄγρια νὰ τὰ κάνωμε ἥμερα. Αὐτή, εἶπε, εἶναι δουλειὰ τοῦ Κράτους. Ὅπως δουλειὰ τοῦ Κράτους εἶναι νὰ φροντίζη γιὰ τοὺς δρόμους, κι' ὄχι νὰ μᾶς ζητάη νὰ τοὺς φτιάνωμε μεῖς μὲ ἐθελοντικὴ ἐργασία. Ἐσὺ τί λὲς γιὰ ὅλ' αὐτά, παπού;

— Εἶναι ἔξυπνος ὁ Μῆτρος εἶπες Θάνο; ρώτησε ὁ παπούς.

— Ναὶ παπού. Ἔτσι νομίζω.

— Κατὰ πῶς καταλαβαίνω, δὲν εἶναι ἔξυπνος. Εἶναι ἐξυπνάκιας. Ὑπάρχει ξέρεις κάποια διαφορά. Ἐξυπνάκιας εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἔχει μυαλὸ καὶ γνώση, ἀλλὰ λέει πολλὰ καὶ καταφέρνει κάποτε νὰ ξυπάση ὅσους δὲν ἔχουν παραπάνω γνώση ἀπὸ λόγου του... Γιατί τί ἀκριβῶς εἶναι τὸ Κράτος Θάνο μου;

— Μοῦ τὸ ἔχεις ἐξηγήσει παπού. Εἶναι ἡ πολιτεία μὲ τοὺς νόμους της καὶ τὴν κυβέρνησή της. Εἶναι ὁ λαὸς δηλαδή.

— Ναί, εἶναι ὁ λαός. Τὸ Κράτος εἴμαστε ἐμεῖς, ὅλοι ἐμεῖς. Δὲν στέκεται τὸ Κράτος ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ κι' ἐμεῖς ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἀφοῦ ἐμεῖς εἴμαστε τὸ Κράτος. Πᾶς στὸ σχολεῖο Θάνο μου. Ὅταν σὲ ρωτοῦν σὲ ποιὰ τάξη εἶσαι, λὲς εἶμαι στὴν πέμπτη καὶ τοῦ χρόνου θὰ πάω στὴν ἕκτη. Κι' ὅταν ὁ δάσκαλος σᾶς κάνει μάθημα, εἶστε ἡ πέμπτη τάξη ποὺ κάνει μάθημα. Κι' ὅταν λέμε «ἡ πέμπτη τάξη», δὲν ἔχομε στὸ μυαλό μας κανένα ξεχωριστὸ πλᾶσμα. Ξέρομε πὼς ἡ τάξη αὐτή, εἴσαστε σεῖς, ὁ Μῆτρος, ὁ Βασίλης, ἐσύ, οἱ ἄλλοι συμμαθηταί σας μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν δάσκαλο. Ἔτσι κι' ὅταν μιλᾶνε γιὰ τὴν «φαμίλια τοῦ Τέλη», τὴν δική μας, ἐννοοῦνε ἐμένα, τὴν γιαγιά σου τὸν πατέρα σου, τὴν μάνα σου, κι' ὅλα ἐσᾶς τὰ παιδιά. Λέμε ἡ «δευτέρα τάξη τοῦ σχολείου». Λέμε «ἡ οἰκογένεια τοῦ τᾶδε». Λέμε «ἡ κοινότης Νεοχωρίου». Κι' ὅλ' αὐτὰ τί σημαίνουν; Μιὰ ὁμάδα ἀνθρώπων, εἴτε μικρῶν, εἴτε μεγάλων, ποὺ τοὺς δένει κάτι: ὅταν λέμε «τάξη τοῦ σχολείου» ξέρομε πὼς αὐτὸ ποὺ δένει τὰ παιδιὰ μεταξύ τους ἐκεῖ, εἶναι ὅτι κάνουν ὅλα μαζὶ τὸ ἴδιο μάθημα. Ὅταν λέμε «οἰκογένεια» ξέρομε πὼς **αὐτὸ ποὺ** δένει τὰ μέλη της, εἶναι ἡ συγγένεια, τὸ αἷμα. Κι' ὅταν λέμε «κοινότητα» ξέρομε πὼς μιλᾶμε γιὰ ἀνθρώπους ποὺ κάθονται στὸ ἴδιο χωριὸ ἢ σὲ πολὺ γειτονικὰ χωριά, καὶ τοὺς δένει μεταξύ τους τὸ γεγονὸς πὼς εἶναι συντοπῖτες. Τὸ Κράτος Θάνο μου, εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη ὁμάδα, ποὺ χωράει ὅλες τὶς ἄλλες μέσα της, καὶ φυσικὰ ὅλους τοὺς πολίτες ποὺ κατοικοῦν σ' αὐτὴ τὴ χώρα ποὺ ἔχει τ' ὄνομα Ἑλλάδα: χωράει μικροὺς καὶ μεγάλους, ἄντρες καὶ γυναῖκες. Ὅλοι ἐμεῖς μαζύ, εἴμαστε λοιπὸν τὸ «Κράτος»... Τὸ Ἑλληνικὸ κράτος. Τί παρατηρεῖς στὴν κάθε ὁμάδα ποὺ εἴπαμε Θάνο μου;

— Πὼς ἔχει ἐπικεφαλῆς κάποιον! εἶπε ὁ Θάνος χωρὶς νὰ διστάση.

— Πολὺ σωστά! εἶπε εὐχαριστημένος ὁ παπούς. Κάποιον ἢ κάποιους. Ἡ τάξη, ἔχει τὸ δάσκαλο. Ἡ οἰκογένεια ἔχει ἐμένα, καὶ πλάϊ σ' ἐμένα τὴν γιαγιά σου. Τὸν πατέρα σου, καὶ πλάϊ στὸν πατέρα σου τὴ μάνα σου. Ἡ κοινότητα ἔχει τὸν Πρόεδρο, καὶ κοντὰ σ' αὐτὸν τὸ κοινοτικὸ συμβούλιο. Ἔτσι καὶ τὸ Κράτος ἔχει ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Βασιλῆα, τὴν Κυβέρνηση καὶ τὴν Βουλή. Ὁ δάσκαλος θὰ συλλογιστῆ τί πρέπει νὰ σᾶς μάθη γιὰ νὰ ξέρετε γράμματα μεθαύριο. Ἐσεῖς, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ τὸν ἀκούσετε. Ὁ Πρόεδρος τῆς κοινότητας καὶ τὸ συμβούλιο θὰ γνοιαστῆ γιὰ τὸ χωριό. Ὁ πατέρας σου θὰ συλλογιστῆ τί σᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ μεγαλώσετε σεῖς τὰ παιδιὰ καὶ νὰ γίνετε ἄνθρωποι. Ἔτσι κι' αὐτοὶ ποὺ κυβερνοῦν τὸ Κράτος ὅπως κυβερνάει ὁ καπετάνιος μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του τὸ καράβι, συλλογίζονται τί εἶναι πιὸ καλὸ καὶ πιὸ ὠφέλιμο γιὰ ὅλους. Αὐτὸ ἄλλωστε εἶναι τὸ χρέος τοῦ καθενὸς ποὺ ἔχει ἀναλάβει τὸ βαρὺ ἔργο νὰ κυβερνάη, εἴτε στὴν οἰκογένεια, εἴτε στὸ Κράτος.

— Αὐτὸ τὸ καταλαβαίνω πολὺ καλὰ παπού...

— Κι' αὐτὸ ποὺ θὰ σοῦ πῶ μπορεῖς νὰ τὸ καταλάβης, γιατὶ δὲν εἶναι δὰ καὶ καμμιὰ φιλοσοφία: χρέη δὲν ἔχει μονάχα αὐτὸς ποὺ εἶναι ἐπικεφαλῆς, ἔχουν καὶ τ' ἄλλα πρόσωπα, ἐκεῖνα ποὺ κυβερνιῶνται. Ὁ δάσκαλος πασκίζει νὰ σᾶς μάθη γράμματα. Ἂν ὅμως ἐσεῖς δὲν θέλετε νὰ μελετήσετε, δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς τὰ βάλη στὸ κεφάλι μὲ τὸ στανιό. Ὁ πατέρας σου ἀγωνίζεται ἀπὸ τὰ χαράματα ὣς τὴ νύχτα στὰ χωράφια, γιὰ νὰ σᾶς θρέψη καὶ νὰ σᾶς κάνη ἀνθρώπους. Ἂν ὅμως ἐσεῖς τὰ παιδιὰ δὲν κάνετε τὸ χρέος σας κι' ἐσεῖς, νὰ εἶστε καλοὶ μαθητές, παιδιὰ ὑπάκοα καὶ καλά, τότε κι' οἱ κόποι τοῦ πατέρα σας πᾶνε χαμένοι. Κι' ἂν σὰν πολίτες πάλι δὲν κάνομε τὸ χρέος μας νὰ τρέχωμε νὰ ντυνόμαστε τὸ χακὶ ὅταν ἡ πατρίδα τὸ προστάζει, νὰ πληρώνουμε τοὺς φόρους μας καὶ γενικὰ νὰ μὴν πατᾶμε ποτὲ τὸ νόμο καὶ τὶς προσταγὲς τῆς Πολιτείας, ἐκεῖνοι ποὺ κυβερνοῦν.... Ἐκεῖνοι ποὺ κυβερνοῦν Θάνο μου, τί λές, μποροῦν νὰ φτιάσουν Κράτος τῆς προκοπῆς;

— Φυσικὰ ὄχι παπού. Κι' αὐτὸ τὸ καταλαβαίνω πολὺ καλά: καλὴ τάξη, σημαίνει καλὸς δάσκαλος μὰ καὶ καλοὶ μαθητές. Καλὴ οἰκογένεια, εἶναι νὰ εἶναι ὁ πατέρας δουλευτὴς καὶ τίμιος, μὰ καὶ τὰ παιδιὰ νὰ μελετοῦν καὶ ν' ἀκοῦνε. Καὶ καλὸ τὸ Κράτος, γίνεται ὅταν εἶναι οἱ κυβερνῆτες καλοί, μὰ καὶ ἡ πολί-ες του νὰ γνωρίζουν τὸ χρέος τους.

— Βλέπεις Θάνο μου πόσο ἁπλὸ εἶναι; Ἔτσι ἁπλὸ εἶναι κι' αὐτὸ ποὺ θὰ σοῦ πῶ τώρα. Δὲν εἶναι δὰ καὶ καμμιὰ φιλοσοφία νὰ τὸ καταλάβης: ὅτι αὐτοὶ ποὺ κυβερνοῦν — εἴτε τὴν οἰκογένεια, εἴτε τὸ Κράτος, δὲν μποροῦν νὰ κάνουν καὶ θαύματα... Ἔρχονται καὶ χρονιὲς δύσκολες, ποὺ πρέπει κανεὶς νὰ κάνη πιὸ πολλὰ ἀπ' ὅτι ἔκανε τὰ ἄλλα χρόνια. Γιὰ τὸ καλὸ τοῦ συνόλου, μὰ καὶ γιὰ τὸ δικό του τὸ καλό. Θυμᾶμαι μιὰ χρονιὰ ποὺ ἀρρώστησε τὸ μουλάρι μας. Ἦταν βαρυχειμωνιά, καὶ πήγαινα στὸ σχολεῖο. Ἤμουν τότε λίγο πιὸ μεγάλος ἀπὸ σένα. Λοιπὸν μὲ ξυπνάει ὁ πατέρας μου ἕνα πρωΐ - πολὺ πρωΐ, πρὶν χαράξει — καὶ μοῦ λέει (ἂς εἶναι καλὰ ἡ ψυχούλα του! Τὸ θυμᾶμαι σὰ νᾆναι τώρα). Καὶ μοῦ λέει λοιπόν.

— Ξύπνα καψόπαιδο! Πρέπει νἄρθης μαζί μου νὰ κόψωμε καὶ νὰ κουβαλήσωμε ξύλα!... Δὲν γίνεται ἀλλοιῶς!

Μῆνες κράτησε αὐτὴ ἡ δουλειά, γιατὶ ψόφησε τὸ μουλάρι. Πρὶν χαράξει ἤμουν στὸν λόγκο μὲ τὸν πατέρα. Κι' ὕστερα ροβόλαγα καὶ πήγαινα στὸ σχολεῖο. Μὰ ἔνοιωθα πὼς ἤμουν ἄντρας, πὼς ἔκανα τὸ χρέος μου. Σκέψου λέει νὰ παραπονιόμουν, καὶ νἄλεγα πὼς αὐτὴ δὲν ἦταν δική μου δουλειά, πὼς ἦταν τοῦ πατέρα!

— Θὰ ἦταν ντροπὴ μεγάλη! εἶπε ὁ Θάνος μὲ πεποίθηση.

— Ναί. Θὰ ἦταν ντροπή. Ὅπως εἶναι ντροπὴ νὰ λέμε ὅταν ὑπάρχει κάποιος τρόπος μὲ λίγη παραπανιστὴ δουλειὰ ν' ἀλλάξωμε καὶ νὰ καλυτερέψωμε κάπως τὴ ζωή μας, κάνοντας δρόμους τὰ γιδομονοπάτια, φτιάνοντας μιὰ βρύση, φυτεύοντας καὶ μπολιάζοντας δέντρα, πὼς αὐτὰ δὲν εἶναι δική μας δουλειά, εἶναι δουλειὰ τοῦ Κράτους! Σάμπως νὰ εἶναι τὸ Κράτος κάτι ἔξω ἀπὸ μᾶς, σάμπως νὰ μὴν εἶναι τὸ Κράτος ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, οἱ πολίτες του. Εἶναι φτωχὸ τὸ Κράτος Θάνο μου, ὅπως ἦταν φτωχὸς ὁ πατέρας μου, καὶ φτωχὸ τὸ σπιτικό μας. Φανήκαμε ὅμως ἄντρες, κι' ὁ μακαρίτης κι' ἐγώ, καὶ τὰ βολέψαμε! Ἀλλοίμονο ἂν δὲν μποροῦν νὰ φερθοῦν σὰν ἄντρες μὲ καρδιὰ καὶ μὲ φιλότιμο οἱ πολίτες ἑνὸς Κράτους, καὶ νὰ δώσουν ἕνα χέρι ὅταν χρειάζεται, γιὰ ν' ἀλλάξη ἡ ζωή τους! Ἀλλοίμονο ἂν τὰ περιμένουν ὅλα ἕτοιμα ἀπὸ τὸ Κράτος! Τὸ Κράτος βέβαια — δηλαδὴ αὐτοὶ ποὺ τὸ κυβερνοῦ — φροντίζει νὰ δώση σὲ ὅλου μας τὰ ὅσα εἶναι ἀδύνατο μο νάχοι μας νὰ τὰ κάνουμε. Φροντίζει νὰ ἔχη ἕτοιμο στρατ φροντίζει νάχη σχολεῖα, ἐκκλ σίες, ἀστυνομία, δικαστήρι σιδηροδρόμους, μεγάλους δημ σιους δρόμους, χίλια - δύο! Μ πως θυμᾶμαι νὰ σοῦ τὰ π ὅλα; Ὅμως τοῦτα τὰ δύσκολ χρόνια ὕστερ' ἀπὸ δυὸ πολ μους, πὼς νάχωμε τὴν ἀπαίτι σ- νἄ-θη νὰ κάνη τὴ δουλει μας, νὰ μπολιάση τὰ δέντρ μας ἢ νὰ κάνη πέρα τὰ λιθάρι ἀπὸ τὰ μονοπάτια; Ἀκόμα κ ἡ θρησκεία μας τὸ λέει: Βο θησε, κι' ὁ Θεὸς θὰ σὲ βοηθήσ Ἴδρωσε, κι' ὁ Θεὸς θὰ εὐλογ ση τὸν ἱδρῶτα σου. Αὐτὲς εἶν μεγάλες, εἶναι σπουδαῖες ἀλ θειες Θάνο μου. Κι' αὐτὰ νὰ π ἀπὸ μέρος μου στὸν φίλο σ τὸν Μῆτρο!

— Ἔγνοια σου παπού, καὶ θ - -τὰ πῶ ἀπὸ μέρους μου ἔκανε γελῶντας ὁ Θάνος.

ΜΑΡΙΝΑ Κ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 48

ζουμί.

Ρίχνομε τὴ ζάχαρη λοιπ στὸ ζουμὶ καὶ ἀφήνομε νὰ βρ ση βγάζοντας ἀδιάκοπα μὲ τ κουτάλα τὸν ἀφρό.

Γιὰ νὰ δοῦμε ἂν ἔδεσε, κ νομε αὐτὴ τὴ δοκιμή:

Βουτᾶμε ἕνα κουτάλι σ γλυκό, καὶ τὸ ἀφήνομε νὰ στ ξη στὸ κρύο νερό. Ἂν σχηματ στοῦν κόμποι ποὺ δὲν διαλύ ται, ὁ μπελτὲς εἶναι δεμένο Ἂν ὄχι, τ' ἀφήνομε νὰ βρά ἀκόμη.

Γιὰ νὰ γίνη ὁ μπελτὲς φτὸς καὶ τρεμουλιαστός, δ πρέπει νὰ δέση πολύ. Ἂν λομε δέ, τὸν ἀρωματίζομε βανίλια, λεμόνι, ἢ φύλλα μπαρόριζας.

Μὰ τὰ στραγγισμένα κυδ νια, φτιάνομε ἂν θέλομε κυδ νόπαστο.

Λυώνουμε τὰ κυδώνια, π ρέ, τὰ περνᾶμε τὴν σίττα, τὰ λυώνομε ζυμώνοντάς Προσθέτομε ζάχαρη ψιλὴ (γ μιὰ ὀκά, 250 δρμ. ζάχαρη) τὰ βάζομε σὲ κατσαρόλα φ διὰ καὶ χαμηλή. Τὰ βράζομε δυνατὴ φωτιά, δουλεύοντάς συνέχεια, ὣς νὰ γίνουν μιὰ ζα ποὺ ξεκολλάει ἀπὸ τὴν τσαρόλα. Τότε τὰ βγάζομε τ' ἁπλώνομε σὲ μάρμαρο ἢ πλαστῆρι ἀλειμμένο μὲ λ λάδι (καλύτερα ἀμυγδαλό ο) καὶ τὸ ἀφήνομε νὰ κρυώ

Ἂν μείνη ἔπειτα μιὰ μέρες στὸν ἀέρα καὶ στὸν ἥλ δὲν ἔχει πιὰ κίνδυνο νὰ χα ση ὅλο τὸν χειμώνα.

Ἡ Θειὰ ΜΑΡΙΑ

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μικρούς μας φίλους ποὺ τοὺς ἐνδιαφέρει ἰδιαίτερα ὁ οἰκογενειακὸς λαχανόκηπος, μοῦ ἔγραψαν γιὰ νὰ παρακαλέσουν, πρὶν ἀρχίσω νὰ σᾶς λέω γιὰ τὸ κάθε λαχανικὸ χωριστά, νὰ γράψω μερικὰ γενικὰ πράγματα γιὰ τοὺς λαχανόκηπους. Τὸ βρίσκω σωστό, γι' αὐτὸ ἀρχίζω ἀπὸ σήμερα.

Ο ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

Ἔδαφος.

Πρέπει νὰ προσέξωμε τὸ μέρος ποὺ θὰ φτιάσωμε τὸ λαχανόκηπο. Τὸ χῶμα ἐκεῖ πρέπει νὰ εἶναι πλούσιο, ἀμμουδερὸ (ἐλαφρὸ) καὶ νάχη χώματα μπόσικα ὡς ἕνα μέτρο. Καὶ τὸ ὑπέδαφος (κάτω ἀπὸ τὰ μπόσικα) νὰ ἔχη χαλίκια, ἢ ἄλλο τι ποὺ νὰ στραγγίζη τὸ νερό. Χωράφι μὲ σκληρὸ ὑπέδαφος, δηλαδὴ σφιχτό, ποὺ νὰ κρατῆ τὸ νερὸ δὲν κάνει γιὰ λαχανόκηπο. Ἂν τὰ χώματα εἶναι σφιχτὰ (βαριά), ρίχνομε ἄμμο.

Περίφραξη.

Ὁ λαχανόκηπος θέλει φράχτη, γιὰ νὰ μὴν μπαίνουν τὰ ζῶα καὶ τὸν ρημάζουν. Τὸ ἀγκαθωτὸ σύρμα κι' οἱ πέτρες κοστίζουν. Γι' αὐτὸ μποροῦμε νὰ φτιάσωμε φράχτη μὲ ἀγκαθωτὰ χαμόκλαδα ἢ δέντρα (παλιούρι, μακλούρα, γλεδ· ·ά κλπ.). Θ' ἀποφεύγομε νάχομε δέντρα στὸ λαχανόκηπο, γιατὶ λίγα λαχανικὰ γίνονται στὸν ἤσκιο.

Νερό.

Δὲν γίνεται λαχανόκηπος χωρὶς νερό, γι' αὐτὸ πρέπει πρῶτα νὰ σιγουρέψουμε, ἀνοίγοντας πηγάδι, ἢ κανονίζοντας ποῦθε θάχωμε τὸ νερό. Τὸ βρόχινο εἶναι τὸ καλύτερο γιὰ τὰ λαχανικά. Ἔπειτα ἔρχεται τὸ τρεχούμενο, καὶ τελευταῖο τὸ βαλτόνερο. Τὸ βρόχινο νερὸ καὶ τὸ τρεχούμενο ἔχουν ἄφθονο ὀξυγόνο. Τὸ βαλτόνερο ἔχει πάλι ἄλλες οὐσίες ποὺ εἶναι τροφὴ στὰ φυτά. Τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ πάλι, κάποτε ἔχει πολὺ ἀσβέστη ποὺ βλάφτει τὰ φυτά.

Πρέπει νὰ ξέρομε πὼς τὸ πολὺ κρύο νερό, βλάφτει τὰ φυτά, γι' αὐτὸ ἂν ἔχομε πηγαδίσιο κρύο νερό, πρέπει νὰ τ' ἀφήνομε νὰ ζεσταίνεται λίγο σὲ κανένα παλιὸ βαρέλι πρὶν ποτίσουμε.

Τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ, πρέπει νὰ τὸ ἐξετάζη χημικός, γιατὶ μποροῦμε ἀλλοιώτικα νὰ πάθωμε ζημιές.

Πάντως τὸ νερό, εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ λαχανόκηπου.

Ἡ κοπριά.

Ἡ κοπριὰ εἶναι σπουδαῖο λίπασμα γιὰ τὰ λαχανικά. Διορθώνει τὸ χῶμα, τὸ κάνει ἀφράτο καὶ ἐλαφρό, τὸ ζεσταίνει, κάνει τὰ λαχανικὰ νὰ φυτρώνουν πρώϊμα.

Ἡ καλύτερη κοπριά, εἶναι τῶν γιδοπροβάτων, ὕστερα ἔρχεται τῶν ἀλόγων, καὶ τελευταία εἶναι τῶν βοδιῶν καὶ τῶν ἀγελάδων, γιατὶ εἶναι κρύα, ἀργεῖ νὰ χωνέψη κι' ἔχει λιγώτερες θρεπτικὲς οὐσίες.

Ἡ κοπριὰ ὅπως τόσες φορὲς ἄλλωστε εἴπαμε, πρέπει νὰ εἶναι χωνεμένη.

Φυτικὰ λιπάσματα.

Αὐτὰ εἶναι ὅλα τὰ περιττὰ καὶ ξηρὰ φύλλα τοῦ λαχανόκηπου, τὰ ἄχυρα, οἱ ρίζες καὶ τὰ σκουπίδια. Ὅλ' αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ μαζεύωμε καὶ νὰ τὸ ρίχνωμε μέσα σ' ἕνα εἰδικὸ μεγάλο λάκκο. Ρίχνομε ἀπὸ πάνω ἀσβέστη, κι' ὅταν γεμίση, τὸν σκεπάζομε μὲ χῶμα καὶ τὸν ἀφήνομε. Ἀνοίγομε τότε ἄλλον, καὶ τὸν γεμίζομε κι' αὐτὸν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Ἀφοῦ περάσει χρόνος, ἀνοίγομε ἕναν ἕναν τοὺς λάκκους καὶ χρησιμοποιοῦμε τὴ χωνεμένη πιὰ φυτικὴ κοπριά, ποὺ εἶναι πρώτης τάξεως. Ὁ ἀσβέστης δέ, σκοτώνει ὅλα τὰ μικρόβια ποὺ φέρνουν τὶς ἀρρώστιες στὰ λαχανικά.

Ὡστόσο λαχανικὰ ποὺ λιπαίνονται μόνο σὲ κοπριὰ ζωϊκὴ ἢ φυτική, παθαίνουν συχνὰ αὐτὸ ποὺ λέγεται φουρμάρισμα. Πέφτουν δηλαδὴ τὰ λουλούδια τους καὶ δὲν δένουν. Αὐτὸ ὀφείλεται στὰ πολλὰ ποτίσματα βέβαια, ἀλλὰ καὶ στὴ χρήση τῆς κοπριᾶς ποὺ δὲν ἔχει ἀρκετὸ φωσφορικὸ ὀξύ. Ἔτσι ὁ κορμὸς γίνεται ἀδύνατος καὶ ἡ γονιμοποίηση τῶν λουλουδιῶν ἐλαττωματική. Ἂν προσθέσωμε 5% φωσφορικό, ἡ κοπριὰ εἶναι ἐν τάξει. Δηλαδὴ προσθέτομε 5 - 10 ὀκάδες λίπασμα 0 - 16 - 0 σὲ 100 ὀκάδες κοπριά.

Στὶς πρασιὲς ποὺ θὰ σπείρουμε ἢ θὰ φυτέψουμε τὴν ἄνοιξη λαχανικά, ρίχνομε φρέσκια (ἀχώνευτη) κοπριὰ κατὰ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου (τώρα δηλαδή).

Χωνεμένη κοπριὰ ρίχνομε στὶς πρασιὲς τὴν ἐποχὴ ποὺ θὰ σπείρωμε ἢ θὰ φυτέψωμε.

Χημικὰ λιπάσματα.

Τὰ χημικὰ λιπάσματα στὶς πατάτες, κρεμμύδια, κλπ. κάνουν θαύματα. Διπλασιάζουν δηλαδὴ τὴν παραγωγή. Χημικὸ λίπασμα καλὸ γιὰ λαχανόκηπο εἶναι τὸ 6 - 8 - 8 ποὺ ἔχει καὶ ἄζωτο. Μόνο τὰ ὄσπρια δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἄζωτο, γιατὶ τὸ οἰκονομοῦν ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα. Στὰ ὄσπρια λοιπὸν ρίχνομε 0 - 12 - 6.

Εἶναι κρῖμα ποὺ στὸν τόπο μας οἱ ἀγρότες δὲν ἔχουν συνηθίσει νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ ἁπλὰ λιπάσματα ὅπως σὲ ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ποὺ στοιχίζουν λιγώτερο καὶ δίνουν στὸ χῶμα καὶ στὸ φυτὸ τὶς οὐσίες ποὺ ἔχουν πραγματικὰ ἀνάγκη.

Ὡστόσο τὸ χημικὸ λίπασμα πάει ν' ἀντικαταστήση ἐντελῶς τὴν κοπριά, γιατὶ ἐκτὸς ποὺ ἡ κοπριὰ ἔγινε σπανιώτερη, στοιχίζει πολὺ ἡ μεταφορά της, θέλει ἔξοδα νὰ συντηρηθῆ καὶ μὲ τὴν κακὴ διατήρηση χάνει πολλὲς ἀπὸ τὶς θρεπτικές της οὐσίες.

Μποροῦμε θαυμάσια νὰ ἔχωμε πρώτης τάξεως λαχανόκηπο χωρὶς νὰ χρησιμοποιήσωμε διόλου κοπριά, μόνο μὲ τὰ χημικὰ λιπάσματα.

Ποῦ θὰ φτιάσωμε τὸ λαχανόκηπο.

Πρέπει νὰ διαλέξωμε πρῶτα πρῶτα μέρος ποὺ νὰ τὸ βλέπη ὁ ἥλιος. Ὁ ἥλιος δίνει νοστιμάδα καὶ πρωϊμότητα στὰ λαχανικά. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε εἴπαμε ὅτι δὲν πρέπει νὰ σκιάζεται ἀπὸ δὲντρα, γιατὶ τότε τὰ λαχανικὰ εἶναι ἀναιμικά.

Στὰ ψυχρὰ κλίματα (βουνά), εἶναι καλύτερα νὰ βλέπη ὁ κῆπος μεσημβρινά. Στὰ κάπως ζεστά, πρὸς τὴν ἀνατολὴ ἢ βορειοδυτικά.

Ἔτσι τὰ λαχανικὰ ἀερίζονται καὶ δὲν παθαίνουν ἀρρώστιες.

Ὁ ἀέρας φέρνει πολλὲς ζημιὲς στὰ λαχανικά. Εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἐχθρός τους. Πρέπει νὰ διαλέξωμε μέρη ποὺ δὲν πιάνει.

Ὁ βοριᾶς καθυστερεῖ τὰ λαχανικά, ἐνῶ ὁ νοτιᾶς τὰ βοηθάει νὰ μεγαλώσουν.

Πρέπει ἀκόμη ν' ἀποφεύγουμε τὰ κατωφερικὰ μέρη γιατὶ ὁ ἀέρας τὰ χτυπάη πιὸ ἄγρια, καὶ κυρίως τὰ ψηλὰ (φασόλια, καλαμπόκι).

Δὲν θὰ κάνομε ποτὲ λαχανόκηπο σὲ βαλτοτόπια.

Ἂν ὁ λαχανόκηπος ἔχει ὀπωροφόρα.

Εἴπαμε πὼς κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα δὲν πρέπει νὰ φυτεύωμε λαχανικὰ γιατὶ ἡ σκιά τους τὰ βλάφτει.

Ἂν ὅμως ρίχνουν τὰ φύλλα τους, μποροῦμε τὸν χειμῶνα νὰ σπείρωμε κουκιά, σπανάκι, ραδίκια ἢ νὰ φυτέψουμε κρεμμυδάκια. Ἂν τὰ δέντρα βρίσκονται στὶς ἄκρες καὶ ἡ σκιά τους δὲν πέφτει στὰ λαχανικά, δὲν βλάφτουν.

Καλὸ εἶναι γιὰ νὰ κάνωμε οἰκονομία στὸν τόπο, νὰ συνδυάζωμε ἕνα καλοκαιρινὸ λαχανικὸ μ' ἕνα χειμωνιάτικο, ποὺ θᾶναι ἕτοιμο ὅταν φεύγει τὸ καλοκαιρινό.

Πάντως ὅμως, θὰ προσέχωμε νὰ τὰ σπέρνωμε ἢ νὰ τὰ φυτεύωμε σὲ κανονικὲς ἀποστάσεις γιὰ ν' ἀφήνουν ἐλεύθερα τ' ἄλλα.

Στὸ ἐρχόμενο, θὰ σᾶς πῶ κι' ἄλλα γιὰ τὸ λαχανόκηπο.

Ὁ λαχανόκηπός μας τὸν Ὀχτώβρη.

Αὐτὸν τὸ μῆνα σπέρνομε ἢ φυτεύομε ἀρακά, μπιζέλια, πράσσα καὶ σπανάκι.

Περιποιούμαστε καὶ σκαλίζομε τὰ λαχανικὰ ποὺ σπείραμε τὸν περασμένο μῆνα, δηλαδὴ τὰ λάχανα, τὰ κουνουπίδια καὶ τὴν πατάτα.

ΑΛΛΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Στὰ χωράφια.

Ὁ Ὀχτώβρης εἶναι μήνας ἐντατικῆς δουλειᾶς γιὰ τὸν ἀγρότη.

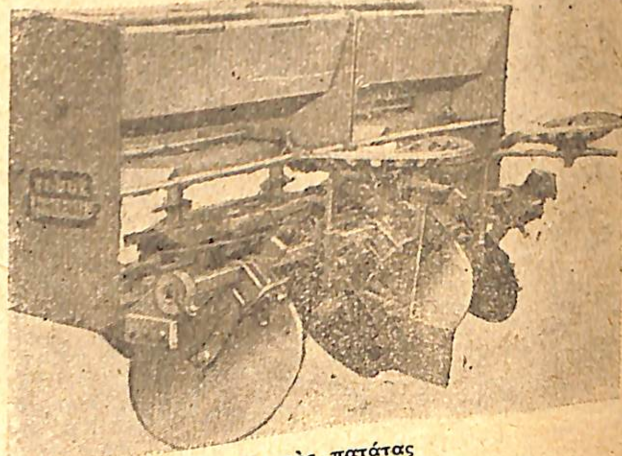
Ἀρχίζομε νὰ καλλιεργοῦμε τὰ χωράφια. Δυὸ τρεῖς βδομάδες πρὶν σπείρομε, πρέπει μὲ τὰ πρωτοβρόχια νὰ κάνωμε ἕνα ἐλαφρὸ ὄργωμα κι' ἕνα καλὸ σβάρνισμα.

Λιπαίνομε κι' ὅταν καθαρίσει τὸ χῶμα σπέρνομε καὶ σκεπάζομε τὸ σπόρο ἐλαφρὰ μὲ σβάρνα καὶ ἀλέτρι.

Στὰ μέσα τοῦ μηνὸς σπέρνομε καὶ τριφύλλια.

Ἐκεῖ ποὺ ἔχομε σκοπὸ νὰ φυτέψωμε κτηνοτροφικὰ φυτὰ βωλοκοποῦμε καλὰ τὸ χῶμα.

Τώρα σπέρνομε καὶ τὰ σκαλιστικά. Μα-

Φυτευτὴς πατάτας

ζεύομε τὶς καπνουλιὲς ἀπὸ τὸ χωράφι καὶ τὶς καῖμε. Ὀργώνομε καὶ τὰ χωράφια γιὰ τὰ καπνὰ καὶ τ' ἀνοιξιάτικα φυτά. Ἀνοίγομε μεγάλες αὐλακιὲς στὰ σπαρμένα γιὰ νὰ φεύγουν τὰ νερά. Προσέχομε νὰ μὴν βραχοῦν τὰ ἄχυρα καὶ ἡ νομὲς τῶν ζώων.

Στὰ δέντρα.

Σκάβομε τὰ δέντρα ἀπὸ τώρα γιὰ νὰ πιοῦν ὅλο τὸ νερὸ τῆς βροχῆς. Δὲν κοπρίζομε ἀκόμα τὰ ξυνὰ γιὰ νὰ μὴ βγάλουν βλαστάρια καὶ πάθουν κορυφοξήρα.

Πολεμοῦμε τὰ σκουλήκια τῆς ρίζας μὲ παραδιχλωροβενζόλη. Πολεμοῦμε τὸν φλοιοτριβὴ μὲ ξυλοπαγίδες, ψεκάζομε γιὰ τὴν κορυφοξήρα, καὶ κάνομε ζῶνες κολλητικὲς γιὰ τὶς κάμπιες.

Στὸν ἐλαιῶνα.

Καθαρίζομε τὸ λιοστάσι ἀπὸ τ' ἀγριόχορτα γιὰ νὰ μαζεύομε εὔκολα τὶς ἐλιές. Ὅσες ἐλιὲς πέφτουν πρὶν τῆς ὥρας τους τὶς μαζεύομε καὶ τὶς ἀλέθομε χωριστά.

Στὸ ἀμπέλι.

Τέλειωσε ὁ τρύγος καὶ τὰ φύλλα ἀρχίζουν νὰ πέφτουν. Μαζεύομε τοὺς πασσάλους κι' ἑτοιμαζόμαστε γιὰ τὰ ξελακώματα καὶ τὶς χειμωνιάτικες καλλιέργειες.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 493)

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΠΑΤΡΙΔΑ

Κάθε Ἕλληνας ἔχει τὴν ἰδιαίτερή του πατρίδα. Εἶναι ὁ τόπος ποὺ εἶδε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ φῶς τοῦ ἥλιου. Ἄκουσε ἀκόμη τὸ γλυκὸ ἦχο τῆς καμπάνας τοῦ χωριοῦ του ἢ τῆς πολιτείας ποὺ τὸν γέννησε.

Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερή του πατρίδα ἔχει καὶ μιὰ ἄλλη μεγαλύτερη τὴν Ἑλλάδα!

Καὶ ὅταν ὅμως κάποτε βρεθῆ στὴν ἀνάγκη νὰ ξενητευθῆ εἴτε γιὰ νὰ ἐργασθῆ εἴτε γιὰ νὰ σπουδάση θὰ θυμᾶται πάντα τὴν πολυαγαπημένη του πατρίδα καὶ πάντα θὰ περιμένη τὴν εὐκαιρία νὰ γυρίση πίσω σ' αὐτήν.

Ἐκεῖ στὰ ξένα, στὴν ἄγνωστη πολιτεία, ποὺ μιλοῦν ἄλλη γλῶσσα καὶ ἔχουν ἄλλα ἔθιμα πῶς νὰ μπορέση νὰ ζήση μόνος ἀνάμεσα σὲ ξένους ἀγνώστους ἀνθρώπους καὶ σὲ ξένο περιβάλλον; Θὰ γυρίζη πάντα ἔρημος καὶ λυπημένος γεμάτος νοσταλγία γιὰ τὴν πατρίδα.

Θὰ θυμᾶται τὸ χωριό του ποὺ ὅλοι τοῦ ἦταν γνωστοὶ καὶ τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρη.

Ἡ ξένη χώρα ἔπειτα θὰ εἶναι βαρειὰ καὶ δὲν θὰ ἔχη τὸν ἥλιο καὶ τὸν καταγάλανο οὐρανὸ τῆς πατρίδας μας.

Καὶ γι' αὐτὸ ὁ Βασιλεὺς ἐκήρυξε τὸ φετεινὸ ἔτος ὡς ἔτος τοῦ «Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ» καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ἔρχονται καὶ θάρθουν νὰ ξαναδοῦν τὴν πατρίδα τους...

ΤΑΚΗΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Χαλάνδρι

ΤΡΥΓΟΣ

Γλυκοχαράζει. Ἡ δροσόλουστη αὐγὴ προβάλλει σιγὰ - σιγά. Ὁ ὁλόχρυσος ἥλιος βγαίνοντας πίσω ἀπὸ τὸ βουνό, στέλνει τὶς πρῶτες παιγνιδιάρες του ἀκτῖνες στὸ χωριό.

Τὰ δάση βουΐζουν ἀπὸ τὰ κελαηδήματα τῶν πουλιῶν, τὰ βουνὰ ἀντιλαλοῦν ἀπὸ τὴ φλογέρα τοῦ βοσκοῦ, στὰ βράχια τραγουδοῦν οἱ πέρδικες, τὸ ποτάμι καθρεφτίζεται ἀπὸ τὸ λαμπρὸ φῶς τοῦ ἡλίου κι' ὅλα τὰ μέρη μὲ τὶς ὀμορφιές τους χαίρονται τὴν ἡμέρα ποὺ ἔχει προβάλει. Πιὸ μεγάλη χαρὰ ὅμως εἶναι κεῖ πέρα στὰ καταπράσινα ἀμπέλια τοῦ χωριοῦ.

Ἐκεῖ γίνεται τὸ πιὸ μεγάλο πανηγύρι. Κοπέλλες φορώντας ἄσπρα μαντήλια τρυγοῦν ἀκούραστα. Γερὰ χέρια σηκώνουν τὰ κοφίνια καὶ τὰ φορτώνουν. Φωνὲς ἀκούγονται, σφυρίγματα, γέλια παιδιῶν καὶ τί δὲν γίνεται.

Εἶναι τρύγος γι' αὐτὸ ἦρθαν ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ στὸ πανηγύρι τοῦ τρύγου.

Μὰ πιὸ πολλὴ χάρη στὸ πανηγύρι δίνει ἕνα γλυκὸ κι' ὡραῖο τραγούδι. Κοπέλλες ὄμορφες τραγουδοῦν μὲ τὶς γλυκειὲς φωνές τους ὡραῖα τραγούδια.

Κι' ὅλοι μεγάλοι καὶ μικροὶ τρυγοῦν ἀδιάκοπα. Γεμίζουν τὰ κοφίνια ξαναέρχονται ἄδεια καὶ πάλι γεμίζουν.

Τ' ἀμπέλια σιγὰ - σιγὰ ἀδειάζουν. Ἡ χαρούμενη μέρα φεύγει κι' ὁ ἥλιος χαιρετώντας τοὺς κουρασμένους ἐργάτες, χάνεται πίσω ἀπὸ τὶς ὄμορφες ραχοῦλες τοῦ χωριοῦ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
(Πουρνιὰ - Κονίτσης)

Ο ΣΚΑΡΟΣ

—Ἄϊντε ὠρὲ ξυπνᾶτε καὶ μᾶς πῆρε ἡ αὐγή. Ἔτσι ἦταν πάντα ὁ γερο - Μῆτρος. Ἤθελε νὰ βλέπη τὸ κοπάδι εὐχαριστημένο γιὰ νὰ εὐχαριστηθῆ κι' αὐτός. Πεταχτήκαμε ἀγουροξυπνημένοι. Δὲν θυμοῦμαι ὡραιότερη νύχτα στὴ ζωή μου ἀπὸ αὐτὴ ἐδῶ. Ἦταν μιὰ φεγγαρόλουστη νύχτα τ' Ἀπρίλη. Ἡ γαλήνη ἦταν ἁπλωμένη στὴ φύση. Τ' ἄστρα σὰν ἀσημένια καντηλάκια τρεμόσβυναν στὸ στερέωμα. Κλαράκι δὲν κουνιότανε. Τὸ γιδοκόπαδο ξύπνησε καὶ οἱ τρελλοὶ ἦχοι τῶν κύπρων ἀντήχησαν στὶς ἀπέναντι πλαγιές. Τὰ σκυλιὰ πετάχτηκαν ἕτοιμα νὰ τὸ προστατέψουν ἀπὸ κάθε ἐχθρό. Μόλις τώρα διακρίναμε στὸ σεληνόφως τὰ κεφάλια τῶν γιδιῶν νὰ κουνιόνται μέσα στοὺς θάμνους. Γκλάν, γκλάν, ἀκούγονταν τώρα τὰ κυπροκούδουνα ἀργὰ καὶ ρυθμικὰ καὶ ὁ γερο-Μῆτρος σφύριζε καὶ φώναζε. Ὢ πῶς ζήλεψα τὴν ὡραία του ζωή! Ἡ καρδιά μου φούσκωνε ἀπὸ χαρὰ καθὼς ὁ ἀέρας μοῦ δρόσιζε τὸ μέτωπο. Ἐνόμισα ὅτι εἶμαι σὲ παράδεισο. Καὶ μεθυσμένος ἀπὸ τὴ μαγευτικὴ τούτη νύχτα βγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα μου ἡ φράση:

«Θεοῦ ὑμνεῖν τὴν δόξαν
τὸ φῶς καὶ τὴν ἡμέραν
μὲ ἄνθη ἐστόλισε τὴν γῆν
καὶ ἄστρα τὸν αἰθέρα».

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ Η. ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑΣ
(Μαθ. Στ' τάξ. Δημ. Σχολείου Βελεσσιωτῶν)

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ

Ἦταν παραμονὴ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος τοῦ 49. Θὰ κόντευαν τὰ μεσάνυχτα. Ἡ νύχτα εἶχε σκεπάσει μὲ τὸ μαῦρο της πέπλο τὴν καλοκαιριάτικη φύση. Ὁ ἀέρας φύσαγε ἄγριος. Κι' ἔμοιαζε ἡ βουή του μὲ ἄγριο παράξενο τραγούδι, λὲς κι' ἦταν προμήνυμα τῆς συμφορᾶς ποὔφτανε.

Θὰ κόντευαν τὰ μεσάνυχτα. Κι' ἔγινε τότε αὐτὸ ποὺ κανεὶς δὲν περίμενε νὰ γίνη. Στὴν ἀρχὴ κάποιες παράξενες σκιὲς κινήθηκαν κοντὰ στὰ σπίτια τοῦ βυθισμένου στὸν ὕπνο χωριοῦ. Ὕστερα ἦρθαν κι' ἄλλες σκιὲς ἀπὸ τὸ δάσος κι' ἄλλες ἀπὸ τὰ μονοπάτια τοῦ βουνοῦ. Καὶ ξαφνικά, σὰν νἄρριξε μονομιᾶς ὁ οὐρανὸς ὅλα τ' ἀστροπελέκια, τὰ πολυβόλα καὶ τὰ βλήματα τῶν ὅλμων οὔρλιαξαν καὶ βρόντησαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Οἱ βάρβαροι, ἐκείνη τὴ βραδυὰ εἶχαν διαλέξει τὸ χωριό μας γιὰ νὰ σπείρουν τὸν ὄλεθρο καὶ τὴν καταστροφή!... Λίγα σπίτια στὴν ἀρχὴ δέχτηκαν τὰ πρῶτα βλήματα, κι' ἄναψαν πυρκαϊές. Μά, πολὺ σύντομα οἱ φλόγες ἄρχισαν νὰ ξαπλώνουνται καὶ νὰ ξεφυτρώνουν ἀπὸ κάθε παράθυρο, ἀπὸ κάθε πόρτα. Σὰν ἔκαιγαν ὅ,τι εἶχαν νὰ κάψουν μέσα στὰ σπίτια, ἔφταναν ὕστερα ὣς στὴ στέγη καὶ μὲ πάταγο τὰ πάντα σωριάζονταν σ' ἐρείπια. Οἱ μάνες, ὅσες μποροῦσαν, μὲ τὰ παιδιά τους στὴν ἀγκαλιὰ ἔτρεχαν ἀλαφιασμένες μὲς στὴν ἀπαίσια νύχτα, ἀκολουθώντας τὸ δρόμο γιὰ τὴν κοντινὴ πολιτεία.

Ὅμως ἡ Ἑλλάδα ποτὲ δὲν πεθαίνει. Καί, σήμερα ποὺ γράφω τοῦτες τὶς γραμμές, τὰ πυρπολημένα σπίτια ξαναχτίστηκαν, οἱ ἄνθρωποι ξαναγύρισαν στὸ χωριό τους, ὁ δάσκαλος ξαναμάζεψε τὰ παιδιὰ στὸ καινούργιο σχολεῖο, κι' ὁ παπὰς μέσα στὴ μισοτελειωμένη ἐκκλησιά, δοξάζει τ' ὄνομα Ἐκείνου ποὺ δὲν ἐγκατέλειψε οὔτε αὐτὴ τὴ φορὰ τὴν Ἑλλάδα μας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΒ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
(Μαθητὴς Ε' τάξεως ν. τ. Γυμνασίου Ξάγναντον Παρανεστίου)

ΔΕΗΣΗ

Πατέρα μας, Σὺ ποὺ ἔκανες αὐτὸ τὸ ὄμορφο Σύμπαν, μὲ τὰ τρεχούμενα νερὰ καὶ τὰ λαγκάδια, Σὺ ποὺ εἶσαι ὁ δυνατότερος ἀπ' ὅλους μας, σοῦ ζητᾶμε μιὰ χάρη. Νὰ φέρης πίσω στὴν Ἑλλάδα τὰ ἀγαπημένα μας ἀδελφάκια, ποὺ αὐτοὶ οἱ αἱμοβόροι ἄνθρωποι, τὰ πῆραν ἀπὸ τὶς ἀγκαλιὲς τῶν μητέρων τους καὶ τὰ ὁδήγησαν πίσω ἀπὸ τὸ σιδηροῦν παραπέτασμα, ὅπου ἐκπαιδεύονται στὸ σχολεῖο τοῦ μίσους καὶ τῆς κακίας.

Σὲ Σένα Χριστέ μας, στηρίζεται ἡ ἐλπίδα μας. Σὲ Σένα, ποὺ ἀγάπησες τόσο τὰ μικρὰ παιδιά, ὅταν ἦσουν στὴ γῆ, ἄκουσε τὴ θερμὴ προσευχή μας, νὰ χαρίσης στὴν Ἑλλάδα μας, τὰ ἁγνὰ παιδιά της, ποὺ τὰ πῆραν νὰ τὰ καταστρέψουν, νὰ τὰ κάνουν δηλαδὴ ἄθεους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΛΠΥΡΑΣ
(Παιδόπολη «Ἁγία Σοφία» Ἀγριᾶς Βόλου)

ΓΛΥΚΟΧΑΡΑΜΑ...

Τ' οὐρανοῦ τ' ἀραχνοΰφαντο, τὸ σκοτεινὸ τὸ πέπλο τῆς νυχτιᾶς, γίνεται πιὸ ἁπαλὸ καὶ μάγο ὅσο περνᾶ ἡ ὥρα. Λίγ' ἀστέρια, μὲ σχήματα παράδοξα, εἶναι καρφωμένα στ' οὐρανοῦ τὸ θόλο. Ὅλ' αὐτὰ σιγὰ - σιγὰ ἀρχίζουν νὰ χάνουνται, ὅσο γυρνᾶ ἡ νυχτιά, σὰν ἕνα ὅραμα γλυκό, ποὺ ἀπὸ μπροστά σου, χάνεται καὶ σβύνει. Γέρνει ἡ νυχτιὰ σιγὰ - σιγά. Τὸ πέπλο της τὸ μαῦρο ἀρχίζει νὰ χάνεται μέσ' στὴν ἀτμόσφαιρα τὴν ἁπαλή. Μὰ ξάφνου ἀπ' τὴν ἀνατολὴ προβάλλει ἕνα λαμπρὸ ἀστέρι, σκορπώντας στὴ μαγεμένη ἀπ' τὴν πρωϊνὴ αὐτὴ ἀλλαγή, ἕνα γλυκὸ καὶ ἁπαλὸ φῶς. Εἶναι ὁ Αὐγερινός, τ' ἀστέρι τῆς Αὐγῆς. Τὸ φεγγάρι κι' αὐτὸ χλωμὸ τώρα ἀπὸ τῆς νύχτας τὴν ἀγρύπνια, φωτίζει δειλὰ τοῦ δάσους τὴ μικρὴ λιμνούλα μὲ τοὺς κύκνους τοὺς παραμυθένιους, ποὺ τώρα ἡσυχάζουν σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς λίμνης. Περνᾶ ἡ ὥρα καὶ τ' ἁπαλὸ ἀεράκι μυρωμένο ἀπ' τὸ ἄρωμα ποὺ πῆρε ἀπὸ τὰ λουλούδια τοῦ ἀγροῦ, χαϊδεύει ἁπαλὰ τὴ μικρὴ λιμνούλα.

«ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΑΡΑΧΘΟΥ»

ΚΑΛΕ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ...

Καλὲ Στρατιώτη τοῦ Χριστοῦ κάμε σὰν κρίνο (τὴν καρδιά σου
ν' ἀστράφτη, νὰ σπινθοβολῆ, ν' ἀστράφτη ἡ (ματιά σου.
Φτιάξε καθρέφτη τὴν ψυχή, γίνου σὰν ἀηδονάκι
ποὺ κελαηδεῖ στὶς ρεματιές, σὰ γάργαρο νε- (ράκι.
Γίνου λυχνάρι ταπεινὸ φώτισε κι' ἄλλους νέους
παιδιὰ νὰ γίνουν τοῦ Χριστοῦ, ἁγνὰ σὰν τοὺς (ἀγγέλους.
Κάμε Στρατιώτη τοῦ Χριστοῦ, σὰν λίμνη κρυ- (σταλλένια
τὴν παιδική σου τὴν ψυχή, σὰ νᾶναι διαμαν- (τένια.
Οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου κεῖ ψηλὰ γλυκὰ νὰ κατε- (βαίνουν
στὸν ὄμορφο καθρέφτη σου κεῖ πάνου νὰ χο- (ρεύουν.
Καλὲ Στρατιώτη βάδισε στὸ παιδικὸ στρατί (σου,
ἀκολουθεῖ ὁ Θεάνθρωπος, εἶν' ὁ Χριστὸς μαζί (σου.

ΚΩΝ. ΤΣΙΑΡΑΣ
(Μαθητὴς Ε' τάξεως Γυμνασίου Βόλου)

ΦΥΣΗ...

Χαϊδεύει ὁ ἥλιος ὁ ζεστὸς στὴν ἀμμουδιὰ τὰ (φύκια
κι' ἱδρώνει ἀπ' τὴ ζεστασιὰ τ' ἀπόσιστο χορ- (τάρι,
πυρώνεται καὶ καίγεται ἡ φύση. Καὶ μονάχα
στὴ θάλασσα φτερίζουνε λευκοντυμένοι γλάροι.

Ἀκύμαντη εἶν' ἡ θάλασσα. Καὶ κεῖ στὰ βράχια (πέρα
ἀχνίζουνε τὰ βότσαλα. Παντοῦ σιγή, ἠρεμία...
Μέσα στῶν δέντρων τὰ κλαριὰ κοιμοῦνται τὰ (πουλάκια
καὶ μόνο οἱ τρελλοτζίτζικοι στήσανε συναυλία.

Ἐφάγανε τὴν κακαβιὰ στὸν κάβο οἱ ψαράδες
καὶ δίπλα στὰ καΐκια τους, ποὖναι καθρεφτι- (σμένα
στῆς θάλασσας τὸ σιάδι νὰ κοιμηθοῦνε πέ- (φτουνε.
Καμμιὰ φωνή! Καμμιὰ λαλιά! Ὅλα εἶναι ἡ- (συχασμένα...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΧΑΡΑΥΓΗ

(Χαρισμένο στὸν ἀγαπημένο σύλλογο «Πνευματικὴ Χαραυγή»).

Τραβήξαμε καὶ εἴπαμε: «Θὰ φτάσουμε
στὸ τέρμα ποὺ ποθοῦμε». Κι' ὁ λαμπρὸς
ἥλιος κι' ἐκεῖνος λαμπερὰ μᾶς φώτιζε,
μᾶς ἔδειχνε τὸ δρόμο πρὸς τὰ μπρός.

☙

Κινήσαμε κι' ἡ φλόγα μέσ' στὰ στήθια μας
ἄσβυστη πάντα ἔμενε. Κι' ἐμεῖς,
μὲ τὰ κορμιὰ ἀτσαλόφτιαχτα, τραβήξαμε
περήφανα στὸ δρόμο τῆς τιμῆς.

☙

Καὶ μιὰ μεγάλ' Ἰδέα μᾶς ὁδήγαγε,
—τῆς νειότης ἡ Ἰδέα! Καὶ τὸ φῶς,
ἁγνὰ ἔκανε τὰ πρόσωπα, τὰ πνεύματα.
Κι' ἕνας ἦταν ὁ πόθος ὁ κρυφός...

☙

... Στὸ τέρμα κάποια μέρα σὰ θὰ φτάναμε,
—τὸ τέρμα τ' ὁλοπόθητο,—ΕΚΕΙ,
νὰ πρόβελνε φλογᾶτο τὸ χρυσόνειρο:
Μιὰ νέα «Χαραυγὴ Πνευματική»!

ΤΩΝΗΣ ΓΙΟΥΛΗΣ

Τοῦ Ὑπουργοῦ Τύπου καὶ Πληροφοριῶν κ. Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ ΝΟΒΑ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΜΕΡ ΒΡΥΩΝΗ

Ο Ἄραχθος κυλοῦσε ράθυμα τὰ νερά του κάτω ἀπ' τὴν πνιχτικὴ αὐγουστιάτικη ζέστη. Οἱ πασσάδες, ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης, ὁ Κιουταχῆς, ὁ Ἰσμαὴλ Πλιάσας, χαρούμενοι καὶ περήφανοι ὕστερα ἀπὸ τὴ νίκη τοῦ Πέτα, ἦταν ἕτοιμοι ν' ἀφήσουν πειὰ τὴν Ἄρτα καὶ νὰ χυθοῦν μὲ τὰ λεφούσια τους στὸ Βάλτο, στὸ Ξερόμερο, στὸ Κάρλελι, στὸ Ἀπόκουρο, στὰ Κράββαρα, στὸ Βενέτικο, στὸ Μεσολόγγι. Σ' ἕνα χαμηλὸ σπιτάκι τῆς Ἄρτας, χριστιανικό, ἀκουμπισμένο σὲ μιὰ παληὰ ὄμορφη ἐκκλησούλα τῆς ἐποχῆς τῶν Κομνηνῶν, ἔγινε καυγᾶς τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς ποὺ θἄφευγαν οἱ πασσάδες. Ὁ ἄντρας χαϊδολογοῦσε τὰ παιδάκια του γιατὶ θἄφευγε μαζὶ μὲ τὸ Βρυώνη. Ἡ γυναῖκα χλοπαθοῦσε στὴν ἄλλη ἄκρη καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήση νὰ φύγη.

— Τί θέλεις ἐσὺ κοντά;

— Λησμονᾶς πὼς εἶμαι ὁ κυνηγὸς τοῦ πασσᾶ;

— Ὁ πασσᾶς δὲν πάει στὸ κυνῆγι, πάει στὸν πόλεμο....

— Ἀφοῦ μὲ θέλει κοντά του. Νὰ τοῦ 'πῶ δὲν ἔρχουαι;

— Νὰ τοῦ τὸ πῆς μὲ τρόπο καλό...

— Λησμονᾶς πὼς εἴμαστε ραγιάδες;

— Δὲν ξέρω... κάτι μοῦ λέει πὼς θὰ πάθουμε κακὸ ἂν φύγης. Δῶσε προσοχὴ στὰ λόγια μου... Κάμε ὅ,τι μπορεῖς... Μεῖνε!

— Ἢ μείνω ἢ φύγω, τὸ κακὸ πὤχουμε νὰ πάθουμε δὲν θὰ τὸ γλυτώσουμε. Ραγιάδες εἴμαστε, τὰ κεφάλια μας στὰ χέρια τους τἄχουν...

— Καὶ τί θὰ πᾶς νὰ κάνης ἐκεῖ;... Θὰ πᾶς ἐσὺ χριστιανὸς μαζὶ μὲ τοὺς Τούρκους νὰ πολεμήσης ἄλλους χριστιανούς; Δὲν τὸ σκέφτηκες αὐτό;

— Μήπως θὰ πολεμήσω ἐγώ;

— Ἀδιάφορο. Κοντὰ στοὺς ἄπιστους θἄσαι. Αὐτοὺς θὰ βοηθᾶς...

— Τί βοήθημα θὰ τοὺς κάνω; Ποὺ θὰ σκοτώνω κανένα λαγὸ ἢ καμμιὰ πέρδικα νὰ τρώη ὁ πασσᾶς;

— Κι' αὐτὸ ἀκόμα!... Δὲ σὲ σφάζει ἡ καρδιά σου ποὺ θὰ βλέπης τοὺς ἀγαρηνοὺς νὰ τυραγνοῦν τοὺς ἀδελφούς σου;

— Τί θέλεις νὰ κάμω, γυναῖκα. Νὰ πάω μὲ τοὺς κλέφτες;... Ἔννοια σου καὶ τὤχω κι' αὐτὸ κατὰ νοῦ μου. Ἂν εὕρω περίστασι τὸ σκάω γιὰ τὸ γέρω - Νότη. Τὸν ξέρω καὶ μὲ ξέρει... Θὰ εὐχαριστηθῆς τότε;

— Θὰ ξέρω κἄνε πὼς πολεμᾶς γιὰ τὴν πίστη σου... Καὶ θἄχω πρόσωπο νὰ παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ μᾶς λυπηθῆ!.... Ἐνῶ ἂν εἶσαι κοντὰ στοὺς Τούρκους.

Ἡ γυναῖκα ἀνάβλεψε δειλὰ πρὸς τὸ εἰκόνισμα τοῦ σπιτιοῦ καὶ σταυροκοπήθηκε μὲ τύψη. Ὁ ἄντρας ἀνατρίχιασε· χωρὶς νὰ θέλη κύτταξε κι' αὐτὸς τὸ καντηλάκι ποὺ τρεμόσβυνε μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Παναγιᾶς.

Τὰ παιδιὰ εἶχαν ἀρχίσει νὰ κλαῖνε.

— Καὶ τώρα νὰ τὸν παρακαλῆς, γυναῖκα, τὸ Θεὸ μὲ θάρρος. Ὁ Θεὸς ξετάζει τὶς καρδιές. Ἡ καρδιά μου εἶναι καθαρή. Εἶμαι ἕτοιμος νὰ θυσιαστῶ κ' ἐγὼ γιὰ τὴν πίστη μου ἂν τὸ καλέση ἡ χρεία... Καὶ κοντὰ στὸν πασσᾶ ποὺ θἆμαι ὅλο γιὰ τὸ καλὸ τῶν χριστιανῶν θὰ πασχίσω...

— Καὶ τί καλὸ μπορεῖς νὰ τοὺς κάμης ἐσὺ ἀπὸ 'κεῖ ποὺ θἆσαι;...

— Δὲν τὸ ξέρεις. Μπορεῖ νὰ μοῦ περάση νὰ τοὺς κάμω πολὺ μεγάλο καλὸ ποὺ δὲν τὸ παντυχαίνει κανένας!

— Μακάρι!

— Κ' ἐσὺ ἀκόμα ποὖεισαι μιὰ γυναῖκα μπορεῖ νἄρθη ὥρα νὰ χρησιμέψης στὸ γένος σου... Ἀγῶνας γίνεται.... Ὅλοι θὰ κάμουμε τὸ χρέος μας ὅπως διατάξη ὁ Θεός! Κ' ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς σφάζουν ἄδικα οἱ ἄπιστοι, μὰ καὶ τὰ βυζασταρούδια ἀκόμα ποὺ τίποτα δὲ νογᾶνε, ὅλοι γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ γιὰ τὴν Πατρίδα πεθαίνουν κι' ὅλοι βοηθᾶνε τὸν ἀγῶνα. Δὲ χύνεται τοῦ κάκου οὔτε μιὰ σταγόνα αἷμα!... Δὲν πᾶν χαμένα οὔτε τὰ χτυποκάρδια τῶν σκλάβων... οὔτε τὰ λόγια μας ἐτοῦτα ποὺ λέμε ἄσκοπα τώρα... Ποιὸς τὸ ξέρει τ' εἶναι γραμμένο νὰ κάμουμε ἢ νὰ πάθουμε κ' ἐμεῖς γιὰ τὴ λευτεριὰ τῆς χριστιανοσύνης!... Ὁ Θεὸς τὸ ξέρει!... Μὴ χλοπαθιέσαι λοιπὸν τοῦ κάκου... Σὲ τέτοιους καιροὺς δὲν ξέρει κανεὶς ποῦ πάει γιὰ καλὸ καὶ ποῦ γιὰ κακό... Ἄσε νὰ φύγω μὲ τὸν πασσᾶ κι' ὅ,τι μᾶς εὕρη!...

Τὸ καντηλάκι τριζοβόλησε σπαραχτικά, πέταξε φλόγα κ' ἔπειτα ἔσβυσε μὲ μιᾶς.

— Κακὸ σημάδι!... Κακὸ σημάδι!... μουρμούρισε φοβισμένη ἡ γυναῖκα τοῦ χαμηλοῦ σπιτιοῦ τῆς Ἄρτας, ποὺ ἀκουμποῦσε στὴν παληὰ ἐκκλησούλα τῆς ἐποχῆς τῶν Κομνηνῶν.

Εἶχε βραδυάσει. Τὰ βουνὰ κι' ὁ κάμπος ἄρχισαν νὰ σκοτεινιάζουν. Ἡ θάλασσα μόνον ἀσπρογάλιαζε ἀκόμα. Παγερὸς βορηᾶς φυσοῦσε ἀνάμεσα στὰ χαμόκλαδα τῆς ἀκρογιαλιᾶς. Τὰ θαλασσοπούλια ξεπαγιασμένα ἀκόμα γύριζαν στὶς φωλιές τους. Ἦταν τόση νέκρα ἐκεῖ πέρα, τόση γαλήνη, ποὺ κανεὶς δὲ θὰ πίστευε πὼς λιγάκι πειὸ κάτω ξαπλωνότουν ὁλόκληρο στρατόπεδο καὶ πυργωνότουν ὁλόκληρο κάστρο.

Μέσα στὴν ἀπεραντωσύνη καὶ τὴν αἰωνιότητα τῆς φύσης ὁ πόλεμος γινότουν ἕνα περιστατικὸ ἀσήμαντο σὰν τὸ πέταγμα τῶν θαλασσοπουλιῶν ἢ σὰν τὸ θροΐσμα τῶν κλαδιῶν στὸν παγωμένο βορηᾶ. Σὲ λίγο θὰ τὰ σκεπάση ὅλα ἡ νύχτα καὶ κανένα πρᾶμα, καμμιὰ πράξη δὲν θἄχη ξεχωριστὴ θέση μέσ' στὸ σκοτάδι της...

Μὲ τὸ ἄσπρο μαντῆλι στὸ χέρι κάνει σινιάλα...

Ἕνας ἄνθρωπος τριγυρνάει ἀνάμεσα στὰ ρείκια καὶ στὰ βοῦρλα τῆς λιμνοθάλασσας, τσαλαβουτῶντας μέσα στὰ νερά. Κρατάει τουφέκι κ' ἔχει σκοτώσει κάμποσα πουλιά. Ὁ τορβᾶς του εἶναι γεμάτος. Φαίνεται πὼς δὲν τοῦ χρειάζονται ἄλλα γιατὶ περνοῦν μπροστά του καὶ δὲν τὰ τυπᾶ. Εἶναι γνοιασμένος κι' ἀνήσυχος. Στέκεται κάθε τόσο καὶ καραουλίζει ὁλόγυρα μὲ κάποιον φόβο. Κανένας δὲ φαίνεται στὴ στεριά. Ψυχή! Μόνο στὴ λιμνοθάλασσα μαυρίζει κάπου ἕνα σημαδάκι. Κι' ὅλο ζυγώνει. Εἶναι, χωρίς, ἄλλο, ἕνα πρυάρι. Ἔρχεται ἀπ' τ' Ἀντιλικὸ καὶ πάει στὸ Μισολόγγι. Θαρρεῖς πὼς αὐτὸ καρτεροῦσε. Τὸ βλέπει μὲ χαρὰ νὰ πλέη ὅλο καὶ σιμώτερα. Κ' ἔχει μιὰν ἀνυπομονησία, μιὰ ταραχή. Πάντα γυρίζει κάθε τόσο πρὸς τὸ μέρος τῆς στεριᾶς, κυττάει, ἀφουγκράζεται. Κανείς. Τὸ μονόξυλο πλησιάζει. Ξεχωρίζει τώρα ὁ ἄνθρωπος ποὖεινε μέσα. Ἕνας μοναχός. Ἀργά, σιγά, προφυλαχτικὰ ἀμπώχνει μὲ τὸ σταλίκι του. Κι' ὅλο κατὰ τὴ στεριὰ ἔχει τὸ νοῦ του. Ὁ κυνηγὸς μισοκρύβεται στὰ ρείκια, σὰ δισταχτικός, σὰν ἀναποφάσιστος. Νὰ φανερωθῆ ἢ ὄχι; Σὲ λίγο τὸ πρυάρι θὰ προσπεράση, θἄεινε ἀργά. Καὶ θἄεινε ἀργὰ γιὰ πάντα. Ἡ καρδιά του χτυπάει δυνατά. Πρέπει νὰ τὸ κάμη! Δὲν εἶναι χριστιανός; Δὲν καρτερεῖ γι' αὐτὸ ὅλο τὸ πρωῒ κι' ὅλο τὸ δειλινό; Ὁ Θεὸς νὰ ποὺ τὤστειλε στὴν πειὸ κατάλληλην ὥρα τὸν ἄνθρωπο ποὺ χρειαζότουν! Φοβᾶται ἀκόμα; Κάνει τὸ σταυρό του δυὸ φορὲς καὶ ξεβγαίνει ἀπ' τὰ ρείκια σὲ ξάγναντο παραθαλάσσι. Σφυράει σιγανά. Καὶ μὲ τ' ἄσπρο του μαντῆλι στὸ χέρι κάνει σινιάλα βιαστικὰ κ' ἐπίμονα στὸν ἄνθρωπο τοῦ πρυαριοῦ. Τὸν προσκαλεῖ νἄρθη ὄξω. Ἐκεῖνος βλέπει, μὰ γνοιάζεται. Ἀφήνει μιὰ στιγμὴ τὸ σταλίκι καὶ παίρνει τὸ τουφέκι στὰ χέρια. Μὰ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀκροθαλασσιᾶς δὲν κάνει καμμιὰ κίνηση ἐχθρική. Ἀφίνει πάλι τὸ τουφέκι ὁ ταξιδιώτης, παίρνει τὸ σταλίκι

καὶ σπρώχνει τὸ πρυάρι στ' ἀνοιχτά, ξεμακραίνοντάς το ἀπ' τὸ παραθάλασσο. Γιὰ νὰ δοκιμάση. Ὁ ἄλλος στὴ στεριὰ βουρλίζεται. Ξανασφυράει προφυλαχτικά, σεῖ νευρικὰ τὸ μαντῆλι, βουτάει στὰ νερὰ καὶ προχωρεῖ ὣς τὸ γόνα στὸ βοῦρκο τῆς παγερῆς λιμνοθάλασσας. Τότε γυρίζει ὁ ἄλλος ξαφνικὰ κι' ἀμπώχνει ἀνάποδα τὸ πρυάρι πρὸς τ' ἀκρογιάλι. Αὐτὲς οἱ βουβές, ἁπλὲς κινήσεις τῶν δύο ἀνθρώπων ἔχουν μιὰ τραγικώτητα παράξενη. Ὅταν τὸ πρυάρι ἔφθασε πειὸ κοντά, ὁ ναύτης τοῦ πέταξε τὸ σταλίκι, πῆρε πάλι τὸ τουφέκι καὶ φώναξε στὸν κυνηγό:

— Ποιὸς εἶσαι καὶ τί θέλεις;

— Χριστιανὸς εἶμαι καὶ σὲ θέλω. Ὁ Θεὸς σ' ἔστειλε. Ἔλα πειὸ κοντά. Εἶναι ἀνάγκη. Μὴ φοβᾶσαι!

Σὰν ἀπὸ θεία φώτιση, τῶδωσε μὲ μιᾶς ἐμπιστοσύνη. Ἔσπρωξε τὸ πρυάρι του ὄξω καὶ τῶχωσε ἀνάμεσα σὲ δυὸ βουλιές. Ἔκατσε ἀπάνω στὴν πλώρη μὲ τὸ τουφέκι στὰ γόνατα. Ὁ ἄλλος καραούλιασε καλὰ ὁλόγυρα, ἔβαλε αὐτί, ἀφουγκράστηκε, ἔπειτα χώθηκε ἀνάμεσα στὰ βούρλα κι' ἔφθασε στὸ πρυάρι. Καλησπερίσθηκαν.

— Εἶμαι χριστιανὸς καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ἄς μὲ κρεμάσουν...

— Τί φκιάνεις ἐδῶ, τί γυρεύεις;

—Ἀπ' τὸ πρωῒ κυνηγάω πουλιὰ καὶ περιμένω ἕνα χριστιανὸ νὰ περάση...

— Ποιὸς εἶσαι; Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι;

— Τί σ' ὠφελεῖ νὰ μάθης!... Εἶμαι κοντὰ στοὺς Τούρκους καὶ δὲν ἔχω λυτρωμό...

—Ἔλα νὰ σὲ πάρω στὸ Μισολόγγι.

— Μακάρι νὰ μποροῦσα! Μακάρι νὰ 'ρχόμουνα! Ὁ Θεὸς ξέρει...

— Δὲ βλέπω νὰ σ' ἀμποδάη κανεὶς νἄρθης...

—Ὁ Θεὸς ξέρει... Ἔχω τὴ γυναῖκα μου καὶ τὰ παιδιά μου στὰ χέρια τους. Ἂν τοὺς φύγω, καταλαβαίνεις, θὰ τοὺς σφάξουν. Ἄσε με στὴν καταδίκη μου. Μόν' ἄκουσε τί θὰ σοῦ πῶ καὶ τρέξε. Ἀπ' τὴν αὐγὴ καρτερῶ νἄβρω τρόπο νὰ στείλω χαμπέρι. Ὁ Θεὸς μ' ἔρριξε στὰ χέρια τῶν ἀγαρηνῶν κι' ὁ Θεὸς σ' ἔβγαλε ἀπόψε μπροστά μου... γιὰ νὰ γλυτώση τὸ Μεσολόγγι...

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ πρυαριοῦ ἀνατρίχιασε σύγκορμος. Ὄχι ἀπ' τὸ κρύο. Κι' ὁ ἄλλος ἄνθρωπος ξακολούθησε:

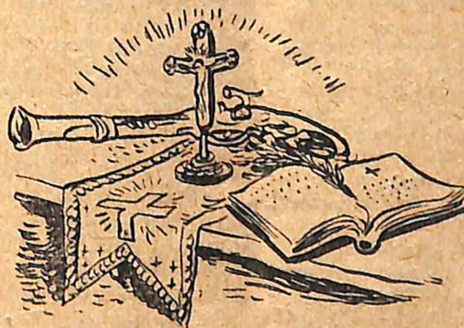
— Δὲν πιστεύεις τὰ λόγια μου...

— Σὲ πιστεύω. Μὰ πές μου.

— Τρέξε στὸ Μισολόγγι!... Οἱ Τοῦρκοι θὰ τὸ χτυπήσουν δυνατὰ ἀπόψε τὴ νύχτα, τὰ ξημερώματα... Ὁ Θεὸς θέλησε νὰ μάθω τὸ μυστικό... Στὸ ἀνατολικὸ πλευρὸ θὰ κάμουν τὸ γιουροῦσι... Τρέξε δῶσε χαμπέρι στοὺς καπεταναίους. Κι' ὁ Θεὸς ποὺ γεννιέται ἀπόψε, ἂς σᾶς δώση δύναμη!

Σήκωσε τὰ χέρια στὸν οὐρανό, δάκρυσε καὶ χωρὶς νὰ πῆ τίποτε ἄλλο τραβήχθηκε μέσ' ἀπ' τὰ βοῦρλα καὶ χάθηκε σὰ ν' ἄνοιξε ἡ γῆ καὶ νὰ τὸν κατάπιε.

Στὸ πρυάρι ἦταν ὁ γραμματικὸς τοῦ καπετὰν - Μακρῆ. Ἔμεινε παραξενεμένος ἀπ' τ' ἀνεπάντεχο συναπάντημα. Ρωτοῦσε τὸν ἑαυτό του ἂν εἶδε ἄνθρωπο μὲ κρέας καὶ μὲ κόκκαλα ἢ κανένα φάντασμα. Ὅμως τὰ λόγια του εἶχαν καρφωθῆ βαθειὰ στὸ μυαλό του καὶ τὰ πίστευε, τὰ πίστευε χωρὶς νὰ τὰ ξεδιαλέξη, χωρὶς νὰ τὰ ζυγιάση. «Στὸ ἀνατολικὸ πλευρὸ θὰ κάμουν τὸ γιουροῦσι». Ἀλήθεια, πρὸς τὰ ἐκεῖ εἶναι πειὸ ἀδύνατο τὸ Κάστρο... «Ὁ Θεὸς ποὺ γεννιέται ἀπόψε, ἂς σᾶς δώση δύναμη!». Τοῦ φάνηκε πὼς ξανάειδε τὸν ἄγνωστο ἄνθρωπο νὰ σηκώνη τὰ χέρια κατὰ τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ δακρύζη. Ἦταν, ἀλήθεια, παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Σκέψου, τὴ νύχτα ποὺ θἄηταν ὁ κόσμος στὴν ἐκκλησιά, ὁλόγυρα στὴ φάτνη τῆς Βηθλεέμ, νὰ χυμήξουν οἱ ἄπιστοι στὶς ἀφύλαχτες τάπιες καὶ νὰ τὶς πατήσουν καὶ νὰ ξεχυθοῦν στὸ Μεσολόγγι μέσα!... Ὁραματίζεται... Νὰ μιὰ ἐκκλησιὰ μὲ θαμποφωτισμένα ὅλα τὰ παραθυράκια της... Οὐρλιάζει ὄξω ὁ βορηᾶς... Τρέχουν οἱ χριστιανοὶ ἀπ' ὅλους τοὺς δρόμους... Γεμίζει. Ὁ Δεσπότης κάθεται στὸ θρόνο. Οἱ ψαλτάδες, λένε γλυκὰ τὸ «Ἡ Παρθένος σήμερον ἐν τῷ σπηλαίῳ...». Ὁλόγυρα οἱ καπεταναῖοι καὶ τὰ παλληκάρια χωρὶς ἄρματα, σὰν τοὺς ταπεινοὺς ποιμένες τῆς Βηθλεέμ... Πειὸ πίσω καὶ στὸ γυναικίτι τὰ γυναικόπαιδα... Τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις...» λένε τώρα. Ξαφνικὰ μαζὶ μὲ τὸ οὐρλιαχτὸ τοῦ βορηᾶ φτάνουν οἱ τουφεκιὲς κ' οἱ ἀλαλαγμοὶ τῶν Τούρκων... Μπλοκάρουν τὴν ἐκκλησιά... Κλειοῦν τὶς πόρτες... Τουφεκᾶν ἀπ' τὰ πα-

Τοὺς καρτεροῦν μὲ γυμνὰ σπαθιά...

ράθυρα... Πέφτει ὁ Δεσπότης μπροστὰ στὴν Ὡραία Πύλη... Σκούζουν τὰ γυναικόπαιδα... Βάζουν φωτιά... Ξεχύνονται ἄντρες, γυναῖκες νὰ βγοῦν, νὰ γλυτώσουν... Τοὺς καρτεροῦν ἀπόξω μὲ τὰ γυμνὰ σπαθιά... Σφάζουν ἀλύπητα, σφάζουν... Ὁ Χριστὸς γεννιέται ἢ ὁ Μουχαμέτης γλεντοκοπάει;...

Σὰν ἀστραπὴ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ τοῦ γραμματικοῦ ἡ φοβερὴ ὀπτασία. Ἔτριψε τὰ μάτια του ὡσὰν γιὰ νὰ τὴ διώξη, τίναξε τοὺς νώμους ὡσὰν γιὰ νὰ ξεπιαστῆ κι' ἄδραξε ἀποφασιστικὰ τὸ σταλίκι.

Ἔβαλε τὴ δύναμη του ὅλη, ξεκόλλησε τὸ πρυάρι ἀπ' τὴ μούτελη κι' ἀμπώχνοντας βιαστικά, δυνατά, ἀξανάσαστα τράβηξε γιὰ τὸ Μεσολόγγι. Ἦταν ἀκόμα στὴν Ἄσπρη Ἁλυκὴ κ' ἤθελε κάμποση ὥρα. Πρέπει νὰ βιαστῆ. Τώρα θυμήθηκε ἀκόμα πὼς ἀπόψε κι' ὅλα εἶν' ἕτοιμοι νὰ φύγουν μὲ πεντακόσια παλληκάρια γιὰ τὸ Ξηρόμερο ὁ Τσόγκας, ὁ Μαυρομιχάλης, ὁ Γρίβας. Θὰ πᾶνε νὰ χτυπήσουν ἀπὸ 'κεῖ τοὺς Τούρκους, ὅπου τοὺς βροῦνε. Μὰ τώρα δὲν πρέπει νὰ φύγουν γιατὶ θ' ἀδυνατέψη ἡ φρουρά... Θὰ τοὺς προφτάση τάχα; Τὰ χέρια του βγάζουν φωτιὰ δουλεύοντας τὸ σταλίκι, μὰ κόπο δὲν καταλαβαίνει. Ἂς φτάση κι' ἂς παρθοῦν τὰ χέρια του καὶ τὰ δυό! Κρατοῦν ἀπόψε στὴ χούφτα τους τὸ Μεσολόγγι. Ἕνας αὐτὸς πολεμάει τὴν ὥρ' αὐτὴ μ' ὅλο τὸ λεφοῦσι τῶν πασσάδων. Τὸ μεγαλύτερο ὅπλο καὶ τῶν δυό, κι' αὐτουνοῦ καὶ τοῦ Ὀμὲρ Βρυώνη, εἶναι ἀπόψε τὸ μυστικό. Μ' αὐτὸ θὰ πολεμηθοῦν κι' ὅποιος νικήση τὸν ἄλλον. Τὴ μία ἀπ' τὰ μεσάνυχτα ἔφτασε ὁ γραμματικὸς στὸ Μεσολόγγι κ' ἔτρεξε στοῦ καπετὰν Μακρῆ. Τὸν ξύνησε. Τοῦ παρέδωσε τὸ μεγάλο μυστικό.

Ὅλοι εἶχαν κοιμηθῆ ἀποβραδὺς μὲ τὴν ἔγνοια νὰ σηκωθοῦν πολὺ θαμπά, νύχτα, νὰ πᾶνε στὶς ἐκκλησιὲς νὰ προσκυνήσουν τὴ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ. Τὰ πεντακόσια παλληκάρια εἶχαν μπαρκαριστῆ στὶς πάσσαρες καὶ θὰ φεύγανε μὲ τὴ βαθειὰ νύχτα γιὰ νὰ μὴ νοιώσουν οἱ Τοῦρκοι τίποτα. Ὅταν ὁ καπετὰν - Μακρῆς ἐπῆγε καὶ ξύπνησε τὸν Πρόεδρο, τὸν Μαυροκορδᾶτο, κι' αὐτὸς διάταξε γενικὸ συναγερμὸ τῆς φρουρᾶς, ὁ καθένας ποὺ ξυπνοῦσε, στὴ φάτνη τοῦ Χριστοῦ πήγαινε ὁ νοῦς του κι' ὅλοι ρωτοῦσαν νυσταγμένα, μαχμουρλίδικα:

— Εἶναι ὥρα γιὰ τὴν ἐκκλησιά;

Ναί! Ἦταν ὥρα γιὰ τὴν ἐκκλησιά. Μὰ ἡ λειτουργία, ὄρθρος βαθύς, θὰ γίνη ἀπάνω στὶς τάπιες. Τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις» θὰ τὸ ψάλλουν τὰ κανόνια καὶ τὰ καρυοφύλλια. Τὰ γιαταγάνια θ' ἀνάψουν γιὰ λαμπάδες. Ἀντὶς λιβάνι θὰ θυμιατίσουν μὲ μπαρούτη. Κι' ὁ μέγας ἁγιασμὸς θὰ ραντίση ὄχι νερό, αἷμα. Σμύρνα καὶ χρυσὸς ἦταν τὰ φημισμένα δῶρα τῶν Μάγων; Ἀπόψε θὰ προσφέρουν οἱ Μεσολογγίτες πολυτιμώτερα δῶρα. Τὴν πίστη καὶ τὴν αὐταπάρνηση, σφραγισμένες μὲ τὴν τελευταία ρανίδα.

Πῆγε ὁ Πρόεδρος στὸ Δεσπότη κι' ἀποφάσισαν νὰ μὴν ἀνοίξουν καθόλου τὶς ἐκκλησιὲς τὴ νύχτα. Μονοκκλησιὰ στὴν τάπια! Ὅποιος ἔχει τουφέκι ἂς πάη νὰ προσκυνήση...

(Τὸ τέλος στὸ ἄλλο τεῦχος)

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

Ο ΜΑΡΘΩΝΙΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

Ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ἀθλητικὰ ἀγωνίσματα εἶναι ὁ Μαραθώνιος δρόμος ποὺ περιλαμβάνεται καὶ στὸ πρόγραμμα τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Εἶναι τὸ πιὸ σκληρὸ ἀλλὰ καὶ τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον ἀγώνισμα καὶ συγκινεῖ ἰδιαίτερα τοὺς φιλάθλους. Ἂν στὰ ἄλλα ἀγωνίσματα χρειάζεται νὰ ἔχη ὁ ἀθλητὴς τέχνη, ταχύτητα κλπ. στὸν Μαραθώνιο ἐκεῖνο ποὺ περισσότερο χρειάζεται εἶναι ἡ ἀντοχή.

Σαραντοδυὸ ὁλόκληρα χιλιόμετρα πρέπει νὰ τρέξη ὁ ἀθλητὴς χωρὶς νὰ σταματήση. Πολλοὶ ἔγραψαν — μάλιστα πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια δημιουργήθηκε σοβαρὸ ζήτημα — ἐναντίον τοῦ ἀγωνίσματος αὐτοῦ. Οἱ ἐχθροί του δηλαδή, ὑποστήριζαν πὼς εἶναι πολὺ σκληρό, κουράζει τοὺς ἀθλητὲς καὶ καταστρέφει τὴν ὑγεία τους, ζήτησαν μάλιστα τὴν κατάργησή του. Ὅμως ἀπὸ τὶς συζητήσεις ποὺ ἔγιναν ἀπὸ τὶς διαγνώσεις τῶν γιατρῶν ἀποδείχθηκε τὸ ἀντίθετο κι' ἔτσι ὁ Μαραθώνιος δρόμος ἐξακολουθεῖ νὰ τελεῖται καὶ νὰ συναρπάζη πάντα τοὺς θεατές.

Γιὰ πρώτη φορὰ Μαραθώνιο δρόμο ἔτρεξε ὁ ἀρχαῖος ἕλληνας Φειδιππίδης γιὰ νὰ ἀναγγείλη στοὺς Ἀθηναίους τὴν νίκη τους ἐναντίον τῶν Περσῶν, πέφτοντας ἔπειτα νεκρός.

Στὴν ἀνάμνηση αὐτοῦ τοῦ γεγονότος καθιερώθηκε ἀπὸ τοὺς πρώτους Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες νὰ γίνεται τὸ ἀγώνισμα τοῦ Μαραθωνίου δρόμου. Στὴν Α' Ὀλυμπιάδα τοῦ 1896 ποὺ ἔγινε στὴν Ἀθήνα, νικητὴς ἀναδείχθηκε ὁ Ἕλληνας — ἀπὸ τὸ Μαροῦσι — Σπῦρος Λούης. Ἦταν μιὰ περίφημη νίκη ποὺ χαιρετίσθηκε ἀπὸ τοὺς φιλάθλους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμό. Ὁ Λούης ἔτρεξε τότε 37 χιλιόμετρα. Τώρα ὅμως ὅμως ἡ ἀπόσταση ἔχει γίνει 42.295 μ. ὅσο εἶναι δηλαδὴ τὸ διάστημα ἀπὸ τὸ ἄγαλμα τῆς Βικτωρίας τοῦ «Γουΐντσορ Πὰρκ» μέχρι τὸ Στάδιο «Χουαΐτ Σίτυ» τοῦ Λονδίνου στὴν Ἀγγλία.

Τὸν Μαραθώνιο στὶς διάφορες Ὀλυμπιάδες ἔχουν κερδίσει οἱ ἑξῆς ἀθληταί.

Ἀθῆναι 1896, Σ. Λούης 2 ὥρ. 55΄20΄΄. Παρίσι 1900, Τεάτο (Γαλλ.) 2 ὥρ. 50΄45΄΄.

Φάση ἀπὸ ἕναν παλαιστικὸν ἀγῶνα.

Σαὶντ Λουῖς 1904, Χὶκς (Η.Π.Α.) 3 ὥρ. 28΄53΄΄. Λονδῖνο 1908, Χάϊς (Η.Π.Α.) 2 ὥρ. 55΄ 18΄΄. Στοκχόλμη 1912, Μὰκ Ἄρθουρ (Νότ. Ἀφρική) 2 ὥρ. 36΄54΄΄. Ἀμβέρσα 1920, Κολεμάϊνεν (Φινλανδ.) 2 ὥρ. 32΄ 36΄΄. Παρίσι 1924, Στενρὸς (Φινλανδ.) 2 ὥρ. 41΄22΄΄. Ἄμστρενταμ, Ἔλ Ὀνάφι (Γαλλ.) 2 ὥρ. 32΄. Λὸς Ἄντζελες 1932, Ζαμπάλα (Ἀργεντ.) 2 ὥρ. 31΄ 36΄΄. Βερολῖνο 1936, Σὸν (Ἰαπων.) 2 ὥρ. 29΄19΄΄. Λονδῖνο 1948, Καμπόρα (Ἀργεν.).

Δραματικὰ ἐπεισόδια ἔχουν γίνει σὲ διάφορους Μαραθωνίους δρόμος. Στὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ 1908 καὶ στὸ ἀγώνισμα αὐτὸ προηγεῖτο ὁ Ἰταλὸς Πιέτρι Ντοράντο. Εἶχε κουρασθῆ ὅμως πολὺ καὶ ἐτρίκλιζε. Ἀπὸ κοντά του τὸν ἀκολουθοῦσε ὁ Ἀμερικανὸς Λαΐς. Μόλις 5 μέτρα πρὶν ἀπὸ τὸ τέρμα τοῦ δρόμου καὶ ἐνῶ ὁ Ντοράντο εἶχε σίγουρη τὴ νίκη, ἔπεσε λιπόθυμος. Οἱ ἰταλοὶ συμπατριῶτες του ἔτρεξαν τότε καὶ βοηθῶντας τον τὸν ἔσπρωξαν μέχρι τὸ νῆμα τοῦ τέρματος. Αὐτὸ ὅμως ἦταν ἀντικανονικὸ κι' ἔτσι ὁ Νοράντο ἔχασε τὴν πρώτη νίκη. Ἡ βασίλισσα ὅμως τῆς Ἀγγλίας Ἀλεξάνδρα συγκινήθηκε τόσο πολὺ ἀπὸ τὴν πραγματικὰ ὑπεράνθρωπη προσπάθεια τοῦ Ντοράντο ποὺ τοῦ ἀπένειμε εἰδικὸ ἔπαθλο.

Αὐτὰ κι' ἄλλα πολλὰ συμβαίνουν στὸν Μαραθώνιο δρόμο, τὸ πιὸ σκληρὸ ἀλλὰ καὶ τὸ συγκινητικὸ ἀθλητικὸ ἀγώνισμα.

IBAN

Η Α.Ε.Κ. ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Ἡ Α.Ε.Κ. Ἀθηνῶν ἔπειτα ἀπὸ σχετικὴ πρόσκληση ἀγωνίσθηκε σ' ἕνα φιλικὸ ποδοσφαιρικὸ τουρνουᾶ στὴν Τουρκία.

- Ἡ δημοφιλὴς ἀθηναϊκὴ ἑνδεκάδα ἔδωσε ἐκεῖ δύο ποδοσφαιρικὰ μάτς.

Στὴν πρώτη συνάντηση (τὴν Παρασκευὴ 14) ἀντιμετώπισε τὴν Φενὲρ - Μπαξέ. Ἦταν αὐτὸ τὸ μὰτς ἕνας πραγματικὸς θρίαμβος γιὰ τὰ ἑλληνικὰ χρώματα ποὺ χαιρετίσθηκε ἀπὸ τοὺς φιλάθλους μὲ μεγάλη χαρά. Ἡ Α.Ε.Κ. κέρδισε καθαρὰ μὲ σκὸρ 4 - 1 (Ο - 1). Στὸ πρῶτο ἡμίχρονο ἡ Ἕνωση ἔχανε μὲ 1 - 0. Ὅμως στὸ δεύτερο μέρος τοῦ μὰτς πῆρε τὴν πρωτοβουλία, ἐξαπέλυσε μιὰ σειρὰ ἐπιθέσεων καὶ κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχη τέσσαρα τέρματα μὲ τοὺς Κανάκην (3) καὶ Παραγυιόν.

Οἱ Ἕλληνες παῖκτες ἀποθεώθηκαν πραγματικὰ ἀπὸ τοὺς ὁμογενεῖς γι' αὐτό τους τὸ θρίαμβο.

Μετὰ δυὸ μέρες, δηλαδὴ τὴν Κυριακὴ ἡ Α.Ε.Κ. ἀντιμετώπισε τὴν «Μπεσίκτας». Πρῶτοι τέρμα ἐπέτυχαν οἱ Τοῦρκοι μὲ τὸν Τζιχὰτ στὸ 18 λεπτό. Ἡ Α.Ε.Κ. ἰσοφάρισε στὸ 27΄ μ' ἕνα γκὸλ τοῦ Παπαγεωργίου.

Τὸ Β΄ ἡμίχρονο ἦταν γεμᾶτο ἀγωνία καὶ ἐνδιαφέρον. Ἡ Ἑλληνικὴ ὁμάδα κρατοῦσε τὴν ὑπεροχὴ καὶ φαινόταν πὼς θὰ ἔβγαινε τελικὰ νικήτρια.

Ὅμως ἕνα ξαφνικὸ σοὺτ τοῦ Τούρκου κυνηγοῦ Σεφκὲτ στὸ 30΄ λεπτὸ τῆς στέρησε τὴ νίκη, κι' ἔτσι ἔχασε μὲ 2 - 1.

Ἡ Α.Ε.Κ. χρησιμοποίησε στοὺς δυό της ἀγῶνες τοὺς Δελαβίνια, Παραγυιό, Γούλιο, Παπαθεοδώρου, Μουρατίδη, Πούλη, Ἐμμανουηλίδη, Κανάκη, Παπαγεωργίου, Μαρόπουλο καὶ Κουντούρη.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

...Οἱ ἐθνικὲς ποδοσφαιρικὲς ὁμάδες τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας ἔχουν μέχρι σήμερα συναντηθῆ 19 φορές. Οἱ Ἰταλοὶ κέρδισαν τὶς 13, οἱ Γάλλοι τὶς 3 καὶ 3 εἶχαν ἰσόπαλο ἀποτέλεσμα.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν μὰτς αὐτῶν: 1912: Γαλλία - Ἰταλία 4 - 3. 1913: Γαλλία - Ἰταλία 1 - 0. 1920: Γαλλία - Ἰταλία 3 - 1. Ἰταλία - Γαλλία 9 - 4. 1925: Ἰταλία-Γαλλία 7 - 0. 1931: Ἰταλία - Γαλλία 5 - 0. 1937: Γαλλία - Ἰταλία 0 - 0. 1938: Ἰταλία - Γαλλία 3 - 1. Ἰταλία - Γαλλία 1 - 0. 1948: Ἰταλία - Γαλλία 3 - 0.

...Τὰ ρεκὸρ στὰ διάφορα ἀγωνίσματα ποὺ ἔχουν πραγματοποιηθεῖ στὸ Παναθηναϊκὸ Στάδιο ἀπὸ Ἕλληνες καὶ ξένους ἀθλητὲς εἶναι τὰ παρακάτω:

Δρόμος 100 μ. Λόουλερ (Η.Π.Α.) 10΄΄5 (1947). Δρόμος 200 μ. Φραγκούδης (Ἑλλὰς) 21΄΄6 (1933). Δρόμος 400 μ. Μπόουλεν (Η.Π.Α.) 48΄΄3 (1937). Δρόμος 800 μ. Ρέϊφ (Βέλγιο) 1΄54΄΄8 (1950). Δρόμος 1.500 μ. Ἔλ Μαμαροὺκ (Γαλλ.) 3΄54΄΄5 (1949). Δρόμος 5.000 μ. Τζοσκοὺλ (Τουρ.) 14΄΄58 (1951). Δρόμος 10.000 μ. Τζοσκοὺλ (Τουρκ.) 32΄04΄΄9 (1951). Δρόμος 110 μ. μετ' ἐμποδίων Σαϊμμοὸνς (Η.Π.Α.) 14΄΄8 (1947). Δρόμος 400 μ. μετ' ἐμποδίων Πάττερσον (Η.Π.Α.) 53΄΄4. (1939). Δρόμος 3.000 μ. Τζοσκοὺλ (Τουρκ.) 9΄21΄΄8 (1951). Ἅλμα εἰς ὕψος Μπιόρκ (Σουηδ.) 1 μ. 97 (1947). Μῆκος Κόχερμαν (Γερμαν.) 7 μ. 44. Τριπλοῦν Παλαμιώτης (Ἑλλ.) 14 μ. 87 (1939). Ἅλμα ἐπὶ κοντῷ Σέϊρερ (Ἑλβετ.) 4 μ. 20 (1951. Σφαιροβολία Οὐάτσον (Η.Π.Α.) 16 μ. 03 (1939). Δισκοβολία Κονσολίνι (,Ἰταλ.) 54 μ. 86 (1950). Ἀκοντισμὸς Βάρσεγκυ (Οὐγγαρ.) 65 μ. 55 (1934). Σφυροβολία Κνότεκ (Τσεχοσλ.) 52 μ. 49 (1934).

...Στὶς 4 Ἰουλίου τοῦ

Μιὰ φάση ἀπὸ ἕνα μὰτς τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ».

Ἕνα στιγμιότυπο ἀπὸ ἀγῶνα μεταξὺ Π.Α.Ο. - «Ἀπόλλωνος».

ΤΙΜΟΥΝ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ

Καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» Κάτω Ὑδρούσας θέλησαν νὰ τιμήσουν τοὺς ἀθάνατους ἥρωες καὶ νὰ καταθέσουν στέφανον. Ἀγόρια καὶ κορίτσια ἀνέβηκαν στὸ Βίτσι, παρ' ὅλο ποὺ ἡ διαδρομὴ εἶναι μακρὰ καὶ κοπιώδης.

Μετὰ τὴν ἐπιμνημόσυνο δέηση ἕνα παιδὶ τοῦ «Σπιτιοῦ» κατέθεσε στέφανον, μὲ τὴν ἀκόλουθη προσφώνηση:

«Ἀθάνατοι νεκροί, πόσοι λαοὶ δὲν σᾶς ἐθαύμασαν, πόσοι ποιηταὶ δὲν σᾶς ἐξύμνησαν, πόσες ψυχὲς δὲν ἔστρεψαν πρὸς ἐσᾶς εὐλαβικὰ τὰς ἐλπίδας των! Εἴθε ἡ ἀνάμνησή σας νὰ μείνη εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐπιζῶντας ἱερὰ παρακαταθήκη.

»Ὅλοι δὲ κλίνομεν εὐλαβικὰ τὸ γόνυ καὶ μαζὺ μὲ τὶς δεήσεις ποὺ στέλνομε στὸν Κύριο δίνομε καὶ ἕνα μεγάλο ὅρκο ἐμεῖς τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» Κάτω Ὑδρούσης, δὲν θὰ τὰς λησμονήσωμεν, καὶ ὅτι θὰ εἴμεθα πάντα ἕτοιμοι νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸ παράδειγμά σας». Αἰωνία σας ἡ μνήμη.

Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ»
Κάτω Ὑδρούσης

ΣΤΗ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ. Τὴν Κυριακὴ 23 Σεπτεμβρίου ἔγινε στὸ χωριό μας ἡ ἐπίσημος ἔναρξις τῆς λειτουργίας τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» Ἀνθούσης.

Εἶναι τὸ πέμπτο «Σπίτι» τῆς Μονάδος Θεσπρωτίας, τὸ ὁποῖον ἀνοίγεται. Ἡ προσέλευσις τῶν γονέων καὶ παιδιῶν ἦταν γενικὴ καὶ αὐθόρμητος. Ἀφοῦ ἀνεπτύχθη ὁ σκοπὸς καὶ ὁ τρόπος λειτουργίας τοῦ «Σπιτιοῦ» ἀπὸ τὸν Διοικητὴν τῆς Μονάδος καὶ ἐξάρθηκε τὸ ἔργο τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, ἔλαβε τὸν λόγο ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ χωριοῦ διδάσκαλος κ. Θεόδωρος Στέλλιος, ὁ ὁποῖος ἐξῆρε τὸ ἔργο τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, προέτρεψε τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς γονεῖς νὰ ὑποστηρίξουν μὲ κάθε τρόπο τὸ «Σπίτι». Ἔπειτα ἀπὸ τὸ λόγο ἀπεφάσισαν ὅλοι νὰ στείλουν εὐχαριστήριον τηλεγράφημα πρὸς τὴν Βασίλισσαν ποὺ εὐδόκησε νὰ δημιουργήση εἰς τὸ χωριό μας «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ».

Τὸ ἀπόγευμα ὁ Διοικητὴς καὶ ἡ ἀρχηγὸς τοῦ «Σπιτιοῦ» δέχτηκαν ἐπισκέψεις Παργινῶν, οἱ ὁποῖοι εὐχήθηκαν νἆναι «Καλορρίζικο τὸ Σπίτι».

ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Μάνα

Μάνα! Δὲ βρίσκεται
λέξη καμμία
νάχη στὸν ἦχο της τόση ἁρμονία.
Σὰν ποιὸς νὰ σ' ἄκουσε
μὲ στῆθος κρύο,
ὄνομα θεῖο;

παιδὶ ἀπὸ σπάργανα
ζωμένο ἀκόμα,
μὲ χάρη ἀνοίγοντας
γλυκὰ τὸ στόμα,
γυρνάει στὸν ἄγγελο

ποὺ τ' ἀγκαλιάζει
καὶ μάνα κράζει.

Στὸν κόσμο τρέχοντας
ὁ νέος διαβάτης
πέφτει στ' ἀγνώριστα
βράχια τσ' ἀπάτης,
καὶ ἀναστενάζοντας,
μάνα μου! λέει
μάνα! καὶ κλαίει.

τῆς νιότης φεύγουνε
τ' ἄνθια κ' ἡ χάρη
τριγύρω σέρνεται
μὲ ἀργὸ ποδάρι,
ὥσπου στὴν κλίνη του,
σὰ βαρεμένος
πέφτει ὁ καϋμένος.

Καὶ πρὶν τὴν ὕστερη πνοή του στείλει
ἀργὰ ταράζονται τὰ κρύα του χείλη
καὶ μὲ «τὸ μάνα μου»!
πρώτη φωνή του,
πετᾶ ἡ ψυχή του.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 488)

Δὲν ἀφήνομε τὰ ζῶα νὰ βόσκουν ἐλεύθερα στ' ἀμπέλια, καὶ προτιμοῦμε νὰ τοὺς δίνομε κληματσίδες μὲ φύλλα νὰ τρῶνε.

Στὸ κοτέτσι.

Τώρα ἀρχίζουν νὰ γεννοῦν ἡ πουλάδες ποὺ εἶχαν βγῆ ἀπὸ τὸ αὐγὸ τὴν ἄνοιξη. Πρέπει νὰ τὶς τρέφωμε καλὰ ἀλλὰ ὄχι ὑπερβολικά, γιατὶ παχαίνουν καὶ δὲν γεννοῦν. Πρέπει νὰ προσέχωμε καὶ νὰ μὴν ἀγοράζωμε τὰ φάρμακα ποὺ λένε πὼς μ' αὐτὰ κάνει ἡ κότα πιὸ πολλὰ αὐγά. Στὴν ἀρχὴ γεννάει πράγματι περισσότερα. Ὕστερα ὅμως ἀπὸ λίγο ἡ κότες ἀρρωσταίνουν καὶ ἀδυνατίζουν.

Αὐτὴν τὴν ἐποχὴ ἂν μεταφέρωμε τὶς κότες σὲ ἄλλο μέρος ἢ σὲ ἄλλο κοτέτσι, πρέπει νὰ ξέρωμε πὼς θὰ πάψουν νὰ γεννοῦν γιὰ ἕνα μῆνα.

Πρέπει ἀκόμη αὐτὴν ἐποχὴ νὰ μὴν ἀλλάξωμε τὴν συνηθισμένη τροφὴ ποὺ τρῶν ἡ κότες, γιατὶ τ' αὐγὰ θὰ λιγοστέψουν.

Ἂν ἔχομε πολλὲς κότες καὶ τὸ πρᾶγμα συμφέρει, καλὸ εἶναι ν' ἀφήνωμε στὸ κοτέτσι φῶτα ἀναμμένα. Τὸ φῶς τὴ νύχτα κάνει τὶς κότες νὰ γεννοῦν περισσότερα αὐγά. Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς πῶ πὼς θὰ ξεχωρίσωμε τὶς καλὲς γεννοῦσες, ἀνάμεσα στὶς πουλάδες γιὰ νὰ τὶς κρατήσωμε.

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟΣ

Ἔγκριση ψευδωνύμων

Σταυροφόρος τοῦ Χριστοῦ, Κουρσάρος Φ., Πρωϊνὴ Δροσιά, Τρυποκάρυδο, Πιστὸς Φίλος, Ἁγνὸς Θραψανιώτης, Ἀητὸς τῆς Κρανιᾶς, Ζορὸ ὁ Ἐκδικητής, Γρίβας Δολλιανίτης, Μέγας Ναπολέων, Τζὰκ Λόντον, Ἐλεύθερος Πολιορκημένος, Ντετεκτὶβ Χ., Φυστίκης, Ἀντρειωμένος, Γκαούρ, Μικρόβιο, Μὰκ Ἄρθουρ, Ξανθὸς Μίκυ, Οἰδίπους.

1929 ἡ Ἐθνικὴ Ἑλληνικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα ἔπαιξε στὴ Σόφια μὲ τὴν Ἐθνικὴ τῆς Βουλγαρίας. Στὸ Α΄ ἡμίχρονο ἡ Ἑλλὰς προηγεῖτο μὲ 1-0 ἀπὸ γκὸλ ποὺ εἶχε πετύχει ὁ Βασίλης Ἀνδριανόπουλος. Στὸ δεύτερο μέρος ὅμως τοῦ μὰτς ὁ Κουράντης — μπὰκ τῆς Ἑλληνικῆς ὁμάδας — ἔκανε πέναλτυ καὶ ἔτσι οἱ Βούλγαροι ἰσοφάρισαν 1-1. Ἡ Ἐθνική μας ὁμάδα ἀγωνιζόταν τότε μὲ τοὺς Γιάμαλην, Κουράντην, Φερμέλην, Κωνσταντινίδην, Βικελίδην I, II, Ναμίαν, Ντῖνο, Γιῶργο, Βασίλη καὶ Λεωνίδα Ἀνδριανοπούλους.

...Τὸ ἐθνικὸ ποδοσφαιρικὸ συγκρότημα τῆς Ἱσπανίας ἔχει στὸ ἐνεργητικό του μιὰ μεγάλη νίκη. Τὸ 1929 ἐπεβλήθηκε μὲ 3-2 τοῦ ἀντίστοιχου Ἀγγλικοῦ. Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη ἧττα ποὺ γνώρισε ἡ Ἀγγλικὴ ἐθνικὴ ὁμάδα ἀπὸ ὁμάδα τῆς Ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης.

...Ὁ Ἀμερικανὸς νέγρος πυγμάχος τῶν ἡμιβαρέων βαρῶν Μπίλλυ Φὸξ ἀπὸ τὸ 1943 ἕως τὸ 1947 ἔδωσε 43 μὰτς ποὺ τὰ ἐκέρδισε ὅλα μὲ νὸκ-ἄουτ. Τὸ κατόρθωμα αὐτὸ τοῦ Φὸξ εἶναι ἕνα παγκόσμιο ρεκὸρ στὸ μπόξ.

...Οἱ κανονικὲς διαστάσεις τῶν γκὸλ-πὸστ εἶναι 7 μ. 32 (πλάτος) καὶ 2 μ. 44 (ὕψος). Τὸ πάχος τῶν δοκῶν πρέπει νὰ εἶναι 12 ἑκατοστά.

...Στὸ περίφημο ἐτήσιο ἀγγλικὸ πρωτάθλημα στίβου ποὺ παίρνουν μέρος καὶ ἀθληταὶ τῆς Εὐρώπης οἱ Ἕλληνες ἔχουν πετύχει προπολεμικὰ σημαντικὲς νίκες. Ἔτσι ὁ Σύλλας ἦρθε πρῶτος στὴν δισκοβολία τὸ 1937 μὲ 49 μ. 17, καὶ τὸ 1939 μὲ 49 μ. 12, ἐνῶ ὁ Παλαμιώτης κέρδισε στὸ τριπλοῦν τὸ 1939 μὲ 15 μ. 03.

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΗΝ ΚΟΡΝΟΦΩΛΙΑ

Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» τῆς Κορνοφωλιᾶς ἔχουν ἀπὸ καιρὸ ὀργανώσει μιὰ δική τους ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα, ποὺ σὲ διάφορους ἀγῶνες ἔχει νικήσει τὸ «Τύχιο» μὲ 2—1, τὴν Α. Ε. Μ. Σουφλίου μὲ 5—3 καὶ τὸ 3ο Σύστημα μὲ 1—0. Τὴν ὁμάδα ἀποτελοῦν οἱ: Δ. Τσιακμάκης, Κ. Κουτσουμπέλης, Χ. Διαμαντόπουλος, Α. Φυλιακούδης, Γ. Τσιακμάκης, Σ. Χαλβατζῆς, Γ. Ἀναγνωστόπουλος, Γ. Πόπουρας, Ι. Παπαϊωάννου, Δ. Κατσίβελος, Α. Ἰωαννίδης, Φ. Γεωργόπουλος, Γ. Φωτούδης, Π. Σαληκυριάκης, Δ. Καδήρης.

ΣΤΟ ΣΟΥΦΛΙ

Στὸ Σουφλὶ ὑπάρχει μιὰ καλὴ ποδοσφαιρικὴ ἑνδεκάδα ποὺ σ' αὐτὴν ἀγωνίζονται οἱ Παπαμαυρουδῆς Φ. καὶ Π., Μπιζέρας, Παρθένος, Σταυρακίδης, Μιτσιάρης, Μέντας, Γκαϊμήλιας, Στράντζας καὶ Ἰωαννίδης. Ἡ ὁμάδα ὀνομάζεται Π.Ο.Λ. καὶ ἔχει νικήσει μὲ 6—3 τὴν Π.Ο.Κ., ἦρθε δὲ ἰσόπαλη μὲ τὴν Α.Ε.Κ. (2-2).

Α. ΠΑΤΕΛΗΣ

ΣΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΒΟΛΟΥ

Χάρις στὴν ἀγάπη ποὺ δείχνουν τὰ παιδιὰ τῆς παιδοπόλεως «Ἁγίας Σοφίας Ἀγριᾶς Βόλου» γιὰ τὰ σπὸρ καθὼς καὶ στὴν ἐνίσχυση τοῦ γυμναστοῦ τους κ. Κουντούρη, ἔχει δημιουργηθῆ μιὰ ἰσχυροτάτη ὁμάδα μπάσκετ μπὼλ ποὺ μέχρι τώρα ἔχει δώσει πολλοὺς ἀγῶνες. Σ' αὐτὴν παίζουν οἱ Δ. Γιώτης (ἀρχηγός), Σ. Φασούλης, Χ. Βενέτης, Γ. Ζάχος, Χ. Κουρλός, Γκούμας καὶ Καλκούσης.

Σ. ΦΑΣΟΥΛΗΣ

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ

Ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον παρουσίασε ὁ τελευταῖος ἀγώνας μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῆς Α.Ε.Κ. καὶ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ. Τελικὰ ἐνίκησε ἡ Α. Ε. Κ. μὲ 4—1. Τὰ τέρματα πέτυχαν οἱ Σταματάκης, Χαραλαμπίδης καὶ Παπαδόπουλος (2). Ἡ νικήτρια: Δαδούδης, Γκουντάνας, Ραμμόπουλος, Κοφίδης, Μπέκας, Φλαμουρόπουλος, Σταματάκης, Παπαδόπουλος, Χαραλαμπίδης, Παύλου, Παπαοικονόμου.

Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΣΤΗΝ ΛΕΡΟ

Πολλοὶ φίλαθλοι παρακολούθησαν τὸ ποδοσφαιρικὸ μὰτς μεταξὺ τῆς ὁμάδος «Πολυκράτης» τῆς Σάμου καὶ τῶν «Κενταύρων» τῆς Σχολῆς Λέρου, ποὺ τελικὰ εἶχε ἰσόπαλο ἀποτέλεσμα 1—1. Ἡ ὁμάδα τῆς Λέρου ἀγωνίστηκε μὲ τοὺς ἑξῆς: Ἀθανασιάδην Γ., Ἀλεξιάδην Γ., Χαρικλιᾶν Ι., Παναγόπουλον, Κεσόγλου, Γαλανόπουλον, Βάζον, Ἀλευρομμάτην, Γρίβαν, Γκούκαν, Τριανταφυλλίδην καὶ Καστνεβάκην.

Ι. ΜΟΡΟΣ

ΣΤΗΝ ΚΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ

Ἡ ποδοσφαιρικὴ ἑνδεκάδα τῆς Καλῆς Παναγιᾶς νίκησε σὲ φιλικὸ ἀγῶνα τὴν «Ἀστραπὴ» Βερροίας μὲ 7—0. Τὰ τέρματα ἐπέτυχαν οἱ Γεωργιάδης (2), Εσολακίδης (2), Πελαλίδης καὶ Δερμανόπουλος.

Ε. ΦΙΝΝΑΣ

ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ ΚΟΖΑΝΗΣ

Ἡ «Δόξα» εἶναι τὸ ποδοσφαιρικὸ συγκρότημα ποὺ ἔχουν ἱδρύσει τὰ παιδιὰ τοῦ Σταυροδρομίου Κοζάνης. Ἡ «Δόξα» ἔχει νικήσει τὸν Μισόλογγο μὲ 3—1, τὸν «Διχείμαρο» μὲ 6—2 καὶ τὸν «Ἀσπρούλα» μὲ 3—0. Ἀγωνίζεται μὲ τοὺς Σισμανίδην, Παπαδόπουλον Σ., Ραυτόπουλον, Πουρσανίδην, Κυριλίδην, Σιβιλόγλου, Ἐκουτσόγουλον, Μάμαλην, Παπαδόπουλον Γ., Στεφανίδην Ε. καὶ Ζενιτιάδην.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΟ ΚΙΟΝΙ ΙΘΑΚΗΣ

Χάρις στὴν τεχνικὴ καὶ τὴν δυναμικότητά της ἡ ὁμάδα τοῦ χωριοῦ Κιόνι Ἰθάκης ἔχει νικήσει ὅλες τὶς ἄλλες. Οἱ ἀγῶνες της μὲ Βαθὺ 3—1, μὲ Πλατρειθιὰ 2—, μὲ Σταυρὸ 2—2, μὲ Μικτὴ 0—0. Οἱ παῖκτες της: Παΐζης, Ἀργανέλλης, Μωραΐτης, Βεντούρας, Καλλίνικος, Μωραΐτης, Καραντζῆς.

Ι. ΣΟΥΚΗΣ

ΣΤΟΝ ΖΗΡΟ

Ἡ ὁμάδα μπάσκετ-μπὼλ τῆς παιδοπόλεως Ζηροῦ νίκησε τὴν πρωταθλήτρια Ἠπείρου «Ἀβέρωφ» μὲ 40—35. Ἡ νικήτρια: Γώργης, Καρανίκας, Καρανίκας Ο., Παπαχαρίσης καὶ Λάπας. Μία νίκη ἐπίσης πέτυχε ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τῆς παιδοπόλεως ἐπὶ τῆς Μικτῆς Φιλιππιάδος μὲ 2—1.

Β. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

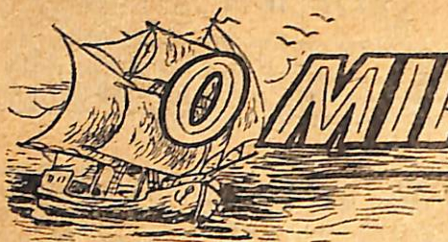
Ι. ΜΟΡΟ (Λέρον): Γράψε ὅ,τι θέλεις γύρω ἀπὸ τὰ σπὸρ τῆς Σχολῆς σου — μὲ λίγα λόγια βέβαια — καὶ θὰ τὰ δημοσιεύω εὐχαρίστως.

Χ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΝ - Α. ΤΣΙΑΚΚΗΝ: Καὶ οἱ δυό σας μοῦ στέλνετε ἀπὸ τὴν Κορνοφωλιὰ τὶς ἴδιες ἀπαντήσεις. Κανονίστε τα μεταξύ σας, ὥστε νὰ μὴ... μπερδεύονται οἱ ἀπαντήσεις.

Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ - Ν. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ (Ἅγιον Ἀνδρέα) Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ σᾶς.

Β. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΝ (Ξηρό): Γράψε πιὸ καθαρὰ καὶ ἔχε ὑπ' ὄψη σου πὼς μιὰ ὁμάδα γιὰ νὰ νικήση πρέπει νὰ ἔχη πετύχει περισσότερους βαθμούς. Κι' ὄχι ὅπως ἐσὺ μοῦ γράφεις ὅτι κερδίσατε μὲ 35—40(!).

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εἶχε διακρίνει ἕναν μικρὸ κόλπο, ὅπου λογάριαζε ν' ἀγκυροβολήση, ἀλλὰ πρὶν ἔπρεπε νὰ περάση ἀπὸ κάτι ἀρκετὰ ὕποπτα βράχια καὶ θαλασσόπετρες, ὅπου τὸ κῦμα σπάζοντας ἄφριζε.

Θὰ κατάφερνε νὰ περάση μέσα ἀπὸ τὰ βράχια; Τὸ νερὸ φαινόταν ἀρκετὰ ρηχό.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ὁ Δίγκος ἄρχισε νὰ οὐρλιάζη. Θάλεγε κανεὶς πὼς ἀναγνώριζε τὴν ἀκτή, ποὺ τοῦ ξύπναγε παλιὲς κοιμισμένες ἀναμνήσεις, καὶ γι' αὐτὸ ἄρχιζε ἐκεῖνο τὸ πένθιμο, μακρόσυρτο οὐρλιαχτό.

Ὁ Νεγκόρο τὸν ἄκουσε, γιατὶ ἀνέβηκε στὸ κατάστρωμα. Φρόντισε ὅμως ν' ἀποφύγη τὸ Δίγκο, πηγαίνοντας στὸ ἀντίθετο μέρος τῆς πλώρης.

Ἡ κυρία Οὐέλντον ποὺ τὸν παρακολουθοῦσε, εἶχε τὴν ἐντύπωση ὅτι κοκκίνισε ἐλαφρά, ἐνῶ μιὰ ἄγρια χαρὰ ἄστραψε στὰ μάτια του.

Ἀναγνώριζε λοιπὸν κι' αὐτὸς ἐκείνη τὴν ἀκτή;

Περίεργα, πολὺ περίεργα πράγματα!

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Ντὶκ ἄφησε τὸ τιμόνι στὸ γέρο Τόμ, καὶ πλησίασε τὴ μητέρα τοῦ Τζάκ.

— Κυρία Οὐέλντον, ἄρχισε, πρέπει νὰ σᾶς πῶ γιὰ νὰ ξέρετε πὼς ἡ θέση μας εἶναι κρίσιμη. Ὅτι καὶ νὰ κάνω εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐμποδίσω τὸν «Προσκυνητὴ» νὰ πέση πάνω στοὺς βράχους καὶ τοὺς ὕφαλους καὶ νὰ γίνη κομμάτια. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ θυσιάσω τὸ καράβι γιὰ νὰ σᾶς σώσω. Ἀνάμεσα στὴ σωτηρία σας καὶ στὴ δική του, δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ διστάσω!

— Εἶσαι βέβαιος ὅτι ἔκανες ὅτι εἶναι δυνατὸν γιὰ νὰ σώσης τὸ καράβι Ντίκ; ρώτησε σοβαρὰ ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Ὅτι εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατόν, μάλιστα κυρία Οὐέλντον. Μάρτυράς μου ὁ Θεὸς ὅτι δὲν γίνεται τίποτε ἄλλο!

— Τότε κάνε ὅτι νομίζεις Ντίκ!

Ὁ μικρὸς πλοίαρχος πρόσταξε πρῶτα ὅλους νὰ φορέσουν τὰ σωσίβιά τους.

Θὰ περνοῦσαν τὸ στενὸ κολυμβώντας.

Εὐτυχῶς οἱ μαῦροι ἦταν θαυμάσιοι κολυμβητές.

Ὁ Ἡρακλῆς θὰ ἀνελάμβανε τὸν μικρὸ Τζάκ, κι' ὁ Βὰτ τὴν κυρία Οὐέλντον.

Ἕνας ἄλλος μαῦρος, θὰ πρόσεχε τὸν ξάδερφο Βενέδικτο.

Ὅσο γιὰ τὸν Νεγκόρο, τὸ ὕφος του ἔδειχνε ἀρκετὰ ὅτι δὲν εἶχε ἀνάγκη κανέναν.

Ὁ Ντὶκ Σάντ, πρόσταξε ἀκόμα ν' ἀνεβάσουν ἀπὸ τὸ ἀμπάρι δώδεκα βαρέλια λυωμένο λίπος φάλαινας.

Αὐτὸ τὸ λίπος θὰ τόρριχναν στὴ θάλασσα γιὰ νὰ τὴν ἡσυχάσουν κάπως ὅταν θὰ περνοῦσαν.

Ὁ «Προσκυνητὴς» βρισκόταν τώρα ξυστὰ στοὺς βράχους.

Ξαφνικὰ ἀπὸ τὸ χρῶμα τῶν νερῶν, ὁ Ντὶκ κατάλαβε πὼς ἦταν κοντὰ στὸ πέρασμα, καὶ μ' ἕναν ἐπιδέξιο χειρισμό, ἔστρεψε τὸ καράβι πρὸς τὰ ἐκεῖ.

Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή, θὰ τὸ αἰσθανόταν νὰ «καθίζη» στὰ ρηχά, καὶ τότε θὰ ἔπρεπε νὰ πέσουν στὴ θάλασσα.

Ἡ φουσκοθαλασσιὰ ὅμως ἦταν μεγάλη, κι' ὁ Ντὶκ ἔδωσε διαταγὴ νὰ χύσουν τὸ λάδι, γιὰ νὰ καλμάρουν λίγο τὰ μανιασμένα κύματα.

Ὁ «Προσκυνητὴς» γλύστρησε θαυμάσια πάνω στὸ χυμένο λίπος. Ξαφνικὰ ὅμως ἀκούστηκε ἕνα φοβερὸ τρίξιμο, τὸ καράβι ἔγυρε στὸ ἕνα πλευρό, κι' ἀπὸ μιὰ μεγάλη τρύπα ποὺ εἶχαν ἀνοίξει στὴν καρίνα του οἱ μυτεροὶ ὕφαλοι, τὸ νερὸ ἄρχισε νὰ μπαίνη στὸ ἀμπάρι.

— Στὴ θάλασσα! πρόσταξε ὁ Ντὶκ Σάντ.

Σὲ δέκα λεπτά, τὸ πλήρωμα καὶ οἱ ἐπιβάτες τοῦ «Προσκυνητὴ» βρισκόνταν στὴν ἔρημη ἀκτή.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ

Ὅταν βρέθηκαν γεροὶ στὴ στεγνὴ ἄμμο τῆς παραλίας, ὁ Ντὶκ καὶ οἱ μαῦροι ἔβγαλαν τὰ περιττά τους ροῦχα, τ' ἄφησαν νὰ στεγνώσουν, καὶ ξαναγύρισαν κολυμβώντας στὸ καράβι ποὺ τὰ κύματα ἄρχισαν νὰ τὸ διαλύουν.

Πέταξαν στὴ θάλασσα καὶ ἔσπρωξαν πρὸς τὴ στεριὰ ὅτι μπόρεσαν νὰ περισώσουν. Κάσες μὲ μπισκότα καὶ γαλέτα, ὅλη τὴν προμήθεια ἀπὸ τὸ παστὸ κρέας, βούτυρο, λάδι κι' ἕνα βαρελάκι ροῦμι.

Ἔτσι δὲν θὰ εἶχαν τουλάχιστο νὰ ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν πεῖνα τὸν πρῶτο καιρό.

Ὅταν γύρισαν στὴν παραλία, τὸ πλοῖο εἶχε πιὰ ἐντελῶς κομματιαστῆ, κι' ἡ θάλασσα ξέβραζε διάφορα πράγματα στὴν ἀκτή, ποὺ οἱ ναυαγοὶ τὰ μάζεψαν μήπως τοὺς χρειαστοῦν.

— Στὴ θάλασσα! φώναξε ὁ Ντίκ.

Ποῦ βρισκόνταν ὅμως;

Ὁ Ντὶκ ἦταν βέβαιος πὼς ἦταν στὸ Περού.

Στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα ξεχώριζε ἕνα δάσος μὲ τροπικὰ δέντρα, πελώρια βαοβὰδ καὶ ἄλλους φυσικοὺς γίγαντες ποὺ οἱ Βόρειοι Ἀμερικανοὶ δὲν τοὺς γνωρίζουν, γιατὶ ἡ βλάστηση εἶναι διαφορετικὴ στὴ Νότιο Ἀμερική.

Λίγο παραπέρα ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ ἐγκαταστάθηκαν, ἔχυνε τὰ νερά του ἕνα ποταμάκι. Εἶχαν ἐξασφαλίσει δηλαδὴ καὶ τὸ νερό.

Ὁ Ντὶκ ὅμως ἀποφάσισε νὰ κατασκηνώσουν στὸ μέρος ποὺ βρίσκονταν, γιατὶ οἱ μεγάλοι βράχοι τὸ προφύλαγαν καλύτερα ἀπὸ τ' ἄλλα μέρη τῆς ἀπέραντης ἀκτῆς.

Ὅσο γιὰ τὴ φωτιά, οὔτε αὐτὴ θὰ τοὺς ἔλειπε. Εἶχαν τσακμακόπετρες κι' ὅτι ἄλλο χρειάζεται γιὰ νὰ τὴν ἀνάψουν. Ὡστόσο ἡ κυρία Οὐέλντον εἶπε στὸ Ντὶκ νὰ προσέξη τὸ παράξενο φέρσιμο τοῦ Δίγκου.

Πήγαινε κι' ἐρχόνταν στὴν ἀκτὴ καὶ μυριζόταν τὸ χῶμα σὰ νάθελε νὰ βρῆ τίποτε ἴχνη.

Ἔδειχνε μὲ ὅλους τοὺς τρόπους πὼς τὸ μέρος δὲν τοῦ ἦταν ἄγνωστο.

Ὅσο γιὰ τὸν Νεγκόρο, ἔκανε κι' αὐτὸς ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα. Πήγαινε κι' ἐρχόταν, κοίταζε τὸν ὁρίζοντα, ἔψαχνε νὰ προσανατολιστῆ...

— Δὲν εἶναι παράξενο Ντίκ; Θάλεγε κανεὶς πὼς ὁ Νεγκόρο ψάχνει νὰ βρῆ τίποτε σημάδια, εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Αὐτὴν τὴν ἐντύπωση δίνει! εἶπε ὁ Ντίκ.

— Δὲν τὸν ρωτᾶς;

— Δὲν θὰ μοῦ ἀπαντήση. Στὴ στεριὰ εἶναι ἐλεύθερος νὰ κάνη ὅτι τοῦ ἀρέσει. Ὕστερα ἀπὸ τὸ ναυάγιο τοῦ «Προσκυνητὴ» δὲν ἔχω πιὰ δικαίωμα νὰ τὸν προστάζω.

Ὁ Δίγκος ἔδειξε τὰ δόντια τοῦ Νεγκόρο, γρύλισε λίγο μὰ δὲν χύμηξε νὰ τὸν δαγκώση.

Τὸ σκυλὶ ἦταν νευρικό, ἀνήσυχο, φοβισμένο...

— Πρέπει νὰ βροῦμε ἕνα πρόχειρο καταφύγιο! εἶπε ὁ Ντίκ. Ὕστερα θὰ συλλογιστοῦμε γιὰ ὅλα τ' ἄλλα.

Αὐτὸ τὸ καταφύγιο, τὸ ἀνακάλυψε ὁ μικρὸς Τζάκ.

Καθὼς ἔτρεχε στὴν ἀκρογιαλιά, βρῆκε στοὺς βράχους μιὰ ἔξοχη σπηλιά, μεγάλη, φωτεινή, στρωμένη μὲ ξερὰ φύκια.

Ἔτρεξε στὴ μητέρα του ἐνθουσιασμένος, καὶ ἡ κυρία Οὐέλντον ὅπως κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι, τοῦ εἶπαν πολλὰ μπράβο, γιατὶ πραγματικὰ ἐκείνη ἡ σπηλιὰ ἦταν περίφημη!

Φαντασθῆτε τὴ χαρὰ τοῦ μικροῦ!

— Θὰ παίξουμε τοὺς Ροβινσῶνες! φώναζε χτυπώντας παλαμάκια... Θὰ περάσουμε ἔκτακτα!

— Ἐλπίζω νὰ περάσουμε ἔκτακτα, εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον, μόνο ποὺ δὲν θὰ παίξουμε τοὺς Ροβινσῶνες μικρέ μου Τζάκ. Εἴμαστε Ροβινσῶνες!

— Τόσο τὸ καλύτερο! εἶπε ὁ Τζάκ.

Ὁ Ντὶκ ἔστειλε τὸν Ἡρακλῆ νὰ φέρη νερό, κι' ὁ γίγαντας γύρισε κουβαλώντας ἕνα ὁλόκληρο μικρὸ βαρέλι.

Καὶ τότε κάθησαν νὰ φᾶνε, γιατὶ ἦταν πιὰ μεσημέρι.

Ἔφαγαν γαλέτα καὶ παστὸ κρέας, κι' ἤπιαν καὶ λίγο ροῦμι. Ὁ Βὰτ εἶχε στὸ μεταξὺ βγάλει καὶ λίγα θαλασσινά.

Ὁ Νεγκόρο χωρὶς νὰ πῆ τίποτε, ἦρθε νὰ φάη κι' αὐτὸς μὲ τοὺς ἄλλους. Ἦταν ἀμίλητος καὶ σκυθρωπὸς ὅπως πάντα, ἀλλὰ ἐτίμησε γενναία τὸ γεῦμα.

Ὅσο γιὰ τὸν Δίγκο, φύλαγε ἔξω ἀπὸ τὴ σπηλιά, φρουρός, κι' ἐκεῖ τοῦ πῆγαν τὸ φαΐ του.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ γεῦμα, ἡ κυρία Οὐέλντον ποὺ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της τὸ μικρὸ Τζὰκ ποὺ εἶχε ἀποκοιμηθῆ ἀμέσως, εἶπε.

— Ἀγαπητέ μου Ντίκ, ἤσουν ὁ πλοίαρχός μας ὅσο κρατοῦσε τὸ ταξίδι, καὶ τώρα ἐξακολουθεῖς νὰ εἶσαι ὁ ἀρχηγός μας. Σὲ σένα ἔχομε πάντα τὶς ἐλπίδες μας. Μίλησε λοιπὸν καὶ πές μας : τί λὲς πὼς πρέπει νὰ κάνωμε;

Ὅλοι γύρισαν τὰ μάτια τους στὸν Ντίκ, ἀκόμα κι' ὁ Νεγκόρο.

Ὁ μικρὸς πλοίαρχος συλλογίστηκε λίγες στιγμὲς κι' ὕστερα εἶπε :

— Κυρία Οὐέλντον, τὸ πρῶτο ποὺ πρέπει νὰ κάνουμε, εἶναι νὰ μάθουμε ποῦ

βρισκόμαστε. Ἐγὼ πιστεύω πὼς ἡ κακοκαιρία καὶ τ' ἄγνωστα ρεύματα, μᾶς ἔχουν ρίξει στὸ Περού. Σὲ ποιὸ μέρος ὅμως τοῦ Περοῦ; Ἴσως στὰ μεσημβρινά του μέρη, ὅπου βρίσκονται οἱ ἀκατοίκητες «πάμπες» του. (Πάμπες λέγονται κάτι ἀπέραντες πεδιάδες στὴ Χιλὴ καὶ στὸ Περοῦ).

— Ἂν εἶν' ἔτσι τί πρέπει νὰ κάνουμε;

— Ἔχω τὴ γνώμη πὼς προσωρινὰ τουλάχιστον δὲν θἄταν φρόνιμο νὰ ἐγκαταλείψωμε αὐτὸ τὸ καταφύγιο ποὺ ἔχομε βρῆ. Ἐδῶ εἴμαστε κοντὰ σὲ γλυκὸ νερό, ἔχομε τὶς ζωοτροφίες μας, κι' ἔχομε κι' αὐτὴν τὴ θαυμάσια σπηλιά, εἶπε ὁ Ντὶκ Σάντ. Φυσικὰ ὅμως δὲν θὰ καθόμαστε μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Αὔριο δυὸ ἀπὸ μᾶς θὰ ξεκινήσουν νὰ κάνουν μιὰ μικρὴ ἐξερεύνηση. Δὲν θὰ τραβήξουν πολὺ μακρυά. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπίθανο νὰ συναντήσουν τίποτε ἰθαγενεῖς καὶ νὰ πάρουν πληροφορίες.

— Ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἰδέα νὰ χωριστοῦμε μὲ φοβίζει! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Κι' ὅμως ἔτσι πρέπει νὰ γίνη! ἐπέμεινε ὁ μικρὸς πλοίαρχος. Ἂν ἀνακαλύψουμε πὼς ὅλη αὐτὴ τὴν περιοχὴ σὲ ἀρκετὸ βάθος εἶναι ἀκατοίκητη καὶ ἔρημη, θὰ πάρωμε τότε ἄλλες ἀποφάσεις!

Καὶ ποιὸς θὰ πάη γι' αὐτὴν τὴν ἀναγνώριση;

Δὲν ξέρω. Λέω νὰ πάω ἐγὼ μὲ τὸν Τόμ, εἶπε ὁ Ντίκ. Φαντάζομαι πὼς ὁ Νεγκόρο θὰ προτιμήση νὰ μείνη ἐδῶ.

— Ἴσως, εἶπε ὁ Νεγκόρο ποὺ δὲν ἔλεγε ποτὲ πολλὲς κουβέντες.

— Νὰ πάρωμε μαζί μας καὶ τὸν Δίγκο. Φαντάζομαι πὼς θὰ μᾶς φανῆ χρήσιμος. Πάντως δὲν θὰ λείψωμε παραπάνω ἀπὸ δυὸ μέρες.

— Ἔχεις δίκηο παιδί μου ὅπως πάντα, εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Καὶ σεῖς κύριε Βενέδικτε τί λέτε; ρώτησε ὁ Ντίκ.

— Ἐγώ; ἔκανε ὁ ἐντομολόγος σὰν νὰ ξύπνησε ἀπὸ λήθαργο.

— Ναί. Ἐσεῖς. Τί γνώμη ἔχετε;

— Δὲν ἔχω καμμιὰ γνώμη. Ὅσο θὰ λείπετε ἐσεῖς, λογαριάζω νὰ μελετήσω αὐτὴν τὴν περιοχὴ ἀπὸ καθαρὰ ἐντομολογικὴ ἄποψη.

— Νὰ μὴν ἀπομακρύνεσθε πολὺ κύριε Βενέδικτε! παρακάλεσε ὁ μικρὸς πλοίαρχος. Δὲν ξέρει κανεὶς ποτὲ τί μπορεῖ νὰ συμβῆ.

— Σᾶς δίνω τὸ λόγο μου νὰ μὴν ἀπομακρυνθῶ! ἀπάντησε σοβαρὰ ὁ ξάδερφος.

— Καὶ προπαντὸς νὰ μὴ μᾶς κουβαλήσης πολλὰ κουνούπια! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

Σὲ λίγο ὁ ξάδερφος μὲ τὸ ντενεκεδένιο κουτί του καὶ τὴν ἀπόχη του, ἔφευγε γιὰ κυνήγι, κι' ὁ Νεγκόρο τὸν ἀκολούθησε σχεδὸν ἀμέσως.

Οἱ ἄλλοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν μικρὸν Τζὰκ ποὺ τὸν ἄφησαν νὰ κοιμᾶται μὲ τὴν γριὰ Νὰν νὰ τὸν φυλάη, κατέβηκαν στὴν παραλία, γιὰ νὰ περισώσουν ὅτι μποροῦσαν ἀπὸ τὸ ναυάγιο τοῦ «Προσκυνητῆ».

Μὲ μεγάλη ἔκπληξη ὁ Ντίκ, εἶδε πὼς ἡ θάλασσα εἶχε σχεδὸν σκεπάσει τὸ ναυάγιο, ποὺ δὲν ξεχώριζαν πιὰ παρὰ τὰ κατάρτια του. Ὡστόσο ἤξερε πὼς στὴν Νότιο Ἀμερική, ἡ φουσκονεριὰ δὲν εἶναι καὶ τόσο μεγάλη. Ἀλλὰ ἴσως νὰ ἔφταιγε ἡ τρικυμία. Ὅπως καὶ νἆναι μέσα στὰ πολύτιμα πράγματα ποὺ κατόρθωσαν νὰ περισώσουν ἀπὸ τὴν πρώτη τους ἐκείνη ἐπίσκεψη, ἦταν τέσσερα τουφέκια, μὲ ἀρκετὲς ἑκατοντάδες φυσίγγια. Ἐπίσης ἔξη πέτσινες ζῶνες μὲ μεγάλα μαχαίρια. Ἕνα φαναράκι καθὼς κι' ἕνα μικρὸ τουφέκι ἀκίνδυνο ποὺ λογάριαζε νὰ τὸ χαρίση στὸν Τζάκ.

Ἂν καὶ ἡ κυρία Οὐέλντον εἶχε πολλὰ χρήματα μαζί της, ὁ Ντὶκ δὲν εἶχε βρῆ στὴν καμπίνα της, παρὰ λίγα δολλάρια, ποὺ μαζὶ μ' αὐτὰ ποὺ βρῆκε στὴν καμπίνα τοῦ πλοιάρχου, μόλις ἔφταναν τὰ πεντακόσια.

Ὁ Ντὶκ θυμήθηκε πὼς ὅταν ὅλοι ἦταν στὸ κατάστρωμα περιμένοντας τὴν διαταγή του νὰ πέσουν στὴ θάλασσα, ὁ Νεγκόρο ἦταν στὶς καμπίνες. Δὲν ἦταν διόλου ἀπίθανο νὰ ἐπωφελήθηκε ἀπὸ τὴν ταραχή τους γιὰ νὰ κλέψη τὰ χρήματα.

Ὁ Ντὶκ πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ τὸν ρωτήση, καὶ στὴν ἀνάγκη νὰ βάλη νὰ τὸν ψάξουν.

Ἤθελε νὰ εἶναι βέβαιος γιὰ τὴν τιμιότητα ὅλων ὅσοι τὸν ἀκολουθοῦσαν. Γιατὶ ἕνας κλέφτης, εὔκολα γίνεται καὶ ἐγκληματίας.

Μάζεψαν τὰ πράγματα ποὺ εἶχαν γλυτώσει ἀπὸ τὸ ναυάγιο στὴ σπηλιά, κι' ἔξω ἀπὸ τὴν σπηλιά.

Καὶ μ' αὐτὴν τὴν ἀρκετὰ εὐχάριστη δουλειά, ἔφτασε ἡ νύχτα κι' ἀναγκάστηκαν νὰ σταματήσουν γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν.

Ἄρχισε νὰ κάνη κρύο, κι' ὁ γέρο Τὸμ ἄναψε φωτιά, ὅπου ὁ γιός του ὁ Βὰτ ἑτοίμασε μιὰ καλὴ ζεστὴ σοῦπα ποὺ ὅλοι τὴν εἶχαν ἀνάγκη.

Ὁ ξάδερφος Βενέδικτος, γύρισε ὁδηγημένος ἀπὸ τὴ φωτιά. Ἦταν ἔξω φρενῶν, γιατὶ δὲν εἶχε ἀνακαλύψει κανένα ἀξιόλογο ἔντομο, καὶ δήλωσε πὼς δὲν ἐννοοῦσε νὰ μείνη οὔτε δυὸ μέρες παραπάνω σ' αὐτὸν τὸν ἐλεεινὸ τόπο.

Ἡ κυρία Οὐέλντον προσπάθησε νὰ καλμάρη αὐτὸ τὸ μεγάλο παιδί, ἐνῶ ὁ Τὸμ ἔκανε τὴν παρατήρηση πὼς ὁ Νεγκόρο δὲν εἶχε γυρίσει.

— Ἴσως νάχη λόγους νὰ μᾶς ἀποφεύγει! εἶπε ὁ Ντίκ.

— Χωρὶς ἄλλο! συμφώνησε ἡ κυρία Οὐέλντον. Ὡστόσο μὲ ὅλο ποὺ δὲν αἰσθάνομαι καμμιὰ εὐχαρίστηση νὰ τὸν βλέπω, προτιμῶ νὰ εἶναι μαζί μας.

— Καταλαβαίνω τί θέλετε νὰ πῆτε! εἶπε ὁ Ντίκ. Ὅταν εἶναι μαζί μας, εἶναι λιγότερο ἐπικίνδυνος παρὰ ὅταν τριγυρίζει μόνος του κάνοντας ὁ θεὸς μονάχα ξέρει τί σχέδια μὲ τὸ κεφάλι του.

— Μάντεψες ἀκριβῶς τὴ σκέψη μου Ντίκ!

— Μὰ αὐτὸ σκεπτόμουν κι' ἐγὼ κυρία Οὐέλντον.

— Νὰ μὴ σᾶς μέλλει διόλου! εἶπε τότε ὁ γέρο Τομ. Ἐγὼ καὶ τὰ παιδιὰ θὰ φυλάξουμε βάρδια ὅλη τὴ νύχτα, ὁ καθένας μὲ τὴ σειρά μας, στὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς. Ἡ ἀφεντιά σας κι' ὁ καπετὰν Ντίκ, νὰ κοιμηθῆτε ἥσυχοι!

— Θὰ φυλάξω κι' ἐγὼ βάρδια! εἶπε ὁ Ντίκ.

Ἐδῶ ὅμως ἐπενέβησαν ἡ κυρία Οὐέλντον κι' ὅλοι οἱ νέγροι.

Ὁ πλοίαρχος Σάντ, εἶπαν, ἦταν πολὺ κουρασμένος. Αὐτὲς τὶς τελευταῖες μέρες καὶ νύχτες, εἶχε τσακιστῆ στὴν κούραση καὶ στὸ ξενύχτι. Ἔπρεπε νὰ ξεκουραστῆ καλά, γιατὶ αὐτὸς ἦταν ὁ ἀρχηγός τους. Τί θὰ γινόνταν ὅλοι ἂν ἀρρώσταινε ὁ καπετάνιος τους;

Πολὺ συγκινημένο τὸ γενναῖο παιδί, τοὺς εὐχαρίστησε καὶ τοὺς ὑποσχέθηκε νὰ κοιμηθῆ δέκα ὧρες συνέχεια.

Ἦταν ἄλλωστε ὅλοι πολὺ κουρασμένοι. Γι' αὐτὸ ἀφοῦ ξάπλωσαν στὰ μαλακὰ φύκια τῆς σπηλιᾶς, κοιμήθηκαν ἀμέσως, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ ποὺ θὰ φύλαγε πρῶτος δυὸ ὧρες βάρδια, κι' ὕστερα θὰ ξύπναγε τὸν Βάτ.

Ὁ μόνος ποὺ ξαγρύπνησε κεῖνο τὸ βράδυ, ἦταν ἡ κυρία Οὐέλντον.

Μιὰ παράξενη ἀνησυχία τὴν ἔκανε νὰ μὴ μπορῆ νὰ κλείση μάτι. Αὐτὴ ἡ ἄγνωστη γῆ ὅπου τοὺς εἶχε ρίξει τὸ ναυάγιο τοῦ «Προσκυνητῆ» θὰ τοὺς πρόσφερε ἄραγε τὴν ἀσφάλεια ποὺ τόσο εἶχαν ἀνάγκη;

Ἡ γενναία ἀμερικανίδα, δὲν πίστευε πολὺ στὰ προαισθήματα. Πῶς ἀλλοιῶς ὅμως νὰ ὀνόμαζε τὴν ἀγωνία ποὺ τὴν ἔκανε νὰ μὴ μπορῆ νὰ κλείση μάτι. Αὐτὴ ἡ ἀγνωπροαίσθημα;

Ο ΧΑΡΡΙΣ

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, ὁ γέρο Τὸμ ποὺ φύλαγε τελευταῖος βάρδια, εἶδε τὸν Δίγκο

Ἀμέσως τὸν ἀκολούθησε ὁ Νεγκόρο.

νὰ τρέχη πρὸς τὸ μέρος ποὺ χυνόταν τὸ μικρὸ ποτάμι γαυγίζοντας.

Ξύπνησε τὸν Ντίκ, καὶ σὲ λίγο ὁ μικρὸς πλοίαρχος καὶ ἡ κυρία Οὐέλντον ἔβγαιναν ἀπὸ τὴ σπηλιά.

Ἦταν φανερὸ πὼς ὁ σκύλος εἶχε ἀντιληφθῆ κάτι.

— Κάτι θὰ πλησίαζε πρὸς τὰ ἐδῶ. Ζῶο ἢ ἄνθρωπος.

— Πάντως, δὲν θὰ εἶναι ὁ Νεγκόρο, γιατὶ ὁ Δίγκος, θὰ γαύγιζε μὲ μανία, εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Ποιὸς μπορεῖ νὰ εἶναι; εἶπε ὁ Τόμ.

Ὁ Ντὶκ ὅμως δὲν ἔχανε τὸν καιρό του μὲ λόγια.

— Ὁπλισθῆτε φίλοι μου καὶ πᾶμε νὰ δοῦμε! εἶπε στοὺς μαύρους Τόμ, Βὰτ καὶ Ἡρακλῆ.

Ὁ καθένας τους τότε πῆρε ἕνα τουφέκι φόρεσε τὴ ζώνη μὲ τὸ μαχαίρι, κι' ἀκολού-θησαν τὸν Ντὶκ Σάντ.

Ἡ κυρία Οὐέλντον, ὁ Τόμ, ὁ μικρὸς Τζὰκ καὶ ἡ Νὰν ἔμειναν στὴν σπηλιά.

Ὁ Ντὶκ Σὰντ καὶ οἱ σύντροφοί του περπατοῦσαν κατὰ μῆκος τῆς παραλίας πρὸς τὸ ποταμάκι ποὺ χυνόταν στὴ θάλασσα.

Ἐκεῖ ὁ Δίγκος στεκόταν ἀσάλευτος κα γάβγιζε συνέχεια.

Ἦταν φανερὸ πὼς εἶχε αἰσθανθῆ τὴ παρουσία κάποιου ἄγνωστου, γιατὶ τὰ γαβγίσματά του ἦταν θυμωμένα.

Σὲ λίγο, ἀπὸ τοὺς μακρυνοὺς βράχους ξεπρόβαλε πράγματι ἕνας ἄνθρωπος.

Ἦταν ἕνας ἄντρας ψηλὸς καὶ γεροδεμένος. Ἔκανε νόημα τοῦ σκύλου νὰ πάψ νὰ γαβγίζη, καὶ κοντοστάθηκε λίγο, περιμένοντας νὰ τὸν φωνάξουν οἱ κύριοί του Γιατὶ τοὺς εἶχε δῆ κι' αὐτός, καὶ τοὺς περίμενε ἥσυχα νὰ ζυγώσουν.

— Δίγκο! φώναξε ὁ Ντίκ. Ἐδῶ! Ἐδῶ φίλος!

Ὑπάκουο τὸ σκυλί, γύρισε ἥσυχα κοντ τους.

— Δὲν εἶναι ὁ Νεγκόρο! εἶπε ὁ Ἡρακλῆς.

— Τόσο τὸ καλύτερο! ἔκανε ὁ Βάτ.

— Ναί, τόσο τὸ καλύτερο! συμφώνησ κι' ὁ Ντίκ. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος θἆναι το τόπου, κι' ἔτσι θὰ μᾶς πῆ ποῦ βρισκόμαστε

Μὲ τὸ τουφέκι πάντα στὸ χέρι, προχώρησαν κι' οἱ τέσσαρες πρὸς τὸν ἄγνωστ

Αὐτὸς τοὺς κοίταζε μὲ μιὰ ἔκφραση μεγάλης ἔκπληξης στὸ πρόσωπο.

Ἦταν φανερὸ πὼς δὲν περίμενε νὰ συναντήση ἀνθρώπους σ' ἐκείνη τὴν ἔρημη παραλία, κι' ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήσ τὴν παρουσία τους ἐκεῖ, ἐφόσον δὲν εἶ παρακολουθήση τὸ ναυάγιο τοῦ «Προσκυνητῆ».

Ἦταν κι' αὐτὸς ὁπλισμένος, μὰ δὲν ξ κρέμασε τὸ τουφέκι ἀπὸ τὸν ὦμο του.

Ὅταν ζύγωσαν ἀρκετά, ὁ Ντὶκ σήκωσε τὸ χέρι καὶ τὸν χαιρέτησε. Ὁ ἄγνωστος τοὺς χαιρέτησε μὲ τὸν ἴδιο τρόπ

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΝΑΣΤΡΑΔΙΝ ΧΟΤΖΑ

Ο ΝΑΣΤΡΑΔΙΝ ΣΤΟΝ ΚΑΔΗ

Μιὰ φορὰ ὁ μικρὸς γιὸς τοῦ Ναστραδὶν Χότζα σαμάρωσε τὸ γάϊδαρο καὶ πῆγε στὸ λόγγο νὰ κόψη ξύλα.

Στὸ γυρισμό, καθὼς πήγαινε μὲ τὸν γάϊδαρο φορτωμένο ξερόκλαδα, ἀντάμωσε τὸν μπαρμπέρη τοῦ χωριοῦ.

— Τὰ πουλᾶς τὰ ξύλα μικρέ;

— Μπράβο, τὰ πουλάω!

— Πόσο θέλεις γιὰ ὅλο τὸ φόρτωμα;

— Δέκα γρόσια!

—Ὅλα τὰ ξύλα;

—Ὅλα τὰ ξύλα!

— Σύμφωνοι! Πάρε καὶ τὰ δέκα γρόσια τότε ἀμέσως!

Γυρίζουν μαζὶ στὸ χωριό, πάει τὸ παιδὶ στὴν αὐλὴ τοῦ μπαρμπέρη, ξεφορτώνει τὰ ξύλα, κι' ἑτοιμάζεται νὰ φύγη.

—Ἄ! Γιὰ στάσου! τοῦ λέει ὁ μπαρμπέρης, ἡ συμφωνία μας ἦταν ὅλα τὰ ξύλα, κι' ἐσὺ μοῦ παίρνεις πίσω τὰ καλύτερα.

— Μὰ τζάνεμ μπαρμπέρη, πάνω στὸν γάϊδαρο δὲν ἔμεινε παρὰ τὸ σαμάρι ἄδειανό! Νά, δὲς καὶ τοῦ λόγου σου ἂν λέω ψέμματα!

— Θέλω καὶ τὰ ξύλα τοῦ σαμαριοῦ.

— Μὰ δὲν μιλήσαμε γιὰ τὸ σαμάρι!

— Σοῦ λέω, εἴπαμε ὅλα τὰ ξύλα! Πῆρες μπροστὰ τὸν παρά, πρέπει νὰ κρατήσης τὴ συμφωνία!

Τί νὰ κάνη τὸ παιδί, ξεσαμάρωσε τὸν γάϊδαρο, κι' ἔκατσε καὶ ξεκάρφωσε τὰ ξύλα.

— Νά, πάρτα, τοῦ λέει. Ἀφοῦ εἶσαι τέτοιος ἄνθρωπος...

— Τί παναπῆ τέτοιος ἄνθρωπος! Ἡ συμφωνία εἶναι συμφωνία!

Τὸ παιδί, τὸ φυσοῦσε καὶ δὲν κρύωνε! Γύρισε στὸν πατέρα του μόνο μὲ τὸ μέσα μέρος τοῦ σαμαριοῦ, κλαίγοντας σχεδὸν ἀπὸ ντροπὴ καὶ θυμό.

— Τὸ καὶ τὸ πατέρα, αὐτὸ ἔπαθα! Μὲ γέλασε ὁ μπαρμπέρης καὶ χάλασα τὸ σαμάρι. Κι' ὅλο τὸ χωριὸ θὰ γελάη τώρα μὲ μένα, καὶ θὰ λέη πὼς ὁ Ναστραδὶν ἔχει γιὸ ἕνα κουτάβι.

— Μὴ στενοχωριέσαι γιέ μου! Τί νὰ γίνη, αὐτὴ ἦταν ἡ συμφωνία σας στ' ἀλήθεια!

Πέρασε καιρός.

Μιὰ μέρα ποιὸς φάνηκε στὸ μπαρμπεριό; Ὁ ἴδιος ὁ Ναστραδὶν Χότζας!

—Ἔφτιασες μιὰ καλὴ ἱστορία τοῦ γιοῦ μου, εἶπε ὁ Ναστραδίν. Ἐγὼ βέβαια πλήρωσα τὰ σπασμένα, ἀλλὰ τί νὰ γίνη! Φάνηκες πιὸ ἔξυπνος.

— Νὰ μὲ συμπαθᾶς Χότζα μου, μὰ ξέρεις.

— Οὔ δὲν πειράζει τώρα καϋμένε! Περασμένα, ξεχασμένα... Ἦρθα νὰ μοῦ ψαλιδίσης λίγο τὰ γένια μου καὶ νὰ ξυρίσης τὸ σύντροφό μου. Πάμε σ' ἕνα γάμο ξέρεις, καὶ πρέπει νἄμαστε κι' οἱ δυὸ τῆς ὥρας!

— Μετὰ χαρᾶς Χότζα μου! Ὅτι θέλεις! Τὸ μπαρμπεριὸ εἶναι γεμάτο πελάτες, μὰ θὰ σοῦ δώσω ἀμέσως σειρά...

— Καὶ πόσα θέλεις γιὰ τὸ κούρεμα καὶ γιὰ τὸ ξύρισμα;

— Τρία γρόσια μόνο!

— Νά! Πάρτα κι' ὅλας μπροστά! Καὶ τώρα κούρεψέ με! Κάθησε ὁ κουρέας ψαλλίδισε τὰ μαλλιά του καὶ τὰ γένια του, καὶ σηκώθηκε ὁ Χότζας εὐχαριστημένος.

— Πάω νὰ φωνάξω τὸ σύντροφό μου! εἶπε.

Βγῆκε, καὶ σὲ λίγο γύρισε μὲ τὸν γάϊδαρό του ξεσαμάρωτο.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ σύντροφός μου, εἶπε. Νὰ τὸν ξυρίσης!

— Σὲ καλό σου Χότζα! Ποῦ ἀκούστηκε νὰ ξυρίζουν τὰ γαϊδούρια;

—Ἐμένα ἔτσι μ' ἀρέσει νὰ εἶναι ὁ γάϊδαρός μου. Ξυρισμένος!

— Δὲν τὸν ξυρίζω!

—Καὶ ἡ συμφωνία μας;

— Νὰ πᾶμε στὸν καδή!

— Καὶ δὲν πᾶμε; Ἔχω ὅλο τὸ μαγαζί σου μάρτυρες!

Πῆγαν στὸν καδή.

Ὁ Χότζας διηγήθηκε **τὴν ἱστορία** τοῦ σαμαριοῦ, καὶ τὴν ἱστορία τοῦ γαϊδάρου.

Ὁ καδὴς ἦταν δίκαιος ἄνθρωπος, καὶ μπῆκε στὸ νόημα ἀμέσως.

—Ἑκατὸ φορὲς εἶπες σ' ἑκατὸ ἀνθρώπους, εἶπε τοῦ μπαρμπέρη πὼς πῆρες τὰ ξύλα τοῦ σαμαριοῦ, γιατὶ εἶχες κάνει συμφωνία. Ἀφοῦ τόσο πολὺ σέβεσαι τὶς συμφωνίες, νὰ καθίσης νὰ ξυρίσης τὸν γάϊδαρο ὅπως ἔχεις συμφωνήση, ἀλλοιῶς, θὰ σὲ κλείσω στὸ μπουντρούμι ὡς ν' ἀλλάξης γνώμη!

Τί νὰ κάνη ὁ μπαρμπέρης;

Γύρισε στὸ μπαρμπεριὸ μὲ κατεβασμένα μούτρα, κι' ἑτοίμασε τὰ ξυράφια του.

Ὅλο τὸ χωριὸ μαζεύτηκε γιὰ νὰ παρακολουθήση τὸ ξύρισμα τοῦ γαϊδάρου.

Ὁ μπαρμπέρης εἶπε κι' ἑτοίμασαν ἕνα καζάνι ζεστὸ νερό, κι' ἔκανε μὲ καμμιὰ - δυὸ πλάκες σαπούνι σαπουνάδα. Καὶ γράτς, γρούτς, ἄρχισε νὰ ξυρίζη τὸ γάϊδαρο...

— Καὶ τ' αὐτιά! φώναξε ὁ Ναστραδίν.

— Κα' τ' αὐτιά!

— Καὶ τὴν οὐρά! Μὴν ξεχνᾶς τὴν οὐρά!...

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΜΕ

Τοὺς τρεῖς καλλιτεχνικοὺς διαγωνισμούς μας. Σκίτσου, φωτογραφικοῦ τοπίου καὶ φιλοτελικοῦ θέματος ποὺ δημοσιεύσαμε στὸ 39ον καὶ 40ον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας. Σᾶς παρακαλοῦμε μὴν ἀμελήση κανείς. Προθεσμία σᾶς δώσαμε πολλὴ ὥστε νὰ προλάβετε ὅλοι. Βραβεῖα ἐξαιρετικά. Καὶ μὴν ξεχνᾶτε τὴν διεύθυνση ποὺ θὰ στέλνετε τὰ ἐμβάσματα τοῦ Συλλόγου: Τζαβέλλα 20, Πειραιεύς.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
«ΝΕΑΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»
(Τμῆμα Διαγωνισμῶν)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦμε ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου μας νὰ μᾶς στείλουν τὴν φωτογραφία τους γιὰ νὰ κάνωμε τὸ φωτογραφικὸν ἄλμπουμ τοῦ Συλλόγου μας. Τὰ μέλη εἶναι ἐλεύθερα νὰ ποζάρουν σ' ὅ,τι στάση θέλουν. Ἀλλὰ ὅλες οἱ φωτογραφίες ὅμως νὰ ἔχουν μέγεθος 6 X 9.

Περιμένομε λοιπὸν ἀπ' ὅλα τὰ μέλη τὴν φωτογραφία τους.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
«ΝΕΑΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1) Σύλλογε «ΔΑΔΕΣ» λέγοντάς σας Κατ. Σχολεῖο δὲ θέλαμε νὰ σᾶς εἰρωνευθοῦμε... μιὰ καὶ μεῖς εἴμαστε κατηχητικόπουλα καὶ μάλιστα μέλη... ΧΜΟ! 2) Σωτήρης Κραταιὸς στὸ σύλλογό μας δὲν ὑπάρχει! Ἴσως νὰ ὑπάρχη μὲ ἄλλο ψευδώνυμο. Γιὰ τοῦτο ἂν θέλετε νὰ μάθετε στεῖλτε μας ὀνοματεπώνυμον καὶ μεῖς θὰ σᾶς πληροφορήσωμε σχετικῶς. 3) Γιατί οἱ Ἀπάχηδες εἶναι γιὰ τὶς «ΔΑΔΕΣ»;

Πρόεδρος: «ΔΥΟ ΑΠΑΧΗΔΕΣ»
ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΑΧΗΔΩΝ

ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Προκηρύσσομεν ἕνα πρωτότυπο δημοψήφισμα. Κάθε ψευδωνυμοῦχος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ γράψη μιὰ ἀπ' τὶς δυὸ ἀκόλουθες φράσεις στὶς Πεννομαχίες. 1) «Ψηφίζω τὴν παραμονὴ τῶν ΑΠΑΧΗΔΩΝ», 2) «ψηφίζω νὰ φύγουν οἱ ΑΠΑΧΗΔΕΣ».

Μὲ τὸ φανερὸ αὐτὸ δημοψήφισμα θέλομε νὰ ἀποδείξωμε σὲ μερικοὺς τὴν ἀγάπη ποὺ μᾶς τρέφουν οἱ Πεννομάχοι. Προθεσμία δυὸ τεύχη μετὰ τὴν δημοσίευση τῆς παρούσης.

Βέβαιοι γιὰ τὴν ἐπιτυχία
ΣΥΛΛ. ΑΠΑΧΗΔΕΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ἀνακοινοῦμεν ὅτι ἱδρύθη παράρτημα τοῦ Συλλόγου «Ἡ Ἔνδοξος Ναυπακτία» μὲ προσωρινὴ ἕδρα τὸ Σιμόπουλον Ἠλείας καὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Χρίστου Παντούρη.

Παρακαλοῦμε τοὺς μαθητὰς καὶ ἀναγνώστας τῆς «Παιδοπόλεως», ὅπως γίνουν μέλη τοῦ νεοϊδρυθέντος παραρτήματος. Ὅποιος θέλει νὰ προσχωρήση εἰς τὸ νέο παράρτημα ἂς ἀποτείνεται: Πρὸς τὸν Χρῖστον Παντούρην, Σιμόπουλον Ἠλείας.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Τὸ παράρτημα Σιμοπούλου τοῦ Συλλόγου «Ἡ Ἔνδοξος Ναυπακτία», προκηρύσσει τὸν Α΄ φιλολογικὸ διαγωνισμὸ μὲ θέμα: «Κάθε ἀρχὴ καὶ δύσκολη». Εἰς τὸν διαγωνισμὸν μποροῦν νὰ μετάσχουν καὶ οἱ Πεννομάχοι. Ἡ προθεσμία τοῦ διαγωνισμοῦ μας λήγει δυὸ μῆνες μετὰ τὴ δημοσίευση.

«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΧΑΡΑΥΓΗ»
ΕΔΕΣΣΗΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ἐγκαινιάζοντας τὴ νέα περίοδο δράσης, τὸ παράρτημά μας προκηρύσσει λογοτεχνικὸ διαγωνισμὸ (πεζὸ - ποίημα) μὲ ἐλεύθερο θέμα Ὅλες οἱ γερὲς πέννες πρέπει νὰ ἐργασθοῦν καὶ νὰ παρουσιάσουν τὰ ἔργα τους, βοηθῶντας καὶ τὴν προσπάθειάν μας καὶ τὸν ἑαυτό τους νὰ ἀναδειχτῇ. Γιὰ βραβεῖα θὰ δοθοῦν στοὺς δύο νικητὲς βιβλία. Περιμένομε!!!

Οἱ συμμετοχὲς θὰ στέλνωνται: Ἥρωα Θρῦλο (διευθυντή).

ΠΑΡΑΤΗΜΑ
«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΧΑΡΑΥΓΗΣ»
ΕΔΕΣΣΗΣ

Ἱδρύθηκε μεγάλος Μακεδονικὸς Σύλλογος στὴν Ἄθυτο Κασσάνδρας. Μακεδόνες, πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ μᾶς ἐνισχύσετε νὰ δημιουργήσουμε μιὰ Χριστιανικὴ Ἑλλάδα μιὰ Ἑλλάδα τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ. Περιμένομε.

Σύλλογος «ΠΡΟΟΔΟΣ»

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Πῶς δὲν ἔφαγε κανεὶς ξύλο

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Σᾶς χρωστῶ κάτι, δὲν τὸ ξεχνῶ. Θάχετε περιέργεια νὰ μάθετε ἂν τὶς ἔφαγε ὁ Τέλης, γιὰ τὴ σπασμένη μικρὴ λεμονίτσα. Λοιπὸν ἀκοῦστε τί συγκινητικὰ κι' ὄμορφα τέλειωσε ἡ μικρὴ αὐτὴ ἱστορία.

Τ' ἄλλο πρωΐ, ὅπως τὸ συνήθιζε ὁ πατέρας κατέβηκε στὸ περιβόλι νὰ δῆ καὶ νὰ καμαρώση τὰ φυντανάκια ποὺ ὅλο μεγάλωναν. Ἐμεῖς περιμέναμε μὲ κρυφὸ καρδιοχτύπι. Ὁ Τέλης διάβαζε ἕνα βιβλίο, ἀδιάφορος τάχα, μὰ ἐγὼ καταλάβαινα ἀπὸ τὸ χρῶμα του πὼς δὲν ἦταν διόλου γαλήνιος.

Τ' ἄλλα παιδιὰ κρυφοκύτταζαν μέσα ἀπὸ τὶς κουρτίνες. Μόνο ἡ Βούλα δὲν ἦταν στὸ σπίτι. Ποῦ πῆγε πρωΐ, πρωΐ; Σκέφτηκα πώς, καταλαβαίνοντας τὸ τί θὰ γινόταν, ἔφυγε γιὰ νὰ μὴ βρεθῆ στὸν καυγᾶ, νὰ μὴ δῆ τὸν ἀγαπημένο της ἀδερφὸ νὰ τὶς τρώη.

Κι' ἀλήθεια, νὰ ποὺ ξεσπάζει ὁ σίφουνας. Ὁ πατέρας βάζει τὶς φωνές.

— Τέλη, ἔλα κάτω!

Κατρακυλήσαμε ὅλοι τὶς σκάλες πίσω ἀπ' τὸν Τέλη. Ὁ πατέρας ἦταν ἄγρια θάλασσα.

— Ποιὸς τὸ ἔκαμε αὐτὸ τὸ κακό; φώναξε, κυττάζοντας μόνο τὸν Τέλη.

— Ὄχι, ἐγώ, εἶπε τὸ παιδί.

Ὁ πατέρας ξαφνιάστηκε. Ἤξερε πὼς ὁ Τέλης παραδεχόταν πάντα τὸ σφάλμα του. Ἔχασε λοιπὸν κι' αὐτὸ τὸ καλό; Ἔμαθε καὶ ψευτιὲς τώρα;

— Ποιὸς ἔσπασε τὴ λεμονιά; ρώτησε ὅλους.

Μιλιὰ τὰ παιδιά. Ἐγὼ εἶχα μείνει πίσω γιὰ νὰ παρακολουθῶ ἀπὸ μακριὰ τὴ σκηνὴ καὶ νὰ μὴν προδώσω κανένα. Εἶχα περιέργεια νὰ δῶ πόσο θάντεχε ὁ Τέλης.

— Ξέρεις ποιὸς εἶναι ὁ ἔνοχος; ρώτησε πάλι τὸν Τέλη ὁ πατέρας.

— Ναί, ξέρω.

— Πές μου λοιπόν.

— Δὲ γίνομαι ἐγὼ μαρτυριάρης.

Τὸ παράδειγμά του κέντρισε τ' ἀδέρφια του.

— Ἐσεῖς ξέρετε;

— Ξέρουμε.

— Ποιὸς λοιπόν;

Τὰ στόματα μένουν κλειστά. Ἄναψε ἄγριος ὁ θυμὸς τοῦ πατέρα.

— Καταλαβαίνω, τοὺς εἶπε. Θέλετε νὰ κρύψετε τὸ φταίχτη. Μὰ δὲ μὲ γελᾶτε. Χρόνια τώρα ξέρω ποιὸς κάνει τὶς ζημιές. Φέρε τὸ μπαστοῦνι μου, Τέλη.

Πῆγε καὶ τὄφερε. Δάγκωσε τὰ χείλη του, μὰ δὲ μίλησε.

— Γύρισε καὶ σκύψε...

— Σταθῆτε, θεῖε, ἐδῶ νὰ χτυπήσετε, ἀκούστηκε τότε μιὰ φωνὴ πίσω ἀπ' τὸν πατέρα.

Ἦταν ὁ ξάδελφος τοῦ Τέλη, ὁ Κώστας ποὺ ἔσκυβε τώρα νὰ φάη τὶς μπαστουνιές. Πίσω του ἔτρεχε ἡ Βούλα χαρούμενη. Αὐτὴ λοιπὸν πῆγε καὶ τὸν ἔφερε.

— Δὲ φταίει ὁ Τέλης, θεῖε. Ἐγὼ τὴν ἔσπασα δίχως νὰ τὸ θέλω τὴ λεμονίτσα. Τὴν ἔρριξα μάλιστα στὸ πηγάδι. Ἐλᾶτε νὰ σᾶς τὴ δείξω.

Τὸ καταλαβαίνετε φυσικὰ παιδιά μου, πὼς δὲν τὶς ἔφαγε οὔτε ὁ Κώστας. Ὁ πατέρας ποὺ ἐκτιμᾶ τὴν εἰλικρίνεια πιὸ πολὺ ἀπ' τὴ λεμονίτσα του, συγχώρεσε τὸ παιδὶ ποὖχε ἔρθει αὐθόρμητα νὰ ὁμολογήση τὸ φταίξιμό του.

Κι' ὁ Κώστας ἀγκάλιασε τὸν Τέλη κι' ὁ Τέλης τὴ Βούλα.

Ἤμουν συγκινημένη. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἔχη καλὰ παιδάκια μου, ποὺ μᾶς δίνετε τέτοιες χαρὲς μὲ τὸν ὄμορφο χαρακτῆρα ποὺ φτιάχνετε λίγο λίγο. Γιατί, εἶμαι σίγουρη πὼς κανένα ἀπ' τὰ παιδάκια ποὺ μὲ διαβάζουνε, δὲ θὰ ποῦνε ποτὲ τους ψέμμα.

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ἦταν ἕνας χωρικὸς ποὺ εἶχε ἕνα πετεινάρι.

Τὸ μικρὸ πετεινάρι ξυπνοῦσε κάθε μέρα πρωΐ - πρωΐ. Ἀλλὰ ὁ χωρικὸς ἀγαποῦσε πολὺ τὸν ὕπνο καὶ δὲν τοῦ ἄρεσε καθόλου νὰ ξυπνᾶ πρωΐ. Κάθε μέρα ,ὅμως, ἀπ' τὰ χαράματα τὸν ξυπνοῦσε τὸ πετεινάρι του, ποὺ ἐρχόταν ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρό του καὶ φώναζε:

— Κούκουρίκου, κουκουρίκου!...

Κι' ἔτσι ὁ χωρικὸς δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῆ καὶ πεταγόταν ἀπ τὸ κρεββάτι του.

Ἕνα πρωΐ τὸ μικρὸ πετεινάρι ἄρχισε νὰ φωνάζη πρὶν ἀκόμη χαράξη.

— Κουκουρίκου! Κουκορίκο... Οἱ φωνές του ξύπνησαν τὸν χωρικό.

— Αὐτὸ τὸ μικρὸ πετεινάρι δὲν θὰ μ' ἀφήση νὰ κοιμηθῶ, εἶπε. Θὰ φυτέψω τὸ κτῆμα μου. Κι' ἔτσι δούλεψε ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὸ κτῆμα φυτεύτηκε.

Μιὰ νύχτα ὁ χωρικὸς ἔπιασε τὸ πετεινάρι καὶ τὸ ἔκλεισε στὴν ἀποθήκη.

— Τώρα, εἶπε, θὰ χορτάσω ὕπνο· θὰ κοιμηθῶ ὡς τὸ μεσημέρι.

Ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα πρωΐ - πρωΐ τὸ πετεινάρι τὰ κατάφερε καὶ πέταξε ἀπ' τὸ παράθυρο τῆς ἀποθήκης. Ἔτρεξε γρήγορα - γρήγορα στὸ σπίτι καὶ ἄρχισε νὰ ξεφωνίζη:

— Κουκουρίκου, κουκουρίκου... Ὁ χωρικὸς ἄκουσε τὶς φωνὲς καὶ ξύπνησε πολὺ θυμωμένος.

— Πάλι ἐσύ, κακὸ πετεινάρι. Νομίζω πὼς δὲν θὰ γλυτώσης τὸ σφάξιμο. Τώρα πιὰ δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ. Ἂς πάω νὰ βγάλω τὰ βότανα ἀπὸ τὸν κῆπο μου. Κι' ἔτσι πῆγε καὶ δούλεψε κι' ἔβγαλε ὅλα τὰ βότανα. Καὶ σὰν ἦρθε τὸ βράδυ ἔπιασε τὸ κοκκοράκι τὸ ἔβαλε στὴν ἀποθήκη καὶ τὸ σκέπασε μ' ἕνα μεγάλο καλάθι. Ἔπειτα ἥσυχος ἔπεσε στὸ κρεββάτι του γιὰ νὰ χορτάση τὸν ὕπνο.

Ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα, πρωΐ - πρωΐ, τὸ πετεινάρι τὰ κατάφερε πάλι καὶ βγῆκε, ἔτρεξε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ χωρικοῦ καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη.

— Κουκουρίκου, κουκουρίκου... Ὁ χωρικὸς ξύπνησε, ἔξω φρενῶν ἀπ' τὸν θυμό του, ἅρπαξε τὸ πετεινάρι καὶ τὄσφαξε...

Κι' ἔτσι πιὰ ἡσύχασε. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα κοιμήθηκε ὡς τὸ μεσημέρι. Σὰν ξύπνησε αἰσθανόταν τὸν ἑαυτό του πολὺ κουρασμένο καὶ δὲν μποροῦσε νὰ κάνη καμμιὰ δουλειά. Τὴν ἄλλη μέρα ἔγινε τὸ ἴδιο. Καὶ τὴν ἄλλη καὶ τὴν ἄλλη...

Ὅλο τὸ καλοκαῖρι τὰ βότανα καὶ τὰ ἀγκάθια φύτρωναν στὸ κτῆμα του. Καὶ μεγάλωναν καὶ μεγάλωναν... κι' ἔπνιξαν τὸ καθετί.

Σὰν ἦρθε ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ ὁ χωρικὸς κατέβηκε στὸ χωράφι του γιὰ νὰ θερίσῃ. Μὰ δὲν βρῆκε τίποτα. Τὰ σπαρτά του εἶχαν ὅλα ξεραθῆ, εἶχαν πνιγῆ ἀπ' τ' ἀγριόχορτα.

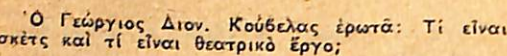
Λυπημένος ὁ χωρικὸς τράβηξε γιὰ τὸν κῆπο του γιὰ νὰ μαζέψη τοὺς καρποὺς ἀπ' τὰ δέντρα. Κι' ἐκεῖ ὅμως δὲν βρῆκε τίποτα γιατὶ οἱ κάμπιες καὶ τὰ σκουλίκια εἶχαν καταστρέψει ὅλα τὰ φροῦτα.

Ὅταν ὁ χωρικὸς εἶδε πιὰ πὼς δὲν εἶχε τίποτα νὰ φάη, θυμήθηκε τὸ πετεινάρι του καὶ μετάνοιωσε γιὰ τὴν τεμπελιά του. Κι' ὡρκίστηκε νὰ εἶναι πάντα ἐργατικός.

Η ΑΝΕΜΗ

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ!

Ὁ Γεώργιος Διον. Κούδελας ἐρωτᾶ: Τί εἶναι σκὲτς καὶ τί εἶναι θεατρικὸ ἔργο;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Σκὲτς εἶναι μιὰ θεατρικὴ σκηνὴ αὐτοτελής, συνήθως κωμικὴ ἢ δραματική, ἐλαφρὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἕνα θεατρικὸ σκιτσάρισμα. Θὰ μποροῦσε νὰ τὸ πῆ κανεὶς ἕνα θεατρικὸ παιγνιδάκι. Στὰ παλιὰ χρόνια οἱ ἠθοποιοὶ ἔπαιζαν αὐτὰ τοῦ εἴδους τὰ σκὲτς πρὸ τῆς παραστάσεως στὸ προσκήνιο μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ διασκεδάσουν τοὺς θεατὲς ὥσπου νὰ ἀνοίξῃ ἡ αὐλαία. Θεατρικὸ εἶναι τὸ σοβαρὸ ἔργο, δρᾶμα καὶ κωμωδία, ποὺ ἀπαρτίζεται ἀπὸ πολλὲς σκηνές, μὲ δράση, μὲ ἀνώτερη πνοή, μὲ ἰδέες, μὲ πνευματικὴ ἢ κοινωνικὴ θέση ποὺ φυσικὰ δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθῆ μὲ τὸ θεατρικὸ παιγνιδάκι, τὸ σκέτς. Ἴσως εἶναι παρακινδυνευμένη ἡ παρομοίωση, ἀλλὰ μοιάζει πολὺ τὸν πλανώδιο πωλητὴ ποὺ πουλάει τσατσάρες ἔξω ἀπὸ ἕνα μεγάλο κατάστημα.

Ὁ Χαράλαμπος Μπάλτας μ' ἐρωτᾶ: Τί εἶναι ἐλεγεῖο, εἰδύλλιο, σονέττο;

Ἀ π ά ν τ η σ η : 1) Τὸ Ἐλεγεῖο προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρχαία λέξη ἔλεγος ποὺ σημαίνει θρῆνος. Στὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα ἔλεγαν ἐλεγεῖο τὸ δίστιχο ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἕνα στίχο σὲ ὁμηρικὸ δακτυλικὸ ἑξάμετρο καὶ τὸν ἄλλο τὸ δεύτερο σὲ δακτυλικὸ πεντάμετρο. Δηλαδὴ ὁ δεύτερος στίχος εἶναι ἑξάμετρο, λείπουν ὅμως ἀπ' αὐτὸν οἱ δύο βραχεῖες συλλαβὲς ἀπὸ τὸν 3ο καὶ ἡ μία ἀπὸ τὸν 6ο πόδα.

Ἔχει δηλαδὴ τὸ ἀρχαῖο ἐλεγεῖο τὸ ἑξῆς σχῆμα:

—´υυ —´υυ —´υυ/—´υυ —´υυ —´υ
—´υυ —´υυ —´ /— υυ — υυ —´

Μὲ τὴν ἐπανάληψη αὐτῶν τῶν διστίχων ἐγένετο τὸ ἐλεγειακὸ ποίημα ἢ ἡ ἐλεγεία ποὺ ἦταν ἕνα μῖγμα ἐπικῆς καὶ λυρικῆς ποιήσεως, καὶ ἀποτελοῦσε τὸ μεταβατικὸ σταθμὸ ἀπὸ τὴν ἐπικὴ ποίηση στὴ λυρικὴ ἢ μελικὴ τῶν ἀρχαίων.

Στὴν ἀρχαιότητα τὰ ἐλεγεῖα, ἐξ αἰτίας τῆς μετρικῆς των εἶχαν κάτι τὸ μελαγχολικὸ καὶ τὰ τραγουδοῦσαν μὲ τὴ συνοδεία αὐλοῦ. Ἀργότερα τὰ ἐλεγεῖα ἦταν καὶ ποιήματα πρὸς ἀπαγγελία ἢ ἀνάγνωση καὶ στὰ ὁποῖα ὁ ποιητὴς ἐξέφραζε τὸν ἐσωτερικό του κόσμο, τὰ συναισθήματά του, τοὺς πόθους του τὴ σκέψη του, ἐξελίχθηκαν δὲ σὲ ποίημα αἰσθηματικό, ἠθικολογικὸ πατριωτικό, πολιτικό, γνωμικό, παραινετικό.

Τὰ σύγχρονα ἐλεγεῖα εἶναι ποιήματα ποὺ χαρακτηρίζονται ὡς τέτοια ὄχι ἀπὸ τὸ εἶδος τοῦ στίχου ἀλλὰ ἀπὸ τὸ περιεχόμενο. Σήμερα λέμε ἐλεγεῖα τὰ ποιήματα ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν περιεχόμενο μελαγχολικὸ καὶ ἤρεμο. Ἀπὸ τοὺς δικούς μας ἔγραψαν ἐλεγεῖα τῆς μορφῆς αὐτῆς ὁ Σολωμός, ὁ Βαλαωρίτης, ὁ Ζαλοκώστας, ὁ Παλαμᾶς, ὁ Καρυωτάκης καὶ ἄλλοι.

2) Τὸ εἰδύλλιον εἶναι ὑποκοριστικὸν τοῦ «εἶδος» ποὺ σημαίνει μορφὴ ἢ καὶ ἰδεώδης καλλονή. Μὲ τὴ λέξη εἰδύλλιο ἐννοοῦμε μιὰ μικρὴ εἰκόνα, ποίημα ἢ δρᾶμα.

Μὲ τὴ λέξη ὅμως εἰδύλλιο ἐννοοῦμε κυρίως τὴ βουκολικὴ ἐρωτικὴ ποίηση καὶ κατὰ μεταφορὰ τὸ τρυφερὸ ἐρωτικὸ αἴσθημα.

Τὸ εἰδύλλιον εἶναι ἕνα εἶδος ποιήσεως μὲ ὑπόθεση τὸν ἀγροτικὸ βίο μὲ προεξέχον ἀλλὰ ὄχι μοναδικὸ θέμα τὴν περιγραφὴ τοῦ ἁγνοῦ ἐρωτικοῦ αἰσθήματος τῶν ποιμένων. Τὸ εἰδύλλιον εἶναι ποίημα μὲ ἀπέριττο, χαρίεν, καὶ φυσικὸν ὕφος, μὲ πολὺ ρωμαντισμὸ καὶ ξένο πρὸς τὴν ὑλιστικὴ διάθεση· τὸ εἰδύλλιον τὸ χαρακτηρίζει ἡ ἁπλότης, ἡ ὀμορφιά, ἡ ἁγνότης. Δηλαδὴ οὔτε στόμφο, οὔτε ρητορισμοὺς οὔτε θρηνωδίες. Πρέπει νὰ εἶναι ἁγνό, ξάστερο, ὅπως ἁγνὴ καὶ ξάστερη εἶναι καὶ ἡ ἀγροτικὴ ζωή.

3. Σονέττο. Τὸ Σονέττο εἶναι ἰταλικῆς καταγωγῆς καὶ διακρίνεται ἀπὸ τὴ διάταξη τῶν στίχων του. Εἶναι ποίημα μὲ 14 στίχους. Δηλαδὴ δύο τετράστιχα καὶ δύο τρίστιχα. Οἱ στίχοι εἶναι ἰαμβικοὶ ἑνδεκασύλλαβοι, σπανιώτατα δὲ μικρότεροι. Τὸ σονέττο, ὅπως λένε οἱ εἰδικοί, προῆλθε ἀπὸ τοὺς τροβαδούρους τῆς Προβηγκίας. Πρῶτα ὅμως ἔγραψε σονέττα καὶ θεωρεῖται ὁ πατέρας τοῦ εἴδους αὐτοῦ τῆς ποιήσεως ὁ Ἰταλὸς μοναχὸς Γουΐδων ὁ Ἀρετῖνος.

Εἰς τὸ σονέττο ριμάρει ὁ πρῶτος στίχος μὲ τὸν τέταρτο καὶ ὁ δεύτερος μὲ τὸν τρίτο· εἰς τὸ ἑξάστιχο ὅμως ἡ ὁμοιοκαταληξία εἶναι διάφορος: Μπορεῖ νὰ ριμάρῃ ὁ πρῶτος μὲ τὸν τρίτο τέταρτο καὶ ἕκτο, καὶ ὁ δεύτερος μὲ τὸν πέμπτο. Ἢ ὁ πρῶτος μὲ τὸ δεύτερο καὶ τὸν πέμπτο, καὶ ὁ τρίτος μὲ τὸν τέταρτο καὶ τὸν ἕκτο. Ἀκόμη ὁ πρῶτος μὲ τὸ δεύτερο· ὁ τρίτος μὲ τὸν πέμπτο καὶ ὁ τέταρτος μὲ τὸν ἕκτο. Ἐπιτρέπεται κάθε συνδυασμός. Μὲ τὸ σονέττο ἐκφράζονται συναισθήματα ἀλλὰ καὶ στοχασμοὶ μὲ λυρικὸ τρόπο. Μὲ τὰ δυὸ πρῶτα τετράστιχα γίνεται τρόπον τινὰ ἡ λυρική, ἡ περιγραφικὴ ἔκθεση τοῦ θέματος ποὺ παίρνει τὴν ἔντασί της στὸν 8ο στῖχο. Καὶ εἰς τὸ ἑξάστιχο μὲ ἠρεμώτερη κάπως φράση ποὺ ἀποτελεῖ τὸ συμπέρασμα ὁ ποιητής, ἢ ἀφήνει νὰ διαφανῆ ἢ μιὰ εὐχή, ἢ ἀπευχή, ἢ φιλοσοφικὴ σκέψη. Τὰ σονέττα ἐκαλλιεργήθηκαν κυρίως στὴν Ἰταλία καὶ στὴν Ἑπτάνησο. Ἐγράφησαν σονέττα εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ στὴν Ἀγγλία ἀπὸ τὸν Σπένσερ καὶ τὸν Σαίξπηρ.

Ο ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΣ

◇

ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Η Β' ΜΟΝΑΣ ΕΒΡΟΥ

ΝΕΑ ΟΡΕΣΤΙΑΣ: Πρὸ ἡμερῶν ἐδόθη ἡ πρώτη ποδοσφαιρικὴ συνάντησις ὁμάδων Ἑλληνοχωρίου - Μάνης εἰς τὸ γήπεδον τῆς δευτέρας ὁμάδος, παρουσίᾳ τῶν χωρικῶν, οἵτινες μετὰ ζωηροτάτου ἐνδιαφέροντος παρηκολούθησαν τὸ μάτς. Ἀποτέλεσμα 1:0 ὑπὲρ τῆς ὁμάδος Μάνης.

Τὴν 23ην τρέχοντος μηνὸς θὰ γίνῃ συνάντησις τῶν αὐτῶν ὁμάδων καὶ εἰς τὸ γήπεδον τῆς ὁμάδος Ἑλληνοχωρίου. Ἡ συνάντησις αὕτη προβλέπεται λίαν ἐνδιαφέρουσα.

Τὴν 16ην 9.51 παιδιὰ τοῦ «Σπ. Π.» Λάδης μετὰ τῆς ἀρχηγοῦ καὶ τῆς δοκίμου ἀρχηγοῦ ἔκαμαν ἐκδρομὴν εἰς παρακείμενον χωρίον Πουλιάν. Μὲ τὰ τραγούδια των καὶ τὰ παιχνίδια των τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπ. Π.» Λάδης, διεσκέδασαν τοὺς χωρικοὺς τοῦ μικροσκοπικοῦ, ἀλλὰ συμπαθοῦς χωριοῦ.

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὁμαδάρχαι «Σπ.Π.» Ἑλληνοχωρίου μετὰ τῆς ἐκπαιδευτρίας καὶ ἀρχηγοῦ ἐπεσκέφθησαν τὸ «Σπ. Π.». Ἐγένετο εἰδικὸν μάθημα καθηκόντων ὁμαδαρχῶν. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν παιδιῶν ἀμφοτέρων τῶν «Σπ. Π.» ὑπῆρξε ζωηρότατος.

Σημειωθήτω ὅτι τὰ παιδιὰ Ἑλληνοχωρίου συνεγευμάτισαν μετὰ τῶν τῆς Μάνης. Φαγητὸν παρεσκευάσθη, κυρίως, ἐκ προϊόντων τοῦ ἀγροῦ «Σπ. Π.» Μάνης.

◇

Προαιρετικὲς Εἰσφορὲς

Ἐλάβαμε τὶς παρακάτω προαιρετικὲς εἰσφορές:

Νικόλαος Εὐθυμιάδης	2500
Κωνσταντῖνος Δημ. Μεταξᾶς	5000
Σωτήρης Καρλῆς	1000
Μανοὺκ Δεροβακιμιὰν	5000
Διονύσιος Γ. Καρρᾶς	9000
Ἀστέριος Χατζούδης	2000
Γεώργιος Σαουλίδης	2000

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΕΡΑΜΙΤΣΑ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

Στὶς 2 Σεπτεμβρίου ἔγινε στὴν Κεραμίτσα ἡ τελετὴ τῆς πρώτης ἐπάρσεως τῆς Σημαίας τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ παιδιοῦ».

Στὴν ἀρχὴ ἡ ἀρχηγὸς παρεκάλεσε τὴν ἐντεταλμένην Κα νὰ παραδώσῃ τὴ σημαία στὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ», ἡ δὲ ἐντεταλμένη Κα συγκινημένη τὴν παρέδωσε εἰς τὰ παιδιὰ γιὰ νὰ τὴν τιμήσουν.

Ἐν συνεχείᾳ ἔγινε ἡ ἔπαρση, ἐνῶ ἐψάλλετο ὁ Ἐθνικὸς Ὕμνος ἀπὸ τὰ παιδιά.

Ἔπειτα ἔλαβε τὸ λόγο ὁ Διοικητὴς τῆς Μονάδος.

Ἀφοῦ εὐχαρίστησε τοὺς παραστάντας ἀνέπτυξε τὸ θέμα τῆς Σημαίας μὲ λόγια ἁπλᾶ καὶ ὡραῖα.

Μετὰ τὸ λόγο τοῦ Διοικητοῦ, μίλησε ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Κεραμίτσης κ. Χρ. Πατσιούρας, ὁ ὁποῖος εὐχαρίστησε τὴ Βασίλισσα ποὺ ηὐδόκησε νὰ θυμηθῆ τὴν Κεραμίτσα καὶ νὰ δημιουργήσῃ σ' αὐτὴ ἕνα θαυμάσιο Ἵδρυμα, τὸ «Σπίτι τοῦ παιδιοῦ».

Ἀκολούθησαν τραγούδια καὶ ἀπαγγελίες τῶν παιδιῶν, ποὺ καταχειροκροτήθηκαν ἀπὸ τοὺς παρισταμένους καὶ ἔπειτα ἔλαβε τὸ λόγο ὁ κ. Νομάρχης, ποὺ ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιο τοῦ ἔργου τῆς Βασίλισσας.

Τὴν ἑορτὴ ἔκλεισε ἕνας γέρος Κεραμιτσιώτης, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐφίλησε τὴ Σημαία, ἐπλησίασε τὴν ἐντεταλμένη Κυρία καὶ τὸν κ. Διοικητὴ καὶ εἶπε: «Μᾶς χαρίσατε στιγμὲς μεγάλη εὐχαρίστησης. Ὀνειρευόμουν ὅτι μποροῦσε νὰ δῆ κάτι ὡραῖο τὸ παραγκωνισμένο χωριό μας ἀλλὰ δὲν τὸ πίστευα. Νὰ ποὺ ἡ Βασίλισσά μας ἔστειλε σᾶς καὶ κάνατε τὸ ὡραῖο αὐτὸ «Σπίτι» γιὰ τὰ παιδιά μας...».

◇

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ «ΣΠΙΤΙΟΥ» ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΤΣΑ

Στὶς 2-9-51 ἐτελέσθησαν μὲ μεγαλοπρέπεια τὰ ἐγκαίνια τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ παιδιοῦ» Παναγίτσας. Κατ' ἀρχὴ ἔγινε ὁ ἁγιασμὸς ἀπὸ τὸν Πρωτοσύγγελον Ἐδέσσης καὶ μετὰ ἡ ἀρχηγὸς ἔδωσε τὸ παράγγελμα πρὸς «ὑπόσχεση» καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ ὑποσχέθηκαν τ' ἀκόλουθα: «Βασίλισσα, Μητέρα μου. Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ τιμήσω καὶ νὰ ἀγαπήσω τὸ «Σπίτι» ποὺ μοῦ χάρισες. Νὰ εἶμαι πιστὸς στὸ Θεὸ καὶ στο Βασιλιά μου, νὰ γίνω καλὸς Ἕλληνας, καλὸς πολίτης καὶ καλὸς ἀγρότης, νὰ ἀγαπῶ τὴ γῆ τοῦ χωριοῦ μου, καὶ νὰ δουλεύω πάντα γιὰ τὸ καλὸ τῆς Πατρίδας μου. Μάρτυς μου ὁ Θεός».

Μετὰ ἐπακολούθησε ἡ ἔπαρση τῆς Σημαίας, καὶ ὁμιλία στὴν Ἑλληνικὴ ἀπὸ τὴν πρέσβειρα τοῦ Βελγίου.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ΖΗΡΟΥ

Εἰς ἀτμόσφαιραν πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀγάπη, χαρά, γιόρτασε ἡ παιδόπολις Ζηροῦ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου, εἰς μνήμην τοῦ ὁποίου εἶναι ἀφιερωμένη ἡ παιδόπολίς μας.

Τὸ πρόγραμμα τῆς ἑορτῆς πλούσιον καὶ ἐκλεκτὸν ἐξετελέσθη μὲ ἐπιτυχίαν καὶ ἐνθουσίασε πάρα πολὺ τοὺς παρευρισκομένους. Τὴν γιορτὴ παρηκολούθησαν ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Ἠπείρου κ. Καλέλης, ὁ Διευθυντὴς τῆς Γ. Διοικήσεως κ. Ρουσόπουλος, ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς κ. Θεοχάρης, ὁ Πρωτοσύγγελος Φιλιππιάδος κλπ. ὡς καὶ ἐπισκέπται.

Εἰς τὸ τέλος τῆς ἑορτῆς ὡμίλησεν ὁ κ. Καλέλης. Ἡ γιορτὴ ἔκλεισε μὲ τὸν Ἐθνικὸ Ὕμνο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΛΑΠΠΑΣ
(Παιδόπολις Ζηροῦ)

Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

1092) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως τὸν Μάριο, Ἕσπερο.

Σταυροφόρος τοῦ Χριστοῦ

1093) Χαιρετῶ τοὺς Πεννομάχους Ἰδιαιτέρως Μ. Πειρατή.

Κουρσάρος Φ.

1094) Σκαλιστήρι=γιὰ νὰ σκαλίζη ντομάτες.

Κουρσάρος Φ.

1095) Ἀσμοδαῖος=Μποῦκος.

Κουρσάρος Φ.

1096) Διάβολε κάτσε φρόνιμα
νὰ μὴν βαλτῶ μαζί σου
γιατὶ θὰ φᾶς μιὰ χατσεριὰ
ποῦ θἆν' ὅλη δική σου.

Κουρσάρος Φ.

1096Α) Πολὺ μεγάλο λάθος Ρεθυμνιώτη. Δὲν κατάλαβες ἀπὸ ποῦ εἶμαι.

Μέλισσα

1097) Σὲ γνωρίζω Ἀγωνίστρια εἴμαστε πατριώτισσες. Θὰ γράψω Ταπεινέ.

Μέλισσα

1098) Θερμοαντιχαιρετῶ Αὐγερινέ. Συμφωνῶ καὶ ἐγὼ Ταπεινέ, Κατεπάνω, Ρεμὴ καὶ Α. Φωτός.

Πρωϊνὴ Δροσιὰ (Πρώην Ἀτρόμητη)

1099) Μπούμ! Δὲν χαιρετῶ κανένα.

Τρυποκάρυδο

1100) Προσεχῶς! Σκίτσα πεννομάχων, Ροδόπουλε συμμαχοῦμε;

Τρυποκάρυδο

1101) Α. Ροδόπουλε (754) ὅσα δὲν ἔφτανε ἡ ἀλεπού... Ἴκαρε (726) εἶσαι δεινὸς ... φουκαρᾶς. Ζ. Ρενουὰρ ἀλληλογραφοῦμε;

Ὕπερος

1102) Κ. Νάϋλον (721) πρόσεχε μὴν ἐκραγῆς καὶ—σὰν νάϋλον—λυώσης. Ν. Σαλονικιὲ πόσο καιρὸ ἔκαμες νὰ ἑτοιμάσης τὶς ἐκ...πλήξεις; Κρίμα στὶς δημοσιεύσεις...

Ὕπερος

1103) Ἐξάψαλμε, πήγαινε μωρό μου στὸν παπᾶ νὰ σοῦ διαβάση τ' ὄνομά σου.

Μενεξὲς

1104) Κ. Διαβολάκι ξέρεις ὅτι:
ὅποιος πολὺ ψηλὰ πετᾶ
στὰ σύννεφα νὰ φθάση
στὸ χαμηλότερο κλαδὶ
τοῦ γράφει ὁ Θεὸς νὰ κάτση.

Μενεξὲς

1105) Ντολορές, Εὔριπε ἀλληλογραφοῦμε;

Μενεξὲς

1106) Α. Ἑλληνίδα δὲν κάνει νὰ μοῦ γίνης γνωστή; Χρυσομαλλοῦσα ἀλληλογραφοῦμε; Πεννομάχοι λίγο εὐγενικοὶ μὲ τὰ κορίτσια γιατὶ θἄχετε νὰ κάμετε μ' ἐμένα τὸν προστάτη τους.

Ἄδωνις

1107) Ρεζεντά, Γ. Βιολέτα, Ζελίνα, Ντολορὲς σᾶς χαιρετῶ ἐγὼ ὁ ὑπερασπιστής σας.

Ἄδωνις

1108) Κ. Διαβολάκι θὰ βρῆς τὸν δάσκαλό σου σ' ἐμένα τήν...

Ἀλκυόνα

1109) Τρέμετε ὅλες οἱ πεννομάχες τὴν φτερωτὴ καὶ δυνατότερή σας.

Ἀλκυόνα

1110) Ἀρίωνα, κι' ἂν ἄλλαξες τὸ ὄνομα
δὲν ἄλλαξες καὶ σῶμα
τρέμε τήν...

Ἀλκυόνα

1111) Κ. Διαβολάκι=Τρισκατάρατη. Γλωσσοκοπάνα=Σμυρνιά. Μυνχάουζεν= Χαλιμάς.

Τάκης Ρούμελης

1112) Α. Ἱππότη ἔρχομαι ἐγὼ (914) στὶς ἐξυπνοκουταμάρες σου γιὰ ἀλάτι.

Τάκης Ρούμελης

1113) Πανύψηλε Κοτρίδη πρόσεξε θὰ σὲ χαμηλώσω.

Τάκης Ρούμελης

1114) Χαιρετώντας ὅλους - ες ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους - ες. Γράψατε στὴν ἑξῆς διεύθυνση. Γιάννης Σπανέλης, Γυμνάσιον Πλωμαρίου.

Ἀστραπόβροντον (Πρωτοπόρων)

1115) Νομίζω Πιτσιρδόνι ὅτι ἡττηθήκατε ἀπὸ Ὀλυμπιακοσακτζῆδες (4 - 0!!, 1 - 0, 2 - 1).

Θανάσης Μπέμπης

1116) Π. Κοτρίδη σὲ δικαιώνω (879) τὸν γνωρίζω.

Θανάσης Μπέμπης

1117) Χαιρετῶ: Σκαλιστήρι (ἀπάντησα), Πειραχτήρι, Π. Κοτρίδη, Ἀθλη. Διαβολάκι καὶ Χ. Δρόσο.

Θανάσης Μπέμπης

1118) Ἐρυθρόλευκε εἶσαι σύμμαχός μας; (Ὀλυμπιακός).

Θανάσης Μπέμπης

1119) Ἐγὼ ὁ Δὸν Κιχώτης
ὁ περιπλανώμενος ἱππότης,
χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες
στεριανοὺς καὶ νησιῶτες.

Δὸν Κιχώτης

1120) «Στρατιώτη τοῦ Χριστοῦ» θὰ συμμαχήσουμε καὶ θὰ ἐξοντώσουμε τὸ Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι.

Δὸν Κιχώτης

1121) Τὰ «ΔΩΡΑ» μου:
Δίνω ἕνα ὀνειροκρίτη
εἰς τὸν Μπέμπη τὸν Θανάση
γιὰ νὰ δῆ, ἀπὸ τὸ τέρμα
πότε μπάλα θά... περάση!

Ἐξάψαλμος

1122) Καὶ στὸν Μπούλη... μπιμπερὸ
πούν' ἀνέκαθεν μωρό!

(Συνεχίζονται)
Ἐξάψαλμος

1123) Θ. Μπέμπη (952) ξέχασες τὸ παρελθόν του... Πιτσιρδόνι (896) ὡραῖα τοὺς τὰ λές. Ἐφέτος ὁ Παναθηναϊκὸς θὰ παρουσιάση ἐκπλήξεις.

Τολμηρὸ Ἑλληνόπουλο

1124) Πειραχτήρι (950) πολὺ τραγικὰ τὰ λές.

Τολμηρὸ Ἑλληνόπουλο

1125) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως Μυνχάουζεν καὶ Ντολορές.

Ἁγνὸς Θραψανιώτης

1126) ΔΑΔΕΣ=ὁ σύλλογος μὲ τ' ἁγνὰ ἰδανικά. Προχωρῆστε.

Ὁ φίλος τῶν Πεννομαχιῶν
Πλάτων

1127) Ν. Σαλονικιέ. Συγχαρητήρια (898).

Πλάτων

1128) Α. Ροδόπουλε. Γειὰ χαρά.

Πλάτων

1129) «Ταπεινὲ» προχωρῶ στὸ σύλλογό σας.

Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ

1130) Ἀτρόμητη θὰ ἀνήκω εἰς τὸν ἀνώτερο Σύλλογον.

Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ

1131) Δροσοπηγὴ εὐχαριστῶ. Μήπως γνωριζόμαστε;

Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ

1132) «Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκις συμμορφώσου μὲ τὴν συμβουλήν μου (274) γιατὶ θὰ ἀποκηρυχθῆς ὡς παρανομοψευδωνυμοῦχος.

Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ

1133) Πεννομάχοι κυνηγᾶτε κατὰ πόδας τὰ Διαβολάκια.

Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ

1134) Πρωτομπαίνοντας στὴν πεννομαχοστήλη, χαιρετῶ ὅλους - ες. Δέχομαι ἀλληλογραφίαν. Γράψτε. Νίκον Ἀθανασιάδην Ἁγιὰ Πάργας.

«Ἀητὸς τῆς Κρανιᾶς»

1135) Προσοχὴ πεννομάχοι εἶμαι ὁ

«Ἀητὸς τῆς Κρανιᾶς»

1136) Περιμένω νὰ ἰδῶ τὸν καλλίτερο σύλλογο νὰ προσχωρήσω. Μένω ἀνεξάρτητος.

«Ἀητὸς τῆς Κρανιᾶς»

1137) Πρωτομπαίνοντας στὸ στίβο τῶν πεννομάχων χαιρετῶ ὅλους - ες.

«Πινόκκιο» «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ»

1138) Θεάματα: Κ. Διαβολάκι = Κάλαθος ἀχρήστων. Γλωσσοκοπάνα= Σκερβελές.

«Πινόκκιο» «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΤΕΡΟΣ»

1139) Γιὰ τὶς «Πεννομαχίες» Γλάρε τί νὰ γράψω; Βαριέμαι τὴν ἀλληλογραφία. Χίλια εὐχαριστῶ

Μυρσίνη

1140) Χαιρετῶ: Ζελίνα, Φάρο Ἀρετῆς, Γλάρο τοῦ Ἰονίου.

Μυρσίνη (Πρωτοπόρων)

1141) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες.

Ζορρὸ ὁ ἐκδικητὴς

1142) Δράκε Ἀνίκητε πάψε νὰ μᾶς κάνης τ... ζόρικο. Πιστεύω ἀπὸ τὸ ὄνομά μου τουλάχιστον ν... καταλαβαίνης.

Ζορρὸ ὁ ἐκδικητὴς

1143) Κόκκινε Βράχε, Κορίτσι Νάϋλον σᾶς χαιρετῶ.

Ζορρὸ ὁ ἐκδικητὴς

1144) Γλωσσοκοπάνα κοπάνα τὴν γλῶσσα σο... μὲ τὸ γουδόχερο.

Ρόδινο Μπουμπούκι

1145) Ἀφρολουσμένε Θερμαϊκὲ ἀλληλογραφοῦμε; Πρωτογράψε.

Ρόδινο Μπουμπούκι

1146) Χαιρετῶ θερμὰ τὶς Ντόρα, Ξανθὴ Ἀμαζόνα, Νίκο Σαλονικό.

Ρόδινο Μπουμπούκι

1147) Σ' ΟΣΟΥΣ ΜΑΣ ΠΕΙΡΑΞΑΝ:
«Γιὰ νὰ ἰδοῦν ὅτ' εἶναι ψεῦτες
ἂς κυττάξουν...σὲ καθρέφτες».

Δυὸ Ἀπάχηδ...

1148) Δέχομαι ἀλληλογραφία μὲ ὅλους το... ἀνεξάρτητους ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ μας.

Φαίδων
(Πρόεδρος «ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ...

1149) Προχωρῆστε ὅλοι στὸν Πανελλήνιο Σύ... λογο «ΝΕΑΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ» γιὰ νὰ βρ... τὴν πραγματικὴ νεανικὴ δράση καὶ χαρά.

Φαίδων
(Πρόεδρος «ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ...

1150) Ἂν θέλουν ἂς μοῦ γράφουν οἱ: Ἀστ... Περιστεράκι, Ξανθὴ Κατάσκοπο, Περίφανη Μακε... νοπούλα, Ἀτρόμητη Ἑλληνοπούλα, Ἠχὼ τῆς ... ρήνης, Καστανὴ Ἀμαζόνα, καὶ Ἕρμπετ στὴν εὐθυνση: Ρηγόπουλον Εὐστάθιον, Τζαβέλλα ... Πειραιεύς.

Φαίδων
(Πρόεδρος «ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ...

1151) Ἐδῶ «ΚΥΚΛΩΨ» ὑπακοῦστε στοὺς ... γους μου: Κ—ΥΡΙΟΝ, Υ—ΜΝΕΙΤΕ, Κ—ΥΡΙΟ... Λ—ΑΤΡΕΥΕΤΕ, Ω!—Ψ—ΥΧΑΙ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.

Κύκλωψ «ΔΑΔΩ...

1152) Ν. Σαλονικιέ, Ἀνεμώνη, Δ. Εὐρώτα, ἀλληλογραφοῦμε; Γράφατε: Γκανάτσαν Γεώργιον, Γυμνάσιον Γρεβενῶν.
Κύκλωψ «ΔΑΔΩΝ»

1153) Ἐπανερχόμενος στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες Φ. Δόξης γειὰ χαρά. Ζήτω ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ ΝΟΠ. Σταυροφόρε τοῦ Βορρᾶ σὲ κάνω φίλο μου. Γειὰ χαρά. Προσοχὴ ὅλοι ἀπὸ τὴν νέαν Πεννομάχον Ἀλ - κύων. Ἁγνὴ ψυχὴ θέλω τὴν φιλίαν σου. Γράψε: Καραϊσκάκη 208, Πάτραι διὰ Α.Ι.Σ.
Γεράκι τῆς Ἐρήμου

1154) Δηλαδή, Γαλάζια... Τραγωδία (ἢ καὶ Ραψωδία), Ρούντη (σοῦ συνιστῶ νὰ αὐτοκτονήσης. Δὲν κάνει νὰ ζῆς). Νῖκο Φωτεινὲ (κρίμα, εἶσαι πρόεδρος καὶ συνονόματος), δὲν σᾶς... πληρῶ τὸν ὀφθαλμόν; Ὄχι; Ἔ, τότε ἐλᾶτε νὰ ἐπισκεφθῆτε τὴν... γάτα μου τὴν Ἀσπασία!
Νῖκος Σαλονικιὸς
(ὁ αὐτοκράτωρ τῶν «Πεννομαχιῶν»)

1155) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Κηρύττω πόλεμο. Τ' ἅρματά σας.
Μέγας Ναπολέων (Ἀνεξάρτητος)

1156) Προσοχή! Προσοχή! Μὲ μεγάλη ὁρμὴ μπαίνω στὴν πεννομαχικὴ κίνηση τῆς «Παιδοπόλεως». Πεννομάχοι, φυλαχτῆτε. Ντολορὲς ἡ γλῶσσα σου θέλει κόψιμο. Νὰ θυμηθῆς τὴν Πρωτοχρονιὰ νὰ σοῦ δωρίσω ἕνα ψαλλίδι.
Τζὰκ Λόντον

1157) Κορίτσι Νάϋλον, εἶσαι πραγματικὰ Νάϋλον. Τί λὲς γιὰ μιὰ ἐπιστολούλα; Πρωτογράψε.
Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1158) Ἐπίσης Κρητικοπούλα. Εἴμαστε συμπατριῶτες.
Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1159) Δέχομαι ἀλληλογραφία ἀπὸ ὅλους - ες μέσω περιοδικοῦ.
Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1160) Ρομπὲν τῶν Δασῶν εἴμαστε συνεπαρχιῶτες. Ἔγραψα.
Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1161) Γουλιέλμε Τέλε (155) ἐσιώπησες; Κρίμα νὰ λὲς πῶς εἶσαι ἕτοιμος γιὰ... πόλεμο! Χά, χά!!
Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1162) Κρίμα Πάνε Μαλεβὲ
κακομοίρη, παλαβέ,
ἀπὸ μουσουργὸς νὰ γίνης
παλαβὸς καὶ κακομοίρης.
Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1163) Θερμοαντιχαιρετῶ Κόκκινε Βράχε. Εἶμαι φίλη τοῦ λαοῦ. Μυρσίνη, Ἀετιδέα ἀλληλογραφοῦμε; Πρωτογράψα. Πειραχτῆρι, ἐπαναστατῶ. Ἀπ' τὴν ἀνάποδη Ἀποκληρωμένε Ἱππότη (913-40). Δὲν σὲ ἀναγνωρίζω Ἀπόλλων (925-40). Μπράβο Τίκη. Ἀλκυὼν προσχώρησε.
Δροσοπηγὴ
(«Πνευματικῆς Χαραυγῆς»)

1164) Προσοχή, καταφθάνω μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι, ξέρετε εἶμαι ὁ
Σταυροφόρος τοῦ Βορρᾶ

1165) Χαιρετῶ Ἀθλ. Διαβολάκι, Σκαλιστῆρι καὶ Θανάση Μπέμπη. Ζήτω ὁ Ὀλυμπιακός, κάτω ἡ Α.Ε.Κ.
Σταυροφόρος τοῦ Βορρᾶ

1166) Ἄλκη Ροδόπουλε καὶ Τρομερὲ Τσακιτζῆ, ἐννομαχοῦμε;
Σταυροφόρος τοῦ Βορρᾶ

1167) Προσοχή! Ἀποκαλύψεις: Κεφ. Διαβολάκι = Ἀποκληρωμένος Ἱππότης. Θανάσης Μπέμπης = Μιξιάρικος Μπ... Ἀπόλλων, παρακαλῶ, γρηγορώτερες ἀγγελίες διότι κίνδυνος ἀπωλείας φαιᾶς οὐσίας!...
Ρούντης «ΔΑΔΩΝ»

1168) Ἄλκηστη, Ἀετιδέα προσχωρῆστε στὸν χριστιανικὸ σύλλογο ΔΑΔΕΣ.
Ρούντης «ΔΑΔΩΝ»

1169) Θερμοαντιχαιρετῶ τούς: Ταπεινόν, Φίκη, Κ. Βράχον καὶ Ντὶκ Σάντ.
Βαρῶνος Μυνχάουζεν

1170) Σὰν Βαρῶνος ποὺ εἶμαι συμβουλεύω τοὺς Θ. Μπέμπη (877), Ἐρυθρόλευκον νὰ περιοριστοῦν διότι ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται.
Βαρῶνος Μυνχάουζεν

1171) Σκαλιστῆρι ἀπαξιῶ.
Βαρῶνος Μυνχάουζεν

1172) Θερμοαντιχαιρετῶ Ἀλκυόνα, Ἄδωνη. Καλὰ κάνεις Κ. Νάϋλον (969). Πότε σοῦ ἄρεσα; Ἀπόκληρε Ἱππότη; (915). Μπράβο ὅμως εἰλικρίνεια. Πρώτη φορὰ ἀκούω κάποιον νὰ διατυμπανίζη ὅτι εἶναι.... κουτός. (Θέλω νὰ πῶ ὁ καθένας τοὺς ὁμοίους του συμπαθεῖ... Ὁ νοῶν, νοείτω). Ἔτσι;
Ντολορὲς

1173) Ἐπαναπροσχωρῶ στὴν «Πνευματικὴ Χαραυγή». Ἐννοεῖται ὄχι σὰν Γαλάζιος Ἄγγελος, ἀλλὰ σὰν Ντολορές.
Ντολορὲς

1174) Τί παλαιοπωλεῖα μᾶς λὲς Ἐλεύθερο Πουλὶ γιὰ τὴν (792) ποὺ σὲ ἔκανε παπόρι ἀπὸ τὴ φούρκα.
Πάνος Μαλεβὸς

1175) Θεάματα: Ἀπάχηδων: Χωρὶς στοργή. Κ. Διαβολάκι: Εἰδικὸς ἐπὶ τοῦ θορύβου. Τὸς-Τό: Οἱ μεγάλοι ἄνδρες τοῦ παρελθόντος. Γλωσσοκοπάνας: (Ἀργεῖ).
Ἄλκηστης

1176) Ἀετιδέα, Χρ. Ρουμελιωτάκι, μήπως προτιμᾶτε Ταρζὰν ἀπὸ τὰ «Σοφὰ τῶν Σπαρτιατῶν λόγια»; Συλλυπητήρια γιὰ τὸ γοῦστο. Εἰλικρινά, λυποῦμαι! Θερμοαντιχαιρετῶ Ὕπερον. Χαιρετῶ Δροσοπηγή, Ἁγνὴ Ψυχή, Ζ. Ρενουάρ.
Δάφνη Εὐρώτα (Ὀλάνθιστη)

1177) Ἡρωϊκὸ Ρουμελιωτόπουλο, λυποῦμαι, ἀδυνατῶ. Γειά, χαρά. Ἀπόλλων, Πρακτορεῖον Ἀθλητικῶν Εἰδήσεων εἶσαι; Πάψε πιά. Ἀπάχηδες, ντροπή σας. Οἱ «Δάδες» εἶναι ὁ σύλλογος τῶν συλλόγων. Συγχαρητήρια στὰ μέλη του.
Δροσοσταλίδα (Ἀνεξάρτητη)

1178) Χαιρετῶ τὸν καλύτερο σύλλογο «Δάδες», τούς: Χριστιανόπουλο, Αἱματοβαμμένο Γράμμο καὶ τοὺς εὔχομαι δράση χριστιανική!
Φλοῖσβος Εὐρώτα
(Μελωδικώτατος!)

1178Α) Χαῖρε: βάθος βλακείας Πιτσιρδονιοῦ τὸ ἀμέτρητον.
Χαῖρε: βάθος σαχλαμάρας Πομεροῦ δυσθεώρητον.
Χαῖρε: τῆς Γλωσσοκοπάνας ἡ ἀλίπαστη γλῶσσα πρὸς σκούπα ὁμοιάζουσα.
Χαῖρε: τῶν «Πρωτοπόρων» τὸ ἀκαταμάχητον θράσος.
Χαῖρε: Φ. Ἀρετῆς ἡ προεδρία.
Χαῖρε: Ν. Σαλονικιοῦ αἱ ἐκπλήξεις.
Χαῖρε: Ζ. Ρενουὰρ ταλέντον τὸ ἄφθαστον.
Τζιτζιφρῖκος

1179) Ἄνθρωπός τις ἠρώτησε Θρῦλον: «Τ' εἶδες Θρῦλε εἰς τὸν Ἄδη ποὺ ἐπῆγες;». Θρῦλος (τραγουδιστά), εἶδα φόβους, εἶδα τρόμους, ξελιγωμοὺς καὶ πόνους.
Τζιτζιφρῖκος

1180) Ζ. Ρενουὰρ ἐξισώνεις τὴ βούρτσα σου μὲ τὸ πινέλο τοῦ μεγάλου Γάλλου καλλιτέχνου; Τὰ μεγάλα ὀνόματα δὲν κάνουν τοὺς μεγάλους ἄνδρες, ἀλλὰ οἱ μεγάλοι ἄνδρες τὰ μεγάλα ὀνόματα.
Τζιτζιφρῖκος

1181) Ζελίνα, ὅποιος ἔχει μῦγες μυγιάζεται, μήπως εἶσαι κι' ἐσὺ ἔν' ἀπ' αὐτά;
Τζιτζιφρῖκος

1182) Σ. Ἄστεγε, ἂν πατήσω ἀγκάθι (793), θὰ ζητήσω νὰ μοῦ τὸ ἐξαγάγης, μήπως σὲ ὑποτιμᾶ ἡ ἐργασία αὐτή;
Τζιτζιφρῖκος

1183) Τ. Σίλβερ (702) προσοχὴ γιατὶ τὰ ἀέρια εἶναι δηλητηριώδη. Δηλ. (ἐννοεῖς;).
Τζιτζιφρῖκος

1184) Ἀνίκητε, κάνε καὶ τίποτε δικό σου (830). Μὴν ἀντιγράφης τὴν ἴδια μου ἀγγελία (142).
Τζιτζιφρῖκος

1185) Αὐγερινὸς = τὸ γεροντοπαλλήκαρο. Ζελίνα = ἡ ὅμορφη γεροντοκόρη. Γλωσσοκοπάνα = Εὔθυμη χήρα. Π. Μαλεβὸς = Π. Παλαβός. Κ. Νάϋλον — Εὔφλεκτος ὕλη.
Τζιτζιφρῖκος

1186) Θερμοαντιχαιρετῶ: Γ. Τέλλο (731) καὶ Ὕπερο (739). Περ... ω.
Τζιτζιφρῖκος

1187) Μπαίνοντας καθυστερημένα στὸ σαλονάκι τῶν πεννομαχιῶν, χαιρετῶ: Ἄλκη Ροδόπουλο = παιδὶ θαῦμα. Ἴκαρε ἔγραψα. Συγχαρητήρια Φίκη γιὰ τὸ ψευδώνυμο.
Ντέντεκτιβ Χ

1188) Κ. Διαβολάκι εἶσαι μιὰ φορὰ βλάκας μὲ πατέντα κι' ἔχεις τρέλλα μὲ οὐρά. Μυαλουδάκι ποῦνε τέντα κι' ὄψη παλαβοῦ. Θεέ μου!... Σῶσε κι' ἀντιλαβοῦ.
Ἀμφιτρύων

1189) Ὁ φίλος μας Σαλονικιὸς
θὰ ἔπρεπε πρωτοῦ κρεπάρει,
σὰν αὐτοκράτορας κι' αὐτός,
τὸν ἑαυτό του νὰ σκιτσάρη.
Στέγος Ἄστεγος (Ὁ σατυρίζων....)

1190) Ἀπ' τὸν Ἄλκη περιμένω δυὸ λογάκια ὡς τραγουδάκια.
Στέγος Ἄστεγος

1191) Προσοχή! Προκηρύσσω διαγωνισμὸν «Γλωσσοδέτου». Προθεσμία: τρίμηνη. Βραβεῖα: Δύο ποιήματά μου μὲ ἀφιέρωση. Οἱ «γλωσσοδέτες» πρέπει νἆναι πρωτότυποι!
Ἐξάψαλμος

1192) Ἕνα παράδειγμα: Σταυρούλικας — Λιακόστραβος — Βρουστάλιακας μὰ τί Βαστρόκουλιας!
Ἐξάψαλμος

1193) Ὅλοι γράψτε «Γλωσσοδέτες».
Ἐξάψαλμος

1194) Ἀντιχαιρετῶ Μπὲν Γκάν, Ἄλκηστη. (Νὰ περιμένω μερικὲς γραμμοῦλες σου;).
Ἀετιδεὺς

1195) Ὁ ἀνωνυμογράφος τῆς (874) νὰ κυττάξη τὴν (920). Θὰ καταλάβη.
Ἀετιδεὺς

1196) Ντολορὲς ἔγραψα. Γράψε συντόμως.
Ἀετιδεὺς

1197) Εὐζωνοπούλα, Φ. Δόξης, Ντὶκ Σάντ.
Ἀετιδεὺς

1198) Π. Χαραυγή, συγχαρητήρια διὰ ἐκλογὴν ἀντιπροέδρου.
Τζιτζιφρῖκος

1199) Φίκη, γιατὶ δὲν ἔγραψες; Περιμένω. Πειραχτῆρι συμμαχοῦμε; Εἶμαι Ὀλυμπιακός.
Ἐρυθρόλευκος

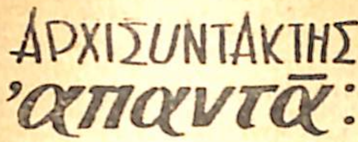
1200) Ὁ Πάνος Μαλεβὸς μπῆκε στὴν κίνηση ὡραιότατα χρωματισμένος μὲ ζουμί... ἀπὸ σάπιες ντομάτες σὰν μαυρισμένος ὑποψήφιος.
Ἀσμοδαῖος

1201) Γειὰ καρπαζοεισπράκτορα Σκαλιστῆρι, Τζιτζιφρῖκο σχλαμαράκια μου, εἶσαι ἄγνωστος ντενεκὲς τοῦ πετρελαίου. Ντὶκ Σάντ, γειά.
Ἀσμοδαῖος

1202) Θερμὰ εὐχαριστῶ γιὰ εὐχὲς Φάρε Ἀρετῆς, Ντολορὲς εὐχαριστῶ (713). Δροσοπηγὴ πολὺ κολακευτικὴ ἡ ὑποδοχή σου. Ἀντιχαιρετῶ Φλοῖσβε τοῦ Εὐρώτα.
Ἡρωϊκὴ Κρητικοπούλα

1203) Καραμπετάκι πολὺ μοῦ ἀρέσεις. Γειά σου. Δροσοσταλίδα γειὰ - χαρά.
Ἡρωϊκὴ Κρητικοπούλα

1204) Φαίνεται Ἄγνωστε Χ (805) πὼς δὲν ξέρεις γεωγραφία. Τὰ Κρέσταινα δὲν ὑπάγονται στὴν Ὀλυμπία; Κάποιο λάθος κάνεις Ἀνίκητε (831). Ἡ οὐρά μου ζῆ καὶ βασιλεύει, φυτρώνει παντοῦ, καὶ βάζει στὴ θέση τους ὅλους τοὺς ἔξυπνους σὰν καὶ τὴν ἀφεντιά σου. Ζῆσε Αὐγερινὲ στὴν χαρίζω. Νὰ ξέρης ὅμως πὼς ὅλα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο πληρώνονται. Θανάση Μπέμπη (878). Πὲς στὸ Σκαλιστῆρι ὅτι τὰ ἀρχικά μου βρίσκονται στὴν κατάθεση ψευδωνύμου μου. Τὸ προκαλῶ ὅμως νὰ μὲ προδώση γιὰ νὰ μάθω πῶς... μὲ λένε. Φάρε Ἀρετῆς, δὲν ἀλληλογραφῶ μὲ κανέναν. Πολὺ δύσκολη ἐπιχείρηση ἀγαπητὸ Πιτσιρδόνι. Πάντως «ἰδοὺ ἡ Ρόδος ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα». Μὴν λησμονῆς καὶ «τὸ σκληρὸν σοὶ πρὸς... Διαβολάκια λακτίζειν». Ὕπερε τόσο πολὺ λοιπὸν δὲν καταλαβαίνεις; Ἄλκηστη «Δάσκαλε ποὺ δίδασκες καὶ νόμο δὲν ἐκράτεις» (913). Νομίζω ὅτι ἔχει ἀρκετὴ κρίση Ἀπ. Ἱππότη. Γκράτσια πὲρ λὰ... Δὲν σὲ καταλαβαίνω Θααββίζο Λάκη Δαβέρη. Ἐξηγήσου σαφέστερα Μενάση Μπέμπη (793). «Ὁ μενεξὲς σὰν μαραθῆ εἰς τὰ σκουπίδια μπαίνει». Ἀπαντῶ μόνο σὲ ἐξυπνάδες Ἀμφιτρύων καὶ λοιποὶ ποὺ μὲ πειράζετε.
Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι

Σὲ γράψαμε συνδρομήτρια ἀγαπητὴ ΠΑΡΘΕΝΑ ΚΕΤΙΚΙΔΟΥ.

Τὰ ζητήματα τῶν συνδρομητῶν ΜΑΚΡΙΔΗ ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΕ θὰ ρυθμισθοῦν. Ἡ ἀπορία σου θὰ διαβιβασθῆ στὸν Πάτερ Ἱερώνυμο.

Ἐν τάξει Γ. Ν. ΔΡΑΚΟΥΛΗ. Θὰ ἐγγραφῆς. Εὐχαριστοῦμε.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ἀγαπητὲ ΑΛ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ. Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση εἰς ὅ,τι τὴν ἀφορᾶ. Γιὰ τὸ ζήτημα τῶν φωτογραφιῶν δὲν γίνεται πρὸς τὸ παρὸν τίποτε. Γιὰ τὸν Ἐθνικὸ Ὕμνο: Εἶναι τόσο πολὺ δημοσιευμένος. Θὰ τὸ σκεφθῶ ὅμως. Ἡ δημοσίευση τοῦ λεξικοῦ ἀδύνατος. Τὴν «Παιδικὴ Χαρὰ» δὲν τὴν βλέπω νὰ κυκλοφορῆ. Ἡ φωτογραφία σου δὲν γίνεται κλισσέ. Πολὺ περισσότερο δὲν γίνεται χρωματιστή.

Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΣΤΕΦΑΝΕ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα καὶ γιὰ τὶς ὑποσχέσεις.

Πήραμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Κώστα Σ. Χρυσικοπούλου, Τιμ. Νατσούλη, Αὐγερινοῦ, Ἀχιλ. Καμηνιώτη, Νικολάου Χρ. Γκώνη, Ἰωάννη Ἀνδρέου Μποζίκα, καὶ Ἀλεξ. Μακρυλάκη.

Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Κων. Σ. Χρυσικοπούλου, Κοσμοκράτορα, Ἰωάννη Ἀνδρ. Μποζίκα, Γ. Ν. Δρακούλη, Ἀλ. Μακρυλάκη καὶ Δ. Μιχαηλίδη.

Πήραμε τὴν ἀθλητικὴ ἀνταπόκριση καὶ τὴ γεωγραφικὴ συνεργασία τοῦ Ἀλεξ. Μακρυλάκη καὶ τὰ σκίτσα τοῦ Ἐξάψαλμου.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ. Φρόντισε νὰ μᾶς στείλης τὴ συνδρομή σου.

ΚΩΣΤΑΣ ΘΩΜΗΣ εἶναι τὸ ὀρθὸ ψευδώνυμο καὶ ὄχι ΚΩΣΤΗΣ ΘΩΜΑΣ ὅπως ἀπὸ τυπογραφικὴ ἀβλεψία ἐγράφη.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΧΡΗΣΤΙΔΗ. Εὐχαριστοῦμε.

Ὁ φίλος μας ποὺ μᾶς ζήτησε ἀπὸ τὰ Κρεμμύδια τῆς Πυλίας νὰ τοῦ ἀλλάξουμε διεύθυνση ξέχασε νὰ μᾶς γράψη τὸ ὄνομά του.

Ἐν τάξει ΤΡΙΠΟΚΑΡΥΔΟ. Χαλάω χατῆρι στοὺς φίλους μου καὶ μάλιστα στὸν ἀδελφό...

Σ' εὐχαριστῶ θερμῶς ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ γιὰ τὰ τόσα καλά σου λόγια. Εἴπαμε βέβαια τόσες φορὲς πὼς ἡ καθυστέρηση τῆς ἀποστολῆς τῶν τευχῶν ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψη τοῦ χαρτιοῦ. Πάμε ὅμως τώρα νὰ καλύψουμε τὴν καθυστέρηση.

Ἔδωσα ΝΙΚΟ ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΕ σχετικὲς ὁδηγίες στὴ διεκπεραίωση.

Διάβασα μὲ πολλὴ προσοχὴ τὴν τόσο ὄμορφη ἐπιστολή σου ἀγαπητέ μου φίλε ΧΑΡ. ΜΠΑΛΤΑ. Ἀπ' αὐτὴν βγάζω τὸ συμπέρασμα ὅτι εἶσαι ἕνας καλὸς καὶ καθὼς πρέπει νέος. Λυπᾶμαι πολὺ γιατὶ τὸ «Μιὰ νύχτα» εἶναι ἀντιγραφὴ ἐκ τοῦ διηγήματος τὰ «Τρία ἀδέλφια» τοῦ Καμπούρογλου. Ντροπή. Στὶς ἐρωτήσεις σου ἀπαντῶ στὴ στήλη «Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ».

Λυπᾶμαι πολὺ ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΤΣΙΛΕΜΠΗ, διότι τὸ σκίτσο τοῦ Γεωργίου Κ. Ἀγγελάκη εἶναι ἀντιγραφὴ ἀπὸ τὸ ἀναγνωστικό. Γιὰ τὸ σκίτσο τῆς «Ἀμαζόνας» ἔχει γίνει ἤδη ἡ καταγγελία.

Ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση τῶν φίλων μας: ΧΡ. ΣΑΜΑΝΙΔΗ, Ν. ΒΑΡΜΑΖΗ.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῆς συνδρομῆς σου φίλε ΝΙΚΟΛΑΕ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ.

Σὲ γράψαμε ΒΑΣΙΛΙΚΟΥΛΑ ΚΑΝΕΛΛΑΚΗ. Εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα.

Πάρα πολὺ καλὸ ΓΙΩΡΓΟ ΔΙΟΝ. ΚΟΥΒΕΛΑ τὸ «28 Ὀκτωβρίου». Μπράβο σου. Ἡ διαφορὰ θεατρικοῦ ἔργου καὶ σκὲτς εἶναι ἡ ἑξῆς: Τοῦ μὲν «σκὲτς» εἶναι μιὰ αὐτοτελὴς μονόπρακτη θεατρικὴ σκηνή, ἐνῶ τὸ θεατρικὸ ἔργο εἶναι πλῆρες ἔργο μὲ δράση μεγαλύτερη, μὲ πολλὲς εἰκόνες καὶ πολλὲς πράξεις. Περισσότερα δὲς στὴ στήλη: «Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ».

Σὲ γράψαμε συνδρομήτρια ἀγαπητὴ ΔΑΦΝΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΟΠΟΥΛΟΥ.

Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΣΠΥΡΟ ΤΣΙΓΓΛΙΦΗ.

Πήραμε τὶς 20.000 δραχμὲς φίλε ΑΝΔΡΕΑ ΜΑΝΩΛΗ. Σοῦ γράφουμε ἰδιαιτέρως.

Τὰ τεύχη τοῦ 1951 ΜΙΧ. ΛΙΑΔΗ ἔχουν 1000 δραχμὲς τὸ ἕνα.

Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ε. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ καὶ ΜΙΧΑΗΛ Ε. ΜΕΛΑΚΗ.

Πολὺ καλὰ ΑΡΙΑΔΝΗ ΕΜ. ΜΙΧΑΛΑΚΗ. Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ πέρασες τόσο ὡραῖα στὴν κατασκήνωση. Στὴν οἰκογένειά σου τοὺς θερμοὺς χαιρετισμούς μας. Τὰ χρήματα πῶς τὰ ἔστειλες; Μὲ ἐπιταγή; Δὲν τὴν πήραμε ἀκόμη.

Πολὺ καλὰ ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΘΩΜΑ ΓΑΖΗ. Καὶ φρόντισε νὰ στείλης τὴ συνδρομή σου.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα ΓΕΡΑΚΙ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ. Πολὺ ὡραῖο τὸ γράμμα σου.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ τὶς ὑποδείξεις σου ΣΤΑΣΙΝΗ Μ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ.

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΔΗΜ. ΜΕΤΑΞΑ γιὰ τὴν προαιρετικὴ συνδρομή σου.

Σὲ περιμένουμε νὰ σὲ γνωρίσουμε φίλε ΜΗΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ.

Ἔδωσα ἐντολή, φίλε ΓΕΩΡΓΙΕ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΕ (Πυρὶ Γορτυνίας) στὴ διεκπεραίωση νὰ ἐξετάση τὸ ζήτημά σου.

Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση Γ. ΤΣΙΦΛΟΓΛΟΥ καὶ Θ. ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΠΟΥΛΕ.

Πολὺ καλὰ ΓΙΩΡΓΟ ΤΖΑΝΟΥΔΑΚΗ.

Πῆρα τὸ γράμμα σου ΓΕΩΡΓΙΕ ΓΚΑΝΑΤΣΑ. Καὶ ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση.

Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΑΚΑΝΤΖΑ.

Θὰ σοῦ σταλῆ καὶ σένα ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΤΣΙΚΛΑΚΗ.

Σὲ χρέωσα ΦΑΙΔΩΝ μὲ 6.500 δραχμές. Φρόντισε να τὶς στείλης.

Ὄχι ΓΕΡΑΚΙ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ. Δὲν παίρνουμε λεπτὰ γιὰ τὶς σπαζοκεφαλιές. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια θερμὰ εὐχαριστῶ.

Πολὺ καλὰ ΑΝΔΡΕΑ Χ. ΜΗΤΣΗ. Θὰ σοῦ σταλοῦν.

Εὐχαριστῶ θερμὰ ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΨΑΛΑΚΗ. Πῆρα τὶς 34.000 και ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις.

Θὰ σοῦ σταλοῦν ΝΑΝΟΥΚ ΔΕΡΟΒΑΚΙΜΙΑΝ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

Γιὰ τὸ σχολεῖο σοῦ ἀπάντησα ΑΓΝΕ ΘΡΑΨΑΝΙΩΤΗ. Λυπᾶμαι πολὺ ποὺ δὲν εἶδες τὴν ἀπάντηση.

ΠΛΑΤΩΝ: Σὲ χρέωσα μὲ 2000 δραχμὲς γιὰ τὶς πεννομαχίες.

Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις φίλε ΝΙΚ. ΑΘ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ.

ΠΙΝΟΚΙΟ: Σὲ χρέωσα μὲ 1800 δραχμὲς γιὰ τὶς ἀγγελίες σου.

Ναὶ ΖΟΡΡΟ ΕΚΔΙΚΗΤΗ. Μπορεῖς νὰ μᾶς στέλνης ὅ,τι θέλεις. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς περιορισμὸς στὴν ἐκλογὴ τοῦ θέματος. Ἂν εἶναι καλὸ δημοσιεύεται, ἄλλως ὄχι. Τὰ ὑπόλοιπα τὰ πέρασα στὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΓΡΙΒΑ ΔΟΛΛΙΑΝΙΤΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Δυστυχῶς ΙΩΑΝΝΗ ΤΑΚΤΙΚΕ τὸ «Τελαμώνιος Αἴας» τὸ ἔχει πάρει ἄλλος ἀπὸ καιρό. Στεῖλε ἄλλο ψυδώνυμο.

Πήραμε τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Σωτηρίου Καρλῆ (στὸ καλάθι λόγω κατασκευῆς μὲ κοινὴ μελάνη. Πάντως δὲν εἶναι πολὺ ἄσχημο αὐτὸ καθ' ἑαυτό). Χρυσοστόμου Παύλου Ἀρχοντίδη (ὅως εἶναι σχεδιασμένα δὲν γίνονται κλισσέ. Μπῆκαν στὸ καλάθι). Ἀετιδέα (ἐν τάξει). Νικολάου Ντουμάνη, Βασ. Παυλίδη, Ἀπ. Τσελεπῆ, Ὕπερου, Ἀλκυόνος, Εὐαγγέλου Χανιωτάκη, τῶν «Δυὸ χωριατόπουλα».

Πήραμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Γιάννη Βολιώτη, Βασιλείου Σιωμοπούλου, Μ. Κώστα, Ἀριστείδη Χρυσίδη, Μυρσίνης, Γρηγορίου Κ. Τσιλιμάγκου, Νικολάου Μυτιληναίου, Νίκου Ἀθ. Ἀθανασιάδη, Γεωργίου Καψιώτη, Τιμολέοντος Α. Νατσούλη, Φραγκ. Ριβάλ, Θεοδώρου Σπυροπούλου (δὲν εἶναι ἄσχημο. Χρειάζεται ὅμως πολλὴ δουλειὰ ὅπως καὶ μελέτη. Διάβασε νεοέλληνες ποιητές), Χαρ. Μπάλτα, Γεωργίου Δ. Κούβελα, Ἀστραπόβροντου, Μηνᾶ Γεωργιάδη.

Πήραμε τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Γεωργίου Καψιώτη, Πλάτωνος, τῶν «Δύο Χωριατόπουλα», Ἐξάψαλμου.

Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Σταύρου Σκαφίδα, Σωτηρίου Β. Φασούλη, Κλεάνθη Μαρκούση, Χαρίση Βενέτη, Δημητρίου Τερζῆ, Χρίστου Σαμιανίδη, Χρυσόστομου Παύλου Ἀρχοντίδη, Μιχ. Νάκου, Χαρίση Χατζηχαρίση, Γεωργίου Καψιώτη, Φραγκίσκου Ριβάλ, Βασιλείου Τσιαντῆ, Σπυρίδωνος Τσιγγλιφῆ, τῶν «Δυὸ Χωριατόπουλα», Ἀνδρέα Σταθοπούλου, Στασινῆς Μ. Σωτηροπούλου, Ἀστραπόβροντου.

Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες τῶν φίλων μας Σπυρίδωνος Τσιγγλιφῆ, Θανάση Μπέμπη, Παύλου Βασιλειάδη, Σ. Ἀβραμίδη (δὲν θὰ χρησιμοποιήσουμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς γιατὶ εἶναι γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὶς ἀθλητικὲς περιγραφὲς) καὶ Σταυραετοῦ.

Ἔδωσα αὐστηρὲς ἐντολὲς στὴ διεκπεραίωση φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΧΑΪΜΑΝΤΑ (Κάλυμνο).

Σκοπὸς τῶν συλλόγων ποὺ ἱδρύονται, φίλε ΙΑΚΩΒΕ ΨΑΡΡΑ, εἶναι ἡ γνωριμία μεταξὺ τῶν φίλων τοῦ περιοδικοῦ, ἡ δημιουργία μεταξύ τους ἑνὸς φιλικοῦ συνδέσμου καὶ ἡ ἀνάπτυξη τῶν πνευματικῶν σχέσεων, ἡ διάδοση τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ». Τὸ πρῶτο ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴ δημιουργία πνευματικῆς κινήσεως, διαλέξεων, ἑορτῶν, ἐκδρομῶν κλπ. Τώρα ἐὰν ὁ σκοπὸς αὐτὸς ἐπιτυγχάνεται εἰς τοὺς ὑπάρχοντας συλλόγους εἶναι ἄλλο ζήτημα. Νομίζω πὼς αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς νέους ποὺ ἱδρύονται οἱ σύλλογοι. Γιὰ τὰ ποιήματά σου, καθὼς ξέρεις, ἔχω τὴν καλλίτερη ἰδέα.

Δυστυχῶς, φίλε ΝΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΕ, ἀρχίσαμε μὲ τὸ Μέγα Ἀλέξανδρο. Πρέπει νὰ σοῦ πῶ πὼς γιὰ λόγους τεχνικοὺς οἱ δυὸ τελευταῖες συνέχειες τοῦ Βάλτου μὲ τὶς δυὸ πρῶτες τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου τυπώθηκαν μαζί. Ἡ φωτογραφία δὲν νομίζω πὼς θὰ βγῆ τῆς προκοπῆς. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ μοῦ ἔγραφες μὲ τὴ σειρὰ ποιοὶ εἶναι τουλάχιστο γιὰ νὰ γνωρίσω τοὺς μικρούς μου φίλους.

Δὲν φταίει κανεὶς ἄλλος ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΟΤΗ ἀπὸ σᾶς τοὺς ἴδιους γιὰ τὴν παραμόρφωση τῶν ὀνομάτων σας. Φροντίζετε νὰ τὰ καθαρογράφετε γιατὶ ὄχι Μπόζης ἀλλὰ καὶ τίποτε χειρότερο θὰ γίνης. Ἐφόσον πήραμε τὰ χρήματα θὰ σοῦ ἀπάντησα. Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση καὶ περιμένω τὴ δράση ποὺ ὑπόσχεσαι.

Θὰ λάβης καὶ ἰδιαίτερο γράμμα φίλε ΝΙΚΟ ΣΕΡΑΦΕΙΜ.

Οἱ μικρές μου φίλες ποὺ μοῦ γράφουν μὲ τὰ ψευδώνυμα Ἡλιαχτίδα καὶ Νυχτερίδα πρέπει νὰ ἐγκρίνουν τὰ ψευδώνυμά τους ἂν θελουν νὰ τὰ χρησιμοποιήσουν. Καὶ ἡ ἔγκριση γίνεται μὲ τὴν ἀποστολὴ 2.000 δραχμῶν γιὰ κάθε ψευδωνυμο. Ἀκόμα: Νὰ μοῦ πουν τὰ ὀνόματά τους, τὴ διεύθυνσή τους. Καὶ τότε θὰ τους ἀπαντήσω σὲ ὅτι μὲ ρωτοῦν.

Σὲ γράψαμε συνδρομήτρια ΤΟΥΛΑ Σ. ΜΑΡΑΓΚΟΥ.

Ἡ ἐξυπηρέτηση τοῦ ἑλληνικοῦ χωριοῦ γίνεται δωρεὰν φίλε ΕΜΜ. ΠΡΙΝΙΑΝΑΚΗ. Ἀπαντᾶμε σε κάθε ἀπορία. Μπορεῖτε νὰ μᾶς ρωτήσετε γιὰ κάθε ἀπορία, καὶ ἐμεῖς θὰ φροντίσουμε νὰ μάθουμε. Εἶναι π. χ. χαλασμένη ἡ ἐκκλησία σας; Θὰ ρωτήσουμε τί θα γίνη γι' αὐτὴν στὴ Σύνοδο. Βέβαια ἐμεῖς σᾶς διευκολύνουμε νὰ λύετε τὶς ἀπορίες σας. Τίποτε ἄλλο· ψευδώνυμο μπορεῖς νὰ πάρης.

Θὰ ἀλλάξη ἡ διεύθυνσή σου φίλτατε ΣΤΕΛΙΟ ΣΜΠΥΡΑΚΗ.

Διαβίβασα τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση ΑΘΑΝ. Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΕ.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΘΡΑΣΥΜΒΟΥΛΕ ΧΑΛΑΤΣΗ.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΣΑΒΒΑ Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Κάθε φίλος τοῦ περιοδικοῦ μας, μπορεῖ νὰ πάρη ψευδώνυμο (δικαίωμα γιὰ τὴν ἔγκριση 2.000) καὶ νὰ στείλη ἀγγελίες (100 δραχμὲς ἡ λέξη). Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνήκη σὲ σύλλογο. Ὅποιος θέλει μπορεῖ νὰ γραφῆ. Πληροφορίες μπορεῖς νὰ πάρης ἀπὸ κάθε σύλλογο γράφοντάς του.

Καὶ ἡ μὲν στήλη «Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ» καθιερώθηκε ἀπὸ τὸ προηγούμενο φύλλο ἀγαπητὲ ΣΩΤΗΡΗ Β. ΚΩΤΟΥΛΑ. Ἐμπρὸς λοιπὸν γράφε μου. Γιὰ τὸ φύλλο ποὺ ἔλλειπε ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση.

Σ' εὐχαριστῶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα ΓΙΩΡΓΟ ΣΑΡΙΔΑΚΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Μὲ συγκίνησε πραγματικὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα. Τὰ τεύχη θὰ σοῦ σταλοῦν. Ὁ κάθε σύλλογος ἔχει τοὺς ὅρους συμμετοχῆς. Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ ρωτήσετε τοὺς ἴδιους.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΕ. Φρόντισε γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῆς συνδρομῆς ἂν στὸ μεταξὺ δὲν τὴν ἔχεις στείλη.

Πολὺ καλὰ ΙΩΑΝΝΗ ΣΟΥΚΗ. Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση γιὰ ὅλα.

Θὰ πρέπει νὰ πήρατε τὰ τεύχη ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΩΝ. ΚΟΥΣΑΗ. Σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴν ἀπόφασή σας νὰ συνεργασθῆτε μὲ τὶς «ΔΑΔΕΣ».

Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΛΑΝΙΔΗ.

Σ' εὐχαριστῶ ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΛΟΓΛΟΥ γιὰ τὰ τόσα καλά σου λόγια. Εἶσαι καὶ πολὺ καλὸς φίλος τοῦ περιοδικοῦ μας. Μπορεῖς νὰ φτιάσης σύλλογο καὶ χωρὶς ψευδωνομούχους.

Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΙΩΑΝΝΗ ΛΙΟΝΤΟ. Καὶ εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ μαθαίνουμε γιὰ τὴν καλή σου ὑγεία στὴν παιδόπολη Ζηροῦ.

Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΧΡΙΣΤΟ Μ. ΖΑΜΠΑΚΟ.

Καὶ σὲ σᾶς ΓΙΩΡΓΟ ΖΟΥΛΗ, καὶ ΘΩΜΑ ΣΙΑΤΑΚΑ καὶ ΣΩΤΗΡΗ ΓΚΟΓΚΟ.

Γράψαμε συνδρομήτρια τὴ μαθήτρια ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ διὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Μεσοβουνίου κ. Δ. Παπανικολάου. λάου.

Εὐχαριστῶ ΓΙΩΡΓΟ Κ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ καὶ γιὰ τὴ συνδρομὴ καὶ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια.

Σ' εὐχαριστῶ ΑΣΤΕΡΙΕ ΧΑΤΖΟΥΔΗ καὶ

γιὰ τὴν συνδρομὴ ποὺ μοῦ ἔστειλες καὶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

Καὶ ὅμως νέα μου φίλη ΝΟΥΛΗ ΜΠΑΛΑΝΟΥ γράφεις πολὺ ὡραῖα. Καὶ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ τὸ περιοδικὸ ἀποκτᾶ μιὰ τόσο πολὺ ἀγαπημένη φίλη.

ΑΛΚΗΣΤΗΣ σὲ γράφω φίλε ΑΛΚΗΣΤΗ. Τὰ σκίτσα σου περίφημα. Μπράβο.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΣΠΥΡΟ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟ καὶ περιμένουμε τη συνδρομή σας. Νὰ μὴ γράφετε ὅμως στὸ προϊστάμενο τοῦ τυπογραφείου. Μόνο στὸ «περιοδικὸ «Παιδόπολη» ἢ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» καὶ αὐτὸ εἶναι ἀρκετό.

Πολὺ καλὰ ΕΜΜ. ΜΙΧΑΛΑΙΝΑ.

Πήραμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Ἰακώβου Ψαρρᾶ, Νίκου Σαμαρᾶ, Γιώργου Καραγιαννίδη (οἱ σπαζοκεφαλιές γραμμένες μαζὶ μὲ τὶς συνεργασίες δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη), Στελίου Σμπυράκη, Δοσοπηγῆς, Ἰωάννη Τσιρογιάννη, Δημήτρη Κουσαῆ, Τίτου Πασχάλη, Παύλου Μπρίκα, Δημ. Στεφανίδη, Γεωργίου Καραμπελα, Μιχαὴλ Ν. Νάκου, Δάφνης τοῦ Εὐρώτα, Βαρώνου Μινχάουζεν, Γεωργίου Σαριδάκη, Εὐσταθίου Πασσιᾶ, Ἀθανασίου Παπαμάνου, Κων. Νικ. Λάππα, Νούλη Μπαλάνου καὶ Χριστοφόρου Καμελᾶ, Ἰωάννου Σπ. Ριρῆ.

Ἐπίσης τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας Νίκου Σαλονικιου, Κων. Ι. Χατζῆ, Χαρίση Βενετη, Σωτήρη Β. Φασούλη, Ρούντη, Δημ. Φασούλη, Δημήτρη Μάλλιου, Ἀθανασίου Παπαμάνου, Θεοδώρου Σιούτη, Ἰω. Κ. Εὐγενικοῦ καὶ Ἀργυρίου Κολυβᾶ.

Ἐπίσης τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Ἰωάν. Κων. Εὐγενικοῦ, Ἄλκηστη, Ἀπ. Τσελεπῆ καὶ Β. Γσιαντῆ, Πάνου Μαλεβοῦ, Θανάση Μπέμπη, Νίκου Γιαννούλη, Δ. Κουσαῆ, Ἰωάννη Τσιρογιάννη, Νίκου Σαλονικιοῦ.

Ἐπίσης τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας Γιώργου Σαριδάκη, Δροσοπηγῆς καὶ Πριλλάντη.

Ἐπίσης τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μας Γεωργίου Γώγου, Γεωργίου Τσιφλόγλου, Ἀποστόλου Ἰσελεπῆ, Ἠλία Παγιου καὶ Βασιλείου Τσιαντῆ καὶ Νικ. Γιαννούλη.

Θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ ὁ ἀθλητικός μας συνεργάτης ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΝΑΚΟ.

ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΛΟΓΛΟΥ: Παρακαλῶ θερμὰ νὰ ἀλλάξης τὸν τίτλο τοῦ συλλόγου σας. Προτιμῶ κάτι ἄλλο γιατὶ αὐτὸ μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ πολλὲς παρεξηγήσεις.

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΜΕΓΑΛΕ ΝΑΠΟΛΕΩΝ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Ὥστε στὸ χωριό σας μᾶς διαβάζουν ὅλοι. Κι' αὐτὸς ὁ ταχυδρομικὸς διανομέας. Μπράβο.

Εὐχαριστῶ ΤΖΑΚ ΛΟΝΤΟΝ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Καὶ ὁ μὲν ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ἀγαπητὲ ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΜΠΕΛΛΑ ἐπέστρεψε καὶ ἄρχισε νὰ γράφῃ. Ὄχι. Δὲν δημοσιεύουμε ἀναλύσεις σχολικῶν μαθημάτων. Σὲ περιμένουμε στὶς πεννομαχίες. Γιὰ τὰ ἄλλα ἔστειλα τὸ γράμμα σου στὴν διεκπεραίωση.

Περιμένω τὴν δράση ποὺ μοῦ ὑπόσχεσαι ΠΑΝΟ ΜΑΛΕΒΕ. Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὶς πληροφορίες σου.

Σὲ χρεώσαμε μὲ 7.000 Π. ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΟΥ.

Εὐχαριστοῦμε πολὺ ΝΕΦΕΛΗ ΠΕΤΡΙΤΟΥ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Γράψαμε συνδρομήτρια τὴν ΛΙΛΙΑΝ Γ. ΒΕΡΤΟΥ.

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ ὅλα ΖΑΧΑΡΙΑ ΚΑΛΛΙΝΙΚΙΔΗ. Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ σοῦ ξανασταλοῦν τὰ φύλλα. Ἐπίσης εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τοῦ συνδρομητοῦ ΣΑΟΥΛΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, τὸν ὁποῖον καὶ εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προαιρετική του εἰσφορά.

Πήραμε ΑΝΤ. Π. ΚΙΑΧΙΔΗ τὶς 3.500 καὶ εὐχαριστοῦμε.

Εὐχαριστῶ πολὺ Π. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ καὶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ γιὰ τὶς ὑποδείξεις σου. Θὰ τὸ φροντίσω καὶ αὐτὸ γιὰ τὴν «κρίση». Σκέπτομαι μόνο πῶς νὰ γίνῃ.

Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα ΧΡ. ΗΠΕΙΡΩΤΗ. Καὶ θὰ σοῦ γράψῃ ἡ διεκπεραίωση.

Δὲς ἔχεις δίκηο ΤΖΙΤΖΙΦΡΙΚΟ. Τὰ «γλυκοαντιχαιρετῶ» τὸ παίρνω γιὰ λέξη ὅπως καὶ τὸ «ό» καὶ τὰ ἄρθρα. Κάθε περιοδικὸ — ἐκτὸς τῆς «Παιδοπόλεως» — βρίσκει πολλοὺς τρόπους γιὰ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τοὺς ἀναγνῶστες του. Ἐμεῖς ὅμως ξέρεις πολὺ καλά, μόνο ἐκμετάλλευση δὲν κάνουμε. Ὅλες λοιπόν, τὶς λέξεις. Ὅλες.

Σὲ χρέωσα ΣΤΕΓΕ ΑΣΤΕΓΕ μὲ 3.000 δραχμές.

Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση Σ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΕ.

Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΧΡΙΣΤΟ ΜΑΔΗ.

Πήραμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: «Ἐλεύθερο Πουλί», Γρηγ. Κ. Τσιλιμάγκα, Γεωργίου Π. Σταματίου, Ρουκέττας.

Ἐπίσης τὶς στενοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Εὐαγγ. Ἠλ. Ἀραβίδη, «Ἐλεύθερου Πουλιοῦ», Γεωργίου Π. Σταματίου.

Ἐπίσης τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν κ. κ. Γεωργίου Π. Σταματίου καὶ Εὐαγγέλου Ἠλ. Ἀραβίδη.

Ἐπίσης τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Βασιλείου Κάρρα καὶ Γρηγορίου Λάφα.

Εὐχαριστῶ θερμὰ Ρουκέττα γι' αὐτὰ ποὺ ἔστειλε. Τὸ κακὸ εἶναι ὅτι κάτι τέτοιες ἐρασιτεχνικὲς φωτογραφίες σπάνια βγαίνουν καλὰ κλισσέ.

Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τοῦ Ἐξάφαλμου καὶ Βασιλείου Μαδη.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΙΩΑΝΝΗ ΤΖΑΝΝΗ. Πολὺ φοβοῦμαι ὅμως ὄχι ἀπὸ τὴν ἀρχή. Πάντως ἔδωσα ἐντολή.

Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση ΝΙΚΗΤΑ ΒΛΑΧΟ.

Μὰ δὲν εἶναι ΗΛΙΑ ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΕ δικό σου αὐτὸ τὸ ποίημα. Ἔτσι δὲν εἶναι; Συνδρομητὴ σὲ γράψαμε.

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τοὺς τόσο θερμοὺς χαιρετισμούς σου ἀγαπητή μου ΗΡΩΪΚΗ ΚΡΗΤΙΚΟΠΟΥΛΑ. Καὶ νὰ εἶσαι βεβαία πὼς ἡ ἀγάπη εἶναι ἀμοιβαία. Καὶ μεῖς ἀγαπᾶμε πολὺ τοὺς καλούς μας φίλους, ὅπως εἶσαι σύ!

Θὰ σοῦ σταλῇ τὸ τεῦχος ἀγαπητὲ ΜΕΝΕΛΑΕ ΝΙΚΕΛΛΗ.

Δυστυχῶς καὶ τὸ μελάνι αὐτὸ ποὺ γράφεις τὰ γράμματά σου δὲν εἶναι κατάλληλο γιὰ σκίτσα ἀγαπητὲ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΧΑΤΖΙΑΡΑ. Πήραμε τὶς 10.000 δραχμὲς καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Τὸ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» γραμμένο στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψη.

Μὰ ἦταν ἀνάγκη νὰ μοῦ κάνῃς αὐτὴ τὴ σύσταση ΡΕΖΕΝΤΑ; Αὐτὰ εἶναι μυστικὰ ποὺ δὲν τὰ ἀποκαλύπτω σὲ κανένα ἀπολύτως. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια σ' εὐχαριστῶ.

Εὐχαριστῶ πολὺ ΕΥΘΥΜΙΑ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗ γιὰ τὴν ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς σου.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ΣΩΤΗΡΙΕ καὶ ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΧΡ. ΚΑΡΛΗ οἱ τρεῖς χιλιάδες ἦσαν μέσα στὸ γράμμα. Εὐχαριστῶ θερμά. Ἔδωσα αὐστηρὲς ἐντολὲς στὴ διεκπεραίωση γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις.

Εὐχαριστῶ πολὺ Φ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΕ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις καὶ εἰδικὰ γιὰ τὰ λόγια σου: «Θεωρῶ τὴν «Παιδόπολη» τὸν ὁδηγό μου πρὸς τὸν δρόμο τοῦ πολιτισμοῦ καὶ μορφωτὴν τῆς νεαρᾶς ἡλικίας μας».

Θὰ ρωτήσουμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις ΑΘ. ΠΑΣΧΟ καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσουμε.

Εὐχαριστῶ ΔΗΜΗΤΡΑ ΒΑΓΙΑ. Σὲ χρέωσα μὲ 5000 δραχμές.

Πολὺ καλὰ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΕ. Σὲ γράψαμε.

Θὰ σοῦ σταλῇ τὸ τεῦχος ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑ.

Σ' ἔγραψα συνδρομητὴ ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΤΣΕΚΟΥΡΑ. Μὰ σὲ παρακαλῶ εἶναι διεύθυνση αὐτὴ ποὺ μοῦ στέλνεις; Δὲν εἶναι σοβαρὸ νὰ βάζουμε δυὸ διευθύνσεις. Αὐτὸ ἢ ἢ δὲν πάει. Δὲν στέκει. Φυσικὰ οἱ σπαζοκεφαλιὲς καὶ οἱ ἀθλητικὲς πληροφορίες ὅπως εἶναι γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα, δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη.

Εὐχαριστῶ ΔΗΜΗΤΡΗ Τ. ΤΣΙΓΚΑΛΕ γιὰ τὶς 1500 δραχμές. Γιὰ τὰ ἄλλα ποὺ μὲ ρωτᾶς δὲν εἶμαι δυστυχῶς σὲ θέση νὰ σοῦ ἀπαντήσω. Ὅλα αὐτὰ ὅταν φεύγουν ἀπὸ τὰ χέρια μου δίνονται στοὺς συνεργάτες μου. Ποῦ νὰ κρατήσω λογαριασμὸ γιὰ τὴν τύχη τους!...

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴ συνδρομὴ ποὺ μοῦ ἔστειλες ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΕ.

Εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα ΝΙΚΟ ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΕ. Θὰ σοῦ ξαναγράψουμε.

Πολὺ μὲ εὐχαρίστησε τὸ τόσο εὐγενικὸ γράμμα σου ΠΡΟΔΡΟΜΕ ΜΗΤΡΟΥΣΙΑΔΗ. Περιμένω τὴν ἐπιταγή.

Σοῦ ἀπάντησα ΛΑΜ. ΑΝΤ. ΧΑΛΜΟΥΚΗ, ὅτι δὲν μπορῶ νὰ ἀσχοληθῶ μὲ ζητήματα ἐκτυπώσεως καταστατικῶν. Λυπᾶμαι ἂν δὲν διάβασες τὴν ἀπάντηση.

Οἱ φίλοι μου τῆς «Ἐνδόξου Ναυπακτίας» μοῦ στέλνουν «πεννομαχίες» καὶ μοῦ δίνουν διάφορες ἐντολὲς ποὺ προϋποθέτουν τὴν ἀποστολὴ χρημάτων· καὶ μὲ παρακαλοῦν νὰ τοὺς χρεώσω μὲ τὰ ποσά. Πρέπει νὰ πῶ στοὺς φίλους μου τῆς «Ἐνδόξου Ναυπακτίας» ὅτι κατὰ παρέκκλιση τῆς γενικῆς ἀρχῆς «ὅλα προπληρωτέα» ἐκτελῶ τὶς παραγγελίες τους καὶ τοὺς χρεώνω. Ἀλλὰ πρέπει νὰ πῶ καὶ σ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους φίλους μου ὅτι ἡ τακτικὴ αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ. Θὰ πρέπει ἀσφαλῶς νὰ σταματήσῃ αὐτὸ τὸ «χρεῶστε μας». Νὰ γίνῃ μιὰ φορὰ δὲν χάλασε ὁ κόσμος. Ἀλλὰ αὐτὰ τὸ κατὰ σύστημα «χρεῶστε μας» δὲν εἶναι σωστό. Καὶ ἂν θέλετε καὶ ἀπὸ ἀπόψεως παιδαγωγικῆς δὲν εἶναι ὀρθό. Μὴ συνηθίζετε στὰ χρέη. Ἡ δημιουργία χρεῶν εἶναι τὸ πιὸ χειρότερο ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ σᾶς συστήσῃ κανείς.

Ἔδωσα ἐντολὴ γιὰ ὅσα μοῦ γράφετε ΚΩΝ. ΧΑΛΜΟΥΚΗ καὶ ΓΕΩΡΓΙΕ ΑΓΓΕΛΑΚΗ. Ἀλλά, παιδιά, δὲν φτάνει ποὺ μοῦ γράφετε μὲ τὸ ἴδιο γράμμα, ἀλλὰ γράφετε ὁ ἕνας στὴ μιὰ ὄψη τοῦ χαρτιοῦ καὶ ὁ ἄλλος στὴν ἄλλη. Πῶς νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσω καὶ τοὺς δυό; Πῶς νὰ χωρίσω τὸ χαρτὶ καὶ τὸν ἕνα νὰ τὸν στείλω στὸν προϊστάμενο τῆς διεκπεραιώσεως καὶ τὸν ἄλλο στὸ τμῆμα ψευδωνύμων; Μὰ εἶναι λοιπὸν τόσο δύσκολο νὰ συμμορφωθῆτε μὲ τὶς ὑποδείξεις μου;

Ἐξήγησα τόσες φορὲς τὸ ζήτημα τῆς δημοσιεύσεως τῶν σπαζοκεφαλιῶν, ἀγαπητέ μου ΧΡΙΣΤΟ Δ. ΚΑΤΙΝΑ, ὥστε νομίζω πὼς δὲν χρειάζεται νὰ τὰ ξαναπῶ. Δι' ὅσα «περὶ ποιήσεως» μοῦ γράφεις ἔχεις δίκιο! Τὸ ποίημά σου πολὺ καλό. Ἐλπίζω νὰ συμφωνήσῃ μαζί μου ἡ Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

Φίλε μου ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΕ ἀπὸ τὴ Μεσσήνη ἔχω μιὰ τρομερὴ ζαλάδα. Τί ἀνακάτωμα εἶναι αὐτὸ ποὺ μοῦ γράφεις. Τόσο πολὺ ζαλίστηκα ποὺ στὸ τέλος τὸ γράμμα σου χάθηκε... Ἔψαξα μέσα στὸ καλάθι. Λὲς νὰ ἔπεσε ἐκεῖ μέσα καὶ ζαλισμένος ὅπως ἤμουν δὲν κατάφερα νὰ τὸ βρῶ. Ἴσως. Γιατί, νὰ λέμε τὴν ἀλήθεια, ἔτσι ὅπως ἦταν μόνο γιὰ τὸ καλάθι ἄξιζε. Νὰ μοῦ ξαναγράψῃς λοιπόν. Ξεχωριστὰ γιὰ τὸ κάθε θέμα. Καὶ ὄχι ἄλλα καθέτως, ἄλλα ὁριζοντίως καὶ ἄλλα διαγωνίως.

Πολὺ μᾶς συγκίνησε, ἀγαπητή μου ΦΩΦΩ ΔΗΜ. ΧΗΝΑΡΗ τὸ γράμμα σου. Τόσο καλογραμμένο καὶ τόσο εὐγενικό. Σ' εὐχαριστοῦμε θερμά.

Μὴν βιάζεσαι καὶ τόσο νὰ δῇς δημοσιευμένα αὐτὰ ποὺ μᾶς στέλνεις, ἀγαπητέ μου ΝΙΚΟΥ ΗΛ. ΚΩΣΣΗ. Τὰ τεύχη τοῦ 1951 ξεχωριστὰ ἔχουν 2000 δραχμὲς τὸ ἕνα. Ὅλα μαζὶ 24.000 δραχμές. Δεμένα 45.000 δραχμές.

Σ' εὐχαριστῶ ΑΝΙΚΗΤΕ γιὰ τὸ τόσο εὐγενικό σου γράμμα.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῶν συνδρομῶν ΓΕΩΡΓΙΕ ΛΕΥΚΑΔΙΤΗ καὶ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ. Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση.

Μᾶς γράφεις ΔΗΜΗΤΡΗ ΒΑΣ. ΠΑΛΙΟΥΡΑ ἀπὸ τὴν παιδόπολη «Ἁγία Σοφία» Ἀγριᾶς Βόλου, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Μεγάλη Μάνα, τη Βασίλισσα: «Σὲ σᾶς, ποὺ μᾶς πήρατε ἀπὸ τὰ κατεστραμμένα μας χωριά, ποὺ μᾶς σώσατε ἀπὸ τὸ ἄγριο χέρι τῶν ληστοσυμμοριτῶν καὶ μᾶς φέρατε στὰ ἱερὰ αὐτὰ ἱδρύματα, ποὺ μὲ τὸν καιρὸ ὅλο καὶ μορφωνόμαστε, χρωστᾶμε τὴν ζωή μας καὶ τὴ μόρφωσή μας. Ποιὸς ξέρει, ποῦ θὰ βρισκόμασταν κι' ἐμεῖς ὅπως πολλὰ ἀδελφάκια μας, ποὺ περιπλανῶνται σὲ ξένες κι' ἀπολίτιστες χῶρες! Τὴν εὐγνωμοσύνη μας ὅμως, δὲν μποροῦμε νὰ τὴν ἐκπληρώσουμε μ' ἄλλον τρόπο, παρὰ μ' ἕνα μεγάλο εὐχαριστῶ καὶ σᾶς ὑποσχόμεθα, ὅτι ὅταν φύγουμε ἀπὸ τὶς παιδοπόλεις, θὰ μεταδώσουμε καὶ στ' ἄλλα τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ μας ὅ,τι μάθαμε, ὅ,τι διδαχτήκαμε ἐδῶ μέσα. Νὰ εἴσαστε βέβαιη, ὅτι ἐμεῖς θὰ εἴμαστε τὰ φωτεινὰ ἀστέρια τοῦ χωριοῦ μας, θὰ γίνουμε ἕνας στρατὸς λαμπρός, στρατὸς εἰρήνης, ποὺ θ' ὁδηγήσουμε τὴν Ἑλλάδα μας, στὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς, στὸ δρόμο τῆς Ἀγάπης».

Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια, ἀγαπητέ μου ΚΩΝ. ΤΣΙΑΡΑ. Μὴν εἶσαι βιαστικός. Γράφε - γράφε καὶ κάποτε θὰ δρέψῃς τοὺς καρποὺς τῶν κόπων σου! Πρὸς τὸ παρὸν δὲν θὰ σοῦ γράψω ἰδιαιτέρως. Ὅταν ὅμως μοῦ ξαναστείλῃς τότε θὰ σοῦ γράψω ἂν νομίσω πὼς πρέπει.

Ἔδωσα αὐστηρὲς ἐντολὲς ΣΩΤΗΡΗ ΦΑΣΟΥΛΗ.

Ὅπως σοῦ γράφω καὶ στὴν εἰδικὴ στήλη, ἀγαπητέ μου ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΛΤΣΟΥΛΑ, τὰ ποιήματά σου δόθηκαν στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΓΕΩΡΓΙΕ Β. ΧΡΥΣΙΚΕ. Εὐχαριστῶ.

Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση ΜΙΜΗ Κ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΕ. Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΜΜ. ΚΩΣΤΗ.

Εὐχαριστῶ φίλε ΜΙΧ. ΜΕΛΑΚΗ γιὰ ὅσα κάνετε καὶ περιμένω τὴν ἀποστολὴ τῶν εἰσπραττομένων συνδρομῶν.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΓΕΩΡΓΙΕ ΠΛΑΤΑΝΙΩΤΗ. Εὐχαριστῶ.

Ἐξηγήσαμε ΓΕΩΡΓΙΕ Δ. ΓΙΑΓΙΑΝΝΗ τὴν αἰτία τῆς καθυστερήσεως. Πρόκειται ὅμως νὰ τὴν καλύψουμε τώρα τὴν καθυστέρηση. Τὰ σκίτσα σου ὅπως εἶναι σχεδιασμένα δὲν μποροῦν νὰ δημοσιευτοῦν. Εἴπαμε τόσες φορές. Μόνο μὲ σινικὴ μελάνη.

Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΒΑΣ. ΧΟΥΛΙΑΡΑ. Ἡ καθυστέρηση δὲν ὀφείλεται σ' αὐτὸ ποὺ μοῦ γράφεις.

Ὄχι, ΠΑΤΕΛΗ ΑΝΤΩΝΙΕ. Αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν τὸ ἔχει κανείς.

Εὐχαριστῶ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΟΛΑΚΙΔΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Γιὰ τὰ ζητήματα τῶν τιμῶν θὰ σοῦ γράψῃ ἡ διεκπεραίωση.

Εὐχαριστῶ ΙΩΑΝΝΗ ΤΟΛΗ γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῶν ὀνομάτων.

Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Πέτρου Ἀθ. Παπαποστόλου, Ἁγνοῦ Ἑλληνόπουλου, Ἀναστασίου καὶ Σωτηρίου Καρλῆ, Φωτ. Μάρκου Νικολοπούλου, Δημ Παλιούρα, Ε. Βάγια, Δημ. Παπᾶ, Φωτοδότη, Παναγιώτη Μπακόπουλου, Χρίστου Δ. Κοφινᾶ, Ἰωάννη Λ. Κουμαριανοῦ, Ἀλκιβιάδη Χριστοπούλου, Δημ. Β. Παλιούρα, Σπ. Σκαφίδα, Ἀθ. Χριστάκη, Σωτηρίου Φασούλη Ν. Κ. Γιαννούλη, Δημ. Κατσούλα, Γεωργίου Ζήδρου, Κ. Χατζῆ, Γεωργίου Ζάχου, Μίμη Κ. Ἠλιοπούλου, Ἰφιγενείας Κωστῆ καὶ Δυὸ Χωριατόπουλων.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

1	Ε	Ρ							
2		Ε	Ρ						
3			Ε	Ρ					
4				Ε	Ρ				
5					Ε	Ρ			
6						Ε	Ρ		
7							Ε	Ρ	
8								Ε	Ρ

Συμπληρῶστε τὰ λευκὰ τετράγωνα ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ὀκτὼ λέξεις μὲ τὴν παρακάτω σημασία: Ἡ συλλαβὴ «ΕΡ» θὰ μετατεθῆ κλιμακωτά, ὅπως δείχνει τὸ σχέδιο. 1) Δὲν τὸν φοβίζει ἡ δουλειά. 2) Ὁ Ἅγιος τῶν Κεφαλλήνων. 3) Ἀτελείωτος. 4) Πονηρὴ γυναῖκα. 5) Ὁλομόναχα. 6) Γνωστὸς τραγουδιστής. 7) Πουλί. 8) Τὸ καλοκαίρι εἶναι ἄχρηστο.

Ἀνδρέας Σταυράκης
Ἀρμένιον Λαρίσης

2) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦ. ΤΡΙΓΩΝΟ

1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	1	6	2	10	5	2	1	2	10	
3	1	7	10	10	7	3	2	10		
4	1	6	7	2	8	9	10			
5	1	7	4	3	9	10				
6	1	9	3	2	10					
7	1	6	2	10						
8	1	7	10							
9	1	10								
10	1									

1) Τύραννος τῆς Σάμου.
2) Εἶναι ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος.
3) Δὲν λείπει ἀπ' τὴν σκηνή.
4) Ἀρετή.
5) Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδας.
6) Λάσπη.
7) Πρόθεση.
8) Ὁλόκληρος.
9) Δύο σύμφωνα.
10) Σύμφωνο.

Ἀλέξ. Κουτσομητρόπουλος
Γρεβενὰ

3) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

1) Φωνῆεν. 2) Πρακτορεῖο εἰδήσεων. 3) Θὰ τὴν βρῆτε στὰ Δωδεκάνησα. 4) Μέγας Ἕλληνας ποιητής. 5) Μεγάλη θάλασσα. Οἱ σταυροὶ καθέτως: Ἀδελφὸς τοῦ Μωϋσῆ.

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Ἂν τὴ λάσπη τὴν ἑνώσης
μὲ ἀρχαία κτητικὴ
ποταμὸ θὰ φανερώσης
στὴν ὡραία Ἀττική.

Σωτ. Λαμπρόπουλος
Πύργος

5) ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

Σὲ μιὰ βασικὴ τροφή μας
ἕνα μόνο γράμμα βάζω
κι' ἕνα ἄγριο θηρίο
βλέπω μπρός μου καὶ τρομάζω.

Δ. Ἀγαμανώλης
Λ. Τζαμτζόγλου
Μυτιλήνη

6) ΑΚΡΟΣΤΟΙΧΙΔΑ

Τὰ ἀρχικὰ τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε σχηματίζουν τὸ ὄνομα ἀρχαίου βασιλιᾶ Ἀσιατικοῦ Κράτους: 1) Καταστρέφει τὶς ἐληές. 2) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου. 3) Αἰσθητήριο. 4) Ἡ θεὰ τῆς γκρίνιας. 5) Λουλούδι. 6) Βασιλιᾶς τῆς Ἑλλάδας. 7) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.

Πολ. Σίδερης
Ἀθάνι Λευκάδος

7) ΠΟΣΩΝ ΕΤΩΝ ΕΙΝΑΙ;

— Πόσων ἐτῶν εἶναι ἡ κόρη σου;

— Σὲ δέκα χρόνια θὰ ἔχη διπλασία ἡλικία ἀπὸ ἐκείνη ποὺ εἶχε πρὸ πέντε ἐτῶν.

Πόσων ἐτῶν εἶναι;

Ν. Θ. Χατζηγεώργης
Μυτιλήνη

8) ΑΙΝΙΓΜΑ

Παπᾶς καὶ παπαδιὰ
Γιάννης καὶ Μαρία
τηγανίσαν ἓξ αὐγὰ
καὶ φάγαν ἀπὸ τρία.

Ἀγγ. Παναγιώτου
Βλαχέρναι Ἄρτης

9) ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Παίρνοντας ἀπὸ τὸ κάθε ἕνα τῶν παρακάτω νησιῶν ἕνα γράμμα, σχηματίζετε τὸ ὄνομα μυθικοῦ ἥρωα.

Τῆνος, Πάρος, Θάσος, Κίμωλος, Δῆλος, Μῆλος, Σῦρος.

Γ. Ματαυσῆς, Βάλτα

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡ. 42

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	■						■						■
2					◤				◥				
3				◤						◥			
4				■						■	◥		
5		◤			■				■			◥	
6						■		■					
7	■												■
8						■		■					
9		◣			■				■			◢	
10			◣	■						■	◢		
11				◣						◢			
12					◣				◢				
13	■						■						■

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Δὲν ἐγκαταλείπει ποτὲ τὸν ἄνθρωπο.— Σφάλμα, πλάνη. 2) Ἀνοίγματα. — Προσθέτει. — Ἀρχαῖος Θεός. 3) Λουλοῦδι. — Μεταφορικά: ἐφθαρμένα ἠθικῶς. — Δὲν εἶναι ξένα. 4) Δηλώνει συγκατάθεση. — Τελευταῖα ὅρια (δημ.). — Σύνδεσμος τῆς δημοτικῆς. 5) Μόριο (ἀνάπ.). — Εἶναι τὸ μικρόβιο τῆς λύσσας. — Ἰδού. 6) Δὲν εἶναι οὔτε στερεά, οὔτε ὑγρά. — Οἱ σύλλογοι ἔχουν πολλὰ τέτοια. 7) Πρέπει νὰ εἶναι ὁ μαθητὴς τὴν ὥρα τῆς παραδόσεως. 8) Θόρυβος, ἀλαλαγμός. — Βραδυκίνητος. 9) Γρᾶμμα τοῦ ἀλφαβήτου. 11) Παραπέμπει. — Τέρψη, ἀπόλαυση. — Πρόθε-Νότα. — Εἶναι ἡ φάλαινα. — Γρᾶμμα τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου. 11) Παραπέμπει. — Τέρψις, ἀπόλαυσις. — Πρόθεση. 12) Βραδέως. — Τὴν τρέμουν οἱ φαντάροι. — Συνοικία τῶν Ἀθηνῶν. 13) Δὲν τρώγεται ἔτσι τὸ φροῦτο. — Ἀπαραίτητη γιὰ τὸ μπιλιάρδο.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Δὲν λείπει ἀπ' τὰ πλοῖα (αἰτ.). — Θεσσαλικὴ πόλη. 2) Εἶναι ἡ «Ἰλιάς». — Ἀνωτάτη ποδοσφαιρικὴ ἀρχή. Μουσικὸς ὅρος. 3) Στρατάρχης τοῦ Ναπολέοντα. — Δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μὲ τὸ θηλυκὸ γένος. — Ὁδηγῶ. 4) Γρᾶμμα τοῦ ἀλφαβήτου. — Ἐπειδή. — Ἰσοδυναμεῖ μὲ 100 τετραγωνικὰ μέτρα. 5) Δικά σου. — Ἀρχικὰ γνωστοτάτου ὀργανισμοῦ. — 28. 6) Ἕνα παιχνίδι ποὺ ἀπαιτεῖ μεγάλη ὑπομονή. — Δὲν τὸ ξέρουν οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταί. 7) Ἔρχεται μονάχος του. 8) Ξένο νόμισμα στὸν πληθυντικό. — Δὲν λείπει ἀπ' τὰ βαφτίσια (θηλ. γεν.). 9) Μόριο. — Δὲν εἶναι πολλές.— Λίγο ἀπὸ τὸ...σήμερα. 10) Μόριο.— Δὲν ὑπάρχει πιὰ στὴ ζωὴ (θηλ.).— Πρόθεση. 11) Γνωστὴ τεχνικὴ σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν.— Χρησιμώτατο ζῶο στὸν πληθυντικό.— Ποδοσφαιρικὸ σωματεῖο. 12) Μάρκα. — Ἐπαναλαμβανόμενο ξεπουλᾶ. — Ἀριθμός. 13) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου. — Καὶ ἄλλο νησὶ τῶν Κυκλάδων.

ΛΥΣΕΙΣ 41ου ΤΟΥΧΟΥΣ

1) ΠΟΣΑ ΑΤΟΜΑ

Τέσσαρα. Ὁ Ἀριστείδης, ἕνας ἐξάδελφός του, ἕνας θεῖος του καὶ ἕνας ἀνεψιός του.

2) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ, 2) Κίνα, 3) Κιθάρα, 4) Τρία, 5) Ἄννα, 6) Ἄρτα.

3) ΜΠΕΡΔΕΜΕΝΟ ΡΗΤΟ

ΣΥΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΑ ΚΙΝΕΙ.

4) ΚΥΒΟΛΕΞΟ

Σ	Ι	Ν	ᾶ
Ι	Ρ	ᾶ	Ν
Ν	ᾶ	Μ	Α
ᾶ	Ν	Α	Ξ

5) Οἱ 6 ΕΦΕΥΡΕΤΕΣ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ — ΦΩΝΟΓΡΑΦΟΣ — ΤΗΛΕΟΡΑΣΙΣ — ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΝ — ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ — ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΝ.

6) ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

ΜΑΤΙ — ΑΤΙ.

7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΛΑ — ΜΙΑ = ΛΑΜΙΑ.

8) ΑΡΙΘ. ΣΤΑΥΡΟΣ

1
2
6 5 9 3 4
7
8

9) ΑΣΤΕΡΙ

Π   Μ   Α
Α Ι Ι
Λ Λ Λ
Α Λ Β Α Ν Ι Α
Ρ Ν Μ
Υ Ο Α
Ο   Ν   Σ

10) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Ἄγις, 2) Ἰωάννινα, 3) Γεώργιος, 4) Ἀγαμέμνων, 5) Ἰθάκη, 6) Ὀδυσσεύς, 7) Νεῖλος = ΑΙΓΑΙΟΝ.

11) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

12 19 14 = 45
17 15 13 = 45
16 11 18 = 45
= = =
45 45 45

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 41

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΓΑΛΛΙΑ — ΑΤΑΞΙΑ, 2) ΔΡΑΜΑ, 3) ΤΡΑΚ — ΚΡΥΟ, 4) ΒΕΡΟΣ, 5) ΚΛΑΞΟΝ — ΤΑΜΙΑΣ, 6) ΛΑΜΕΣ, 7) ΠΕΡΙ — ΤΟΜΗ, 8) ΚΟΥΠΙ, 9) ΚΟΥΤΟΙ — ΑΖΩΤΟΝ, 10) ΣΚΟΠΩ, 11) ΑΥΡΑ — ΚΑΛΟ, 12) ΠΑΤΡΑ, 13) ΑΠΑΤΑΙ — ΑΝΤΑΡΑ.

ΚΑΘΕΤΑ: ΓΑΤΑΚΙ — ΑΚΡΑΙΑ, 3) ΛΙΑΝΑ — ΥΔΡΙΑ, 5) ΙΔ — ΒΟΛΙΚΟΣ — ΠΑ, 6) ΑΡΡΕΝΑ — ΟΙΚΙΑ, 8) ΑΜΠΟΤΕ — ΠΑΠΑΡΑ, 9) ΤΑ — ΣΑΣΤΙΖΩ — ΑΝ, 11) ΞΗΡΟΙ — ΤΡΑΤΑ, 13) ΑΤΟΣΣΑ — ΕΝΤΟΜΑ.

ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΑΘΙ.
(ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΤΡΟΥ)

13) Οἱ Πέρσες ἀπεσταλμένοι σηκώθηκαν καὶ χαιρέτισαν μὲ σέβας τὸ βασιλιᾶ τῆς Μακεδονίας. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔκαμε ὑπόκλιση στὸν πατέρα του πού, σκύβοντας, φίλησε στὸ μέτωπο τὸ μοναχογιό του.

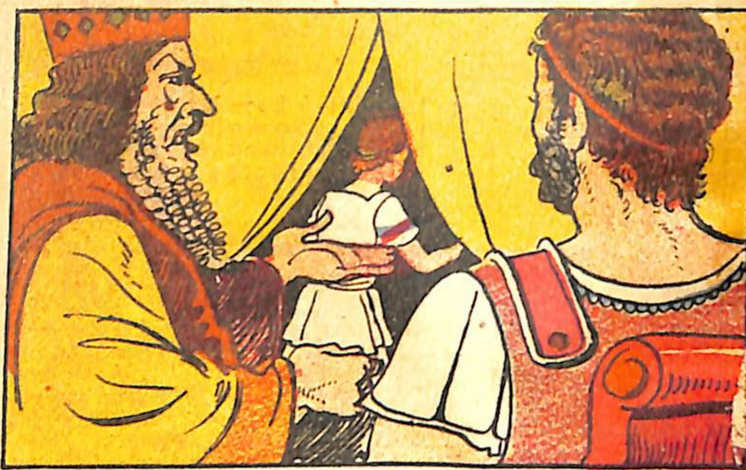
— Νικήσαμε πάλι, Ἀλέξανδρε, εἶπε ὁ Φίλιππος... Οἱ Ἰλλυριοὶ δὲ μποροῦν νὰ σηκώσουν κεφάλι πιά!

Γέλασε βλέποντας συνοφρυομένο τὸ μέτωπο τοῦ παιδιοῦ:

— Θάλεγε κανεὶς πὼς λυπᾶται γι' αὐτό; μουρμούρισε.

Μὰ ἀμέσως γύρισε στοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ βασιλιᾶ Δαρείου:

— Πῶς σᾶς φαίνεται ὁ γιός μου; τοὺς ρώτησε μὲ καμάρι.

14) Ὁ Ἀλέξανδρος ποὺ δὲν ἀγαποῦσε ν' ἀκούη ἐπαίνους βγῆκε μὲ τρόπο ἀπὸ τὴν αἴθουσα:

— Φοβοῦμαι πολύ, βασιλιά, εἶπε ὁ γεροντότερος Πέρσης, πὼς ὁ γιὸς θὰ περάση τὸ γονιό του.

Μεγαλύτερο φιλοφρόνημα δὲ μποροῦσε νὰ βρῆ στόμα φίλου, ἀπάντησε ὁ Φίλιππος. Ὁ Ἀλέξανδρος εἶναι ἡ μεγαλύτερη εὐτυχία μου.

Ὅταν γεννήθηκε ἤμουν μακρυὰ ἀπ' τὴν Πέλλα σὲ μιὰ πόλη κοντὰ στὴ θάλασσα, τὴν Πατίδαια. Κείνη τὴ μέρα μοῦ φέρανε τρεῖς μεγάλες εἰδήσεις. Ὁ ἕνας κήρυκας ἔμπαινε πίσω ἀπ' τὸν ἄλλο στεφανωμένος κι' ἡ κάθε εἴδηση ξεπερνοῦσε τὴν προηγούμενη σὲ χαρὰ καὶ σὲ δόξα.

15) — Καὶ ποιὲς ἦταν οἱ τρεῖς ἐκεῖνες εἰδήσεις ἂν κάνη νὰ τὶς ἀκούσουμε; ρώτησε ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς Πέρσες.

— Ὁ πρῶτος κήρυκας εἶχε στέφανο δάφνης στὸ μέτωπό του. «Νικήσαμε τοὺς ἐχθρούς», φώναξε. «Ὁ στρατηγός σου ὁ Παρμενίωνας κέρδισε τὴ μεγάλη μάχη στὴν Ἰλλυρία». Ὁ δεύτερος εἶχε στεφάνι ἀγριελιᾶς. Ἦταν ὁ ἁρματηλάτης μου ποὔφερνε τὴν εἴδηση πὼς νικήσανε τ' ἄλογά μου στὴν Ὀλυμπία. Ὁ τρίτος ἦταν στεφανωμένος μὲ ρόδα. «Ἀπόκτησες γιό, βασιλιά μου» μοῦ εἶπε, κι' ἐγώ, μεθυσμένος ἀπὸ εὐτυχία, φώναξα.

«Ὦ Μοῖρα, πρόσθεσε καὶ κανένα μικρὸ ἀτύχημα στὶς τόσο μεγάλες αὐτὲς εὐδαιμονίες!»

16) Βγαίνοντας ἀπ' τὴν αἴθουσα ὁ Ἀλέξανδρος βρῆκε τοὺς φίλους του στὴν αὐλὴ νὰ τὸν περιμένουν. Ἦταν περίεργοι νὰ μάθουν τὰ νέα. Μὰ ὅταν εἶδαν τὸ βασιλόπουλο μὲ σμιγμένα τὰ φρύδια καὶ μὲ κατσούφικο πρόσωπο ξαφνιάστηκαν.

— Τί ἔχεις, Ἀλέξανδρε; ρώτησε τὸ βασιλόπουλο, ὁ ἀγαπημένος του φίλος ὁ Κλεῖτος.

— Ἀλήθεια, τί σοῦ συμβαίνει; ρώτησαν κι' οἱ ἄλλοι.

— Ὦ φίλοι μου, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, μὲ στενοχωροῦν οἱ τόσες νίκες τοῦ πατέρα μου. Πολὺ τὸ φοβοῦμαι πὼς δὲ θ' ἀφίση τίποτε μεγάλο γιὰ νὰ κάμω κι' ἐγὼ μαζί σας μιὰ μέρα...

17) Ἕνα ξέσπασμα γέλιου ἀντήχησε τότε στὴν αὐλή.

— Ὁ κόσμος εἶναι ἀτέλειωτος, εἶπε ὁ Φιλώτας, ποὺ ἦταν περήφανος γιατὶ ἦταν γιὸς τοῦ δοξασμένου στρατηγοῦ Παρμενίωνα...

Φωνὲς ἀγριεμένες καὶ κλάμα γυναίκας ἀκούστηκε τότε μέσα ἀπ' τὴ στοὰ ποὺ χώριζε τὴν αὐλὴ ἀπὸ τοὺς κοιτῶνες.

— Ὁ καθηγητής μου τἄβαλε πάλι μὲ τὴν καϋμένη μου τὴ νταντά, τὴ Λαννίκη, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος. Πάω νὰ τὴ σώσω ἀπ' τὰ χέρια του.

— Θ' ἀνακάλυψε τὸ μπαμπάκι ποὔβαλε στὸ στρῶμα σου, εἶπε ἡ Κλεοπάτρα. Τὸν εἶδα ποὺ ἔψαχνε τὰ κρεββάτια.

18) Κι' ἀλήθεια ὁ Λεωνίδας ποὺ ἦταν καὶ συγγενὴς τῆς Ὀλυμπιάδας τῆς Βασίλισσας, ἦταν αὐστηρὸς στὸ ζήτημα τῆς σκληραγωγίας. Ὁ Ἀλέξανδρος ὑποχρεωνόταν νὰ κοιμᾶται σ' ἀχυρένιο στρῶμα, νὰ τρώη λιτά, νὰ φορῆ ἐλαφρὸ χιτῶνα καὶ νὰ λούζεται στὸ ποτάμι, καλοκαῖρι, χειμῶνα. Ἀλλοίμονο στὴν καϋμένη τὴ Λαννίκη, τὴν τροφὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἂν τοῦ ἔδινε κρυφὰ καμιὰ λιχουδιὰ ἢ ἔχωνε πούπουλα στὸ στρῶμα του. Αὐτὸ εἶχε γίνει κι' ἐκείνη τὴ μέρα.

— Μὴ τὴ χτυπήσης, φώναξε ὁ Κλεῖτος, ποὺ ἦταν ἀδελφὸς τῆς Λαννίκης καὶ τὴν πονοῦσε.

(Συνεχίζεται)